

Zarejestrowano w Biurze Rady
w dniu 8 października 2024 r. o godz. 12.46

**Uchwała Nr/...../2024
Rady Powiatu w Oświęcimiu**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata
2025-2030”.**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 13 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 18 ust. 1 w związku z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), **Rada Powiatu** uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program ochrony środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2025-2030”, w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Oświęcimiu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PROGRAM
OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO
NA LATA 2025-2030**

Oświęcim, 2024

ZLECENIODAWCA:

POWIAT OŚWIĘCIMSKI – STAROSTWO POWIATOWE W OŚWIĘCIMIU

ul. Stanisława Wyspiańskiego 10, 32-602 Oświęcim

tel.: 33 844 96 00, fax: 33 844 96 19

mail: starostwo@powiat.oswiecim.pl, www.powiat.oswiecim.pl/

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Spokojna 3, 43-330 Hecznarowice

tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869

mail: biuro@eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Iwona Szczepanik-Retka

Adrianna Organ-Telega

INFORMACJE ZAMIESZCZONE W NINIEJSZYM OPRACOWANIU ZOSTAŁY UDOSTĘPNIONE PRZEZ:

- Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu
- Urząd Gminy w Brzeszczach,
- Urząd Miejski w Chełmku,
- Urząd Gminy Kęty,
- Urząd Gminy w Osieku,
- Urząd Gminy Oświęcim,
- Urząd Miasta Oświęcim,
- Urząd Gminy Polanka Wielka,
- Urząd Gminy Przeciszów,
- Urząd Miejski Zator
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie,
- Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Krakowie,
- Regionalną Dyрекję Ochrony Środowiska w Krakowie,
- Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Nadleśnictwo Andrychów, Chrzanów,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie,
- Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	10
1.1.	CEL I PODSTAWA OPRACOWANIA.....	10
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA I ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU.....	10
2.	UWARUNKOWANIA PRAWNE, SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PROGRAMOWYMI	12
3.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO.....	18
4.	OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	21
4.1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	21
4.1.1.	OPIS STANU OBECNEGO	24
4.1.1.1.	Jakość powietrza na obszarze powiatu oświęcimskiego.....	24
4.1.1.2.	Niska emisja na terenie powiatu oświęcimskiego.....	26
4.1.1.3.	Emisja zanieczyszczeń powodowanych przez przedsiębiorstwa na terenie powiatu.....	28
4.1.1.4.	Emisja z emitorów liniowych.....	29
4.1.1.5.	Zaopatrzenie w gaz na terenie powiatu oświęcimskiego.....	37
4.1.1.6.	Warunki wykorzystania OZE.....	38
4.1.1.7.	Klaster Energii.....	42
4.1.1.8.	Klimat i adaptacja do zmiany klimatu.....	42
4.1.2.	ANALIZA SWOT.....	43
4.1.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	43
4.2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM.....	45
4.2.1.	OPIS STANU OBECNEGO	45
4.2.1.1.	Hałas przemysłowy	46
4.2.1.2.	Hałas drogowy	46
4.2.1.3.	Hałas kolejowy.....	48
4.2.1.4.	Hałas lotniczy	50
4.2.2.	ANALIZA SWOT.....	50
4.2.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE ZAGROŻENIA HAŁASEM.....	50
4.3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	52
4.3.1.	OPIS STANU OBECNEGO	52
4.3.2.	ANALIZA SWOT.....	56
4.3.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO.....	56
4.4.	GOSPODAROWANIE WODAMI.....	58
4.4.1.	OPIS STANU OBECNEGO	58
4.4.1.1.	Wody powierzchniowe	58
4.4.1.2.	Monitoring wód powierzchniowych	60
4.4.1.3.	Wody podziemne.....	69
4.4.1.4.	Monitoring wód podziemnych	73
4.4.1.5.	Ochrona przed powodzią oraz skutkami suszy	74
4.4.2.	ANALIZA SWOT.....	79
4.4.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI.....	79
4.5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	81
4.5.1.	OPIS STANU OBECNEGO	81
4.5.1.1.	Zaopatrzenie w wodę.....	81
4.5.1.2.	Odbiór ścieków	84
4.5.2.	ANALIZA SWOT.....	90
4.5.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ.....	90

4.6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	91
4.6.1.	OPIS STANU OBECNEGO	91
4.6.1.1.	Surowce naturalne	91
4.6.1.2.	Osuwiska	94
4.6.2.	ANALIZA SWOT.....	95
4.6.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	95
4.7.	GLEBY	96
4.7.1.	OPIS STANU OBECNEGO	96
4.7.1.1.	Rolnictwo	97
4.7.1.2.	Badania gleb	99
4.7.1.3.	Działalność instytucji do obsługi rolnictwa	103
4.7.1.4.	Zanieczyszczenia gleby	104
4.7.1.5.	Rekultywacja	106
4.7.2.	ANALIZA SWOT.....	107
4.7.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU GLEB.....	107
4.8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	108
4.8.1.	OPIS STANU OBECNEGO	108
4.8.1.1.	Zasady gospodarowania odpadami na terenie powiatu	109
4.8.1.2.	Ilości zebranych odpadów	110
4.8.1.3.	Odpady z sektora przemysłowego	111
4.8.1.4.	Dzikie wysypiska	111
4.8.1.5.	Azbest	112
4.8.2.	ANALIZA SWOT.....	113
4.8.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW.....	114
4.9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	115
4.9.1.	OPIS STANU OBECNEGO	116
4.9.1.1.	Siedliska przyrodnicze mające znaczenie dla ochrony środowiska	116
4.9.1.2.	Formy ochrony przyrody na terenie powiatu oświęcimskiego	117
4.9.1.3.	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	121
4.9.1.4.	Działania edukacyjne	125
4.9.2.	ANALIZA SWOT.....	127
4.9.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH.....	127
4.10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI.....	129
4.10.1.	OPIS STANU OBECNEGO	129
4.10.1.1.	Pożary	130
4.10.1.2.	Zarządzanie Kryzysowe	133
4.10.1.3.	Kontrole	134
4.10.2.	ANALIZA SWOT.....	134
4.10.3.	CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE W ZAKRESIE ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI.....	135
5.	ZAGADNIENIA HORYZONTALNE.....	136
5.1.	ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	136
5.2.	NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA	137
5.3.	DZIAŁANIA EDUKACYJNE.....	137
5.4.	MONITORING ŚRODOWISKA.....	138
6.	CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I ICH FINANSOWANIE	139
7.	SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	173
8.	MONITORING PROGRAMU.....	175

9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	177
10. BIBLIOGRAFIA.....	181

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO.....	18
RYSUNEK 2. LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO W LATACH 2020-2023	19
RYSUNEK 3. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ZAREJESTROWANYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO W LATACH 2020-2023.....	20
RYSUNEK 4. ŚREDNIE STĘŻENIE PYŁU PM ₁₀ NA STACJI ZLOKALIZOWANEJ W GMINIE MIEJSKIEJ OŚWIĘCIM (OŚWIĘCIM, UL. J. BEMA) W LATACH 2020-2023 (μg/m ³).....	25
RYSUNEK 5. ŚREDNIE STĘŻENIE BENZO(A)PIRENU W PYŁE PM ₁₀ NA STACJI ZLOKALIZOWANEJ W GMINIE MIEJSKIEJ OŚWIĘCIM (OŚWIĘCIM, UL. J. BEMA) W LATACH 2020-2023 (μg/m ³).....	25
RYSUNEK 6. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH (BEZ DWUTLENKU WĘGLA) I PYŁOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO W LATACH 2020-2022 [Mg/rok].....	28
RYSUNEK 7. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ DWUTLENKU SIARKI, TLENKÓW AZOTU I TLENKU WĘGLA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO W LATACH 2020-2022 [Mg/rok].....	29
RYSUNEK 8. EMISJA DWUTLENKU WĘGLA ORAZ OGÓŁEM WSZYSTKIE EMITOWANE ZANIECZYSZCZENIA W LATACH 2020-2022 z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO [Mg/rok].....	29
RYSUNEK 9. ŚREDNIE ROCZNE SUMY USŁONECZNIENIA	39
RYSUNEK 10. MAPA ROZKŁADU GĘSTOŚCI ZIEMSKIEGO STRUMIENIA CIEPLNEGO NA OBSZARZE POLSKI.....	41
RYSUNEK 11. LICZBA WYBRANYCH ZAREJESTROWANYCH POJAZDÓW SILNIKOWYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO W LATACH 2020-2022.....	46
RYSUNEK 12. LICZBA OSÓB NARAŻONYCH NA ODDZIAŁYWANIE HAŁASU PRZEKRACZAJĄCEGO WARTOŚCI DOPUSZCZALNE NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO.....	48
RYSUNEK 13. PRZEBIEG SIECI WN I SN ORAZ LOKALIZACJA STACJI TRANSFORMATOROWYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO.....	54
RYSUNEK 14. WODY POWIERZCHNIOWE NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO	60
RYSUNEK 15. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO	64
RYSUNEK 16. GŁÓWNE I LOKALNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO	70
RYSUNEK 17. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCWPd) NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO.....	73
RYSUNEK 18. MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO Z PRAWDOPODOBIEŃSTWEM POWODZI RAZ NA 10 I RAZ NA 100 LAT ORAZ SZCZEGÓLNE ZAGROŻENIE POWODZIĄ.....	77
RYSUNEK 19. ROZKŁAD PRZESTRZENNY WARTOŚCI SPI NA TERENIE KRAJU W CZERWCU 2019 ROKU	78
RYSUNEK 20. DŁUGOŚĆ SIECI EKSPLOATOWANEJ SIECI WODOCIĄGOWEJ ROZDZIELCZEJ I PRZESYŁOWEJ (KM) NA TERENIE GMIN POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO W 2022 ROKU	81
RYSUNEK 21. DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ (KM) NA TERENIE GMIN POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO W 2022 ROKU	84
RYSUNEK 22. LICZBA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH I PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW NA TERENIE GMIN POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO W 2022 R.	88
RYSUNEK 23. LOKALIZACJA ZŁOŻ NATURALNYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO	92
RYSUNEK 24. LOKALIZACJA OSUWISK NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO	95
RYSUNEK 25. LOKALIZACJA HISTORYCZNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIERZCHNI ZIEMI NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO..	105
RYSUNEK 26. LOKALIZACJA SZKÓD W ŚRODOWISKU NA TERENIE GMIN OŚWIĘCIM I ZATOR	106
RYSUNEK 27. ILOŚCI ZINWENTARYZOWANYCH, UNIESZKODLIWIONYCH I POZOSTAŁYCH DO UNIESZKODLIWIENIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO	113
RYSUNEK 28. LOKALIZACJA FORM OCHRONY PRZYRODY ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO	119
RYSUNEK 29. POWIERZCHNIA LASÓW (HA) ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO.....	122

SPIS TABEL

TABELA 1. RELACJA KIERUNKÓW INTERWENCJI OKREŚLONYCH W PROGRAMIE STRATEGICZNYM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA ORAZ W POLITYCE EKOLOGICZNEJ PAŃSTWA 2030	11
TABELA 2. ZESTAWIENIE DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PRZEDSTAWIENIE SPÓJNOŚCI Z CELAMI ZAPISANYMI W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2025-2030”	12
TABELA 3. LICZBA MIESZKAŃCÓW WRAZ Z GĘSTOŚCIĄ ZAŁUDNIENIA POSZCZEGÓLNYCH GMIN WCHODZĄCYCH W SKŁAD POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO, STAN NA 2023 ROK	19
TABELA 4. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	21
TABELA 5. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	24
TABELA 6. KLASY STREF DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ	26
TABELA 7. ZADANIA ZREALIZOWANE W TRYBIE INICJATYW SAMORZĄDOWYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO W LATACH 2022-2023.....	30
TABELA 8. ZESTAWIENIE DRÓG POWIATOWYCH.....	31
TABELA 9. ŚREDNIODOBOWY RUCH NA DRODZE KRAJOWEJ DK 28 NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO.....	35
TABELA 10. ŚREDNIODOBOWY RUCH NA DRODZE KRAJOWEJ DK 44 NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO.....	35
TABELA 11. ŚREDNIODOBOWY RUCH NA DRODZE KRAJOWEJ DK 52 NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO.....	36
TABELA 12. ŚREDNIODOBOWY RUCH NA DROGACH WOJEWÓDZKICH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO	36

TABELA 13. ZESTAWIENIE WIELKOŚCI EMISJI SUBSTANCJI Z TRANSPORTU DROGOWEGO W STREFIE MAŁOPOLSKIEJ ORAZ CAŁYM WOJEWÓDZTWIE W 2021 ROKU.....	37
TABELA 14. WYKAZ RODZAJU I DŁUGOŚCI SIECI GAZOWYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W 2023 ROKU	37
TABELA 15. ZUŻYCIE GAZU NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2022-2023	38
TABELA 16. REALIZACJA DZIAŁAŃ DOTYCZĄCYCH ROZBUDOWY SIECI GAZOWEJ NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2022-2023	38
TABELA 17. PLANY BUDOWY ORAZ MODERNIZACJI SIECI GAZOWYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2024-2029.....	38
TABELA 18. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	45
TABELA 19. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZAGROŻENIA HAŁASEM	45
TABELA 20. ZESTAWIENIE EKRANÓW AKUSTYCZNYCH PRZY DROGACH KRAJOWYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO	47
TABELA 21. ZESTAWIENIE ODCINKÓW DRÓG NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO OBJĘTYCH ZAKRESEM STRATEGICZNEJ MAPY HAŁASU DLA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO	47
TABELA 22. ŚREDNIODOBOWY RUCH POCIĄGÓW W 2023 ROKU NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO.....	49
TABELA 23. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	52
TABELA 24. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE POLA ELEKTROMAGNETYCZNEGO	52
TABELA 25. DŁUGOŚĆ LINII WN, SN I nN NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2022-2023	53
TABELA 26. LICZBA ODBIORCÓW ENERGII ELEKTRYCZNEJ NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2022-2023	53
TABELA 27. STACJE BAZOWE TELEFONII KOMÓRKOWEJ NA TERENIE GMIN POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO	55
TABELA 28. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	58
TABELA 29. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI	58
TABELA 30. ZESTAWIENIE CIEKÓW, RZEK I POTOKÓW PRZEPŁYWAJĄCYCH PRZEZ POWIAT OŚWIĘCIMSKI BĘDĄCYCH W ADMINISTRACJI WÓD POLSKICH.....	59
TABELA 31. CHARAKTERYSTYKA JCWP NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO	61
TABELA 32. OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2016-2021	64
TABELA 33. ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ PGW WP RZGW W KRAKOWIE W LATACH 2022-2023 NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO.....	65
TABELA 34. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W 2022 ROKU	74
TABELA 35. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W 2023 ROKU	74
TABELA 36. STAN EWIDENCYJNY WAŁÓW PRZECIWPOWODZIOWYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO NA KONIEC 2016 ROKU	75
TABELA 37. UDZIELONE DOFINANSOWANIA W RAMACH PROGRAMU PRIORYTETOWEGO „MOJA WODA” W LATACH 2022-2023 NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO.....	79
TABELA 38. AGLOMERACJE NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO.....	89
TABELA 39. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	91
TABELA 40. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	91
TABELA 41. ZASOBY NATURALNE NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO	92
TABELA 42. PRZEDSIĘBIORSTWA POSIADAJĄCE KONCESJĘ NA EKSPLOATACJĘ ZE ZŁOŻY WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO.....	93
TABELA 43. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	96
TABELA 44. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GLEB.....	96
TABELA 45. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W POWIECIE OŚWIĘCIMSKIM ZGODNIE Z PSR 2020	97
TABELA 46. WYNIKI PSR 2020 DLA GMIN POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO	97
TABELA 47. STRUKTURA ZASIEWÓW NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO	98
TABELA 48. KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ WIORiN NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2022-2023	98
TABELA 49. ZESTAWIENIE WYNIKÓW ODCZYNU pH PRÓBEK GLEB POBRANYCH Z TERENU POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2022-2023	99
TABELA 50. ZESTAWIENIE WYNIKÓW ODCZYNU pH PRÓBEK GLEB POBRANYCH Z TERENU GMIN POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2022-2023	99
TABELA 51. ZESTAWIENIE POTRZEB WAPNOWANIA PRÓBEK GLEB POBRANYCH Z TERENU POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO	100
TABELA 52. ZESTAWIENIE POTRZEB WAPNOWANIA PRÓBEK GLEB POBRANYCH Z TERENU GMIN POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO	100
TABELA 53. ZASOBNOŚĆ PRÓBEK GLEB POBRANYCH Z TERENU POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2022-2023 W MAKROELEMENTY	101
TABELA 54. ZASOBNOŚĆ PRÓBEK GLEB POBRANYCH Z GMIN POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2022-2023 W MAKROELEMENTY	101
TABELA 55. WYNIKI BADAŃ DLA PUNKTU POMIAROWO-KONTROLNEGO ZLOKALIZOWANEGO NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO.....	102
TABELA 56. DANE DOTYCZĄCE REALIZACJI PROGRAMU ROLNO-ŚRODOWISKOWEGO NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W LATACH 2022-2023	103
TABELA 57. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	108
TABELA 58. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIU POWSTAWANIU ODPADÓW.	108
TABELA 59. IŁOŚĆ ZEBRANYCH ODPADÓW ZMIESZANYCH ORAZ DZIKICH WYSYPISK Z TERENU POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO	110
TABELA 60. MASY WYROBÓW AZBESTOWYCH ZINWENTARYZOWANYCH, UNIESZKODLIWIONYCH I POZOSTAŁYCH DO UNIESZKODLIWIENIA NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO I GMIN WCHODZĄCYCH W SKŁAD POWIATU ZGODNIE Z BAZĄ AZBESTOWĄ	113

TABELA 61. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	115
TABELA 62. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	116
TABELA 63. POWIERZCHNIOWE FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE POWIATU	117
TABELA 64. POMNIKI PRZYRODY ZLOKALIZOWANE NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO WG CRFOP	119
TABELA 65. ORIENTACYJNE TYPY DRZEWOSTANÓW WYSTĘPUJĄCYCH W LASACH NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO.....	123
TABELA 66. ZESTAWIENIE UPUL DLA LASÓW NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA, NALEŻĄCYCH DO OSÓB FIZYCZNYCH I WSPÓLNOT GRUNTOWYCH SPORZĄDZONYCH NA ZLECENIE STAROSTY OŚWIĘCIMSKEGO.....	124
TABELA 67. ZESTAWIENIE UPUL DLA LASÓW NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA SPORZĄDZONYCH NA ZLECENIE I KOSZT WŁAŚCICIELI.....	125
TABELA 68. WYBRANE EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	129
TABELA 69. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA POWAŻNYM AWARIOM PRZEMYSŁOWYM	129
TABELA 70. JEDNOSTKI OSP NA TERENIE POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO	130
TABELA 71. ZESTAWIENIE ZDARZEŃ W JAKICH BRAŁY UDZIAŁ OSP Z TERENU POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO W 2023 ROKU	131
TABELA 72. ZDARZENIA ZGŁASZANE TELEFONICZNIE DO POWIATOWEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO W OŚWIĘCIMIU W 2022 ROKU	134
TABELA 73. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	139
TABELA 74. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	143
TABELA 75. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE OCHRONY KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	144
TABELA 76. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU ZAGROŻENIA HAŁASEM.....	146
TABELA 77. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZAGROŻENIA HAŁASEM.....	148
TABELA 78. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZAGROŻENIA HAŁASEM	149
TABELA 79. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	150
TABELA 80. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	150
TABELA 81. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	151
TABELA 82. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI	152
TABELA 83. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI	154
TABELA 84. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI.....	154
TABELA 85. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	156
TABELA 86. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	158
TABELA 86. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	158
TABELA 87. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	160
TABELA 88. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	161
TABELA 89. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	161
TABELA 90. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GLEB	162
TABELA 91. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GLEB.....	163
TABELA 92. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GLEB	163
TABELA 93. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	164
TABELA 94. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	165
TABELA 95. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	165
TABELA 96. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH.....	166
TABELA 97. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	168
TABELA 98. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	168
TABELA 99. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE ZAGROŻEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI	170
TABELA 100. HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZAGROŻEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI	171
TABELA 101. HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZAGROŻEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI.....	172
TABELA 102. DZIAŁANIA W RAMACH ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM W POWIECIE OŚWIĘCIMSKIM	174
TABELA 103. WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	175

WYKAZ SKRÓTÓW:

AKPOŚK	-	Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
ARiMR		Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BAT	-	najlepsza dostępna technika
ChZT	-	chemiczne zapotrzebowanie na tlen
DK	-	droga krajowa
DW	-	droga wojewódzka
GDDKiA	-	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	-	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPR	-	Generalny Pomiar Ruchu
GPZ	-	Główny punkt zasilania
GUS	-	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	-	Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
ITPOK	-	Instalacja Termicznego Przetwarzania Odpadów
IUNG	-	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
KPGO	-	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPOŚK	-	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
LKP	-	Leśny kompleks promocyjny
LZWP	-	Lokalny zbiornik wód podziemnych
MZP	-	mapa zagrożeń powodziowych,
MRP	-	mapa ryzyka powodzi
MPZP	-	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚiGW	-	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ODR	-	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OOŚ	-	ocena oddziaływania na środowisko
OSCHR	-	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
ORSIP	-	Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej
OSO	-	obszary specjalnej ochrony ptaków
OZE	-	Odnawialne Źródła Energii
PGN	-	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
PGW WP	-	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG	-	Państwowy Instytut Geologiczny
PIOŚ	-	Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska
PIORiN	-	Powiatowy Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
PIS	-	Państwowa Inspekcja Sanitarna
POH	-	Program Ochrony przed Hałasem
POliŚ	-	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PONE	-	Program Ograniczania Niskiej Emisji
POP	-	Program Ochrony Powietrza
PSSE	-	Powiatowa Stacja Sanitarno -Epidemiologiczna
PTTK	-	Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze
PWiK	-	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
PZK	-	Plan Zarządzania Kryzysowego
PZRP	-	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym
PZDR	-	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego
RDLP	-	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	-	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	-	Ramowa Dyrektywa Wodna
RLM	-	Równoważna Liczba Mieszkańców

RPO	-	Regionalny Program Operacyjny
RZGW	-	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SEKAP	-	System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej
SIWZ	-	Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SOO	-	specjalne obszary ochrony siedlisk
SPA 2020	-	Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
WFOŚiGW	-	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WIORIN	-	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
WODR	-	Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego
WORP	-	wstępna ocena ryzyka powodziowego
WSO	-	Wojewódzki System Odpadowy
WSSE	-	Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
WWA	-	wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
ZDR	-	zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii
ZZR	-	zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii
9WWA	-	dziewięć podstawowych aromatycznych węglowodorów wielopierścieniowych

1. Wstęp

1.1. Cel i podstawa opracowania

Podstawą prawną opracowania niniejszego dokumentu jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024, poz. 54 z późn. zm.), gdzie zgodnie z art. 17 „Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.”.

„Program ochrony środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2025-2030” (dalej: jako Program) został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024, poz. 54 z późn. zm.) jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Powiecie Oświęcimskim.

W 2015 roku (z aktualizacją w 2017 i 2020 roku) nastąpiła zmiana sposobu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska, która obecnie jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych.

Zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024, poz. 1112), stanowią iż „projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [...] wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

W realizacji Programu Ochrony Środowiska istotne jest uspołecznienie całego procesu tworzenia Programu, a następnie jest realizacji i wdrażania.

W związku z tym w trakcie procedur opracowania Programu Powiat Oświęcimski zapewnił możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024, poz. 1112)

Interesariusze, w tym służby i inspekcje działające na terenie powiatu oświęcimskiego zostali włączeni w prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu. Na etapie zbierania danych i materiałów do wykonania dokumentacji wszystkie wydziały zajmujące się szeroko pojętą ochroną środowiska oraz inne jednostki zostały poproszone o sprecyzowanie planów i projektów jakie będą realizowane na terenie powiatu w najbliższych latach. Program podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Małopolskiego, a następnie uchwaleniu przez Radę Powiatu Oświęcimskiego. Starosta Oświęcimski powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Powiatu oraz przekazać do organu wykonawczego Województwa Małopolskiego.

Program ma za zadanie wyznaczenie ram dla późniejszych przedsięwzięć realizowanych w zakresie innych programów sektorowych powiatu i województwa. Istotnym celem Programu jest zapewnienie efektywnego i sprawnego wykorzystania środków finansowych na działania wskazane w Programie oraz uniemożliwienie i wspieranie pozyskiwania środków na realizację określonych zadań środowiskowych przez jednostki samorządowe.

Realizacja postanowień „Programu ochrony środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2025-2030” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

1.2. Metodologia opracowania i zawartość dokumentu

„Program ochrony środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2025-2030” został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024, poz. 54 z późn. zm.) jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w powiecie, czyli stworzenia warunków do działań związanych z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem.

Jednocześnie niniejszy dokument został opracowany zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku oraz zaktualizowanymi w 2017 i 2020 roku w oparciu o aktualne dokumenty strategiczne.

Przytoczone wytyczne wymagają podziału harmonogramów realizacji zadań na zadania własne Powiatu Oświęcimskiego oraz zadania monitorowane.

Etapy opracowania niniejszego dokumentu to:

- zebranie szczegółowych danych z poszczególnych wydziałów Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Krakowie oraz jednostek realizujących zadania środowiskowe na terenie powiatu, w tym między innymi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Zarządu Dróg Wojewódzkich, Nadleśnictw, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, a także wszystkich gmin należących do powiatu i większych podmiotów gospodarczych,
- analiza dotychczasowych dokumentów i opracowań planistycznych,
- ocena realizacji dotychczasowego powiatowego programu ochrony środowiska,
- ocena aktualnego stanu wszystkich komponentów środowiska na obszarze powiatu. Jako punkt odniesienia dla niniejszego dokumentu przyjęto stan środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska na koniec 2023 roku, a tam gdzie nie było możliwości uzyskania wiarygodnych danych wykorzystano stan na koniec 2022 roku,
- wyznaczenie celów i sformułowanie kierunków działań pozwalających na realizację celów dokumentów wyższych szczebli. Istotą celów jest ich spójność z Polityką Ekologiczną Państwa 2030 oraz wojewódzkim POŚ,
- określenie zasad monitoringu, który pozwoli na badanie postępów w realizacji Programu co 2 lata w trakcie opracowania Raportów z realizacji POŚ.

Kierunki interwencji w niniejszym Programie zostały zaczerpnięte wprost z Programu Strategicznego Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego i są one spójne z kierunkami interwencji określonymi przez Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Tabela 1. Relacja kierunków interwencji określonych w Programie Strategicznym Ochrony Środowiska dla Województwa oraz w Polityce ekologicznej państwa 2030

Kierunki interwencji - zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa 2030	Kierunki interwencji - zgodnie z Programem Strategicznym Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego
Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	Ochrona klimatu i jakości powietrza
Zrównoważone gospodarowanie wodami w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód	Gospodarowanie wodami Gospodarka wodno-ściekowa
Ochrona powierzchni ziemi w tym gleb	Gleby
Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego jądrowego i ochrony radiologicznej	Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi
Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	Zasoby przyrodnicze
Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	
Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
Zarządzanie zasobami geologicznymi	Zasoby geologiczne
Edukacja ekologiczna Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska Adaptacja do zmian klimatu	Zagadnienia horyzontalne (ujęto adaptacje do zmian klimatu, edukację oraz monitoring i kontrole)
Brak w Polityce Ekologicznej Państwa 2030	Pola elektromagnetyczne Zagrożenia hałasem

Źródło: Program Strategiczny Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego, Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

W związku z tym uznaje się, że kierunki interwencji w Programie odpowiadają i są spójne z kierunkami Polityki ekologicznej państwa 2030.

2. Uwarunkowania prawne, spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Podstawowymi aktami prawnymi, które miały wpływ na treść **Programu** były następujące ustawy:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa o ochronie przyrody,
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa o lasach,
- Ustawa Prawo wodne,
- Ustawa Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
- Ustawa o odpadach,
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
- Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Istotnym elementem prognozowania strategicznego jest zapewnienie spójności celów rozwoju wyznaczonych w strategicznych dokumentach programowych opracowanych na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym i UE.

Poniżej przedstawiono powiązanie **Programu** z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego i regionalnego. Podczas tworzenia **Programu** brano pod uwagę założenia, cele, kierunki działań i interwencji zapisane w aktualnie obowiązujących dokumentach nadrzędnych. Program ochrony środowiska w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju. Cele, obszary problemowe oraz kierunki rozwoju analizowanych dokumentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w „Programie ochrony środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2025-2030”

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym	Kierunki interwencji dokumentu strategicznego wpisujące się w cele Programu
NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE		
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia Fala Nowoczesności	Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.	7.1: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, 7.2: Modernizacja sieci elektroenergetycznych, 7.4: Realizacja programu inteligentnych sieci w energetyce, 7.7: Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki, 7.8: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska, 8.1: Rewitalizacja obszarów problemowych, 9.1: Sprawna modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	• Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny, • Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom samorządy, • Rozwój obszarów miejskich.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I). Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II). Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III).	Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1). Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2). Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (I.3). Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej (I.4).

	Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV). Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1). Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (II.2). Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (II.3). Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa (II.4). Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (II.5). Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1). Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2). Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1). Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (V.1).
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku		Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności, Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.	Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska, Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych, Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów, Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.
DOKUMENTY SEKTOROWE		
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)	Cel 1 - osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, Cel 2 - osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO (Światową Organizację Zdrowia) oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	1. Podniesienie rangi zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza, 2. Stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza, 3. Włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi, 4. Rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza, 5. Rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza, 6. Upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.

Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami	1. Budowa sieci kanalizacyjnej, 2. Inwestycje związane z oczyszczalnią ścieków, 3. Dostosowanie oczyszczalni do wymogów art. 5.2. Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)	Cel 1. - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska Cel 2. - Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich Cel 3. - Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu Cel 4. - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu Cel 5. - Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu Cel 6. - Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Kierunek działań 1.1 - dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu, Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu, Kierunek działań 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami, Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu, Kierunek działań 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu, Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu, Kierunek działań 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.
DOKUMENTY O CHARAKTERZE PROGRAMOWYM		
Program Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego	Celem Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM ₁₀ , PM _{2,5} , dwutlenku azotu oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a następnie aktualizacja działań naprawczych, które wpłyną na poprawę jakości powietrza. Podstawowym celem Programu jest dążenie do tego, aby okres przekroczenia poziomów zanieczyszczeń był możliwie jak najkrótszy.	• Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej, • Ograniczenie emisji z sektora transportu, • Ograniczenie emisji z działalności gospodarczej.
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Cel szczegółowy: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Cel szczegółowy: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej	Transport Gospodarka o obiegu zamkniętym Ograniczenie zmian klimatycznych Gospodarowanie wodą Bioróżnorodność i krajobraz Edukacja ekologiczna
Program Strategiczny Ochrona Środowiska	Cel: Ochrona klimatu i jakości powietrza, Cel: Zagrożenia hałasem, Cel: Pola elektromagnetyczne, Cel: Gospodarowanie wodami, Cel: Gospodarka wodno-ściekowa, Cel: Zasoby geologiczne, Cel: Gleby, Cel: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, Cel: Zasoby przyrodnicze, Cel: Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	• Realizacja wymagań uchwał antysmogowych i Małopolskiego Programu ochrony powietrza (wymiana palenisk na paliwa stałe); • Wzrost wykorzystania lokalnego potencjału energii ze źródeł odnawialnych we wszystkich sektorach wskazanych w Regionalnym Planie Działania dla Klimatu i Energii (w tym energii, transportu, przemysłu i rolnictwa oraz budownictwa z uwzględnieniem sektora komunalno-bytowego oraz wykorzystanie wodoru wyprodukowanego z odnawialnych źródeł energii jako alternatywy dla gazu i innych paliw nieodnawialnych); • Poprawa efektywności energetycznej istniejących budynków (trwałe zmniejszenie zapotrzebowania na energię) - budowa zintegrowanego i nowoczesnego sektora budowlanego, łączącego nowoczesne technologie budownictwa z instalacjami OZE (realizacja idei budynków niemal zeroenergetycznych po 2021 roku);

		• Wzorcową rolę sektora użyteczności publicznej w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu (neutralność klimatyczna budynków użyteczności publicznej); • Wykorzystanie efektu synergii z istniejącymi programami modernizacji (w szczególności działaniami mającymi na celu zmniejszenie zużycia energii i zanieczyszczeń powietrza w sektorze mieszkalnictwa oraz budynków użyteczności publicznej); • Dostosowanie przemysłowych źródeł emisji zanieczyszczeń do wymagań przepisów prawa, w tym dyrektyw IED, MCP, NEC, konwencji międzynarodowych oraz rozwój kogeneracji (jednoczesne wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła); • Transformacja energetyczna obszarów górniczych i energetyki węglowej oraz przemysłów energochłonnych (stalowego, papierniczego, chemicznego i cementowego); • Rozwój ekologicznych rozwiązań transportowych (komunikacja pieszo-rowerowa, „zeroemisyjny transport publiczny”, elektromobilność, elektryczne hulajnogi itp.); • Budowa zintegrowanego i nowoczesnego systemu transportowego zeroemisyjnego, jako kluczowego ogniwa w budowaniu spójności ekonomicznej, terytorialnej oraz społecznej województwa w oparciu o bezpieczny i niezawodny transport publiczny; • Działania na rzecz ponownego wykorzystania w gospodarce wody przemysłowej, ścieków i osadów ściekowych; • Przeciwdziałanie suszy i jej skutkom; • Wzmocnienie gospodarki o obiegu zamkniętym, zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby i energię w produkcji; • Efektywne wykorzystanie produktów, surowców i odpadów w przemyśle, w tym wdrażanie technologii wydłużających życie produktów, m.in. poprzez ich naprawę i regenerację; • Włączenie działań klimatycznych do regionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych; • Uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi poprzez zwiększenie ich wykorzystania w miejscu powstawania oraz upowszechnienie zbierania wody deszczowej i roztopowej; • Kompleksowy system poprawy retencyjności zlewni rzek województwa; • Wdrożenie retencjonowania wody i właściwą gospodarkę wodną w tym oszczędne gospodarowanie wodą – mała i mikroretencja szczególnie na zurbanizowanych obszarach i terenach intensywnie użytkowanych rolniczo; • Rozwój systemu ochrony przeciwpowodziowej; • Właściwe zabezpieczenie i zagospodarowanie terenów zagrożonych osuwiskami, rozwój systemu przeciwoświsiskowego; • Ochrona gleb przed erozją; • Rekultywacja i remediacja gleb; • Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym; • Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnych awarii; • Kompleksowe podejście do planowania przestrzeni miasta i obszarów wiejskich
--	--	--

		z wykorzystaniem zielonej oraz „błękitnej infrastruktury” oraz likwidacja zasklepień lub uszczelnień gruntu celem zwiększenia powierzchni retencyjnej; • Zwiększenie oraz utrzymanie powierzchni terenów zielonych; • Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód; • Przystosowanie infrastruktury wodno-ściekowej do zjawisk ekstremalnych wywołanych zmianami klimatu; • Zapewnienia mieszkańcom stałego dostępu do dobrej jakości wody na terenach zagrożonych suszą hydrologiczną poprzez rozwój odpowiedniej infrastruktury; • Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu; • Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej poprzez kształtowanie systemu przyrodniczego; • Kształtowanie i ochrona krajobrazu Małopolski; • Ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo z uwzględnieniem ich pojemności turystycznej; • Ograniczenie presji turystycznej na tereny cenne przyrodniczo i inne elementy środowiska; • Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych, ich ochrona oraz zwiększanie lesistości; • Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi oraz odpadami sektora gospodarczego, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów; • Racjonalne gospodarowanie kopalinami; • Rekultywacja i rewitalizacja terenów pogórczych; • Ograniczanie negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych; • Właściwe planowanie przestrzenne kształtujące klimat akustyczny; • Stosowanie zabezpieczeń akustycznych; • Kampanie edukacyjno-informacyjne mające na celu rozwój oraz pogłębianie wiedzy społeczeństwa na temat zrównoważonego korzystania ze środowiska, przeciwdziałaniom zmianom klimatycznym i adaptacji do zmian klimatu; • Wzmocnienie dostępności informacji o zagrożeniach w tym informacji na temat występowania poważnych awarii, budowanie świadomości społecznej, uwrażliwianie mieszkańców na różnego rodzaju sytuacje kryzysowe, podnoszenie kompetencji dotyczących unikania zagrożeń i prawidłowych reakcji w przypadku ich wystąpienia; • Monitoring jakości środowiska; • Współpraca i wymiana doświadczeń z sektorem przemysłowym, organizacjami pozarządowymi, uczelniami i samorządami w zakresie ochrony środowiska oraz pomoc dla mieszkańców; • Wzmocnienie kompetencji samorządów lokalnych; • Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska;
--	--	---

		• Promowanie zielonych zamówień publicznych, ograniczających wpływ na środowisko; • Zwiększanie świadomości przedsiębiorców i ludności na temat zagrożeń wynikających z nasilenia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych (osuwiska, powódzie, susze), wpływu zanieczyszczenia powietrza na zdrowie oraz wpływu zmian klimatycznych na prowadzenie działalności gospodarczej, szczególnie na terenach górskich; • Właściwe planowanie przestrzenne kształtujące klimat akustyczny; • Wdrożenie strategicznego analizowania zagrożeń spowodowanych zmianami klimatu, w tym lokalne i regionalne plany i strategię uwzględniające działania adaptacyjne.
Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Małopolskiego	Celem Programu jest organizacja działań naprawczych zmierzających do ograniczenia ponadnormatywnego oddziaływania hałasu oraz zachowanie korzystnych warunków akustycznych środowiska na obszarach, gdzie poziomy dźwięku nie przekracza poza poziomu dopuszczalne.	
Plan Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2023-2028	Nadrzędnym celem Planu jest rozwijanie na terenie województwa małopolskiego systemu gospodarki odpadami opartego na zapobieganiu powstawaniu odpadów, przygotowywaniu ich do ponownego użycia, recyklingu oraz innych metodach odzysku i unieszkodliwiania.	• Doskonalenie bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), • Zapobieganie powstawaniu odpadów w projektowaniu produktów, ekoprojektowanie, • Kampanie promujące sens hierarchii sposobów postępowania z odpadami, w tym mniej konsumpcyjny styl życia, • Inicjowanie i promowanie poprzez samorządy regionalne inicjatyw, konkursów dla „małoodpadowych” gmin, miast w stałych cyklicznych programach wieloletnich, • Lokalna platforma internetowa na rzecz na rzecz ZPO opracowana częściowo na poziomie krajowym, realizowana w kontekście lokalnym, • Wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego zgodnych z normą ISO 14001 oraz EMAS w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych, • Programy i konkursy w celu podniesienia świadomości na temat strategii ograniczania odpadów w ramach Europejskiego Tygodnia Redukcji Odpadów, • Budowa i promocja sieci napraw i ponownego użycia: działalność ta stanowi jeden z priorytetów ZPO, gdyż prowadzi do wydłużenia czasu użytkowania produktów, co można bezpośrednio odnieść do ograniczania powstawania odpadów.

Źródło: „Wtyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, Ministerstwa Środowiska, wrzesień 2015 wraz z ich aktualizacją 2017 i 2020, oraz opracowanie własne na podstawie aktualnych dokumentów wyższych szczebli

3. Ogólna charakterystyka powiatu oświęcimskiego

Powiat oświęcimski usytuowany jest w zachodniej części województwa małopolskiego. Powiat oświęcimski graniczy:

- od północnego wschodu z powiatem chrzanowskim,
- od południowego wschodu z powiatem wadowickim,
- od południowego zachodu z powiatem bielskim,
- od zachodu z powiatem pszczyńskim,
- od północnego zachodu z powiatem bieruńsko-lędzińskim.

Powierzchnia powiatu wynosi 406,03 km².

W skład powiatu wchodzi:

- miasto Oświęcim,
- gminy miejsko-wiejskie: Brzeszcze, Chelmek, Kęty, Zator,
- gminy wiejskie: Osiek, Oświęcim, Polanka Wielka, Przeciszów.

Rysunek 1. Podział administracyjny powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne

Sytuacja demograficzna

Jednym z głównych uwarunkowań rozwoju powiatu jest liczba mieszkańców. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności wg stałego miejsca zameldowania w powiecie oświęcimskim na koniec 2022 roku wynosiła 149 304 osób. Gęstość zaludnienia w powiecie oświęcimskim wynosiła 367,6 osób/km².

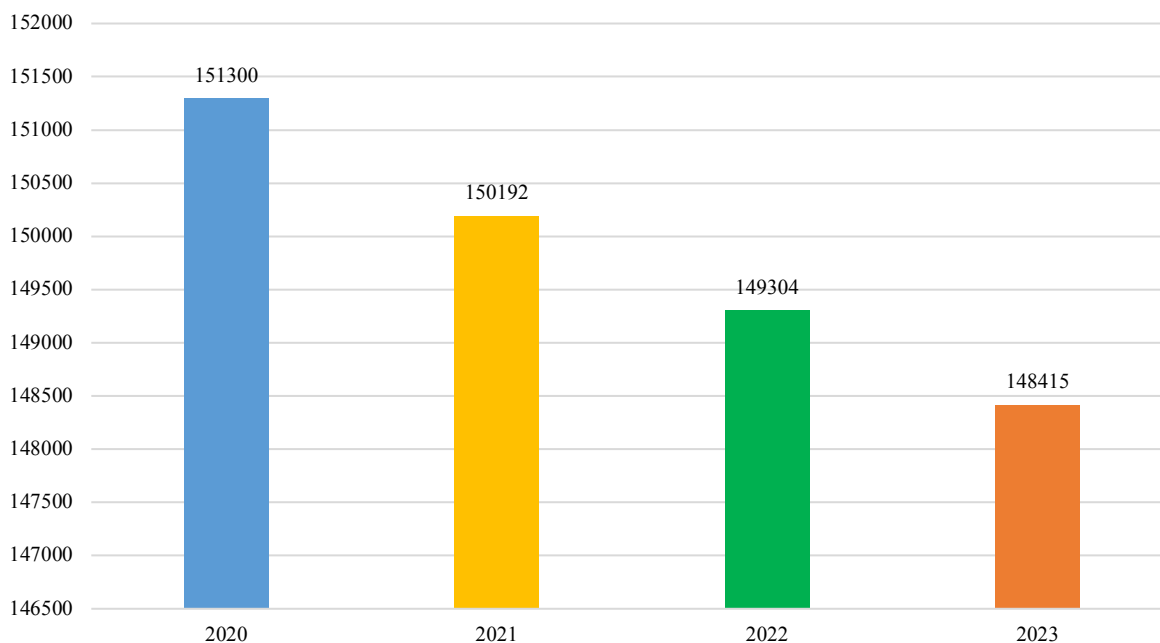
Największą liczbę ludności odnotowano w gminie miejskiej Oświęcim – 36 048, a najmniejszą liczbę ludności odnotowano w gminie Polanka Wielka – 4 311.

Tabela 3. Liczba mieszkańców wraz z gęstością zaludnienia poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu oświęcimskiego, stan na 2023 rok

L.p.	Gmina	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Gęstość zaludnienia
					[os/km ²]
1	Brzeszcze	20 365	10 478	9 887	446,2
2	Chelmek	12 306	6 280	6 026	450,9
3	Kęty	33 267	17 075	16 192	435,2
4	Osiek	8 129	4 157	3 972	198,6
5	Oświęcim	18 987	9 701	9 286	253,8
6	Oświęcim (miasto)	35 577	18 779	16 798	1180,4
7	Polanka Wielka	4 310	2 166	2 144	180,4
8	Przeciszów	6 355	3 259	3 096	179,3
9	Zator	9 119	4 631	4 488	176,6
Powiat oświęcimski		148 415	76 526	71 889	365,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL (dostęp: czerwiec 2024)

Wg danych GUS liczba mieszkańców powiatu oświęcimskiego w ostatnich latach spada. Poniższy rysunek przedstawia liczbę mieszkańców w latach 2020-2023.

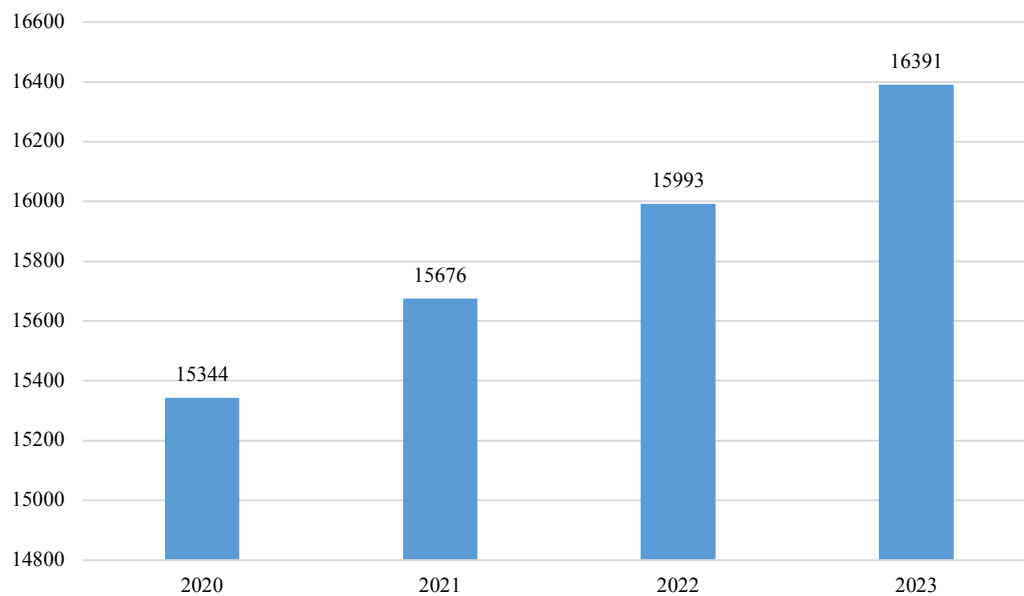

Rysunek 2. Liczba mieszkańców powiatu oświęcimskiego w latach 2020-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL (dostęp: czerwiec 2024)

Działalność gospodarcza

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie powiatu w ostatnich latach wzrasta. Według danych na dzień 31 grudnia 2023 r. na terenie powiatu oświęcimskiego było zarejestrowanych 16 391 podmiotów gospodarczych, jest to wzrost o około 2,5% w stosunku do roku 2022.

Rysunek 3. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2020-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS (dostęp: maj 2024)

4. Ocena stanu środowiska

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Tabela 4. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028”			
Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu			
L.p.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Przebudowa i modernizacja dróg powiatowych	W 2023 roku na drogach powiatowych realizowano zadania polegające na: - rozbudowie drogi powiatowej nr 1805K – ul. Centralna w Łowiczkach, gmina Zator – łączna kwota (2022-2023): 7 955 861,83 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 724 810,14 zł, Gmina Zator – 436 521,56 zł, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 6 794 530,13 zł, - przebudowie drogi powiatowej 1900K ul. Gorzowska w km od 1+611,41 do km 2+740,06 w miejscowości Gorzów – łączna kwota (za 2023 rok): 3 048 037,19 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 648 038,19 zł, Gmina Chełmek – 800 000,00 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) – 1 600 000,00 zł, - przebudowie drogi powiatowej nr 1893K ul. Wysokie Brzegi oraz nr 1894K ul. Szpitalna w Oświęcimiu – łączna kwota (za 2023 rok): 1 874 979,85 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 187 995,97 zł, Miasto Oświęcim – 187 000,00 zł, Skarb Państwa w ramach wieloletniego programu „Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy – etap VI 2021-2025” (OSPR) – 1 499 983,88 zł, - przebudowie drogi powiatowej 1872K ul. Poczтовая w km od 1+838,00 do km 2+638,00 w miejscowości Jawiszowice – łączna kwota (2022-2023): 4 047 112,04 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 1 039 928,94 zł, Gmina Brzeszcze – 1 039 928,94 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) – 1 967 254,16 zł, - rozbudowie drogi powiatowej 1842K ul. Jana Kantego w km od 0+851,00 do km 1+695,00 w miejscowości Kęty – łączna kwota (2022-2023): 4 679 052,66 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 1 230 174,06 zł, Gmina Kęty – 1 230 174,06 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg – 2 218 704,54 zł, - przebudowie drogi powiatowej 1906K (ul. Kościuszki) w km od 0+332,15 do km 0+427,10 w miejscowości Chełmek – łączna kwota: 157 310,94 zł, źródła finansowania: Gmina Chełmek – 44 144,94 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) – 113 166,00 zł, - naprawie obiektów inżynierskich w ciągu dróg powiatowych – most w ciągu DP 1892K – łączna kwota (2022-2023): 137 328,87 zł finansowane ze środków własnych Powiatu Oświęcimskiego, - regulacji odwodnienia drogi powiatowej ul. Andrychowska w Piotrowicach – źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 62 046,98 zł, Gmina Przeciszów – 62 046,98 zł, - poprawie bezpieczeństwa na drogach powiatowych – łączna kwota: 143 359,38 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 95 679,69 zł, Gmina Osiek – 47 679,69 zł, - poprawie bezpieczeństwa na drogach powiatowych – łączna kwota: 58 765,43 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 29 382,72 zł, Gmina Kęty – 29 382,71 zł,	przebudowano 12 odcinków

		- odtworzeniu nawierzchni drogi powiatowej nr 1811K ul. Kongresowa w Zatorze – łączna kwota: 149 416,00 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 74 708,00 zł, Gmina Zator – 74 708,00 zł, - przebudowie drogi powiatowej nr 1864K ul. Stawowa w Polance Wielkiej – łączna kwota: 397 106,02 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 198 553,01 zł, Gmina Polanka Wielka – 198 553,01 zł, - poprawie bezpieczeństwa na drogach powiatowych poprzez montaż radarowych wyświetlaczy prędkości – łączna kwota: 47 662,50 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 27 644,25 zł, Gmina Osiek – 7 626,00 zł, Gmina Polanka Wielka – 4 766,25 zł, Gmina Zator – 7 626,00 zł, - remontcie drogi powiatowej 1865 K, ul. Tyszkiewicza w km od 0+425,00 do km 1+253,00 w miejscowości Poręba Wielka – łączna kwota: 689 000,85 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 20 000,00 zł, Gmina Oświęcim – 125 480,85 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) – 543 520,00 zł, - remontcie drogi powiatowej 1758K ul. Wadowicka w km od 0+000,00 do km 0+592,00 w miejscowości Głębowice – łączna kwota: 527 917,67 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 43 130,00 zł, Gmina Osiek – 73 564,67 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) – 411 223,00 zł, - przebudowie drogi powiatowej nr 1877K ul. Niwy, ul. Sportowa oraz ul. Ofiar Faszyzmu w Brzezince – łączna kwota: 4 12 613,34 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 496 075,92 zł, Gmina Oświęcim – 484 543,90 zł, Skarb Państwa w ramach wieloletniego programu pn.: „Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy – Etap VI 2021-2025” (OSPR) – 3 191 993,52 zł, - poprawie infrastruktury komunikacyjnej w ciągu ul. Grunwaldzkiej w Babicach – łączna kwota: 138 813,97 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 69 406,99 zł, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. – 69 406,98 zł.	
2.	Montaż instalacji OZE na budynkach publicznych stanowiących własność powiatu oraz zarządzanych przez jednostki podległe powiatowi	Instalacje OZE zlokalizowane są na 4 budynkach: - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Oświęcimiu – instalacja fotowoltaiczna o mocy 18 kW, - Szpital Powiatowy im. Św. Maksymiliana w Oświęcimiu – kolektory słoneczne o mocy 122,4 kW, pompa ciepła powietrze-powietrze o mocy 5,5 kW, - Specjalistyczny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Oświęcimiu – 5 pomp ciepła: 2 pompy o mocy 16 kW każda, 1 pompa do podgrzewania wody o mocy 1,95 kW, pompa ciepła do CWU o mocy 3 kW, pompa ciepła powietrze-woda o mocy 3 kW, - Boisko przy Powiatowym Zespole Nr 2 Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego i Technicznych im. I. Łukasiewicza w Oświęcimiu – pompa ciepła (nie została jeszcze uruchomiona).	lokalizacja OZE na terenie 4 budynków publicznych
3.	Termomodernizacja budynku szkoły Powiatowego Centrum Kształcenia Technicznego i Branżowego w Oświęcimiu	Zadanie zostało zrealizowane w 2021 roku. Prace termomodernizacyjne obejmowały: docieplenie ścian z wyprawą tynkarską, wymianę parapetów oraz stolarki drzwiowej zewnętrznej, ocieplenie dachów wraz z izolacją, roboty wykończeniowe, docieplenie ścian fundamentowych, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej, wymianę instalacji odgromowej, budowę wentylacji hybrydowej. Wartość zadania: 2 066 745,76 zł finansowane z budżetu powiatu i EFRR.	zadanie zrealizowane
4.	Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów	Zadanie realizowane było w ramach innych zadań związanych z efektywnością energetyczną i redukcją niskiej emisji na terenie powiatu oświęcimskiego.	bieżąca realizacja
5.	LIFE EKOMAŁOPOLSKA – „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii” – Działania dla Klimatu i Energii	Od stycznia 2021 roku do 30 czerwca 2023 roku sporządzono 4 ekspertyzy (2023 rok) o tematyce: „Określenie kierunków i sposobów oszczędności zużycia energii elektrycznej w budynkach użyteczności publicznej Powiatu Oświęcimskiego”,	sporządzono 4 ekspertyzy

		„Działania adaptacyjne do zmian klimatu w Powiecie Oświęcimskim”, „Identyfikacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych w powiecie oświęcimskim pod kątem montażu instalacji paneli fotowoltaicznych”, „Analiza warunków anemometrycznych pod kątem usytuowania siłowni wiatrowych w powiecie oświęcimskim”. Koszt przeprowadzonych ekspertyz wyniósł 37 335,95 zł. Ekspertyzy powstały w ramach działania C4 w ramach projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego”, współfinansowany ze środków programu LIFE Unii Europejskiej oraz z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (LIFE EKOMAŁOPOLSKA/LIFE19 IPC/PL/000005).	
6.	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	Przeprowadzono termomodernizację Powiatowego Centrum Kształcenia Technicznego i Branżowego w Oświęcimiu.	termomodernizacja 1 budynku
7.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	Powiat oświęcimski prowadził kampanie edukacyjne mające na celu wskazanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza poprzez: - kampanię edukacyjno-informacyjną „Włącz Oszczędzanie”. W ramach kampanii odbyły się 3 wydarzenia dla mieszkańców powiatu, na których zorganizowano Powiatowe Stoisko Klimatyczne, na którym każdy mógł sprawdzić swoją wiedzę na tematy związane z ochroną klimatu, oszczędzaniem energii oraz oszczędzaniem wody i otrzymać ekologiczny upominek w postaci żarówki energooszczędnej LED. - szkolenie dla Funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Oświęcimiu w zakresie „Instalacje fotowoltaiczne – zdarzenia ratowniczo-gaśnicze z udziałem instalacji fotowoltaicznych” w ramach wydarzenia edukacyjno-informacyjnego dot. Odnawialnych Źródeł Energii.	bieżąca realizacja
8.	Promocja odnawialnych źródeł energii (m.in. farm fotowoltaicznych, małych elektrowni wodnych, instalacji solarnych i innych)	Ponadto sporządzono 4 ekspertyzy o tematyce: „Określenie kierunków i sposobów oszczędności zużycia energii elektrycznej w budynkach użyteczności publicznej Powiatu Oświęcimskiego”, „Działania adaptacyjne do zmian klimatu w Powiecie Oświęcimskim”, „Identyfikacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych w powiecie oświęcimskim pod kątem montażu instalacji paneli fotowoltaicznych”, „Analiza warunków anemometrycznych pod kątem usytuowania siłowni wiatrowych w powiecie oświęcimskim”.	
9.	Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych	W latach 2022-2023 nie wybudowano nowych ścieżek rowerowych.	brak realizacji
10.	Szczegółowa analiza zakładów pod kątem wydawania pozwoleń zintegrowanych	W latach 2022-2023 Starosta nie wydawał nowych pozwoleń zintegrowanych. Na terenie powiatu oświęcimskiego 3 podmioty posiadają pozwolenia zintegrowane wydane przez Starostę Oświęcimskiego: - WĘGŁOKOKS ENERGIA NSE sp. z o.o., ul. A. Mickiewicza 2, 32-620 Brzeszcze, - Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A., ul. Harcerska 15, 45-118 Opole, - Alupol Packaging Kęty Sp. z o.o., ul. Kościuszki 11132-650 Kęty.	3 podmioty posiadają pozwolenia zintegrowane
11.	Szczegółowa analiza zakładów pod kątem wydania pozwoleń na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza	W 2022 roku wydano 4 decyzje udzielające pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza i 2 decyzje zmieniające takie pozwolenia oraz przyjęto 26 sprawozdań z pomiarów emisji zanieczyszczeń do powietrza. Ponadto przyjęto 5 nowych zgłoszeń instalacji na wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza i 1 informację o zmianie danych właściciela; wydano 1 decyzję zmieniającą, dotyczącą eksploatacji instalacji energetycznej.	w latach 2022-2023 wydano 13 decyzji udzielających pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza

		W 2023 roku wydano 9 decyzji udzielających pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, w tym 2 decyzje zmieniające oraz przyjęto 23 sprawozdania z pomiarów emisji zanieczyszczeń do powietrza. Ponadto przyjęto 8 nowych zgłoszeń instalacji (nie wymagających pozwolenia) na wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza oraz 2 zgłoszenia takich instalacji z powodu istotnej zmiany w instalacji.	
12.	Kontrola funkcjonowania Przedsiębiorstw posiadających pozwolenie Starosty na wprowadzanie pyłów lub gazów do powietrza	Brak realizacji zadania.	brak realizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie powiatu oświęcimskiego

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie powiatu.

Tabela 5. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy	Stan aktualny
1.	Długość przebudowanych i zmodernizowanych dróg powiatowych [km]	6,82	ok. 10,34
2.	Wzrost wykorzystania energii OZE w budynkach użyteczności publicznej [%]	2,00	0,96
3.	Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.]	-	1
4.	Emisja zanieczyszczeń pyłowo-gazowych [Mg/rok]	emisja pyłów: 90 Mg/rok, emisja gazów: 662 042 Mg/rok	emisja pyłów: 71 Mg/rok, emisja gazów: 628 704 Mg/rok
5.	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 wynoszącej (50 µg/m³) w roku kalendarzowym wynosi 35 razy	54	4 (POP)
6.	Ilość budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	30%	1
7.	Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych w zakresie efektywności budynków	10	6
8.	Liczba działań promocyjnych	6	6
9.	Długość szlaków rowerowych [km]	13,946	14,4044
10.	Liczba wydanych pozwoleń zintegrowanych	1 (zmiana)	0
11.	Liczba nowych wydanych pozwoleń na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza	2	9
12.	Liczba kontroli przedsiębiorstw posiadających pozwolenia Starosty na wprowadzanie pyłów lub gazów do powietrza [szt.]	2	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatu Oświęcimskiego, WIOŚ/GIOŚ oraz Głównego Urzędu Statystycznego

4.1.1. Opis stanu obecnego

4.1.1.1. Jakość powietrza na obszarze powiatu oświęcimskiego

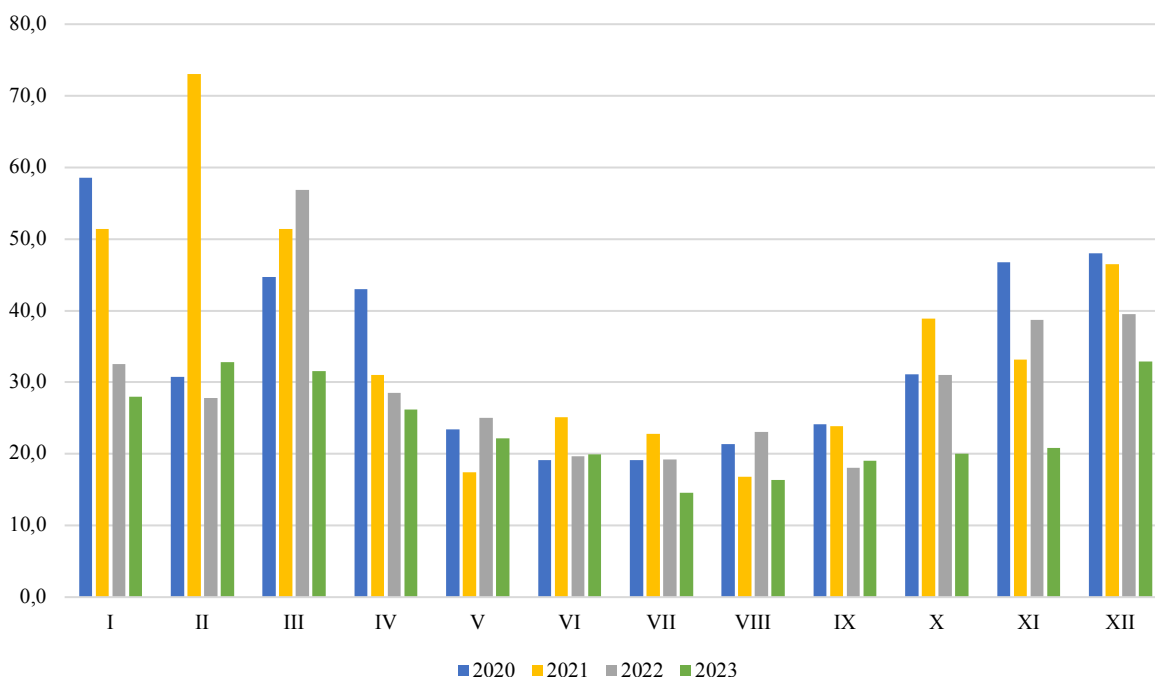
Ocenę jakości powietrza na terenie powiatu oświęcimskiego przeprowadzono w oparciu o dane pochodzące z opracowań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie tj.: Rocznej oceny jakości powietrza w województwie małopolskim za rok 2021, 2022 oraz 2023.

Ocena przeprowadzona została w trzech wyodrębnionych strefach na terenie województwa małopolskiego:

- aglomeracja krakowska,
- miasto Tarnów,
- strefa małopolska (powiat oświęcimski).

Na terenie strefy małopolskiej oceny prowadzone są w oparciu o stacje pomiarowe znajdujące się m.in. na terenie powiatu oświęcimskiego. Stacja pomiarowa zlokalizowana jest w Oświęcimiu przy ulicy J. Bema (nazwa stacji: Oświęcim, ul. J. Bema, kod krajowy stacji: MPOswiecBema). Na stacji prowadzone są pomiary emisji stężeń: pyłu zawieszonego PM10, benzo(a)pirenu w PM10, benzenu, etylobenzenu, m,p-ksylenu, o-ksylenu i toluenu.

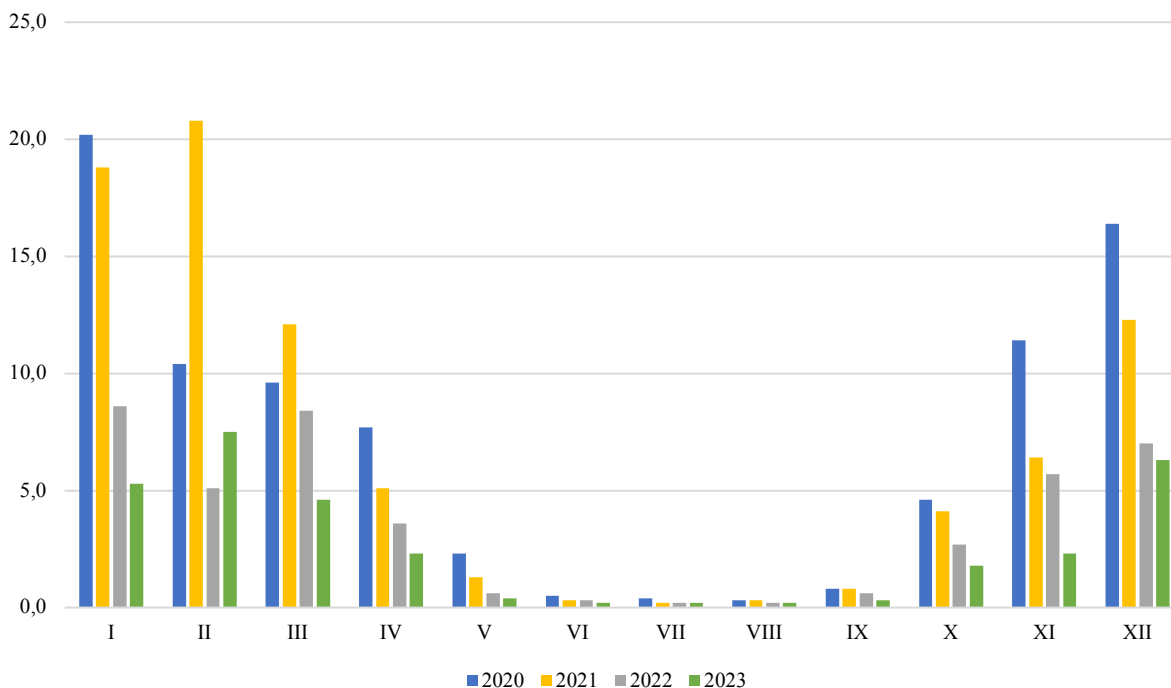
Poniżej przedstawiono analizę wyników pomiarów jakości powietrza na stacji w Oświęcimiu w latach 2020-2023.

Rysunek 4. Średnie stężenie pyłu PM10 na stacji zlokalizowanej w gminie miejskiej Oświęcim (Oświęcim, ul. J. Bema) w latach 2020-2023 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Źródło: Pomiary powietrza – Monitoring Powietrza za lata 2020-2023

Maksymalne miesięczne stężenie pyłu PM10 odnotowano w lutym 2021 tj. $73,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Średnia wartość roczna wyniosła: $34,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2020 roku, $36,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2021 roku, $30,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2022 roku oraz $23,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2023 roku. Wartości średnio roczne wskazują na polepszenie się jakości powietrza w 2023 roku ze względu na stężenie pyłu PM10 w stosunku do roku 2022.

Rysunek 5. Średnie stężenie benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na stacji zlokalizowanej w gminie miejskiej Oświęcim (Oświęcim, ul. J. Bema) w latach 2020-2023 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Źródło: Pomiary powietrza – Monitoring Powietrza za lata 2020-2023

Maksymalne miesięczne stężenie benzo(a)pirenu odnotowano w lutym 2021 tj. 20,8 µg/m³. Średnia wartość roczna wyniosła: 7,05 µg/m³ w 2020 roku, 6,9 µg/m³ w 2021 roku, 3,6 µg/m³ w 2022 roku oraz 2,6 µg/m³ w 2023 roku. Wartości średnio roczne wskazują na polepszenie się jakości powietrza w 2023 roku ze względu na stężenie benzo(a)pirenu w stosunku do roku 2022.

Według oceny rocznej jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego za rok 2023, prowadzonej przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie, na podstawie matematycznego modelu rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, jakość powietrza w powiecie odbiegała od poziomu odpowiadającego obowiązującym normom. Przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych zanieczyszczeń wystąpiły na terenie gminy:

- Brzeszcze – przekroczenie B(a)P, ozonu,
- Chelmek – przekroczenie B(a)P, ozonu,
- Kęty – przekroczenie B(a)P, ozonu,
- Osiek – przekroczenie B(a)P, ozonu,
- Oświęcim (gm. miejska) – przekroczenie B(a)P, ozonu,
- Oświęcim (gm. wiejska) – przekroczenie B(a)P, ozonu,
- Polanka Wielka – przekroczenie B(a)P, ozonu,
- Przeciszów – przekroczenie B(a)P, ozonu,
- Zator – przekroczenie B(a)P, ozonu.

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie małopolskim, powiat oświęcimski leży w strefie małopolskiej. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie klas poszczególnych zanieczyszczeń występujących na terenie strefy.

Tabela 6. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej

Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5} ²⁾
strefa małopolska	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1

1) dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Małopolskim – raport wojewódzki za rok 2023

Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą nr LXXV/1102/23 z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXV/373/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego przyjął „Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego”.

Celem Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5}, dwutlenku azotu oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a następnie aktualizacja działań naprawczych, które wpłyną na poprawę jakości powietrza.

Do analiz, które były niezbędne w Programie ochrony powietrza wykorzystano dane dla roku 2021, który jest rokiem bazowym.

Obowiązki Starostów Powiatowych w ramach realizacji Programu ochrony powietrza:

- przedkładanie Marszałkowi Województwa sprawozdań z realizacji działań ujętych w Programie, wraz z kopiami pozwoleń wydanych w danym roku dla instalacji, których działalność może negatywnie wpływać na jakość powietrza,
- prowadzenie działań ograniczających emisję z obiektów należących do powiatu poprzez termomodernizację czy wymianę źródeł ciepła,
- przekazywanie informacji i ostrzeżeń związanych z Planem Działań Krótkoterminowych,
- realizacja działań ujętych w planie działań krótkoterminowych, w zależności od ogłoszonego alarmu,
- prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza,
- wydawanie pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza lub pozwoleń zintegrowanych z uwzględnieniem procesu kompensacji emisji na obszarach przekroczeń.

4.1.1.2. Niska emisja na terenie powiatu oświęcimskiego

Niska emisja to zanieczyszczenia trafiające do powietrza, a pochodzące z komunikacji samochodowej i procesu spalania węgla o niskiej jakości czy śmieci – w domowych piecach, paleniskach, lokalnych, kotłowniach. Zasadniczo są to te zanieczyszczenia, które są emitowane przez kominy o niskiej wysokości czy paleniska. Wysokość ma znaczenie, ponieważ to właśnie emisja z niskich kominów rozprzestrzenia się po najbliższej okolicy i najbardziej szkodzi okolicznym mieszkańcom.

Niska efektywność energetyczna części budynków jest bardzo istotnym problemem – w wielu budynkach funkcjonują niskosprawne systemy grzewcze, a przegrody budowlane nie są dostatecznie izolowane. Rozwiązaniem jest m.in. wymiana pieców i kotłów.

Mieszkańcy powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023 korzystali z Programu „Czyste Powietrze” finansowanego przez WFOŚiGW w Krakowie. W ramach dofinansowania WFOŚiGW w latach 2022-2023:

- zakupiono i zamontowano łącznie 1687 nowych źródeł ciepła, w tym:
 - 25 gruntowych pomp o podwyższonej klasie efektywności energetycznej,
 - 894 kotłów gazowych kondensacyjnych,
 - 13 kotłów na pellet drzewny,
 - 32 kotły na pellet o podwyższonym standardzie,
 - 1 kocioł olejowy,
 - 5 kotłów zgazowujących drewno,
 - 122 kotłownie gazowe,
 - 111 kotłowni gazowych (przyłącze gazowe i instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa, dokumentacja projektowa),
 - 12 ogrzewania elektryczne,
 - 1 podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z przyłączem,
 - 12 pomp ciepła grunt/woda,
 - 432 pompy ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej,
 - 10 pomp ciepła powietrze/woda,
 - 4 pompy ciepła typu powietrze/powietrze,
 - 11 systemów ogrzewania elektrycznego,
 - 2 węzły cieplne.
- zakupiono, zamontowano lub zmodernizowano 748 instalacji wewnętrznych,
- przeprowadzono 425 termomodernizacji,
- zakupiono i wymieniono 338 stolarek zewnętrznych (okien i drzwi balkonowych),
- zakupiono i wymieniono 350 drzwi zewnętrznych,
- zakupiono i zamontowano 51 wentylacji mechanicznych,
- zamontowano 304 mikroinstalacji fotowoltaicznych.

Od 2017 roku na terenie województwa małopolskiego obowiązuje uchwała nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zwana „uchwałą antysmogową”, zmieniona uchwałą nr LIX/842/22 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2022 roku. Zgodnie z zapisami uchwały:

- dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji:
 - wypełniających łącznie następujące warunki:
 - zapewniają minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w punkcie 1 załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe,
 - umożliwiają wyłącznie automatyczne podawanie paliwa, za wyjątkiem instalacji zgazowujących paliwo,
 - spełniających wymagania w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określone dla klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012 „Kotły grzewcze - Część 5: Kotły grzewcze na paliwa stałe z ręcznym i automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500 kW - Terminologia, wymagania, badania i oznakowanie”, zwanej dalej „normą PN-EN 303-5:2012”, jeżeli eksploatacja tych instalacji rozpocznie się przed 1 lipca 2017 r.
- zakazuje się stosowania: paliw, w których udział masowy węgla kamiennego lub węgla brunatnego o uziarnieniu 0-3 mm wynosi powyżej 15%, paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez gminy powiatu oświęcimskiego w Centralnej Ewidencji Emisji Budynków (CEEB) na terenie powiatu zlokalizowana jest następująca liczba źródeł ciepła:

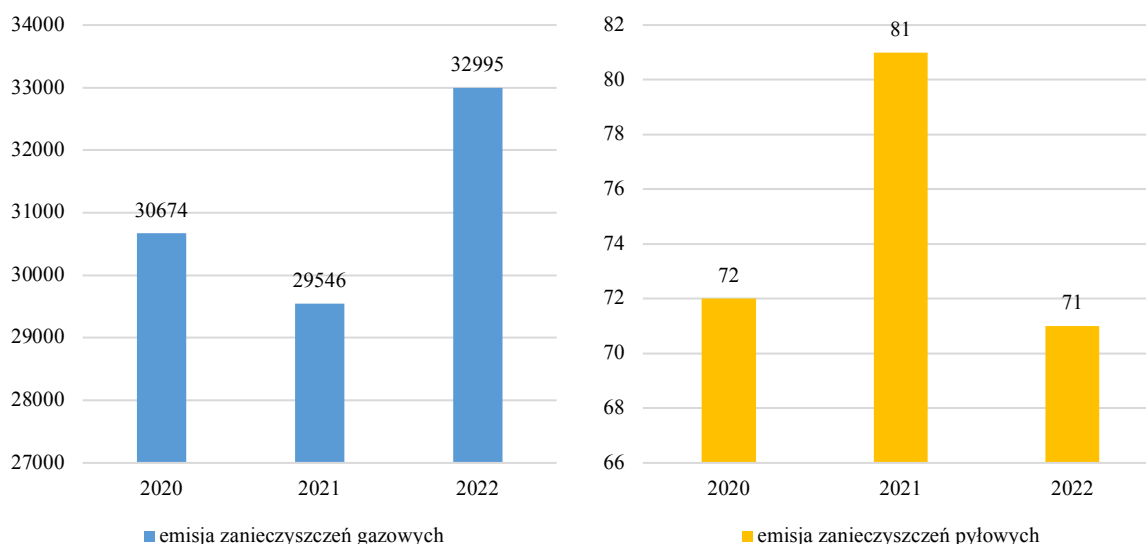
- w gminie Brzeszcze – 5066 szt. kotłów gazowych, 2323 szt. kotłów na paliwo stałe, 1235 szt. ciepła systemowego, 1055 szt. mieszkaniowych ogrzewaczy pomieszczeń, 967 szt. ogrzewań elektrycznych, 149 szt. pomp ciepła, 5 szt. kotłów olejowych, 469 szt. kotłów na paliwo stałe w klasie 3, 676 szt. kotłów na paliwo stałe poniżej klasy 3 lub brak informacji,
- w gminie Chelmek – 532 szt. kotłów na paliwo stałe z ręcznym podawaniem paliwa, 907 szt. kotłów na paliwo stałe z automatycznym podawaniem paliwa, 888 szt. ogrzewań elektrycznych, 278 szt. ciepła

systemowego, 104 szt. kolektorów słonecznych, 4 szt. kotłów olejowych, 120 szt. pomp ciepła, 499 szt. kominków, 2657 szt. kotłów gazowych, 141 szt. trzonów kuchennych/piecokuchni, 79 szt. pieców kaflowych na paliwo stałe, 351 kotłów poniżej 3 klasy lub brak informacji,

- w gminie Kęty – 10 529 szt. wszystkich źródeł ciepła, 1661 szt. urządzeń grzewczych na paliwa stałe poniżej 3 klasy,
- w gminie Osiek – 3361 szt. wszystkich kotłów, 574 szt. kotłów poniżej 3 klasy lub brak informacji, 694 szt. kotłów 3 i 4 klasy,
- w mieście Oświęcim – 215 szt. kotłów pozaklasowych,
- w gminie Oświęcim – 846 szt. kotłów węglowych o klasie niższej niż 3, 1203 szt. kotłów węglowych o klasie 3 i 4,
- w gminie Polanka Wielka – 756 szt. wszystkich kotłów, 259 szt. kotłów pozaklasowych,
- w gminie Przeciszów – 1245 szt. wszystkich kotłów, 480 szt. kotłów poniżej 3 klasy,
- w gminie Zator – 450 szt. kotłów poniżej 3 klasy lub brak informacji.

4.1.1.3. Emisja zanieczyszczeń powodowanych przez przedsiębiorstwa na terenie powiatu

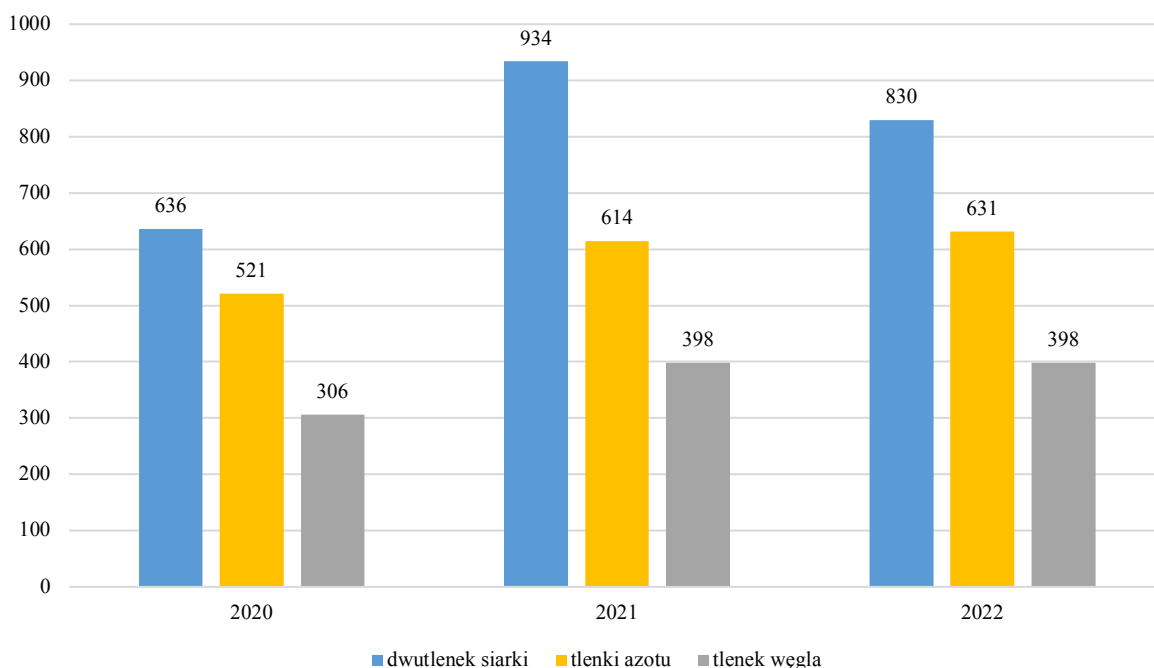
Zgodnie z danymi GUS emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego w 2022 roku wzrosła o około 11,67% w stosunku do 2021 roku. Emisja zanieczyszczeń pyłowych w 2022 roku spadła w stosunku do 2021 roku o około 12,35%.

Rysunek 6. Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2020-2022 [Mg/rok]

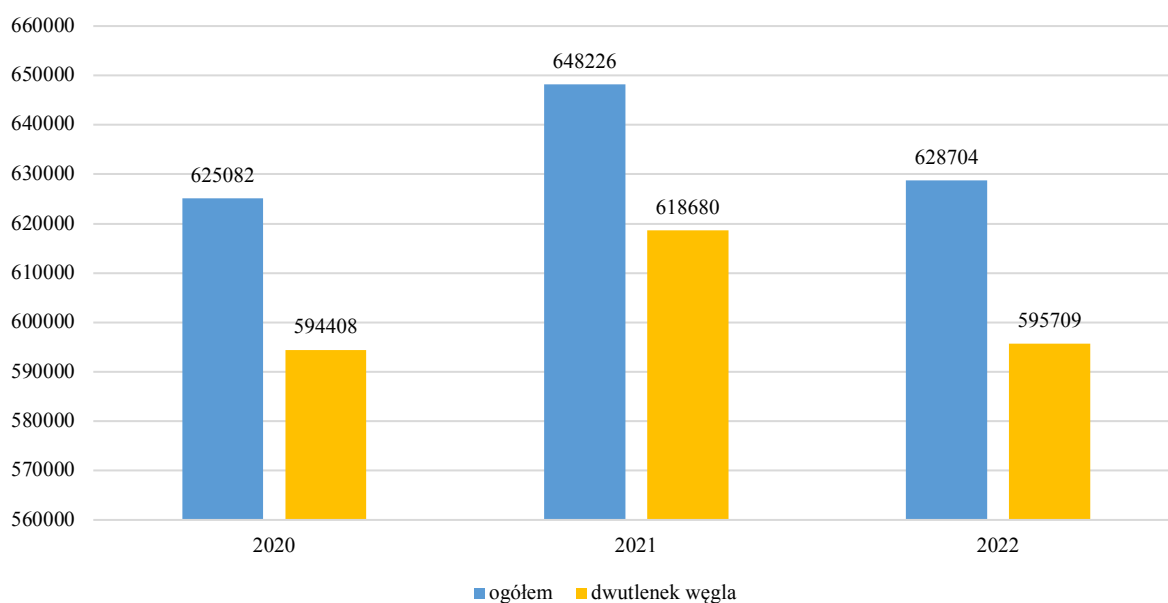
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych (dostęp: maj 2024)

Prawie całość zanieczyszczeń gazowych (94,75%) stanowił dwutlenek węgla. Pozostałe monitorowane gazy to dwutlenek siarki, tlenki azotu i tlenek węgla.

Rysunek 7. Emisja zanieczyszczeń dwutlenku siarki, tlenków azotu i tlenku węgla z zakładów szczególnie uciążliwych znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2020-2022 [Mg/rok]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych (dostęp: maj 2024)

Rysunek 8. Emisja dwutlenku węgla oraz ogółem wszystkie emitowane zanieczyszczenia w latach 2020-2022 z zakładów szczególnie uciążliwych znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego [Mg/rok]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych (dostęp: maj 2024)

4.1.1.4. Emisja z emitorów liniowych

Jednym z podstawowych czynników środowiskotwórczych związanych z komunikacją jest zanieczyszczenie powietrza występujące w sąsiedztwie dróg. Pojazdy samochodowe poruszające się po drogach emitują do atmosfery duże ilości różnorodnych substancji toksycznych, powstających w wyniku spalania paliw napędowych, a także na skutek wzajemnego oddziaływania opon i nawierzchni dróg oraz zużywania się niektórych elementów pojazdu. Problem ten jest narastający, zwłaszcza na terenie miast i w centrach gmin.

W granicy powiatu oświęcimskiego w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie przebiegają drogi krajowe o łącznej długości 41,575 km:

- DK 28 o długości 7,105 km,

- DK 44 o długości 25,412 km,
- DK 52 o długości 9,058 km.

W latach 2020-2023 w ramach prac utrzymaniowych GDDKiA przeprowadziło:

- remont drogi krajowej nr 52 Kęty-Bulowice w km 25+200-26+100, koszt realizacji: 798 752,16 zł,
- remont nawierzchni drogi krajowej nr 44 w m. Włosienica w k 64+180 do km 65+500, koszt realizacji: 1 228 016,75 zł,
- remont nawierzchni drogi krajowej nr 28 w m. Rudze w km 3+390 do km 4+240, koszt realizacji: 1 777 866,55 zł,
- remont nawierzchni drogi krajowej nr 44 w miejscowości Przeciszów w km od 68+500 do km 69+700, koszt realizacji: 1 661 811,92 zł,
- remonty dróg DK nr 52 km 26+685 do km 27+795 w m. Bulowice, koszt realizacji: 1 591 893,22 zł,
- remonty dróg DK nr 52 w km 24+710 do km 25+200 w m. Kęty, koszt realizacji: 732 539,82 zł,
- remonty dróg DK nr 44 od km 50+055 do km 50+650 w m. Babice, koszt realizacji: 631 885,29 zł,
- roboty bieżącego utrzymania (koszenie traw, odnowa oznakowania poziomego i pionowego, czyszczenie elementów odwodnienia, remonty nawierzchni), koszt realizacji: około 3 500 000,00 zł.

W latach 2022-2023 przeprowadzono wycinkę 23 drzew za kwotę 14 870,70 zł oraz nasadzano 50 drzew za kwotę 34 747,50 zł.

Na kolejne lata GDDKiA zaplanowało:

- budowę drogi S1 Kosztowy – Bielsko-Biała, obwodnica Oświęcimia w ciągu DK44, szacunkowy koszt inwestycji: 737 326 800,00 zł,
- budowę obwodnicy m. Zator w ciągu DK 28, szacunkowy koszt realizacji: 118 250 000,00 zł.

Aktualna długość dróg wojewódzkich na terenie powiatu wynosi 68,75 km, na które składa się pięć odcinków:

- DW 780 o długości 4,15 km (stan: dobry – 3,80 km, zadowolający – 0,35 km),
- DW 781 o długości 6,81 km (stan: dobry – 6,81 km),
- DW 933 o długości 18,44 km (stan: dobry – 16,83 km, zadowolający – 1,1 km, zły – 0,51 km),
- DW 948 o długości 17,70 km (stan: dobry – 12,20 km, zadowolający – 4,73 km, zły – 0,77 km),
- DW 949 o długości 21,65 km (stan: dobry – 6,44 km, zadowolający – 13,93 km, zły – 1,28 km).

Zarząd Dróg Wojewódzkich w 2022 roku na terenie powiatu oświęcimskiego zrealizował następujące zadania:

- przebudowa DW 948 – ul. Beskidzka w miejscowości Grojec w granicach istniejącego pasa drogowego poprzez budowę chodnika wraz z odwodnieniem oraz oświetleniem na odc. 015 od km 4+522 do km 5+570 – etap I (odc. 015 km 4+522-4+852), łączny koszt realizacji zadania: 1 733 152,31 zł, z czego 784 350,96 zł z budżetu województwa, 848 187,35 zł wkład finansowy gminy, 100 614,00 zł wkład rzecz.,
- modernizacja chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 949 w miejscowości Przeciszów na odc. 110 km 1+974 do 2+194, w ramach zadania przeprowadzono 8 wycinek oraz 8 nasadzeń, łączny koszt realizacji zadania: 208 298,96 zł, z czego 104 149,48 zł z budżetu województwa, 104 149,48 zł z budżetu gminy,
- modernizacja odcinków dróg wojewódzkich i obiektów mostowych – modernizacja DW 949 w m. Polanka Wielka etap II (odc. 100 km 0+023 do km 0+810), koszt realizacji: 3 940 201,19 zł z budżetu województwa.

W 2023 roku ZDW na terenie powiatu oświęcimskiego zrealizował następujące zadania:

- modernizacja odcinków dróg wojewódzkich i obiektów mostowych – modernizacja DW 933 w m. Brzeszcze, koszt realizacji: 1 378 804,38 zł finansowane z budżetu województwa,
- modernizacja chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 949 w miejscowości Przeciszów na odcinku 110 km 1+749 do 1+949, łączny koszt realizacji zadania: 145 268,60 zł, z czego 72 634,30 z budżetu województwa, 72 634,30 zł z budżetu gminy,
- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 949 w zakresie obejmującym m.in.: budowę chodnika lewostronnego, kanalizacji deszczowej, poszerzenia na długości około 400 mb w odc. 080 od km 2+481 – 2+881 w miejscowości Polanka Wielka, łączny koszt realizacji zadania: 2 532 838,92 zł, z czego 1 516 419,46 zł z budżetu województwa, 1 016 419,46 zł z budżetu gminy.

Ponadto w latach 2022-2023 realizowano zadania w trybie Inicjatyw Samorządowych.

Tabela 7. Zadania zrealizowane w trybie Inicjatyw Samorządowych na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023

Lp.	Gmina	Nazwa zadania	Lata realizacji	Koszt całkowity	Udział Województwa	Udział Gminy	Budżet Obywatelski Województwa Małopolskiego
1.	Oświęcim	Przebudowa DW 948 - ul. Beskidzka w m. Grojec w granicach istniejącego pasa drogowego poprzez budowę chodnika wraz z odwodnieniem oraz oświetleniem na odc. 015	2020	1 733 152,31	784 350,96	948 801,35	0,00

		od km 4+522 do km 5+570 - Etap I (odc. 015 km 4+522-4+ 852)					
2.	Polanka Wielka	Przebudowa drogi wojewódzkiej 949 na odcinku ul. Zatorska w Polance Wielkiej - od cmentarza w Polance Wielkiej do granicy Przeciszowa w zakresie budowy chodnika na odc. 100 km 0+023,00-0+810,25	2022-2023	3 048 579,37	1 774 289,69	1 274 289,68	0,00
3.	Przeciszów	Modernizacja chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 949 w m. Przeciszów na odc. 110 km 1+749 do 2+194	2022-2023	353 567,56	176 783,78	176 783,78	0,00
4.	Osiek	Budowa chodnika w ciągu DW 949 w m. Osiek odc. 080 km 1+950-2+486 w m. Osiek	2023	2 423 593,28	917 914,24	1 008 279,04	497 400,00

Ponadto w 2022 roku wybudowano obwodnicę Zator, Podolsza. Całkowity koszt realizacji projektu wyniósł: 31 781 444,22 zł, dofinansowanie UE (RPO 2014-2020): 25 580 436,91 zł.

Zarząd Dróg Wojewódzkich w latach 2022-2023 przeprowadził:

- 78 wycinek w 2022 roku,
- 14 wycinek w 2023 roku,
- 104 nasadzenia w 2022 roku,
- 9 nasadzeń w 2023 roku.

W ramach zadań planowanych do realizacji w kolejnych latach zaplanowano:

- budowę mostu przez rzekę Wisłę (suche koryto) wraz z budową i przebudową niezbędnej infrastruktury technicznej w m. Brzeszcze,
- budowę obwodnicy Brzeszcz,
- budowę ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 948 w Łękach na odcinku od ul. Sportowej do ul. Świerkowej (odc. 045 km 1+468,74-1+797,60),
- przebudowę drogi wojewódzkiej nr 933 ul. Pszczyńska w Rajsku w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Budowa chodnika wraz z odwodnieniem i oświetleniem wzdłuż DW 822 – ul. Pszczyńska w Rajsku” – etap I na odc. 040 km 3+150,50 do km 3+365,80 oraz na odc. 050 od km 0+033 do km 0+242.

Drogi powiatowe

Aktualna długość dróg powiatowych wynosi 244,020 km. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie dróg powiatowych wraz z ich przebiegiem.

Tabela 8. Zestawienie dróg powiatowych

Ciąg drogi	Przebieg	Długość [km]	Położenie
1001K	od DP 1809K - Bobrek – Gromiec – Libiąż (ul. 3-go Maja)	2,874	Gmina Chelmek
1743K	Andrychów (ul. Biała Droga) - Nidek - Głębówice	0,416	Gmina Osiek
1757K	Wieprz - Nidek - Witkowice	1,798	Gmina Kęty
1758K	Wieprz – Osiek	9,863	Gmina Osiek
1761K	Graboszyce - Głębówice	2,725	Gmina Zator, Gmina Osiek
1762K	Przeciszów - Piotrowice - Gierałtowie	4,024	Gmina Przeciszów
1773K	Spytkowice - Miejsce - Smolice - Palczowice	6,202	Gmina Zator
1805K	Zator - Łowiczki - Rudze	4,778	Miasto Zator, Gmina Zator
1806K	Zator ul. Kasztanowa – Zator ul. E. Orzeszkowej	0,815	Miasto Zator
1807K	Zator-Woźniki	6,170	Gmina Zator
1808K	Gorzów ul. Oświęcimska od skrzyżowania z DP 1809K do skrzyżowania z ul. Gorzowską w Gorzowie	2,247	Gmina Chelmek
1809K	Oświęcim - Bobrek- Gorzów- Bobrek	5,335	Gmina Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim, Gmina Chelmek
1810K	Zator - Podolsze	2,920	Gmina Zator, Miasto Zator
1814K	Osiek Dolny - Osiek Górny	6,301	Gmina Osiek
1816K	Kęty - Witkowice - Osiek	6,201	Gmina Kęty, Gmina Osiek
1817K	Bulowice przez wieś – Czaniec	5,010	Gmina Kęty
1818K	ul. Żeromskiego w Kętach	3,066	Miasto Kęty
1819K	ul. Św. M. Kolbe w Kętach	0,737	Miasto Kęty
1820K	Kęty -ul. A. Mickiewicza-ul. J. Sobieskiego -ul. Partyzantów	4,217	Miasto Kęty
1823K	ul. Legionów w Kętach	0,857	Miasto Kęty
1826K	ul. Żwirki i Wigury w Kętach	1,243	Miasto Kęty

1827K	ul. 3 Maja w Kętach	1,279	Miasto Kęty
1828K	ul. Dąbrowskiej w Kętach	0,103	Miasto Kęty
1831K	ul. Świętokrzyska w Kętach	1,057	Miasto Kęty
1832K	ul. Słowackiego w Kętach	0,557	Miasto Kęty
1833K	ul. Klasztorna w Kętach	1,057	Miasto Kęty
1834K	ul. Staszica w Kętach	1,337	Miasto Kęty
1835K	ul. Zacisze w Kętach	1,413	Miasto Kęty
1840K	ul. Rynek w Kętach	0,125	Miasto Kęty
1842K	ul. Św. Jana Kantego w Kętach	1,695	Miasto Kęty
1843K	ul. Fabryczna w Kętach	0,748	Miasto Kęty
1844K	ul. Wszystkich Świętych w Kętach	1,241	Miasto Kęty
1846K	Kęty ul. Głowackiego – Kęty ul. Góry Północne	3,031	Miasto Kęty
1849K	ul. Jagiellońska w Kętach	1,275	Miasto Kęty
1850K	ul. Krótka w Kętach	0,355	Miasto Kęty
1851K	ul. Wiśniowa w Kętach	0,425	Miasto Kęty
1853K	ul. Góry Południowe w Kętach	1,745	Miasto Kęty
1854K	Kęty ul. Bulowska – Kęty ul. Widok	2,473	Miasto Kęty
1858K	ul. Wojska Polskiego w Kętach	0,959	Miasto Kęty
1859K	Osiek - Malec - Nowa Wieś	6,645	Gmina Osiek, Gmina Kęty
1860K	Malec - Witkowice	2,620	Gmina Kęty
1861K	Nowa Wieś - Malec	1,760	Gmina Kęty
1862K	Włosień - Malec	2,081	Gmina Osiek, Gmina Kęty
1863K	Jawiszowice - gr. woj. - Bielany - Malec	5,630	Gmina Kęty, Gmina Osiek
1864K	Grojec - Polanka Wielka	7,236	Gmina Oświęcim, Gmina Polanka Wielka
1866K	Poręba Wielka - Włosienica	3,167	Gmina Oświęcim
1867K	Grojec - Zaborze - Oświęcim	5,326	Gmina Oświęcim
1868K	Rajsko - Wilczkowice - Skidzin - Zasole - gr. woj.	7,270	Gmina Oświęcim, Gmina Brzeszcze
1869K	Wilczkowice - Brzeszcze	2,742	Gmina Brzeszcze, Miasto Brzeszcze
1870K	Skidzin - Przeciszyn - Brzeszcze	3,689	Gmina Brzeszcze, Miasto Brzeszcze
1871K	Przeciszyn - do drogi woj. 949	2,300	Gmina Brzeszcze, Miasto Brzeszcze
1872K	Jawiszowice droga przez wieś - Jaźnik - gr. woj.	6,013	Gmina Brzeszcze
1873K	od dr 1876K Jawiszowice	1,051	Gmina Brzeszcze
1874K	Jawiszowice - Zasole	1,298	Gmina Brzeszcze
1875K	Od dr 1876K Jawiszowice - do dr. 1874K Zasole	1,863	Gmina Brzeszcze
1876K	gr. Woj. - Jawiszowice (ul. Bielska) - Brzeszcze	2,591	Gmina Brzeszcze
1877K	Babice - Brzezinka - Harmęż	8,203	Gmina Oświęcim
1878K	Brzezinka - Pławy	2,149	Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim
1879K	Babice (ul. Grunwaldzka)	0,847	Miasto Oświęcim
1880K	Oświęcim ul. Powstańców Śląskich - ul. Wyzwolenia - ul. Maksymiliana Kolbego	3,265	Miasto Oświęcim
1881K	Oświęcim ul. Stanisławy Leszczyńskiej	1,557	Miasto Oświęcim
1883K	Oświęcim ul. Więźniów Oświęcimia	1,511	Miasto Oświęcim
1884K	Oświęcim ul. Obozowa – ul. Dworcowa	1,202	Miasto Oświęcim
1887K	Oświęcim ul. Pilata - ul. Olszewskiego	1,783	Miasto Oświęcim
188K	Oświęcim ul. Śniadeckiego	0,724	Miasto Oświęcim
1890K	Oświęcim ul. Słowackiego	1,289	Miasto Oświęcim
1892K	Oświęcim ul. Dąbrowskiego	2,865	Miasto Oświęcim
1893K	ul. Wysokie Brzegi (do skrzyżowania z ul. Szpitalną)	1,238	Miasto Oświęcim
1894K	Oświęcim ul. Szpitalna	1,357	Miasto Oświęcim
1895K	Oświęcim - Dwory - Las - Przeciszów	13,397	Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim, Gmina Przeciszów
1896K	Oświęcim ul. Nojego	0,512	Miasto Oświęcim
1897K	Oświęcim (ul. Jagiełły od obw. Do ul. Królowej Jadwigi – ul. Królowej Jadwigi – ul. Zaborska) - Polanka Wielka – Głębowice	17,349	Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim, Gmina Polanka Wielka, Gmina Osiek
1898K	Stawy Monowskie - Żaki	4,618	Gmina Oświęcim
1899K	Polanka Wielka - Piotrowice	2,910	Polanka Wielka, Przeciszów
1900K	od DP 1809K - Gorzów – Chelmek ul. Oświęcimska – ul. Mieszka I	4,588	Gmina Chelmek, Miasto Chelmek
1902K	Chelmek ul. Mickiewicza	1,437	Miasto Chelmek
1903K	Chelmek ul. Krasieńskiego	1,011	Miasto Chelmek
1906K	Chelmek - ul. Kościuszki - ul. Ofiar Faszyzmu	0,657	Miasto Chelmek
1907K	Chelmek ul. Chrobrego -ul. Jagiellońska – ul. Jaworznicka	5,054	Miasto Chelmek
1912K	Od dr. 1872K do dr. 1876K	2,541	Gmina Brzeszcze

W 2023 roku na drogach powiatowych realizowano zadania polegające na:

- rozbudowie drogi powiatowej nr 1805K – ul. Centralna w Łowiczkach, gmina Zator – inwestycja polegała na rozbudowie DP 1805K w km od 2+179,7 do km 4+760,4, w zakresie m.in. rozbudowy jezdni do szerokości minimum 6 m z poszerzeniami na łukach, budowy chodnika, pobocza, ścieku z kostki betonowej przy krawędzi chodnika, zatok autobusowych, przejść dla pieszych, budowy oraz przebudowy zjazdów, budowy kanalizacji deszczowej wraz z wylotami i ich umocnieniami, budowy sieci pod ciekami, przebudowy przepustów, zabezpieczenia i przebudowy sieci elektroenergetycznej, gazowej i teletechnicznej. Zaprojektowano przebudowę istniejącego skrzyżowania z zastosowaniem normatywnych łuków przy wjeździe oraz wyjeździe z drogi powiatowej. I etap inwestycji zrealizowany w 2023 roku obejmuje odcinek drogi długości 1,22 km, tj. od skrzyżowania z ul. Bugajską (km 2+179,7) do posesji nr 41 (km 3+400,00) – łączna kwota (2022-2023): 7 955 861,83 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 724 810,14 zł, Gmina Zator – 436 521,56 zł, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 6 794 530,13 zł,
- przebudowie drogi powiatowej 1900K ul. Gorzowska w km od 1+611,41 do km 2+740,06 w miejscowości Gorzów – inwestycja polegała na przebudowie DP 1900K w km od 1+611,41 do km 2+740,06, w zakresie m.in. remontu i przebudowy jezdni, budowy chodnika, sieci kanalizacji deszczowej, sieci oświetlenia ulicznego (doświetlenie przejścia dla pieszych), przebudowy sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej, pobocza, remontu zjazdów, zabezpieczenia istniejących sieci, wykonania oznakowania poziomego i pionowego drogi, montażu radarowego wyświetlacza prędkości – łączna kwota (za 2023 rok): 3 048 037,19 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 648 038,19 zł, Gmina Chełmek – 800 000,00 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) – 1 600 000,00 zł,
- przebudowie drogi powiatowej nr 1893K ul. Wysokie Brzegi oraz nr 1894K ul. Szpitalna w Oświęcimiu – inwestycja polegała na rozbudowie DP 1893 K na odcinku od km 0+513,55 do km 1+252,66, w zakresie obejmującym m.in.: rozbudowę jezdni do szerokości 5,5 m, budowę chodnika, dwóch peronów przystankowych, pobocza, sieci kanalizacji deszczowej, wpustów deszczowych wraz z przykanalikami, oświetlenia przejść dla pieszych (trzy przejścia dla pieszych), przebudowę zjazdów, pobocza, rozbiórkę i budowę sieci gazowej, sieci wodociągowej, oświetlenia ulicznego, sieci elektroenergetycznej, wykonanie zabezpieczenia infrastruktury technicznej, oznakowania poziomego i pionowego drogi, dowiązań wysokościowych zjazdów oraz dojść do posesji; przebudowie DP nr 1894K na odcinku od km 0+436,50 do km 0+808,68, w zakresie obejmującym m.in.: remont jezdni, chodnika, budowę fragmentu sieci kanalizacji deszczowej, wykonanie oznakowania poziomego i pionowego drogi – łączna kwota (za 2023 rok): 1 874 979,85 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 187 995,97 zł, Miasto Oświęcim – 187 000,00 zł, Skarb Państwa w ramach wieloletniego programu „Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy – etap VI 2021-2025” (OSPR) – 1 499 983,88 zł,
- przebudowie drogi powiatowej 1872K ul. Pocztowa w km od 1+838,00 do km 2+638,00 w miejscowości Jawiszowice – inwestycja polegała na przebudowie DP 1872K w km od 1+838,00 do km 2+638,00, w zakresie m.in.: remontu i przebudowy konstrukcji nawierzchni jezdni, remontu i budowy chodnika, przebudowy pobocza, remontu istniejących zjazdów i dojść indywidualnych, budowy kanalizacji deszczowej wraz z przebudową odwodnienia drogi, montażu luster drogowych, wykonania oznakowania poziomego i pionowego drogi – łączna kwota (2022-2023): 4 047 112,04 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 1 039 928,94 zł, Gmina Brzeszcze – 1 039 928,94 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) – 1 967 254,16 zł,
- rozbudowie drogi powiatowej 1842K ul. Jana Kantego w km od 0+851,00 do km 1+695,00 w miejscowości Kęty – inwestycja polegała na rozbudowie DP 1842K w km od 0+851,00 do km 1+695,00, w zakresie m.in.: rozbudowy jezdni, budowy chodnika, przebudowy pobocza, budowy zjazdów, budowy kanalizacji deszczowej, budowy umocnienia skarp i dna koryta Kanału Ulga Nowa Wieś, przebudowy sieci oraz przyłączy wodociągowych, przebudowy przyłączy kanalizacji sanitarnych, przebudowy napowietrznej i kablowej sieci elektroenergetycznej nN, zabezpieczenia kablowej sieci elektroenergetycznej nN, przebudowy istniejącego oświetlenia ulicznego, przebudowy napowietrznej sieci telekomunikacyjnej, zabezpieczenia kablowej sieci telekomunikacyjnej, przebudowy wlotu drogi powiatowej nr 1842K w granicy pasa drogowego drogi wojewódzkiej nr 948, wykonania oznakowania poziomego i pionowego drogi – łączna kwota (2022-2023): 4 679 052,66 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 1 230 174,06 zł, Gmina Kęty – 1 230 174,06 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg – 2 218 704,54 zł,
- przebudowie drogi powiatowej 1906K (ul. Kościuszki) w km od 0+332,15 do km 0+427,10 w miejscowości Chełmek – inwestycja polegała na budowie chodnika wzdłuż DP 1906K na długości ok. 85 m, wykonaniu odwodnienia pasa drogowego i chodnika, przebudowie zjazdu oraz remoncie pobocza – łączna kwota: 157 310,94 zł, źródła finansowania: Gmina Chełmek – 44 144,94 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) – 113 166,00 zł,
- naprawie obiektów inżynierskich w ciągu dróg powiatowych – most w ciągu DP 1892K – naprawa dotyczyła Mostu Piastowskiego w ciągu DP 1892K, inwestycja obejmowała: usunięcie farby ze ścian bariery mostowej środkowego przęsła, uzupełnienie ubytków i rys klejem oraz rozłożenie siatki,

wymalowanie ścian farbą nanosilikonową w celu zabezpieczenia ścian przed wpływem czynników zewnętrznych, wyczyszczenie powierzchni betonowej po odpadniętych płytkach fasadowych, zagruntowanie i naklejenie nowych w miejscu ubytków, sfrezowanie dylatacji i uzupełnienie masą asfaltową do dylatacji – łączna kwota (2022-2023): 137 328,87 zł finansowane ze środków własnych Powiatu Oświęcimskiego,

- regulacji odwodnienia drogi powiatowej ul. Andrychowska w Piotrowicach – inwestycja polegała na remoncie istniejącego kolektora kanalizacji wraz z wylotem wód opadowych w rejonie ul. Andrychowskiej w Piotrowicach (DP 1762K) – łączna kwota: 124 093,96 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 62 046,98 zł, Gmina Przeciszów – 62 046,98 zł,
- poprawie bezpieczeństwa na drogach powiatowych – inwestycja polegała na budowie przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 1863K ul. Włosieńska w Osieku, budowie chodnika, oświetlenia przejścia dla pieszych, przepustu wraz ze ściankami czołowymi, wykonaniu oznakowania poziomego i pionowego drogi – łączna kwota: 143 359,38 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 95 679,69 zł, Gmina Osiek – 47 679,69 zł,
- poprawie bezpieczeństwa na drogach powiatowych – inwestycja polegała na budowie przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 1820K ul. Partyzantów w Kętach, oświetlenia przejścia dla pieszych, przebudowie chodnika, wykonaniu oznakowania poziomego i pionowego drogi – łączna kwota: 58 765,43 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 29 382,72 zł, Gmina Kęty – 29 382,71 zł,
- odtworzeniu nawierzchni drogi powiatowej nr 1811K ul. Kongresowa w Zatorze – inwestycja obejmowała wykonanie wymiany nawierzchni asfaltowej drogi powiatowej nr 1811K ul. Kongresowa w Zatorze w rejonie Regionalnego Ośrodka Kultury w Zatorze oraz tarczy skrzyżowania w rejonie Szkoły Podstawowej w Zatorze – łączna kwota: 149 416,00 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 74 708,00 zł, Gmina Zator – 74 708,00 zł,
- przebudowie drogi powiatowej nr 1864K ul. Stawowa w Polance Wielkiej – inwestycja obejmowała remont nawierzchni DP 1864K na odcinku I – w km od 5+180,00 do km 5+518,00 oraz na odcinku II – w km od 6+083,00 do 6+307,00 poprzez wykonanie frezowania profilującego średniej grubości 5 cm i położenie dwóch nowych warstw asfaltu na dwóch odcinkach drogi, wykonano ścięcie poboczy na szerokości 50 cm wraz z wysypaniem destruktem i powierzchniowym utwaleniem emulsją asfaltową z grysem – łączna kwota: 397 106,02 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 198 553,01 zł, Gmina Polanka Wielka – 198 553,01 zł,
- poprawie bezpieczeństwa na drogach powiatowych poprzez montaż radarowych wyświetlaczy prędkości – inwestycja polegała na zakupie oraz montażu radarowych wyświetlaczy prędkości: w ciągu drogi powiatowej nr 1816K – ul. Beskidzka w m. Osiek w km 4+900 i w km 5+050, w ciągu drogi powiatowej nr 1812K – ul. Bugajska w m. Zator w km 0+752 i w km 1+843, w ciągu drogi powiatowej nr 1897K – ul. Polna w m. Polanka Wielka w km 11+220 – łączna kwota: 47 662,50 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 27 644,25 zł, Gmina Osiek – 7 626,00 zł, Gmina Polanka Wielka – 4 766,25 zł, Gmina Zator – 7 626,00 zł,
- remoncie drogi powiatowej 1865 K, ul. Tyszkiewicza w km od 0+425,00 do km 1+253,00 w miejscowości Poręba Wielka – inwestycja obejmowała wykonanie remontu nawierzchni DP 1865K ul. Tyszkiewicza w Porębie Wielkiej poprzez wykonanie frezowania profilującego średniej grubości 4 cm i położenie dwóch nowych warstw asfaltu (4 cm + 4 cm) na odcinku o łącznej długości 828 m, wykonano ścięcie poboczy na szerokości 50 cm wraz z wysypaniem destruktem z powierzchniowym utwaleniem emulsją asfaltową, odtworzenie oznakowania poziomego – łączna kwota: 689 000,85 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 20 000,00 zł, Gmina Oświęcim – 125 480,85 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) – 543 520,00 zł,
- remoncie drogi powiatowej 1758K ul. Wadowicka w km od 0+000,00 do km 0+592,00 w miejscowości Głębowice – inwestycja obejmowała remont nawierzchni DP 1758K ul. Wadowicka w Głębowicach poprzez wykonanie frezowania profilującego średniej grubości 5 cm i położenie dwóch nowych warstw asfaltu (4 cm + 4 cm) na odcinku drogi o długości 592 m, wykonano ścięcie poboczy na szerokości 50 cm wraz z wysypaniem destruktem z powierzchniowym utwaleniem emulsją asfaltową, udrożniono rowy, odtworzono oznakowanie poziome – łączna kwota: 527 917,67 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 43 130,00 zł, Gmina Osiek – 73 564,67 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) – 411 223,00 zł,
- przebudowie drogi powiatowej nr 1877K ul. Niwy, ul. Sportowa oraz ul. Ofiar Faszyzmu w Brzezince – inwestycja polegała na przebudowie DP 1877K ul. Niwy, ul. Sportowa oraz ul. Ofiar Faszyzmu w Brzezince na odcinkach: Odcinek 1 – przebudowa drogi od skrzyżowania ul. Niwy z ul. Sportową do ul. Ofiar Faszyzmu na długości ok. 190 mb w zakresie przebudowy konstrukcji i nawierzchni jezdni, przebudowy i budowy chodnika, przebudowy pobocza, remontu jezdni w obrębie skrzyżowania (dowiązanie do stanu istniejącego), remontu istniejących zjazdów i dojazdów indywidualnych, budowy palisady betonowej, budowy i przebudowy urządzeń służących odwodnieniu drogi w tym kanalizacji deszczowej, Odcinek 2 i 3 – remont drogi powiatowej nr 1877K ul. Ofiar Faszyzmu od wysokości

kościół parafialny w kierunku skrzyżowania ul. Ofiar Faszyzmu z ul. Niwy na długości ok. 720 mb oraz na odcinku od skrzyżowania ul. Ofiar Faszyzmu z ul. Kombatantów w kierunku ul. Pławskiej na długości ok. 730 mb w zakresie remontu konstrukcji nawierzchni jezdni, remontu istniejącego pobocza, chodnika, zatoki 64 autobusowej, remontu istniejących zjazdów i dojść indywidualnych oraz urządzeń służących odwodnieniu drogi, oczyszczenia rowu – łączna kwota: 4 12 613,34 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 496 075,92 zł, Gmina Oświęcim – 484 543,90 zł, Skarb Państwa w ramach wieloletniego programu pn.: „Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy – Etap VI 2021-2025” (OSPR) – 3 191 993,52 zł,

- poprawie infrastruktury komunikacyjnej w ciągu ul. Grunwaldzkiej w Babicach – inwestycja obejmowała wykonanie na zlecenie PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (zgodnie z podpisanym porozumieniem z Powiatem Oświęcimskim) robót budowlano - montażowych w zakresie budowy chodnika na przejeździe kolejowo-drogowym kat. B w km 1+338 linii kolejowej nr 138 w ciągu DP 1879K ul. Grunwaldzka w Babicach – łączna kwota: 138 813,97 zł, źródła finansowania: Powiat Oświęcimski – 69 406,99 zł, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. – 69 406,98 zł,
- przebudowie drogi powiatowej 1866K (ul. Suskiego) w km od 2+840,00 do km 3+160,00 wraz z przejściem dla pieszych w km 3+140,00 w miejscowości Włosienica – inwestycja polega na przebudowie DP 1866K ul. Suskiego we Włosienicy w km od 2+840,00 do km 3+160,00 00 wraz z przejściem dla pieszych w km 3+140,00 w zakresie m.in. budowy chodnika, budowy sieci kanalizacji deszczowej, przebudowy jezdni i zjazdów, wykonania oznakowania poziomego i pionowego drogi, doświetlenia przejścia dla pieszych – zakończenie realizacji zaplanowano na pierwszą połowę 2024 roku, szacunkowy koszt realizacji – 782 822,00 zł,
- przebudowie drogi powiatowej 1758K (ul. Główna) na odcinku I – w km od 8+104,31 do km 8+169,34 wraz z przejściem dla pieszych w km 8+136,87, na odcinku II – w km od 6+987,00 do km 6+993,00 wraz z przejściem dla pieszych w km 6+990,00 w miejscowości Osiek – inwestycja polega na budowie przejścia dla pieszych, chodnika, oświetlenia przejścia dla pieszych, sieci kanalizacji deszczowej wraz z przykanalikami (odwodnienia drogi), odwodnienia liniowego, przebudowie chodnika oraz budowie dwóch stanowisk oświetlenia ulicznego, przy ul. Zielonej planuje się zabudowę dwóch słupów oświetlenia solarnego przy istniejącym przejściu dla pieszych – zakończenie realizacji zaplanowano na pierwszy kwartał 2024 roku, szacunkowy koszt realizacji – 173 324 zł.

Zarządcami dróg, do których należą sprawy z zakresu planowania budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg, są następujące organy:

- dróg krajowych – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie,
- dróg wojewódzkich – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie,
- dróg powiatowych – Powiat Oświęcimski,
- dróg gminnych – władze Gmin.

Utrzymanie dróg we właściwym stanie technicznym daje możliwość szybkiego i dogodnego komunikowania się, stanowiąc podstawę do podnoszenia atrakcyjności terenu powiatu.

Na drogach krajowych i wojewódzkich regularnie, co 5 lat Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), którego celem jest zilustrowanie aktualnego poziomu natężenia ruchu na poszczególnych odcinkach sieci dróg oraz wskazanie prognozy ruchu z perspektywy kolejnych 5, 10 oraz 15 lat. W roku 2020/2021 na sieciach dróg krajowych oraz wojewódzkich został przeprowadzony Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który stanowi podstawowe źródło informacji o ruchu drogowym w Polsce. podstawę prawną przeprowadzenia pomiaru stanowiło Zarządzenie nr 12 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 28 marca 2019 r. Pomiary na terenie powiatu oświęcimskiego przeprowadzono na dwunastu odcinkach dróg krajowych i na siedemnastu odcinkach dróg wojewódzkich.

Tabela 9. Średniodobowy ruch na drodze krajowej DK 28 na terenie powiatu oświęcimskiego

Droga krajowa DK 28 - odcinek	Razem	Motocykle	Osobowe	Lekkie ciężarowe	Ciężarowe bez przyczepy	Ciężarowe z przyczepą	Autobusy	Ciągniki rolnicze
ZATOR /PRZEJŚCIE: UL. KRAKOWSKA (DK44) - UL. SIKORSKIEGO (DW781)/	12719	107	10218	1265	395	694	27	13
ZATOR /UL. SIKORSKIEGO (DW781)/ - WADOWICE /GR. MIASTA/	8787	57	6839	919	270	672	22	8

Źródło: Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach krajowych, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Tabela 10. Średniodobowy ruch na drodze krajowej DK 44 na terenie powiatu oświęcimskiego

Droga krajowa DK 44 - odcinek	Razem	Motocykle	Osobowe	Lekkie ciężarowe	Ciężarowe bez przyczepy	Ciężarowe z przyczepą	Autobusy	Ciągniki rolnicze
BIERUŃ NOWY /UL. WAWELSKA (DW934)/ - OŚWIĘCIM /UL. POWSTAŃCÓW ŚL./	19383	105	15399	1788	437	1485	162	7
OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 1: UL. POWSTAŃCÓW ŚL. - UL. LEGIONÓW (DW933)/	25305	170	21537	1700	371	1096	422	9
OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 2: UL. LEGIONÓW (DW933) - UL. JAGIELŁY (DW948)/	27502	157	23526	1785	544	1296	167	27
OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 3: UL. JAGIELŁY (DW948) - UL. CHEMIKÓW (DW933)/	11591	62	9025	980	413	1067	27	17
OŚWIĘCIM /UL. CHEMIKÓW (DW933) - PRZECISZÓW /UL. SZKOLNA (DW949)/	12921	77	10545	1100	389	712	69	29
PRZECISZÓW /UL. SZKOLNA (DW949)/ - ZATOR /UL. KOŚCIUSZKI (DK28)/	11520	72	9080	1174	307	814	50	23
ZATOR /UL. KOŚCIUSZKI (DK28)/ - SKAWINA /UL. PIŁSUDSKIEGO/	10361	57	8376	1082	244	549	38	15

Źródło: Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach krajowych, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Tabela 11. Średniodobowy ruch na drodze krajowej DK 52 na terenie powiatu oświęcimskiego

Droga krajowa DK 52 - odcinek	Razem	Motocykle	Osobowe	Lekkie ciężarowe	Ciężarowe bez przyczepy	Ciężarowe z przyczepą	Autobusy	Ciągniki rolnicze
KOBIERNICE /UL. ŻYWIECKA (DW948)/ - KĘTY /GR. MIASTA/	16749	112	14291	1304	311	608	108	15
KĘTY /PRZEJŚCIE: GR. MIASTA - UL. SZCZEPANA (DW948)/	13443	114	11066	1123	402	562	170	6
KĘTY /UL. SZCZEPANA (DW948)/ - ANDRYCHÓW /UL. STARA DROGA/	12723	62	10475	1284	284	521	86	11

Źródło: Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach krajowych, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Tabela 12. Średniodobowy ruch na drogach wojewódzkich na terenie powiatu oświęcimskiego

Droga wojewódzka - odcinek	Razem	Motocykle	Osobowe	Lekkie ciężarowe	Ciężarowe bez przyczepy	Ciężarowe z przyczepą	Autobusy	Ciągniki rolnicze
DW 780								
CHEŁMEK /PRZEJŚCIE/	11654	122	9807	852	329	446	86	12
CHEŁMEK /GR. WOJ. / - CHEŁM ŚL. /DW934/	5732	102	4335	481	203	510	92	9
DW 781								
ZATOR /DK28/ - ANDRYCHÓW /DK52/	7243	86	6166	739	126	67	18	41
DW 933								
GÓRA /GR. WOJ. / - BRZESZCZE /DW949/	10404	142	8187	879	411	745	29	11
BRZESZCZE /PRZEJŚCIE: UL. TURYSTYCZNA (DW949) - UL. SIEDLIKA/	14004	104	12007	935	332	593	26	7
BRZESZCZE - OŚWIĘCIM	13176	116	11027	907	300	691	125	10

OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 1: UL. KOLBEGO - UL. LEGIONÓW (DK44)/	13639	119	12016	659	284	489	44	28
OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 2: UL. FABRYCZNA (DK44) - UL. DĄBROWSKIEGO/	13736	127	11533	7783	364	700	221	8
OŚWIĘCIM - LIBIĄŻ /DW780/	12878	122	10445	942	334	964	65	6
DW 948								
OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE/	12969	94	11376	648	398	350	95	8
OŚWIĘCIM - ŁĘKI /DW949/	10803	150	9185	678	260	462	62	6
ŁĘKI /DW949/ - KĘTY	12268	181	10252	982	238	527	81	7
KĘTY /OBWODNICA/	7434	97	5521	929	238	594	46	9
DW 949								
BRZESZCZE /UL. OFIAR OŚWIĘCIMIA (DW933)/ - JAWISZOWICE	14022	131	12055	1360	213	165	81	17
JAWISZOWICE - ŁĘKI /DW948/	2763	25	2381	184	94	42	29	8
ŁĘKI /DW948/ - OSIEK	5429	77	4849	346	79	58	15	5
OSIEK - PRZECISZÓW /DK44/	5334	70	4591	471	85	28	33	56

Źródło: Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach wojewódzkich, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Łącznie na terenie powiatu oświęcimskiego na wszystkich odcinkach dróg krajowych i wojewódzkich średniodobowy ruch roczny wyniósł 356 492 pojazdów, w tym spośród wszystkich pojazdów poruszających się po drogach na terenie powiatu największy udział mają samochody osobowe – 83,1%, co świadczy o dominacji transportu prywatnego. Samochody ciężarowe oraz samochody dostawcze stanowią łącznie 15,3%. Najmniejszy udział przypałał motocyklom – 0,8% oraz pojazdom wykorzystywanym rolniczo i autobusom – 0,8%.

Sektor transportu drogowego jest jednym z większych źródeł emisji zanieczyszczeń na terenie strefy małopolskiej. Emisja z transportu ma znaczenie lokalne – najbardziej uciążliwe jest oddziaływanie dróg w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Tabela 13. Zestawienie wielkości emisji substancji z transportu drogowego w strefie małopolskiej oraz całym województwie w 2021 roku

Nazwa strefy	Zanieczyszczenia [Mg/rok]			
	PM10	PM2,5	B(a)P	NOx
strefa małopolska	825,082	644,09	0,0139	13815,579
województwo	992,078	772,953	0,0165	16533,836

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego

Emisja pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 w transporcie zależy od emisji spalin w 30-40% - zanieczyszczenia te powstają głównie poprzez ścieranie opon, nawierzchni i klocków hamulcowych oraz unos z powierzchni jezdni. Głównym zanieczyszczeniem pochodzącym z transportu drogowego są tlenki azotu. Ze względu na zaostrzenie norm emisji spalin EURO prognozowany jest spadek emisji NO_x, który jednak bilansowany będzie przez stale rosnącą liczbę pojazdów poruszających się po drogach.

4.1.1.5. Zaopatrzenie w gaz na terenie powiatu oświęcimskiego

Za zaopatrzenie w gaz odpowiada Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz długości i rodzaju głównych sieci gazowych pod koniec 2023 roku na terenie powiatu oświęcimskiego.

Tabela 14. Wykaz rodzaju i długości sieci gazowych na terenie powiatu oświęcimskiego w 2023 roku

Sieć gazowa [ciśnienie]	Długość [m]
niskie	229 298
średnie	921 431
wysokie	21 760

Źródło: pismo Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie, znak: PSGKR.RODZ.422.239.319.24

Na terenie powiatu oświęcimskiego na koniec 2023 roku znajdowało się:

- 6 357 szt. przyłączy gazowych niskiego ciśnienia o łącznej długości 120 722 m,
- 20 268 szt. przyłączy gazowych średniego ciśnienia o łącznej długości 414 839 m.

W 2023 roku ilość odbiorców gazu sieciowego wynosiła 45 161 odbiorców, jest to wzrost o około 1,02% w stosunku do 2022 roku, w którym ilość odbiorców wynosiła 44 707 odbiorców.

W poniższej tabeli przedstawiono zużycie gazu na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023.

Tabela 15. Zużycie gazu na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023

Rok	Zużycie gazu [m ³]
2022	62 026 481
2023	56 864 870

Źródło: pismo Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie, znak: PSGKR.RODZ.422.239.319.24

Działania dotyczące rozbudowy sieci gazowej w latach 2022-2023 ujęto w poniższej tabeli.

Tabela 16. Realizacja działań dotyczących rozbudowy sieci gazowej na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023

Rok	Przyrost sieci gazowej w danym roku [m]	Przyrost przyłączy w danym roku		Przyrost ilości nowych odbiorców w danym roku [szt.]
		Ilość [szt.]	Długość [m]	
2022	22 754	513	2 160	577
2023	35 638	235	10 368	454

Źródło: pismo Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie, znak: PSGKR.RODZ.422.239.319.24

Na kolejne lata Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. zaplanowała budowy oraz modernizacje sieci gazowej na terenie powiatu oświęcimskiego.

Tabela 17. Plany budowy oraz modernizacji sieci gazowych na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2024-2029

	2024 zrealizowane (stan na 13.05.2024 r.)	2024 pozostałe do realizacji	2025	2026	po 2026*	2027	2028	2029
Długość przyłączy [m]	953	5795	453	808		326		
Ilość przyłączy [szt.]	97	456	35	110		62		
Długość sieci gazowej [m]	2426	30419	2132	11257	450	1300		
Remonty i modernizacje:								
przyłącza - długość [m]	116	4211	406	270	31500	2670	3742	5784
przyłącza - ilość [szt.]	9	51	28	16	1862	178	254	168
sieć gazowa - długość [m]	210	2425	6411	687	73808	5533	8503	5235

* inwestycje zapisane w obowiązującym Planie Inwestycyjnym po 2026 roku jednak na ten moment bez przydzielonej konkretnej daty realizacji

Źródło: pismo Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie, znak: PSGKR.RODZ.422.239.319.24

4.1.1.6. Warunki wykorzystania OZE

Według założeń unijnych alternatywne źródła energii mają w przyszłości stanowić istotny udział w bilansie energetycznym Europy. Celem UE było uzyskanie 20% energii ze źródeł odnawialnych do 2020 roku w końcowym zużyciu energii brutto. Do końca 2032 roku ma to być, co najmniej 32% energii z OZE. Zgodnie z celami unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego, udział OZE w końcowej konsumpcji energii dla Polski do 2020 roku powinien być wynieść 15%, a do 2030 roku 21%.

Największy udział w polskim rynku OZE mają elektrownie wiatrowe, wodne i biomasa. Ale intensywny rozwój fotowoltaiki, zwłaszcza w sektorze mikroinstalacji może uczynić ją w najbliższym czasie drugą (po lądowej energetyce wiatrowej) technologią OZE w Polsce.

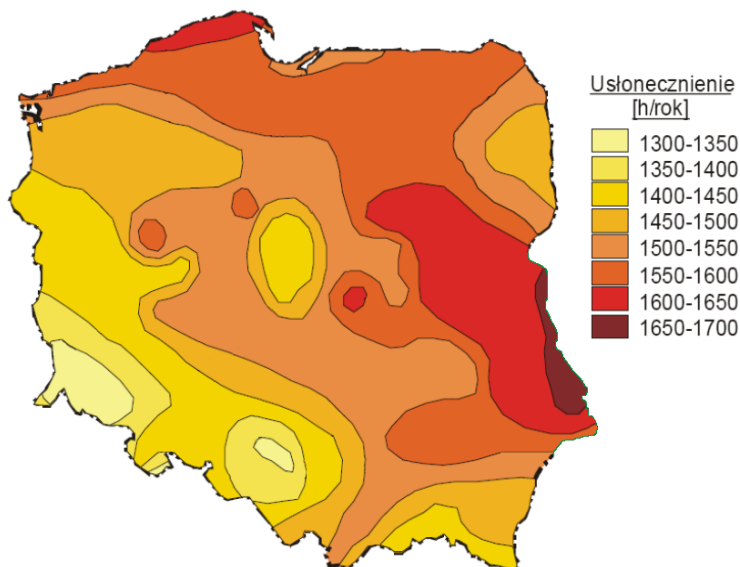
Energia słońca

Energia słoneczna jest powszechnie dostępnym, ekologicznie czystym i najbardziej naturalnym z istniejących źródeł energii. Najefektywniej może być wykorzystywana lokalnie zaspokajając zapotrzebowanie na ciepłą wodę użytkową czy ogrzewanie pomieszczeń.

Praktyczne wykorzystanie energii promieniowania słonecznego wymaga oszacowania potencjalnych i rzeczywistych zasobów energii słonecznej na danym obszarze i parametryzacji warunków meteorologicznych dostosowanych do potrzeb technologii przetwarzania energii promieniowania słonecznego w energię elektryczną lub ciepłą.

Istotny wpływ na ilość promieniowania słonecznego, jaka dociera do Ziemi ma przejrzystość powietrza. Parametr przezroczystości powietrza ulega wahaniom w ciągu dnia w zależności od warunków meteorologicznych. Ponadto

zmniejszanie przejrzystości powietrza może być wywołane również przez zawieszone w nim liczne cząsteczki pyłu i dymu.

Rysunek 9. Średnie roczne sumy usłonecznienia

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007 na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW

Na terenie powiatu oświęcimskiego średnie sumy usłonecznienia w ciągu roku wahają się w granicach 1400-1450 h/rok.

Energia słoneczna na terenie powiatu oświęcimskiego wykorzystywana jest przez:

- instalację fotowoltaiczną o mocy 18 kW zlokalizowaną na terenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Oświęcimiu,
- kolektory słoneczne o mocy 122,4 kW zlokalizowane na terenie Szpitala Powiatowego im. św. Maksymiliana w Oświęcimiu.

Instalacje fotowoltaiczne na terenie gmin powiatu oświęcimskiego:

- Gmina Brzeszcze:
 - panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 20,14 kW na terenie ZSP nr 1 w Przecieszynie,
 - panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 55,9 kW na terenie ZSP nr 4 w Brzeszczach,
 - panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 40 kW na terenie ZSP nr 5 w Brzeszczach,
 - panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 42,4 kW na terenie ZSP nr 6 w Jawiszowicach,
- Gmina Chelmek:
 - instalacje solarne w bud. LKS, PZS nr 8, Bud. Centrum Sportowego,
 - fotowoltaika SZS w Gorzowie, LKS Bobrek i LKS Gorzów, Budynek gastronomiczny na Stawach w Chelмку i Budynek Rybakówki na Stawach w Chelмку (zainstalowane, ale nie podłączone do sieci TD),
- Gmina Kęty:
 - instalacja PV w Szkole Podstawowej nr 3 w Ketach Podlasiu,
 - instalacja PV Miejskiego Zakładu Energetyki Ciepłej Kęty,
 - kolektory słoneczne w Domu Kultury w Kętach,
- Gmina Osiek:
 - 12 instalacji fotowoltaicznych na terenie nieruchomości mieszkańców,
- Miasto Oświęcim:
 - panele fotowoltaiczne na terenie Miejskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Oświęcimiu,
 - kolektory słoneczne na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Oświęcimiu zainstalowane na Hotelu Olimpijskim,
 - fotowoltaika zainstalowana na budynku parkingu Park&Ride, Zarząd Budynków Mieszkalnych w Oświęcimiu,
- Gmina Oświęcim:
 - instalacja fotowoltaiczna o mocy 4,6 kWp na terenie budynku gminy LKS Włosienica,
 - instalacja fotowoltaiczna o mocy 21,06 kW na terenie budynku przedszkola w Brzezince,
 - instalacja fotowoltaiczna o mocy 19 kW na terenie budynku Szkoły Podstawowej w Grojcu,

- Gmina Polanka Wielka:
 - panele fotowoltaiczne na budynku Urzędu Gminy,
- Gmina Zator:
 - fotowoltaika o mocy 5,32 kW na terenie Wiejskiego Domu Kultury w Trzebieńczycach,
 - fotowoltaika o mocy 3,10 kW na terenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Zatorze,
 - fotowoltaika o mocy 15,00 kW na terenie Centrum Aktywizacji Zawodowej w Zatorze,
 - solary na terenie Domu Ludowego w Palczowicach,
 - solary na terenie Zakładu Opieki Zdrowotnej w Zatorze,
 - solary na terenie Domu Ludowego w Rudzach,
 - solary na terenie Zespołu Szkoły i Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Grodzisku,
 - 45 szt. fotowoltaiki i 1 kolektor słoneczny w ramach „Partnerskiego Projektu Instalacji Odnawialnych Źródeł Energii dla Gmin Województwa Małopolskiego”.

Energia wody

Mała energetyka wodna (MEW) obejmuje pozyskanie energii z cieków wodnych. Podstawowymi parametrami dla doboru obiektu są spad w metrach i natężenie przepływu w m³/s. Rozwój elektrowni wodnych jest ograniczony warunkami prawnymi, lokalizacyjnymi, wymogami terenowymi i geomorfologicznymi oraz potencjałem kapitałowym inwestora. Najwięcej funduszy pochłania budowa obiektów hydrotechnicznych piętrzących wodę (jazy, zapory). Charakterystyczne dla elektrowni wodnych są znikome koszty eksploatacji.

Potencjał energetyczny wody jest nierównomiernie rozłożony na terenie Polski. W Polsce aż 68% tego potencjału przypada na dorzecze Wisły, 17,6% na dorzecze Odry, a 14,4% na pozostałe rzeki. Ze względu na ukształtowanie terenu, najlepszymi obszarami dla rozwoju energetyki wodnej są południe Polski (tereny górskie) oraz północna część kraju.

Na terenie powiatu oświęcimskiego mała energetyka wodna zlokalizowana jest na terenie:

- Gminy Osiek – Młyn i elektrownia Wodna w Osieku k/Oświęcimia Stasiewicz Spółka Jawna, moc elektrowni wynosi 0,065 MW
- Gminy Zator – ELBAMA Spółka Cywilna Janusz Bachleđa-Księdzularz, Danuta Maciejewska, Radosław Maciejewski, moc elektrowni wynosi 0,760 MW¹.

Energia Ziemi (geotermalna)

Źródłem energii geotermalnej jest wnętrze Ziemi o temperaturze około 5400 °C, generujące przepływ ciepła w kierunku powierzchni. W celu wydobycia wód geotermalnych na powierzchnię wykonuje się odwierty do głębokości zalegania tych wód. W pewnej odległości od otworu czerpального wykonuje się drugi otwór, którym wodę geotermalną po odebraniu od niej ciepła, wtłacza się z powrotem do złoŹa. Wody geotermalne są z reguły mocno zasolone, jest to powodem szczególnie trudnych warunków pracy wymienników ciepła i innych elementów armatury instalacji geotermalnych.

W zależności od głębokości, z której eksploatowana jest energia geotermalna, wyróżnia się:

- geotermię płytką (niskiej entalpii) – wykorzystującą energię cieplną gruntu z głębokości do ok. 100 m za pomocą pomp ciepła,
- geotermię głęboką (wysokiej entalpii) – pozyskującą energię cieplną z wnętrza Ziemi, z głębokości kilku kilometrów.

Ocena potencjału geotermii głębokiej związana jest z warunkami termicznymi – strumieniem cieplnym i temperaturą panującą na danej głębokości. Teren powiatu oświęcimskiego cechuje gęstość strumienia ciepłego na poziomie około 60 mW/m².

¹ Wytwarzanie Energii Elektrycznej w Polsce w Małych Instalacjach OZE Raport Prezesa URE Za 2023 rok

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk & Gientka, 2009)

W geotermii płytkiej źródłem ciepła jest grunt, który posiada dużą zdolność do akumulacji ciepła, dzięki czemu jego temperatura utrzymuje się przez cały rok mniej więcej na tym samym poziomie. Do wykorzystania tych zasobów wykorzystywane są pompy ciepła. Instalacje wykorzystywane są w małej skali m.in. na potrzeby ogrzewania budynków jednorodzinnych, budynków użyteczności publicznej.

Biomasę stanowią substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzą z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, a także przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także inne części odpadów, które ulegają biodegradacji. W celu łatwiejszego i efektywnego wykorzystania drewna lub słomy pod względem energetycznym poddaje się je prasowaniu, rolowaniu, brykietowaniu, granulowaniu, rozdrabnianiu. Potencjał biomasy stałej związany jest z wykorzystaniem nadwyżek słomy oraz odpadów drzewnych, dlatego też wykorzystanie ich skoncentrowane jest na obszarach intensywnej produkcji rolnej i drzewnej.

Biogazownia jest stabilnym i pewnym źródłem energii cieplnej i elektrycznej, gdyż jest ona wytwarzana w trybie ciągłym w ciągu roku. Zarówno ilość jak i parametry wytworzonej energii są utrzymywane na stałym poziomie, dzięki czemu zwiększa się bezpieczeństwo energetyczne regionu. Wyprodukowana energia elektryczna w biogazowni jest zazwyczaj sprzedawana operatorowi energetycznemu lub ewentualnie dostarczana bezpośrednio do pobliskich odbiorców. Ponadto biogazownia może współpracować z lokalnymi sieciami ciepłymi i dostarczać tanią energię do celów grzewczych dla budynków użyteczności publicznej, domów lub bloków mieszkalnych. Szacuje się, że ciepło wyprodukowane przez biogazownię o mocy 1 MW jest w stanie zaspokoić w 100% zapotrzebowanie na ciepło oraz energię elektryczną dla 200 domów jednorodzinnych. Na terenie powiatu oświęcimskiego biogaz wykorzystywany jest w przedsiębiorstwach zlokalizowanych na terenie:

-
- 41

- na terenie przedsiębiorstwa SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. sp. j., moc instalacji wynosi 0,190 MW,
- Na terenie Miejsko-Przemysłowej Oczyszczalni Ścieków Sp. z o.o., moc instalacji wynosi 0,360 MW,
- gminy Kęty – na terenie Miejskiego Zarządu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., moc instalacji wynosi 0,250 MW.

4.1.1.7. Klaster Energii

W dniu 21 kwietnia 2023 r. zawarte zostało porozumienie w przedmiocie powołania Klastra Energii pn. „KLASTER ENERGII KOTLINY OŚWIĘCIMSKEJ” pomiędzy: Powiatem Oświęcimskim, Miastem Oświęcim, Gminą Oświęcim, Gminą Chelmek, Gminą Brzeszcze, Gminą Kęty oraz Agencją Rozwoju Regionalnego Spółką Akcyjną w Bielski Białej.

Celem klastrów energii jest rozwój energetyki rozproszonej. Służą one poprawie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego w sposób zapewniający uzyskanie efektywności ekonomicznej, w sposób przyjazny dla środowiska zapewniają optymalne warunki organizacyjne, prawne i finansowe. Obecnie następuje dynamiczna zmiana na gruncie wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej. Klastry energii jako porozumienie cywilnoprawne posiadają na tym gruncie przywileje w zakresie zarówno pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie np. budowy farm fotowoltaicznych, inwestycji w odnawialne źródła energii na obiektach użyteczności publicznej, jak również dystrybucji wytworzonej z tych źródeł energii elektrycznej wśród członków klastra.

Klaster został utworzony w celu wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią z odnawialnych źródeł energii lub z innych źródeł lub paliw w ramach sieci dystrybucyjnej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV. Zgodnie z przedłożonym projektem porozumienia członkowie będą podejmować wspólne działania mające na celu w szczególności:

- poprawę jakości środowiska naturalnego, ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
- planowanie, wytwarzanie i dystrybucję energii cieplnej i elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji wykorzystującej gaz, biogaz, biomasę, geotermię i odpady, a w szczególności energię słońca i wiatru,
- planowanie i realizację projektów w zakresie efektywności energetycznej,
- planowanie i realizację projektów w zakresie rozwoju systemów magazynowania energii elektrycznej i ciepła,
- planowanie i realizację projektów w zakresie wdrażania inteligentnych systemów zarządzania stroną podaży-popytu energii elektrycznej,
- zwiększanie świadomości odbiorców energii, promocję rozwoju energetyki prosumenckiej poprzez uczestnictwo w projektach szkoleniowych i doradczych realizowanych przez Klaster,
- kreowanie i wdrażanie przedsięwzięć w zakresie rozwoju elektromobilności,
- propagowanie, wspieranie i rozwój innowacji w obszarze energii odnawialnej we współpracy z podmiotami sfery badawczo-rozwojowej oraz prowadzenie działalności informacyjnej i promocyjnej Klastra,
- stworzenie platformy wymiany pomiędzy Partnerami informacji o potrzebach i wzajemnej ofercie, jak również o możliwych działaniach, które mogą być podejmowane w ramach Klastra,
- kreowanie świadomej polityki energetycznej regionu, przyczyniającej się m. in. do poprawy stanu środowiska naturalnego, zmniejszenie emisji CO₂, przeciwdziałania problemom niskiej emisji, optymalizacji kosztów gospodarki energetycznej, rozwoju rozproszonych odnawialnych źródeł energii, wzrostu zatrudnienia oraz rozwoju regionu,
- prowadzenie projektów i działań w obszarze gospodarki obiegu zamkniętego.

4.1.1.8. Klimat i adaptacja do zmiany klimatu

Działania adaptacyjne na terenie województwa małopolskiego zostały wsparte przez Zarząd Województwa Małopolskiego, który 18 lutego 2020 r. przyjął Regionalny Plan Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego, którego nadrzędnymi celami są ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40% w porównaniu do roku 1990, głównie z transportu, sektora komunalno-bytowego i rolnictwa. Zwiększenia udziału energii pozyskane z odnawialnych źródeł energii do co najmniej 32% zużycia energii końcowej brutto oraz poprawa efektywności energetycznej na poziomie co najmniej 32,5%. W celu pełnego wdrożenia działań zaplanowanych w Regionalnym Planie Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego od stycznia 2021 r. w powiecie oświęcimskim realizowany jest Projekt zintegrowany LIFE EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego”. Projekt współrealizowany jest przez 27 partnerów głównie przedstawicieli JST z terenu Małopolski. Projekt LIFE EKOMAŁOPOLSKA skupia się w głównej mierze na promocji odnawialnych źródeł energii, poprawie efektywności energetycznej i szeroko zakrojonych działaniach na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu. Utworzona została sieć doradców ds. klimatu i środowiska, którzy poza powiatem olkuskim w 17 innych powiatach z Małopolski oraz 3 miastach

na prawach powiatu realizują działania LIFE EKOMAŁOPOLSKA lokalnie oraz wspierają w tych działaniach gminy. Głównym działaniem doradców jest edukacja na temat zachodzącej zmiany klimatu oraz adaptacji do niej, promocja rozwiązań OZE, wsparcie gmin oraz włączenie działań klimatycznych do dokumentów strategicznych. Budżet Projektu wynosi około 70 mln złotych.

4.1.2. Analiza SWOT

Ochrona klimatu i jakości powietrza	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
prowadzone przez gminy powiatu oświęcimskiego programy dotacji dla mieszkańców w zakresie wymiany kotłów inwestycje zwiększające efektywność energetyczną budynków użyteczności publicznej i komunalnych korzystne warunki dla rozwoju i wykorzystania odnawialnych źródeł energii promocja odnawialnych źródeł energii w ramach Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA	nadmierne straty energetyczne związane m.in. z brakiem izolacji cieplnej budynków spalanie paliw stałych niskiej jakości napływ zanieczyszczeń spoza granic powiatu
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
integracja z UE i wpływ środków pomocowych rosnąca świadomość ekologiczna społeczeństwa coraz niższy koszt instalacji odnawialnych źródeł energii regulacje ogólnokrajowe, unijne i światowe zobowiązujące do ochrony klimatu i podniesienia jakości powietrza	zmniejszenie dostępności zewnętrznych źródeł finansowania działań inwestycyjnych niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa brak zainteresowania ze strony mieszkańców ekologicznymi źródłami energii napływ zanieczyszczeń atmosferycznych spoza terenu powiatu wzrost liczby pojazdów na drogach publicznych

Źródło: opracowanie własne

4.1.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane,
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Ocenę jakości powietrza na terenie powiatu oświęcimskiego przeanalizowano w oparciu o dane z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz dane ze stacji pomiarowej w Oświęcimiu. Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza Powiat Oświęcimski należy do strefy małopolskiej, która otrzymała klasę C dla pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu.

Wpływ na złą jakość powietrza w powiecie niewątpliwie ma kilka czynników, w tym nadmierne straty energetyczne związane m.in. z brakiem izolacji cieplnej budynków, opalaniem budynków paliwem niskiej jakości. Znaczna emisja charakteryzuje się również spalaniem paliw w pojazdach, co związane jest z ich złym stanem technicznym oraz niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą towarzyszącą ciągłym komunikacyjnym.

Analiza SWOT wykazała, iż zagrożeniem dla powiatu mogą być niewystarczające środki finansowe na modernizację i budowę infrastruktury drogowej, jak również brak zainteresowania mieszkańców i przedsiębiorców działaniami zwiększającymi energooszczędność budynków i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne. Poprawa jakości powietrza ma nastąpić poprzez realizację działań naprawczych, zaplanowanych w ramach Programu ochrony powietrza w odniesieniu do wszystkich źródeł emisji. Efektem realizacji Programu powinno być zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, głównie ze źródeł powierzchniowych, a także komunikacyjnych i przemysłowych.

W zakresie emisji powierzchniowej, poza działaniami realizowanymi w ramach programów ochrony powietrza, a także działaniami samorządów lokalnych w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, największe znaczenie może mieć wprowadzanie norm na małe źródła energii oraz wymuszone przepisami działania na rzecz podniesienia efektywności energetycznej. Działaniami, które pozwalają na redukcję emisji szkodliwych substancji, jak również podniesienie komfortu życia mieszkańców są termomodernizacje budynków, modernizacja lokalnych i indywidualnych kotłowni, czy wymiana

instalacji grzewczej. W zakresie emisji liniowej możliwe jest jej znaczne zredukowanie poprzez podejmowanie działań na rzecz podniesienia efektywności energetycznej transportu. W związku z nasilającym się ruchem indywidualnym należy rozwijać transport publiczny, w tym kolejowy.

W harmonogramie realizacji zadań własnych i monitorowanych zapisano zadania zarówno dotyczące opracowania dokumentów planistycznych w dziedzinie energetyki i zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, realizacji Programu Ochrony Powietrza, poprawy warunków energetycznych w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych, a także poprawy jakości dróg.

4.2. Zagrożenia hałasem

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie zagrożenia hałasem.

Tabela 18. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028” Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców powiatu			
L.p.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Szczegółowa analiza zakładów pod kątem wydawania decyzji określającej dopuszczalny poziom hałasu	W latach 2022-2023 Starosta Oświęcimski nie wydał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu emitowanego do środowiska. Na terenie powiatu są wydane 3 takie decyzje.	3 decyzje
2.	Kontrola przestrzegania przez zakłady przemysłowe poziomów hałasu określonych w decyzjach administracyjnych	W 2023 roku do Starostwa Powiatowego spłynęło 7 skarg dotyczących emisji hałasu do środowiska.	7 skarg wpłynęło do Starostwa
3.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu w powiecie	Działanie edukacyjne dotyczące zapobiegania nadmiernej emisji hałasu przeprowadzane były przy okazji innych eventów i akcji edukacyjnych, również w placówkach oświatowych.	bieżąca realizacja

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie powiatu oświęcimskiego

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie powiatu.

Tabela 19. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie zagrożenia hałasem

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy	Stan aktualny
1.	Liczba nowych wydanych decyzji określających dopuszczalny poziom hałasu	0	0
2.	Liczba prowadzonych kontroli	2	b.d.
3.	Liczba działań edukacyjnych [szt.]	12	24 ²

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatu Oświęcimskiego, WIOŚ/GIOŚ oraz Głównego Urzędu Statystycznego

4.2.1. Opis stanu obecnego

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, ewentualnie zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W przypadku stwierdzenia przez organ ochrony środowiska na podstawie pomiarów własnych lub pomiarów podmiotu obowiązującego do ich prowadzenia, że poza zakładem, w wyniku jego działalności, są przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu, organ ten wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu. Za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu uważa się przekroczenie wskaźnika hałasu L_{AeqD} lub L_{AeqN} .

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska dla terenów:

- o których mowa w art. 118 ust. 2 (Dz.U. 2024 poz. 54) – na podstawie strategicznych map hałasu lub wyników pomiarów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N , z uwzględnieniem w szczególności danych demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu,
- innych niż tereny, o których mowa w art. 118 ust. 2 – na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N lub innych metod oceny poziomu hałasu.

Obecnie obowiązuje Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego przyjęty uchwałą nr IV/24/24 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 1 lipca 2024 r. Głównym celem Programu jest organizacja działań naprawczych zmierzających do ograniczenia ponadnormatywnego oddziaływania hałasu oraz zachowanie korzystnych warunków akustycznych środowiska na obszarach, gdzie poziomy dźwięku nie wykracza poza poziomy dopuszczalny.

² akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

4.2.1.1. Hałas przemysłowy

Klimat przemysłowy kształtują zarówno duże, jak i małe przedsiębiorstwa działające na terenie powiatu oświęcimskiego. Większe przedsiębiorstwa wprowadzają zazwyczaj rozwiązania technologiczne przyczyniające się do ograniczania emisji hałasu powodującego uciążliwości dla mieszkańców. Na terenie powiatu oświęcimskiego działają także małe i średnie firmy, które nie posiadają decyzji na dopuszczalną emisję hałasu i mogą wpływać na klimat akustyczny terenu poszczególnych gmin, a tym samym powiatu oświęcimskiego.

Należą do nich firmy prowadzące działalność handlowo-usługową, produkcyjną, transportową, budowlaną, warsztaty samochodowe, tartaki, niewielkie zakłady prowadzące prace polegające na obróbce drewna, cięciu, kuciu, szlifowaniu i spawaniu.

Funkcjonowanie małych zakładów jest niejednokrotnie źródłem konfliktów mieszkańców z przedsiębiorcami, gdyż zakłady te stwarzają uciążliwości i dyskomfort akustyczny mieszkańców, co stanowi problem. W takich sytuacjach mieszkańcy zgłaszają fakt uciążliwości, co skutkuje kontrolą, a w przypadku przekroczeń wydaniem decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu. Aktualnie dla przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie powiatu oświęcimskiego wydane są 3 decyzje o dopuszczalnej emisji hałasu do środowiska.

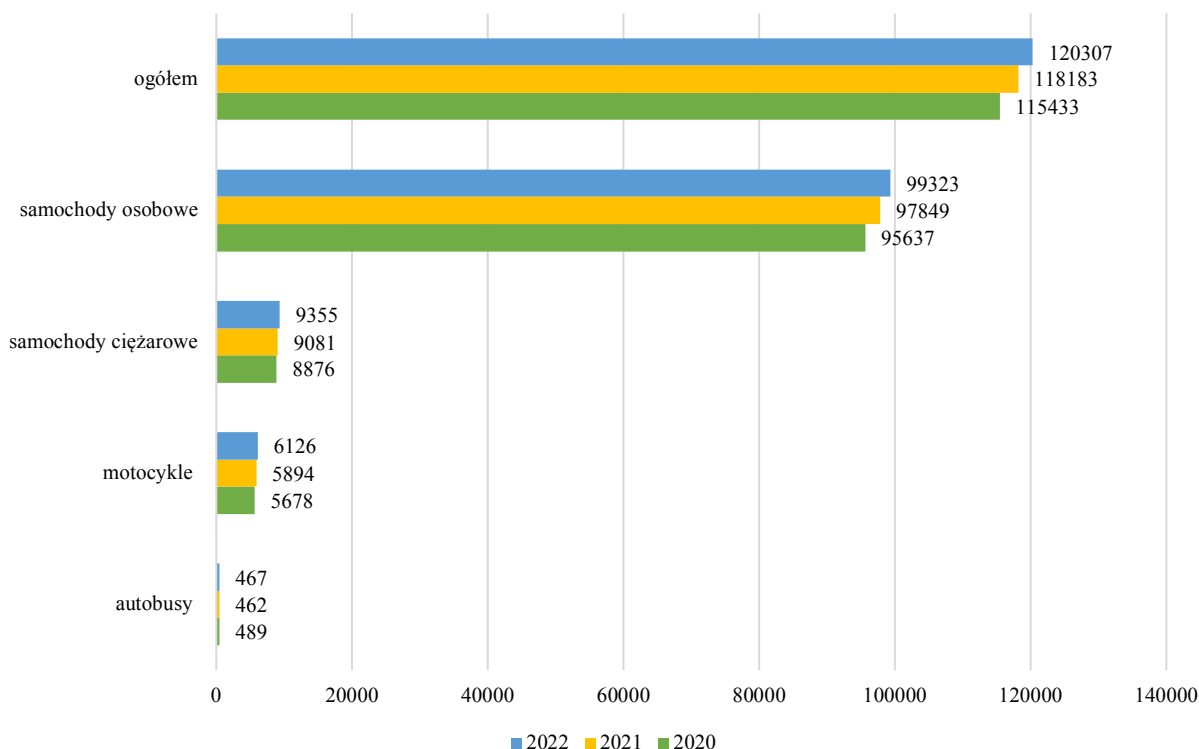
Corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi na terenie powiatu oświęcimskiego kontrole przedsiębiorców w zakresie emisji hałasu do środowiska. W 2023 roku WIOŚ przeprowadził 4 kontrole.

4.2.1.2. Hałas drogowy

Jednym z czynników wpływających na stan klimatu akustycznego na terenie powiatu jest hałas komunikacyjny, do którego zalicza się hałas drogowy. Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu, jest to hałas typu liniowego.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, generowany przez pojazdy samochodowe, który ma charakter ciągły i obejmuje swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również ciężarowe i motocykle.

Według danych statystycznych GUS na obszarze powiatu oświęcimskiego na koniec 2022 roku zarejestrowanych było 120 307 pojazdów, w tym 99 323 samochody osobowe, 9 355 samochodów ciężarowych, 6 126 motocykli i 467 autobusów. Ponadto na terenie powiatu oświęcimskiego zarejestrowane były samochody ciężarowo-osobowe, samochody specjalne, ciągniki samochodowe, ciągniki siodłowe, ciągniki rolnicze oraz motorowery. Oznacza to wzrost liczby zarejestrowanych pojazdów o około 1,80% w stosunku do 2021 roku.

Rysunek 11. Liczba wybranych zarejestrowanych pojazdów silnikowych na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2020-2022
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS (dostęp: maj 2024)

Głównym źródłem emisji hałasu drogowego na terenie powiatu oświęcimskiego są:

- drogi krajowe DK 28 DK 44, DK 52,
- drogi wojewódzkie DW 780, DW 781, DW 933, DW 948, DW 949,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Zgodnie z informacją przekazaną przez GDDKiA na terenie powiatu oświęcimskiego znajdują się ekrany akustyczne. Zestawienie ekranów akustycznych na terenie powiatu oświęcimskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20. Zestawienie ekranów akustycznych przy drogach krajowych na terenie powiatu oświęcimskiego

Nr drogi	Km początku zabezpieczenia (rzeczywisty)	Km końca zabezpieczenia (rzeczywisty)	Długość zabezpieczenia	Wysokość zabezpieczenia (bez zakrzywienia)	Materiał wykonania	Uwagi, dodatkowe informacje	Lokalizacja ekranu	Strona drogi
44	51+879	51+902	23	4	PCV	-	droga główna	P
44	52+670	52+745	82,2	4,5	Zielona ściana	ekran przy rondzie	droga główna	L
44	52+760	52+796	60	4,5	Zielona ściana + szkło hartowane	ekran przy rondzie	droga główna	L
44	52+765	52+800	66	4,5	Zielona ściana + szkło hartowane	ekran przy rondzie	droga główna	P
44	54+745	54+777	32	3,5	Pleksiglas	ekran przy rondzie na wlocie DW948	droga główna	P
52	22+041,30	22+090,00	89	6	Zielona ściana	ekran przy rondzie na wlocie zachodniej obwodnicy Kęt, ekran częściowo na drodze gminnej	droga główna	L
52	22+110,00	22+181,10	134	4	Zielona ściana	ekran przy rondzie na wlocie zachodniej obwodnicy Kęt, ekran częściowo na drodze gminnej	droga główna	L

Źródło: pismo GDDKiA Oddział w Krakowie, znak: P/KR.I-2.531.10.2024.OP

W 2022 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad sporządziła strategiczną mapę hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie małopolskim. W ramach przeprowadzonych pomiarów przeanalizowano odcinki dróg zlokalizowane na terenie powiatu oświęcimskiego.

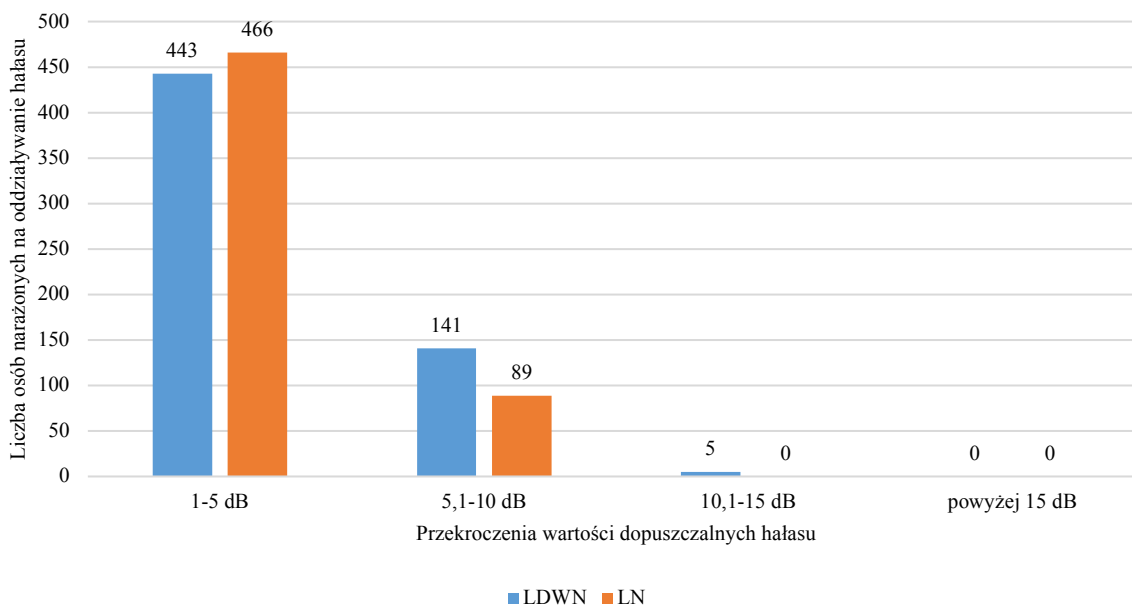
Tabela 21. Zestawienie odcinków dróg na terenie powiatu oświęcimskiego objętych zakresem strategicznej mapy hałasu dla województwa małopolskiego

Lp.	Numer drogi krajowy	Długość [km]	Nazwa	Powiat
1.	28	1,080	ZATOR /PRZEJŚCIE: UL. KRAKOWSKA (DK44) - UL. SIKORSKIEGO (DW781)/	oświęcimski
2.	28	11,587	ZATOR /UL. SIKORSKIEGO (DW781)/ - WADOWICE /GR. MIASTA/	oświęcimski/wadowicki
3.	44	1,554	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 1: UL. POWSTAŃCÓW ŚL. - UL. LEGIONÓW (DW933)/	oświęcimski
4.	44	0,780	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 2: UL. LEGIONÓW (DW933) - UL. JAGIEŁŁY (DW948)/	oświęcimski
5.	44	3,650	OŚWIĘCIM /PRZEJŚCIE 3: UL. JAGIEŁŁY (DW948) - UL. CHEMIKÓW (DW933)/	oświęcimski
6.	44	9,562	OŚWIĘCIM /UL. CHEMIKÓW (DW933)/ - PRZECISZÓW /UL. SZKOLNA (DW949)/	oświęcimski

7.	44	4,519	PRZECISZÓW /UL. SZKOLNA (DW949)/ - ZATOR /UL. KOŚCIUSZKI (DK28)/	oświęcimski
8.	44	28,762	ZATOR /UL. KOŚCIUSZKI (DK28)/ - SKAWINA /UL. PIŁSUDSKIEGO/	oświęcimski/wadowicki
9.	52	4,538	KĘTY /UL. SZCZEPANA (DW948)/ - ANDRYCHÓW /UL. STARA DROGA/	oświęcimski
10.	44a, 44	2,468	BIERUŃ NOWY /UL. WAWELSKA (DW934)/ - OŚWIĘCIM /UL. POWSTAŃCÓW ŚL./	oświęcimski
11.	52	2,704	KĘTY /PRZEJŚCIE: GR. MIASTA - UL. SZCZEPANA (DW948)/	oświęcimski

Źródło: opracowanie własne na podstawie Map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa małopolskiego

W ramach strategicznej mapy hałasu określono tereny zagrożone hałasem zlokalizowane w otoczeniu odcinków dróg objętych zakresem. Tereny te są obszarami, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku oraz są one narażone na oddziaływanie hałasu, który te poziomy przekracza. Na poniższym rysunku przedstawiono liczbę osób narażonych na oddziaływanie hałasu przekraczającego wartości dopuszczalne.

Rysunek 12. Liczba osób narażonych na oddziaływanie hałasu przekraczającego wartości dopuszczalne na terenie powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa małopolskiego

W związku z opracowaniem strategicznych map hałasu GDDKiA zaplanowała do realizacji następujące inwestycje na terenie powiatu oświęcimskiego:

- budowę obwodnicy m. Zator DK nr 28 – planowany termin realizacji: lata 2022-2024,
- budowę obwodnicy Oświęcimia w ciągu DK 44 – Odcinek IV obwodnica Oświęcimia – planowany termin realizacji: lata 2021-2024.

4.2.1.3. Hałas kolejowy

Przez obszar powiatu oświęcimskiego przebiega 8 linii kolejowych:

- linia kolejowa nr 93 Trzebinia – Zebrzydowice – linia znaczenia państwowego, magistralna, dwutorowa, zelektryfikowana, długość w granicach powiatu oświęcimskiego – 22 251 m,
- linia kolejowa nr 94 Kraków Płaszów – Oświęcim – linia znaczenia państwowego, pierwszorzędna, dwutorowa, zelektryfikowana, długość w granicach powiatu oświęcimskiego – 22 420 m,
- linia kolejowa nr 103 Bołęciny – Wadowice, linia drugorzędna, jednotorowa, nieelektryfikowana, długość w granicach powiatu oświęcimskiego – 5 962 m,
- linia kolejowa nr 117 Kalwaria Zebrzydowska Lanckorna – Bielsko Biała Główna, linia drugorzędna, jednotorowa, zelektryfikowana, długość w granicach powiatu oświęcimskiego – 12 845 m,
- linia kolejowa nr 138 Oświęcim – Katowice, linia znaczenia państwowego, magistralna, dwutorowa, zelektryfikowana, długość w granicach powiatu oświęcimskiego – 2 473 m,

- linia kolejowa nr 699 Oświęcim R3 – Oświęcim R15, linia znaczenia państwowego, znaczenia miejscowego, jednotorowa, zelektryfikowana, długość w granicach powiatu oświęcimskiego – 0,499 m,
- linia kolejowa nr 882 Oświęcim – KWK Cieczott, linia znaczenia miejscowego, jednotorowa, zelektryfikowana, długość w granicach powiatu oświęcimskiego – 6 710 m,
- linia kolejowa nr 886 Dwory – Zakłady Chemiczne Dwory, linia znaczenia miejscowego, jednotorowa, zelektryfikowana, długość w granicach powiatu oświęcimskiego – 2 800 m.

Na terenie powiatu oświęcimskiego znajduje się 8 stacji i 11 przystanków osobowych:

- stacja Chelmek,
- stacja Oświęcim,
- stacja Brzeszcze Kopalnia,
- stacja Brzeszcze Jawiszowice,
- stacja Dwory,
- stacja Dwory Zakłady Chemiczne,
- stacja Przeciszów,
- stacja Kęty,
- przystanek osobowy Gorzów Chrzanowski,
- przystanek osobowy Brzeszcze,
- przystanek osobowy Jawiszowice Jaźnik,
- przystanek osobowy Włosienica,
- przystanek osobowy Zator Park Rozrywki,
- przystanek osobowy Zator,
- przystanek osobowy Trzebieńczyce,
- przystanek osobowy Grodzisko,
- przystanek osobowy Bulowice,
- przystanek osobowy Zamek Bulowicki,
- przystanek osobowy Kęty Podlesie.

W poniższej tabeli przedstawiono średniodobowy ruch pociągów w 2023 roku na odcinkach linii kolejowych przebiegających przez teren powiatu oświęcimskiego.

Tabela 22. Średniodobowy ruch pociągów w 2023 roku na terenie powiatu oświęcimskiego

Nr linii	Nazwa linii	Nazwa odcinka	Dł. odcinka [m]	Oba kierunki łącznie			
				Pociągi pasażerskie	Pociągi towarowe	Pociągi utrzymaniowo-naprawcze	Ogółem
				Razem	Razem	Razem	
93	TRZEBINIA - ZEBRZYDOWICE	CHRZANÓW - OŚWIĘCIM OWC	18,579	30,254	7,093	0,257	37,604
93	TRZEBINIA - ZEBRZYDOWICE	OŚWIĘCIM OWC - OŚWIĘCIM OWA	0,758	29,666	3,849	0,182	33,697
93	TRZEBINIA - ZEBRZYDOWICE	OŚWIĘCIM OWA - CZECHOWICE DZIEDZICE	13,970	4,013	30,508	0,606	35,127
94	KRAKÓW PŁASZÓW - OŚWIĘCIM	SKAWINA - DWORY	41,902	20,316	6,789	0,736	27,841
94	KRAKÓW PŁASZÓW - OŚWIĘCIM	DWORY - OŚWIĘCIM OWC	5,479	4,394	14,908	0,836	20,138
94	KRAKÓW PŁASZÓW - OŚWIĘCIM	OŚWIĘCIM OWC - OŚWIĘCIM	2,050	2,804	6,481	0,560	9,845
103	TRZEBINIA - WADOWICE	BOŁĘCIN - WADOWICE	20,494	0,000	0,315	0,021	0,336
103	TRZEBINIA - WADOWICE	BOŁĘCIN - WADOWICE	12,159	0,000	0,000	0,000	0,000
117	KALWARIA ZEBRZYDOWSKA LANCKORONA - BIELSKO BIAŁA GŁÓWNA	WADOWICE - BIELSKO BIAŁA GŁÓWNA	29,617	14,246	0,012	0,301	14,559
138	OŚWIĘCIM - KATOWICE	OŚWIĘCIM - NOWY BIERUŃ	2,325	23,098	34,873	0,699	58,670
138	OŚWIĘCIM - KATOWICE	OŚWIĘCIM - NOWY BIERUŃ	1,392	23,214	37,712	0,713	61,639
699	OŚWIĘCIM OWC - OŚWIĘCIM OWC1	OŚWIĘCIM OWC - OŚWIĘCIM OWC1	0,499	0,448	10,204	0,051	10,703
882	OŚWIĘCIM - KWK CIECZOTT	OŚWIĘCIM - KWK CIECZOTT	1,632	0,000	2,678	0,001	2,679
886	DWORY - ZAKŁADY CHEMICZNE DWORY	DWORY - ZAKŁADY CHEMICZNE DWORY	0,104	0,000	8,631	0,000	8,631

Źródło: pismo PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. znak: IRS8.4514.27.2024.2

W latach 2020-2023 PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. przeprowadziły następujące zadania i inwestycje na terenie powiatu oświęcimskiego:

- w ramach projektu POIiŚ 5.1-12 „Prace na linii kolejowej nr 93 na odcinku Trzebinia – Oświęcim – Czechowice Dziedzice” zostało wykonane:
 - „Opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlano-montażowych w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Prace na linii kolejowej nr 93 na odcinku Trzebinia – Oświęcim”,
 - „Prace na linii kolejowej nr 93 Trzebinia – Zebrzydowice na odcinku Oświęcim – Czechowice-Dziedzice”,
- w ramach projektu „Prace na linii kolejowej nr 94 na odcinku Kraków Płaszów – Skawina – Oświęcim” zostało wykonane:
 - „Opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych na odcinku Podbory Skawińskie – Oświęcim”,
- Remont peronu nr 1 przy torze nr 2 przystanek osobowy Włosienica w km 53,110 na szlaku Przeciszów – Dwory, linii kolejowej nr 94 Kraków Płaszów – Oświęcim,
- Budowa przystanku osobowego Zator Park Rozrywki.

4.2.1.4. Hałas lotniczy

Na terenie powiatu oświęcimskiego znajduje się Lądowisko dla helikopterów na terenie gminy Oświęcim oraz Lotnisko Zator. Lotniska te ze względu na swój charakter nie powodują znacznych zmian w klimacie akustycznym powiatu oświęcimskiego.

4.2.2. Analiza SWOT

Zagrożenia hałasem	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
dobra dostępność komunikacyjna powiatu istniejące ekrany akustyczne realizowane corocznie działania remontowe/modernizacyjne na drogach publicznych	zwiększająca się liczba pojazdów
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
możliwość rozwoju gospodarczego dzięki dobrej komunikacji możliwość turystycznego i rekreacyjnego poprzez dogodny dojazd ze wszystkich kierunków	zwiększanie się liczby pojazdów może stwarzać dyskomfort akustyczny dla mieszkańców zamieszkujących tereny wzdłuż dróg dyskomfort akustyczny dla mieszkańców i turystów zagrożenie emigracji mieszkańców z terenów nieatrakcyjnych akustycznie

Źródło: opracowanie własne

4.2.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożenia hałasem

Hałas jest elementem tzw. stresu miejskiego, wpływających na jakość życia ludności, zwłaszcza na obszarach zurbanizowanych. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska i komfortu akustycznego mieszkańców.

Na terenie powiatu oświęcimskiego działają firmy, których działalność negatywnie wpływa na okoliczne tereny i ich mieszkańców. Corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi kontrole emisji hałasu. Skrócona analiza SWOT wykazała, iż zagrożeniem dla powiatu w sytuacji nasilającego się hałasu może być pogłębiający się dyskomfort oraz docelowo tworzenie zjawiska migracji mieszkańców z terenów o nadmiernej uciążliwości akustycznej na terenie o lepszym komforcie akustycznym.

W związku z tym w harmonogramach realizacji zadań zapisano, iż ważnym działaniem jest kontynuacja działań administracyjnych realizowanych przez Powiat Oświęcimski polegających na wydawaniu decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu. Jednocześnie uzupełnieniem tych działań także w formie kontynuacji aktualnie już prowadzonych prac będą kontrole przedsiębiorstw, z których działalnością nierozzerwalnie jest związana emisja hałasu (wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie). Koszty kontroli pochodzić będą ze środków własnych WIOŚ.

W zakresie hałasu pochodzącego z działalności gospodarczej niebagatelnym działaniem jest wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów regulujących kwestię lokalizacji źródeł emisji hałasu przemysłowego. Realizację tego rodzaju działań prowadzić będą (także jako kontynuacja aktualnych działań) gminy należące do powiatu oświęcimskiego. Zadania te realizowane będą w trakcie aktualizacji planów

zagospodarowania przestrzennego jako ich uzupełnienie i dostosowanie do obowiązujących przepisów. Koszty aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego będą środkami własnymi gmin należących do powiatu oświęcimskiego w razie możliwości uzupełnianymi środkami zewnętrznymi np. z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

W sytuacjach funkcjonowania już istniejących oraz nowopowstających przedsiębiorstw, z których działalnością nierozdzielnie wiąże się emisja hałasu, obowiązkiem przedsiębiorców jest minimalizacja hałasu poprzez wyciszenie hal oraz maszyn i urządzeń przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych. Zadanie to zapisano w harmonogramie realizacji zadań, a jednostkami odpowiedzialnymi za ich realizację są przedsiębiorcy. Finansowanie modernizacji przedsiębiorstw lub budowy w nowoczesnych standardach będzie pochodzić głównie ze środków własnych przedsiębiorstw oraz dofinansowań zewnętrznych.

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu, jest to hałas typu liniowego, którego źródłem emisji hałasu są autostrady, drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Analiza SWOT wykazała, iż mocną stroną powiatu jest dobra dostępność komunikacyjna, jednak słabą stroną jest ciągle zwiększająca się liczba samochodów wzmagająca dyskomfort akustyczny mieszkańców. W harmonogramie realizacji zadań zapisano, iż ciągłymi zadaniami do realizacji są przebudowy i modernizacje dróg zarówno krajowych, jak i wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Zadania te zapisano zarówno w harmonogramie realizacji zadań własnych – do realizacji przez Powiat Oświęcimski jak i w harmonogramie realizacji zadań monitorowanych do realizacji przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, Zarząd Dróg Wojewódzkich oraz Gminy powiatu oświęcimskiego.

Niebagatelnym zadaniem, którego realizacja prowadzona jest na każdym szczeblu i w trybie ciągłym jest edukacja ekologiczna. Zadanie to zapisano w harmonogramie realizacji zadań monitorowanych do realizacji przez gminy, a finansowane będzie ze środków własnych, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz sponsorów.

4.3. Pola elektromagnetyczne

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie pola elektromagnetycznego.

Tabela 23. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028“			
Kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie powiatu			
L.p.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Szczegółowa analiza zakładów pod kątem przyjmowania zgłoszeń instalacji mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko z uwagi na wytwarzanie pól elektromagnetycznych	W 2022 roku przyjęto: 5 nowych zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne, 3 zmiany danych w instalacjach, 1 zgłoszenie zakończenia instalacji stacji bazowej. W 2023 roku przyjęto 4 nowe zgłoszenia instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne i 6 zmian danych w instalacjach.	w latach 2022-2023: 9 nowych zgłoszeń, 9 zmian danych, 1 zgłoszenie o zakończeniu instalacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie powiatu oświęcimskiego

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie powiatu.

Tabela 24. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie pola elektromagnetycznego

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy	Stan aktualny
1	Liczba nowych przyjętych zgłoszeń instalacji mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko z uwagi na wytwarzanie pól elektromagnetycznych	6	5 nowych zgłoszeń, 3 zmiany i 1 zgłoszenie zakończenia instalacji stacji bazowej (2022 r.) 4 nowe zgłoszenia i 6 zmian (2023 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatu Oświęcimskiego

4.3.1. Opis stanu obecnego

Instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są:

- linie przesyłowe wysokiego, średniego i niskiego napięcia,
- stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne, takie jak:
 - stacje bazowe telefonii komórkowej,
 - stacje radiowe i telewizyjne.

Według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są:

- stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV,
- instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz,

są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pomiary te wykonywane są:

- bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia;
- każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia.

Wyniki pomiarów przekazuje się Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska i Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

Na terenie powiatu oświęcimskiego źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego są linie WN, SN i nN.

Tabela 25. Długość linii WN, SN i nN na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023

		2022 rok	2023 rok
WN	napowietrzne	161 809,73	161 863,73
	kablowe	0	0
SN	napowietrzne	377 730,00	377 346,00
	kablowe	304 921,15	315 168,15
nN	napowietrzne	1 289 844,40	1 293 853,40
	kablowe	648 494,90	698 986,90

Źródło: pismo Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku-Białej, znak: TD24-04-0534204-03

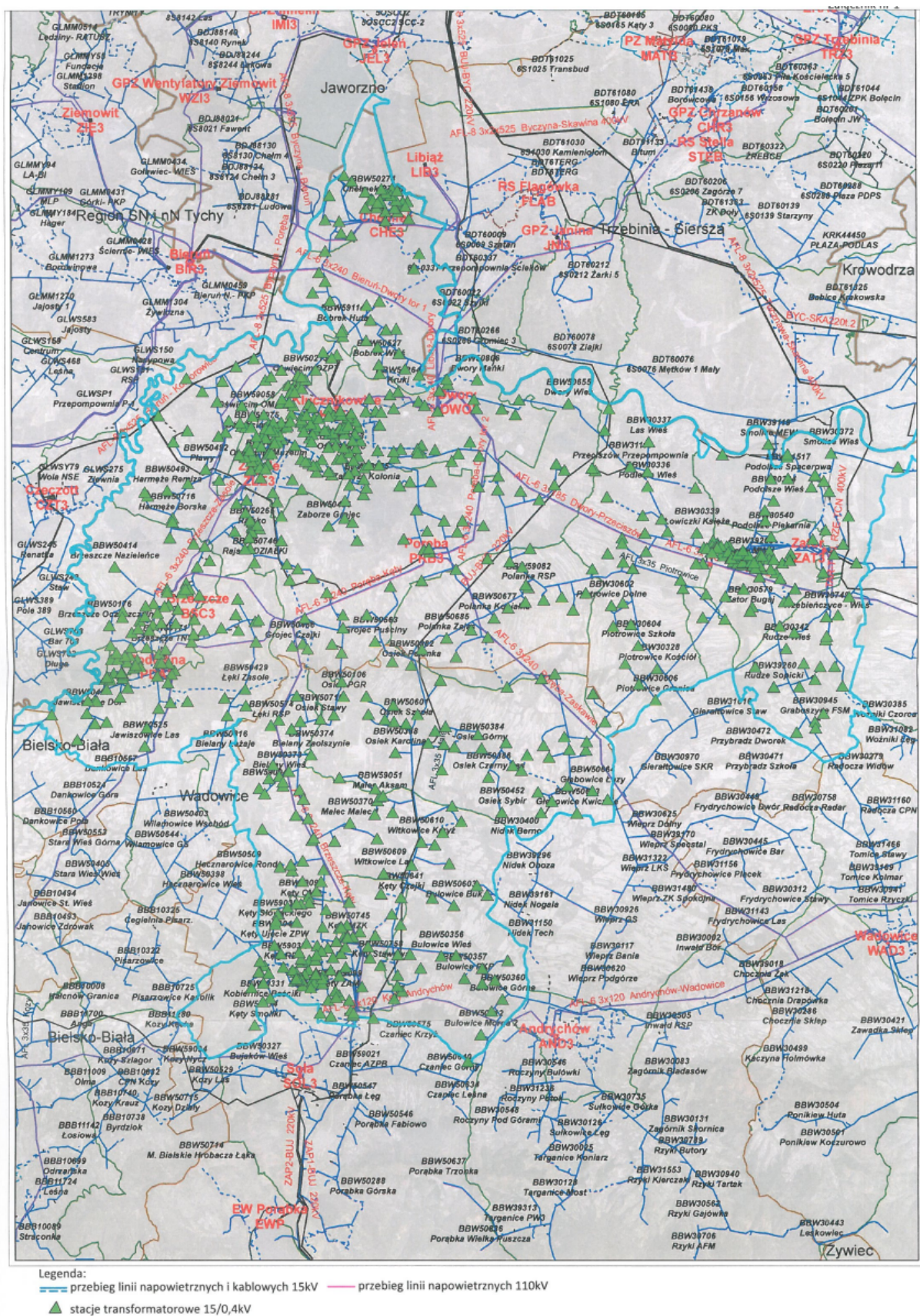
Ponadto na terenie powiatu oświęcimskiego zlokalizowanych jest 828 stacji transformatorowych SN/nN. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę odbiorców energii elektrycznej w latach 2022-2023.

Tabela 26. Liczba odbiorców energii elektrycznej na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023

Grupa odbiorców	2022	2023
A	5	8
B	167	168
C	5089	5065
G	58930	61000

Źródło: pismo Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku-Białej, znak: TD24-04-0534204-03

Na poniższym rysunku przedstawiono lokalizację stacji transformatorowych oraz przebieg linii WN i SN na terenie powiatu oświęcimskiego.

Rysunek 13. Przebieg sieci WN i SN oraz lokalizacja stacji transformatorowych na terenie powiatu oświęcimskiego

Źródło: pismo Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku-Białej, znak: TD24-04-0534204-03

W ramach projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA powstał dokument pn. „Określenie kierunków i sposobów oszczędności zużycia energii elektrycznej w budynkach użyteczności publicznej Powiatu Oświęcimskiego”. Podstawowym celem opracowania jest przedstawienie bieżącej kontroli procesów energetycznych prowadzących do wczesnego wykrywania i eliminowania nadmiernego, nieracjonalnego zużycia energii.

W opracowaniu sformułowano następujące sposoby ograniczenia zużycia energii elektrycznej dla jednostek Powiatu Oświęcimskiego:

- wykorzystanie ciepła odpadowego z serwerowni do ogrzewania zajmowanych budynków,
- modernizację lub wymianę oświetlenia,
- zastosowanie systemów pomiarowych, monitorujących i sterujących w ramach wdrażania systemów zarządzania energią,
- dążenie do zapewnienia temperatury pomieszczeń: przy ogrzewaniu budynku na poziomie 19 °C, przy chłodzeniu budynku na poziomie 25 °C,
- wprowadzenie usprawnień organizacyjnych oraz działań edukacyjno-informacyjnych racjonalizujących zużycie energii przez pracowników urzędów,
- nabycie urządzeń, instalacji lub pojazdów, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji,
- wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd charakteryzujący się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji,
- realizacja przedsięwzięć – termomodernizacyjnych i niskoemisyjnych,
- wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego EMAS,
- edukowanie i dzielenie się dobrymi praktykami,
- audyt energetyczny budynku,
- termomodernizacja budynku,
- zamontowanie instalacji fotowoltaicznej,
- montaż oświetlenia energooszczędnego (przejsie na oświetlenie LED powoduje zmniejszenie zużycia energii o 50%),
- montaż baterii kompensacyjnych (dzięki czemu nie płacimy kar za energię pojemnościową),
- zakup sprzętu z wyższymi klasami energetycznymi (np. komputery i laptopy, nowoczesna serwerownia, windy),
- automatyczne wyłączenie urządzeń po godzinach pracy (np. instalacja klimatyzacyjna),
- podział oświetlenia na strefy,
- zamykanie okien przy włączonej klimatyzacji lub ogrzewaniu,
- wykorzystywanie naturalnego oświetlenia bez zasłaniania okien,
- korzystanie z urządzeń zgodnie z wytycznymi producenta,
- niezostawianie urządzeń w stanie spoczynku/czuwania,
- ustawianie w sprzęcie komputerowym trybu oszczędzania energii,
- wyłączanie przedłużaczy i ładowarek,
- drukowanie, kopiowanie, skanowanie dokumentów – zbiorczo,
- korzystanie z lampek (oświetlenia na biurku) zamiast oświetlenia górnego,
- wyłączanie światła w chwili opuszczania pomieszczenia,
- ustawianie lodówek z dala od źródeł ciepła i regularne ich rozmrażanie,
- wyłączenie lodówek przed planowaną dłuższą nieobecnością,
- gotowanie w czajnikach elektrycznych odpowiedniej do potrzeb ilości wody,
- malowanie pomieszczeń na jasne kolory,
- porównywanie i wybór najkorzystniejszej oferty firm dostarczających energię elektryczną.

Ponadto na terenie powiatu oświęcimskiego zlokalizowane są stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie każdej z gmin – łącznie 55 instalacji PEM. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie stacji na terenie poszczególnych gmin powiatu.

Tabela 27. Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie gmin powiatu oświęcimskiego

Gmina	Liczba instalacji PEM ogółem
Brzeszcze	6
Chelmek	5
Kęty	9

Osiek	3
Oświęcim (gm. miejska i gm. wiejska)	23
Polanka Wielka	2
Przeciszów	2
Zator	5
Razem	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://beta.btsearch.pl> (dostęp: czerwiec 2024)

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W 2022 roku badanie na terenie powiatu oświęcimskiego przeprowadzono w sześciu punktach pomiarowych:

- przy ul. Wysoke Brzegi w Oświęcimiu – wynik 0,5 godz. pomiaru wyniósł 0,69 V/m, wartość wskaźnika WME : 0,05,
- przy ul. Generała Józefa Bema w Oświęcimiu – pomiar poniżej progu czułości sondy pomiarowej, wartość wskaźnika WME : 0,02,
- przy ul. Rynek, gmina Kęty – wynik 0,5 godz. pomiaru wyniósł 1,18 V/m, wartość wskaźnika WME : 0,08,
- przy ul. Stanisława Wyspiańskiego, gmina Kęty – wynik 0,5 godz. pomiaru wyniósł 1,36 V/m, wartość wskaźnika WME : 0,09,
- przy ul. Piłsudskiego, gmina Brzeszcze – wynik 0,5 godz. pomiaru wyniósł 0,57 V/m, wartość wskaźnika WME : 0,04,
- przy ul. Kościuszki, gmina Brzeszcze – wynik 0,5 godz. pomiaru wyniósł 0,39 V/m, wartość wskaźnika WME : 0,03.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wyniki badań nie wskazywały na przekroczenie dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

4.3.2. Analiza SWOT

Promieniowanie elektromagnetyczne	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
lokalizacja punktów pomiarowych na terenie powiatu brak przekroczeń poziomów promieniowania elektromagnetycznego	stale zwiększający się zasięg sieci kablowych i bezprzewodowych w okolicy, co docelowo może powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
dalsze badania poziomu promieniowania aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	zwiększający się nieznacznie poziom promieniowania elektromagnetycznego silniejszy zasięg sieci kablowych i bezprzewodowych, który docelowo może powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania

Źródło: opracowanie własne

4.3.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie promieniowania elektromagnetycznego

Na terenie powiatu oświęcimskiego instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są przede wszystkim linie przesyłowe wysokiego, średniego i niskiego napięcia oraz instalacje radiokomunikacyjne. W związku z presją mieszkańców na rozwój zasięgu linii elektroenergetycznych oraz zasięgu telefonii komórkowej powstaje coraz większa ilość instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Dla określenia aktualnych stanów promieniowania elektromagnetycznego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi corocznie według ustalonego harmonogramu na terenie całego województwa małopolskiego w tym na obszarze powiatu oświęcimskiego badania poziomów promieniowania. Wyniki badań nie wykraczają poza dopuszczalne poziomy.

Skrócona analiza SWOT wykazała, iż mocną stroną powiatu jest brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania, co potwierdziły badania WIOŚ z 2022 roku. W realizacji zadań monitorowanych zapisano, iż w kolejnych latach badania monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego będą kontynuowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w perspektywie 3 letniej w punktach na terenie całego województwa małopolskiego, w tym powiatu oświęcimskiego. Koszty na ten cel pochodzić będą ze środków własnych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony środowiska w Krakowie.

W związku z dużą presją na rozwój sieci komórkowej i stałego zwiększania jej zasięgu istotnym elementem jest wprowadzenie do gminnych Planów Zagospodarowania Przestrzennego zapisów precyzujących możliwe lokalizacji stacji przekąźnikowych telefonii komórkowych.

Taką potrzebę wykazała także analiza SWOT, według której gminy w swoich Planach zagospodarowania Przestrzennego powinny bardziej szczegółowo opisywać możliwe potencjalne lokalizacje instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Dlatego w harmonogramie realizacji zadań monitorowanych zapisano, iż niezbędne jest w trakcie aktualizacji Planów Zagospodarowania Przestrzennego wprowadzanie do tych dokumentów zapisów obwarujących lokowanie instalacji emitujących promieniowanie niejonizujące. Zadanie to realizowane będzie przez gminy należące do powiatu oświęcimskiego, koszty poniesione na ten cel pochodzić będą z budżetu gmin.

4.4. Gospodarowanie wodami

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gospodarowania wodami.

Tabela 28. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028”			
Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych powiatu przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód			
L.p.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Edukacja mieszkańców powiatu w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego	W ramach spotkania Włodarzy jednostek samorządu terytorialnego oraz przedstawicieli spółek wodnych przedstawiono prezentację dotyczącą bezpieczeństwa hydrologicznego na terenie powiatu oświęcimskiego. Ponadto działania edukacyjne dotyczące racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi przeprowadzane były przy okazji innych eventów i akcji edukacyjnych, również w placówkach oświatowych.	bieżąca realizacja
2.	Modernizacja obiektów i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej	W 2022 roku Starostwo Powiatowe udzieliło dofinansowania 2 spółkom wodnym z terenu powiatu oświęcimskiego na łączną kwotę 64 982,00 zł w ramach przeciwdziałania klęskom żywiołowym i ich skutkom, w tym powodziom i podtopieniom. W ramach dofinansowania wsparcie otrzymały: - Miejska Spółka Wodna w Oświęcimiu na zadanie „Modernizacja rowu „Stawki” w Monowicach L = 76 mb poprzez wyprofilowanie skarp i dna w km 1+187-1+263“, - Miejsko-Gminna Spółka Wodna w Kętach na zadanie „Modernizacja rowu „Mały Malecki” na dł. 140 mb w Bulowicach w km 4+095 do 4+235“. W 2023 roku Starostwo Powiatowe również udzieliło dofinansowania 2 spółkom wodnym na zadania w ramach przeciwdziałania skutkom powodzi i podtopieniom w kwocie 66 019,00 zł. W ramach dofinansowania wsparcie otrzymały: - Miejsko-Gminna Spółka Wodna w Zatorze na zadanie „Modernizacja rowu łowiczanka na dł. 44 mb w Łowiczkach poprzez wyprofilowanie dna i skarpy w km 0+526-0+556 i 0+561-0+575“, - Miejsko-Gminna Spółka Wodna w Kętach na zadanie „Modernizacja rowu „Włosień” na dł. 70 mb w Malcu w km 0+665 do 0+735“.	w latach 2022-2023 udzielono dofinansowania w kwocie 131 001,00 zł na zadania w ramach przeciwdziałania skutkom powodzi i podtopieniom

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie powiatu oświęcimskiego

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie powiatu.

Tabela 29. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gospodarowania wodami

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy	Stan aktualny
1	Liczba zmodernizowanych/doposażonych obiektów i urządzeń [szt.]	1 (doposażenie Powiatowego Magazynu Przeciwpowodziowego)	2 dofinansowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatu Oświęcimskiego

4.4.1. Opis stanu obecnego

4.4.1.1. Wody powierzchniowe

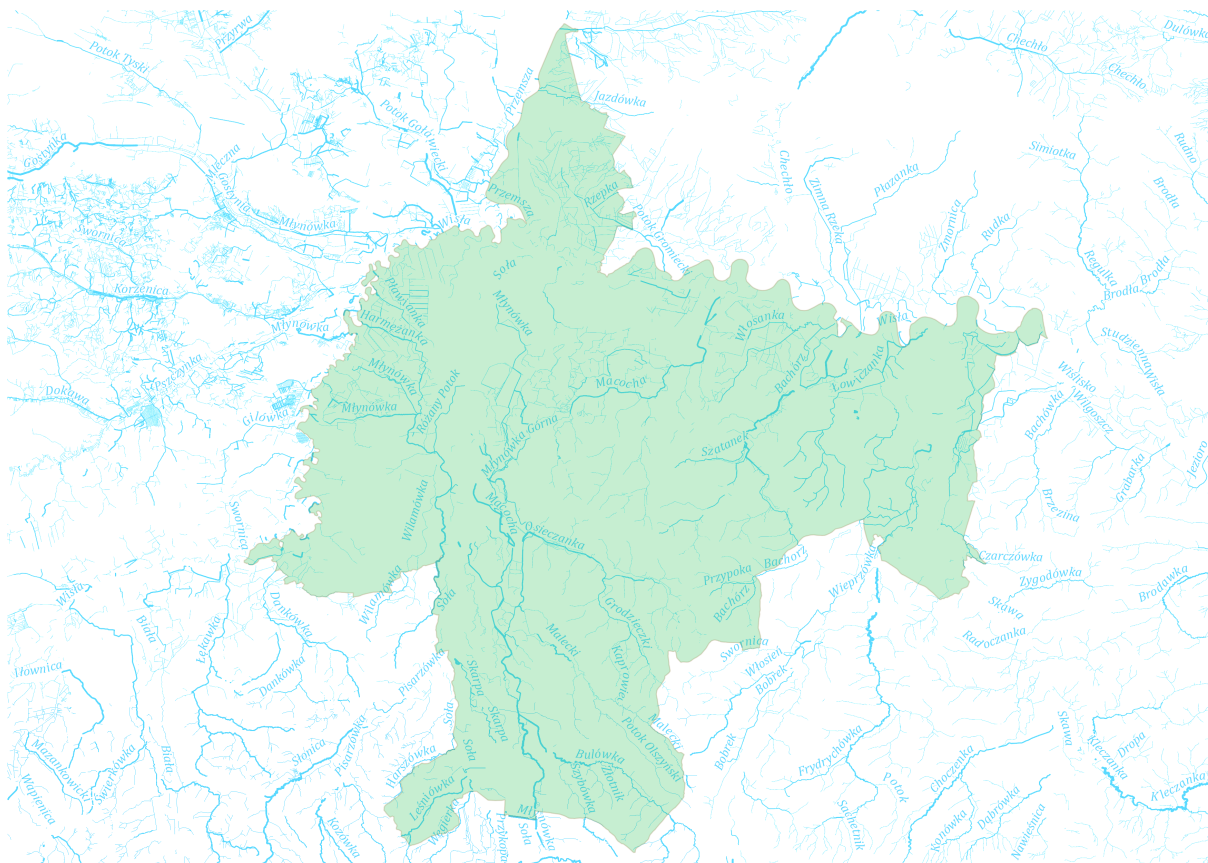
Pod względem hydrologicznym powiat oświęcimski położony jest w zlewni rzeki Wisły, w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły i Małej Wisły.

Przez teren powiatu oświęcimskiego przepływa 34 cieki wodne (cieki, potoki, rzeki) będące w administracji PGW WP RZGW w Krakowie.

Tabela 30. Zestawienie cieków, rzek i potoków przepływających przez powiat oświęcimski będących w administracji Wód Polskich

L.p.	Nazwa ciek	Długość w obrębie powiatu [m]
1.	Bachorz	15300,20
2.	Balony	3238,71
3.	Bobrecki	2044,41
4.	Bukowiec	4856,34
5.	Czarczówka	2268,61
6.	Dopływ spod Kęt	4324,93
7.	Dopływ spod Żarków	7,53
8.	Dopływ ze Skotnicy	6732,21
9.	Grodziecki	5892,71
10.	Harszówka	753,04
11.	Kwaczałka	9,33
12.	Leśniczówka	4089,39
13.	Łowiczanka	10551,88
14.	Macocha (dopływ Soły)	20396,59
15.	Macocha (dopływ Kanału Dwory)	15425,33
16.	Małecki Potok	12456,50
17.	Młynówka Czaniecka	4880,33
18.	Osieczka	10669,75
19.	Pisarzówka	274,06
20.	Potok Gromiecki	3899,85
21.	Potok Jezioro	585,27
22.	Potok Olszyński	5913,87
23.	Przypoka	2496,70
24.	Rów Niwa-Kmiecie	5202,87
25.	Skawa	11941,57
26.	Soła	26197,70
27.	Stara Młynówka	1476,25
28.	Stara Wisła	117,94
29.	Szatanek	4065,49
30.	Szybówka	3406,40
31.	Węgierka	612,44
32.	Wieprzówka	3495,56
33.	Wisła	18442,94
34.	Włosanka	6964,64

Źródło: pismo PGW WP RZGW w Krakowie znak: K.ROA.0143.41.2024.EK

Rysunek 14. Wody powierzchniowe na terenie powiatu oświęcimskiego

Źródło: <http://mapy.isok.gov.pl>

Ponadto na terenie powiatu oświęcimskiego zlokalizowany jest Kanał Dwory o długości 7 170,05 m, oraz wały przeciwpowodziowe o łącznej długości 82 271 m.

Na terenie powiatu oświęcimskiego znajdują się rowy melioracyjne o łącznej długości 231,59 km. W latach 2022-2023 Związek Spółek Wodnych w Oświęcimiu przeprowadzał konserwację rowów melioracyjnych objętych utrzymaniem spółek wodnych, w 2022 roku konserwacji poddano 142 617 mb rowów, natomiast w 2023 roku konserwacji poddano 142 270 mb rowów melioracyjnych.

4.4.1.2. Monitoring wód powierzchniowych

Zgodnie z ustawą Prawo wodne celem prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o stanie wód w dorzeczych dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągania celów środowiskowych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), badania prowadzi się w 6-letnich cyklach Planów Gospodarowania Wodami (PGW). Rok 2021 był trzecim w sześcioletnim okresie obowiązywania Planów Gospodarowania Wodami w latach 2016-2021.

Podstawowymi jednostkami gospodarowania wodami są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Sporządzane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oceny wód powierzchniowych bazują na sieci punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk). Podstawę do jej wyznaczenia na terenie województwa małopolskiego stanowiły opracowane przez KZGW wykazy wód oraz zalecenia i wskazówki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Głównym celem sporządzenia oceny stanu wód powierzchniowych jest dostarczenie wiedzy o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym wód powierzchniowych, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczych, podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na terenie powiatu oświęcimskiego wyznaczonych zostało 16 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Powiat Oświęcimski położony jest w obrębie dwóch regionów wodnych: Górnej-Zachodniej Wisły i Małej Wisły.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę JCWP występujących na terenie powiatu.

Tabela 31. Charakterystyka JCWP na terenie powiatu oświęcimskiego

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Region Wodny	Aktualny stan JCWP	Cel środowiskowy - stan/potencjał ekologiczny	Cel środowiskowy - stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Macocha	RW2000062132989	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada umiarkowany potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Soła od zb. Porąbka do ujścia	RW2000082132999	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada umiarkowany potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Soła w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Soła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Pisarzówka	RW20000621329789	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada umiarkowany potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Młynówka Oświęcimska	RW2000152115969	Małej Wisły	zły, posiada zły potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
Dankówka	RW200006211569	Małej Wisły	zły, posiada słaby potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Wisła od zb. Goczalkowice do Przemszy	RW20001121199	Małej Wisły	zły, posiada zły potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

Przemsza od Białej Przemszy do ujścia	RW20001021294	Małej Wisły	zły, posiada słaby potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [cynk, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w), Heksachlorocykl oheksan (HCH)(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Wisła od Przemszy do Skawy	RW20001121339	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada zły potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła od ujścia Skawy do ujścia Soły (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła od ujścia Skawy do ujścia Soły (dla troci wędrownej)	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Potok Gromiecki	RW200006213329	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada słaby stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: zgodnie z zasadą braku dalszego pogorszenia), IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dla złagodzonych wskaźników [nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Kanał Dwory	RW2000112133529	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada słaby potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny	dla złagodzonych wskaźników [kadm(w), nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

Macocha	RW20000921335229	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada zły stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), kadm, nikiel, ołów] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Bachorz	RW200009213369	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada słaby stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Skawa od Klęczanki do ujścia	RW200008213499	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada dobry stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Skawa w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Skawa w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
Dopływ z Grodziska	RW200009213514	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada umiarkowany stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
Wieprzówka od Targaniczanki do ujścia	RW200006213489	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada słaby potencjał ekologiczny	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
Wisła od Skawy do Skawinki	RW2000112135599	Górnej-Zachodniej Wisły	zły, posiada słaby potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

Źródło: Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023, poz. 300)

Tabela 32. Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2016-2021

Nazwa JCWP	Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego			Klasyfikacja stanu chemicznego		Ocena stanu JCWP	
	Rok badań	Klasa	Stan/potencjał ekologiczny	Rok badań	Stan chemiczny	Rok badań	Ocena
Macocha (NAT)	2020	3	umiarkowany stan ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Macocha (SZCW)	2019	3	umiarkowany potencjał ekologiczny	2017	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Bachorz	2019	4	słaby stan ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Wieprzówka od Targaniczanki bez Targaniczanki do ujścia	2020	3	umiarkowany potencjał ekologiczny	2020	stan chemiczny poniżej dobrego	2020	zły stan wód
Soła od zb. Czaniec do ujścia	2020	4	słaby stan ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Młynkówka Oświęcimska	2021	4	słaby potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Pisarzówka	2021	4	słaby potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Dankówka	2019	5	zły potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Wisła od Białej do Przemszy	2020	5	zły potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód

Kanał żeglowny Dwory	2019	4	słaby potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Wisła od Przemszy bez Przemszy do Skawy	2020	5	zły potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Przemsza od Białej Przemszy do ujścia	2019	4	słaby stan ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Potok Gromiecki	2020	4	słaby stan ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Łowiczanka	2020	5	zły stan ekologiczny	2020	stan chemiczny poniżej dobrego	2020	zły stan wód
Skawa od Kłęczanki bez Kłęczanki do ujścia	2020	2	dobry stan ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Dopływ z Grodziska	2021	3	umiarkowany stan ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Wisła od Skawy do Skawinki	2021	3	umiarkowany potencjał ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Zmornica ze starorzeczem Wisły	2021	3	umiarkowany stan ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Matylda	2019	2	dobry stan ekologiczny	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	zły stan wód

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie w latach 2022-2023 realizowało następujące zadania:

Tabela 33. Zadania zrealizowane przez PGW WP RZGW w Krakowie w latach 2022-2023 na terenie powiatu oświęcimskiego

Lp.	Nazwa zadania	Gmina	Powiat	Jednostka PGW WP	Jednostka [km], [szt.], [kpl.]	Rozmiar rzeczowy	Wartość zadania [zł]
Rok 2022							
1.	Dwukrotne koszenie wałów rzeki Skawy, pot. Radoczanka, pot. Tomicki, pot. Choczenka, pot. Zygodówka, pot. Kleczanka, pot. Wieprzówka	Wadowice, Zator, Tomice, Wieprz	wadowicki, oświęcimski	NW Wadowice	km	26,335	69048,80
2.	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych i służ wałowych na terenie NW Wadowice	Wadowice, Zator, Tomice, Wieprz	wadowicki, oświęcimski	NW Wadowice	km	25,184	91313,64
3.	Usługi związane z udrożnieniem i wykoszeniem potoku Łowiczanka w km 0+000-1+200 w msc. Podolsze, gm. Zator, pow. oświęcimski	Zator	oświęcimski	NW Wadowice	km	1,200	48233,93
4.	Wykonanie przeglądu pięcioletniego obiektów hydrotechnicznych na terenie NW Wadowice	Zator, Tomice	wadowicki, oświęcimski	NW Wadowice	km	9,675	91020,00
5.	Remont przyczółków służu wałowej wraz z wymianą klapy nr 3 w km 1+234 prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Skawy w msc. Podolsze, gm. Zator, pow. oświęcimski	Zator	oświęcimski	NW Wadowice	km	1,000	104662,41
6.	Wykonanie ekspertyzy klapy Jazu Grodzisko w km 8+975 rzeki Skawy w msc. Grodzisko, gm. Zator, pow. oświęcimski	Zator	oświęcimski	NW Wadowice	km	1,000	47274,44

7.	Usługi związane z sadzeniem drzew na terenie Nadzoru Wodnego Wadowice	Wieprz, Andrychów, Wadowice, Mucharz, Kalwaria Zebrzydowska, Zator, Tomice	wadowicki, oświęcimski	NW Wadowice	szt.	23	13413,60
8.	Naprawa lewego wału i śluz wałowych pot. Macocha Łęki w km potoku 6+860 - 6+875	Kęty	oświęcimski	NW Kęty	km	0,015	47039,44
9.	Usługi dwukrotnego koszenia wałów przeciwpowodziowych na terenie Nadzoru Wodnego w Kętach	Oświęcim	oświęcimski	NW Kęty	km	57,396	137941,06
10.	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych i śluz wałowych na terenie NW Kęty	Teren działania NW Kęty	bielski, oświęcimski	NW Kęty	km/szt.	57,396 / 50	163713,24
11.	Zasyp wyrwy brzegowej na rzece Soła w km 18+770 - 18+920 m. Bielany gm. Kęty	Kęty	oświęcimski	NW Kęty	km	0,150	295205,78
12.	Utrzymanie koryta potoku potok Macocha Łęki	Kęty	oświęcimski	NW Kęty	km	11,100	124155,31
13.	Utrzymanie koryta potoku Osiecki	Osiek	oświęcimski	NW Kęty	km	4,600	46571,38
14.	Utrzymanie koryta potoku Grodziecki	Osiek	oświęcimski	NW Kęty	km	0,500	25778,65
15.	Utrzymanie koryta Kanał Ulgi Bielany	Kęty	oświęcimski	NW Kęty	km	1,800	29759,29
16.	Utrzymanie koryta Kanał Ulgi Nowa Wieś	Kęty	oświęcimski	NW Kęty	km	3,200	34406,44
17.	Utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu cz. I	-	oświęcimski, chrzanowski	NW Oświęcim	km/szt.		106542,60
18.	Utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu cz. II	-	oświęcimski, wadowicki	NW Oświęcim	km/szt.		69075,57
19.	Koszenie wałów przeciwpowodziowych na terenie NW Oświęcim	Brzeźnica, Spytkowice, Zator	oświęcimski, wadowicki	NW Oświęcim			459326,01
20.	Prace interwencyjne na ciekach wodnych na terenie działania NW Oświęcim		wadowicki, krakowski, chrzanowski, oświęcimski	NW Oświęcim	km/szt.		105426,84
21.	Naprawa śluz wałowych - prawy wał Wisły, msc. Smolice, gm. Zator	Zator	oświęcimski	NW Oświęcim	szt.	2	62541,81
22.	Ocena 5-letnia - prawy wał Wisły w km 0+000-2+271, msc. Oświęcim, gm. Miasto Oświęcim	Miasto Oświęcim	oświęcimski	NW Oświęcim	km	2,271	23370,00
23.	Ocena 5-letnia - prawy wał Wisły w km 0+000-1+200, msc. Podolsze, gm. Zator	Zator	oświęcimski	NW Oświęcim	km	1,200	12177,00
24.	Ocena 5-letnia - prawy wał Wisły w km 0+000-4+240, msc. Smolice, gm. Zator	Zator	oświęcimski	NW Oświęcim	km	4,240	35670,00
25.	Ocena 5-letnia - wały potoku Bachorz w km 0+000-3+294L, 0+000-3+216P, msc. Przeciszów, gm. Przeciszów	Przeciszów	oświęcimski	NW Oświęcim	km	6,510	54120,00
26.	Likwidacja barszczu Sosnowskiego i rdostu na terenie NW Oświęcim		wadowicki, krakowski, chrzanowski, oświęcimski	NW Oświęcim	szt.	1	23128,01
27.	Wymiana istniejących sond hydrotatycznych na sondy radarowe w systemie sterowania pracą SW Smolice	Zator	oświęcimski	SW Smolnice	szt.		7890,45
28.	Wymiana akumulatorów w urządzeniach UPS zasilających systemy automatyki pompowni Jankowice	Zator	oświęcimski	SW Smolnice	szt.		2952,00
29.	Utrzymanie kompleksów odwodnieniowych SW Dwory	Oświęcim, Chelmek, Libiąż	oświęcimski, chrzanowski	SW Dwory	szt.	1	328466,77

30.	Remont oświetlenia służby Dwory	Oświęcim, Chelmek, Libiąż	oświęcimski, chrzanowski	SW Dwory	szt.		95571,00
31.	Remont prawego sektora jazu Dwory	Oświęcim, Chelmek, Libiąż	oświęcimski, chrzanowski	SW Dwory	szt.		1197609,80
32.	Remont oświetlenia służby Smolice	Zator	oświęcimski	SW Smolnice	szt.		116850,00
33.	Ekspertyza określająca stan przewodu służby wałowej nr 6 w prawym wale rzeki Wisły w m. Smolice	Zator	oświęcimski	NW Oświęcim	szt.	1	24000,00
34.	Utrzymanie potoku Macocha Poręba w km 2+050 - 9+700 w m. Włosienica, Poręba Wielka, gm. Oświęcim	Oświęcim	oświęcimski	NW Oświęcim	km	7,650	41148,67
35.	Udrożnienie koryta potoku Bachorz w km 3+500 - 5+155 w msc. Przeciszów, gm. Przeciszów	Przeciszów	oświęcimski	NW Oświęcim	km	1,655	15670,20
36.	Udrożnienie potoku Stara Młynówka w msc. Przeciszów	Przeciszów	oświęcimski	NW Oświęcim	km		37015,62
37.	Remont istniejących ubezpieczeń - potok Bachorz, msc. Przeciszów, gm. Przeciszów	Przeciszów	oświęcimski	NW Oświęcim			265128,00
38.	Zabezpieczenie wyrwy - potok Szatanek, msc. Polanka Wielka, gm. Polanka Wielka	Polanka Wielka	oświęcimski	NW Oświęcim			24022,18
Rok 2023							
1.	Koszenie wałów przeciwpowodziowych na terenie działania NW Oświęcim	Brzeźnica, Spytkowice, Zator	oświęcimski, wadowicki	NW Oświęcim	km		547713,77
2.	Utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu cz. I	-	oświęcimski, chrzanowski	NW Oświęcim	km/szt.		104519,25
3.	Utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu cz. II	-	oświęcimski, wadowicki	NW Oświęcim	km/szt.		36265,32
4.	Utrzymanie kompleksów odwodnieniowych SW Dwory	Oświęcim	oświęcimski	SW Dwory	szt.	1	578482,05
5.	Interwencyjne prace na rzekach, ciekach na terenie NW Oświęcim		wadowicki, krakowski, chrzanowski, oświęcimski	NW Oświęcim	szt.	1	292392,60
6.	Utrzymanie kompleksów odwodnieniowych SW Smolice	Babice, Przeciszów, Zator	chrzanowski, oświęcimski	SW Smolnice	szt.	1	210232,36
7.	Utrzymanie pompowni Podolsze	Zator	oświęcimski	SW Smolnice	szt.	1	101142,36
8.	Naprawa śluz wałowych - lewy wał Wisły, msc. Jankowice, gm. Babice	Zator	oświęcimski	NW Oświęcim	szt.	2	94265,81
9.	Naprawa pomp na pompowniach Podlesie i Oświęcim	Oświęcim	oświęcimski	SW Dwory			89667,00
10.	Utrzymanie potoku Macocha Poręba w km 2+050-11+480 w msc. Włosienica, Poręba Wielka, gm. Oświęcim	Oświęcim	oświęcimski	NW Oświęcim	km	9,430	95860,79
11.	Naprawa śluz wałowych - prawy wał potoku Bachorz, msc. Przeciszów, gm. Przeciszów	Przeciszów	oświęcimski	NW Oświęcim	szt.	3	88508,76
12.	Udrożnienie koryta potoku Bachorz w km 3+500 - 5+155, 11+000 - 13+135 w msc. Przeciszów, Piotrowice, gm. Przeciszów, pow. oświęcimski	Przeciszów	oświęcimski	NW Oświęcim	km	3,780	67026,61
13.	Udrożnienie potoku Włosianka w km 0+000-4+740, msc. Przeciszów, gm. Przeciszów	Przeciszów	oświęcimski	NW Oświęcim	km	4,740	60768,19
14.	Remont budynku administracyjnego SW Dwory	Oświęcim	oświęcimski	SW Dwory	szt.		322983,50
15.	Remont systemu powiadamiania o stanach awaryjnych dla pompowni Gromiec, Bobrek i Oświęcim	-	oświęcimski	SW Dwory	szt.		35053,77

16.	Zasyp wyrwy brzegowej rzeka Soła w km 13+600 - 13+900	Kęty	oświęcimski	NW Kęty	km	0,300	423273,75
17.	Dwukrotne koszenie wałów na terenie Nadzoru Wodnego Kęty	Teren działania NW Kęty	bielski, oświęcimski		km	4,775	232196,16
18.	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych i służ wałowych na terenie NW Kęty	Teren działania NW Kęty	bielski, oświęcimski		km	57,396 / 50	107309,88
19.	Wycinka drzew na terenie działania Nadzoru Wodnego w Kętach	Teren działania NW Kęty	oświęcimski, bielski		szt.	20-50	80071,86
20.	Opracowanie raportu oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia "Opracowanie dokumentacji technicznej na wykonaną służę w lewym wale rzeki Soły w km 0+910-legalizacja"	Oświęcim	oświęcimski		kpl.	1	14500,00
21.	Naprawa silnika elektrycznego na Jazie Grodzisko w msc. Grodzisko, gm. Zator, pow. oświęcimski	Zator	oświęcimski		kpl.	1	14575,50
22.	Wykonanie projektu remontu klapy Jazu Grodzisko w km 8+975 rzeki Skawy w msc. Grodzisko, gm. Zator, pow. oświęcimski	Zator	oświęcimski		kpl.	1	99814,50
23.	Dwukrotne koszenie wałów na terenie Nadzoru Wodnego Wadowice	Wadowice, Zator, Tomice, Wieprz	wadowicki, oświęcimski		km	26,335	124066,77
24.	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych i służ wałowych na terenie NW Wadowice	Wadowice, Zator, Tomice, Wieprz	wadowicki, oświęcimski		km	25,184	95446,37
25.	Wycinka drzew na terenie Nadzoru Wodnego Wadowice	Wieprz, Andrychów, Wadowice, Mucharz, Kalwaria Zebrzydowska, Zator, Tomice	wadowicki, oświęcimski		szt.	120	41243,68
26.	Wykonanie ekspertyzy stanu technicznego jazu na potoku Malecki w km 6+218 w m. Witkowie gm. Kęty	Kęty	oświęcimski		kpl.	1	19680,00

Źródło: pismo Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie znak: K.ROA.0143.41.2024.EK

Na kolejne lata PGW WP zaplanowało realizację następujących zadań:

- zabezpieczenie przeciwpowodziowe miejscowości Dwory II, gm. Oświęcim,
- zabezpieczenie prawego wału dolnego kanału żeglugowego Smolice (rejon ujściowy rzeki Skawy),
- budowa zbiornika „Pasternik” (nr 71),
- przebudowa wałów potoku Bachorz lewy w km 0+000-3+294, prawy w km 0+000-3+216, miejscowość Preciszów, gm. Preciszów,
- przebudowa prawego wału rzeki Wisły w km 0+000-1+200, miejscowość Podolsze, gm. Zator, pow. oświęcimski,
- rozbudowa prawego wału rzeki Wisły w km 0+000-4+240 w miejscowości Smolice, gm. Zator, pow. oświęcimski,
- przebudowa wałów potoku Macocha Poręba wał prawy w km 0+560-3+025 i wał lewy w km 0+660-2+635, miejscowość Dwory II, Stawy Monowskie, gm. Oświęcim,
- przebudowa koryta potoku Szatanek w km 0+000-2+500 w m. Polanka Wielka, gm. Polanka Wielka, pow. oświęcimski,
- zabezpieczenie lewego brzegu rzeki Soły w km 13+500-14+000 w m. Zasole, gm. Brzeszcze, pow. oświęcimski,
- usuwanie szkód powodziowych na wałach rzeki Soły: wał prawy w km 0+000-6+230, wał lewy w km 0+000-0+460 w m. Kęty, gm. Kęty, pow. oświęcimski,
- przebudowa koryta potoku Różanego w km 0+000-4+800 w miejscowości Rajsko, gm. Oświęcim, pow. oświęcimski,
- przebudowa wałów rzeki Soły wał prawy w km 0+000-1+510 w miejscowości Nowa Wieś, gm. Kęty,
- usuwanie szkód powodziowych na lewym wale rzeki Soły w km 0+000-0+800 w m. Skidziń, gm. Brzeszcze, pow. oświęcimski,

- przebudowa wałów potoku Bulówka: wał lewy w km 0+000-2+159, wał prawy w km 0+000-1+040 wraz z wałami cofkowymi: wał lewy w km 0+000-0+342, wał prawy w km 0+000-0+107 w m. Kęty, gm. Kęty, pow. oświęcimski,
- usuwanie szkód powodziowych na prawym wale potoku Osiecki w km 0+000-0+788 w miejscowości Osiek, gm. Osiek, powiat oświęcimski,
- przebudowa wałów rzeki Soły wał prawy w km 0+000-0+824 w miejscowości Łęki, gm. Kęty,
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe zlewni potoku Grodziecki i potoku Osiecki,
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe pot. Łowiczanka w km 0+000-1+600 w miejscowości Podolsze, gm. Zator i Babice,
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe od rzeki Wieprzówka w km 0+050-1+750 w miejscowości Rudze, gm. Zator,
- koszenie wałów przeciwpowodziowych na terenie działania NW Oświęcim,
- utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu cz. I,
- utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu cz. II,
- interwencyjne prace na rzekach, ciekach na terenie NW Oświęcim,
- ocena 5-letnia – wały potoku Macocha Poręba w km 0+000-2+015P, 0+000-2+010L, miejscowość Stawy Monowskie, gm. Oświęcim,
- ocena 5-letnia – lewy wał rzeki Wisły w km 0+000-3+700, miejscowość Bobrek, gm. Chelmek,
- naprawa śluzy wałowej nr 1 – prawy wał potoku Bachorz, miejscowość Przeciszów, gm. Przeciszów,
- utrzymanie kompleksów odwodnieniowych SW Dwory,
- remont betonów na GG i GD śluzy SW Dwory,
- wymiana łąty wodowskazowej na jazie SW Dwory od WD,
- udrożnienia systemu smarowania segmentu GG, strona prawa,
- przegląd klimatyzatora w sterowni SW Dwory,
- przegląd zasilacza hydraulicznego wrót wspornych,
- wykonanie przeglądu i pomiarów linii SN i stacji transformatorowych pompowni Podlesie, Zator i Jankowice,
- utrzymanie kompleksów odwodnieniowych SW Smolice,
- utrzymanie pompowni Podolsze,
- konserwacja sieci reperów na jazie i śluzy SW Smolice oraz wyposażeniem w nowe pochyłomierze i elektroniczne czujniki zegarowe w szczelinomierzu,
- remont piezometru nr 6 na jazie SW Smolice.
- dwukrotne koszenie wałów na terenie Nadzoru Wodnego Wadowice (na terenie gm. Zator),
- utrzymanie wałów przeciwpowodziowych i śluz wałowych na terenie NW Wadowice (na terenie gm. Zator),
- dwukrotne koszenie wałów na terenie Nadzoru Wodnego Kęty,
- utrzymanie wałów przeciwpowodziowych i śluz wałowych na terenie NW Kęty,
- oceny stanu technicznego budowli na terenie NW Kęty.

4.4.1.3. Wody podziemne

Na obszarze powiatu oświęcimskiego poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych, triasowych i karbońskich.

Głównym poziomem użytkowym jest poziom czwartorzędowy, który tworzą utwory piaszczysto-żwirowe, o zmiennej miąższości dochodzącej do 60 m, występujące w dnach dolin Wisły, Soły i Skawy. Poziom czwartorzędowy w aluwialach charakteryzuje się na ogół swobodnym zwierciadłem wody, które stabilizuje się na głębokości do około 3 metrów, a lokalnie zwierciadłem napiętym - w żwirach występujących pod nakładem glin zwietrzelinowych. W dolinie Wisły występują wody o zwierciadle napiętym pod nakładem gliniastym lub piaszczysto gliniastym na głębokości 5-10 m. W starszych utworach budujących wyższe tarasy rzeczne i w pogrzebanych odcinkach dolin wody występują głębiej, nawet miejscami do 20-30 m.

W północnej i północno-zachodniej części powiatu występuje lokalnie trzeciorzędowy użytkowy poziom wodonośny związany z przewarstwieniami utworów piaszczystych w mioceńskim kompleksie ilastym. Wydajności studni ujmujących ten poziom nie przekraczają kilkunastu m³/h. Wody tego piętra są zmineralizowane (chlorkowo-sodowe) z dużą zawartością jodu oraz podatne na antropopresję i kwalifikują się do średniej jakości. Triasowy poziom wodonośny, podobnie jak poziom trzeciorzędowy, nie ma większego znaczenia użytkowego na obszarze powiatu oświęcimskiego. Wody tego poziomu mają charakter szczelinowy i szczelinowo-krasowy i są związane z wapieniami i dolomitami kruszczonośnymi. Wydajności ujęć korzystających z poziomu triasowego są na ogół znaczne, ale nie na obszarze powiatu.

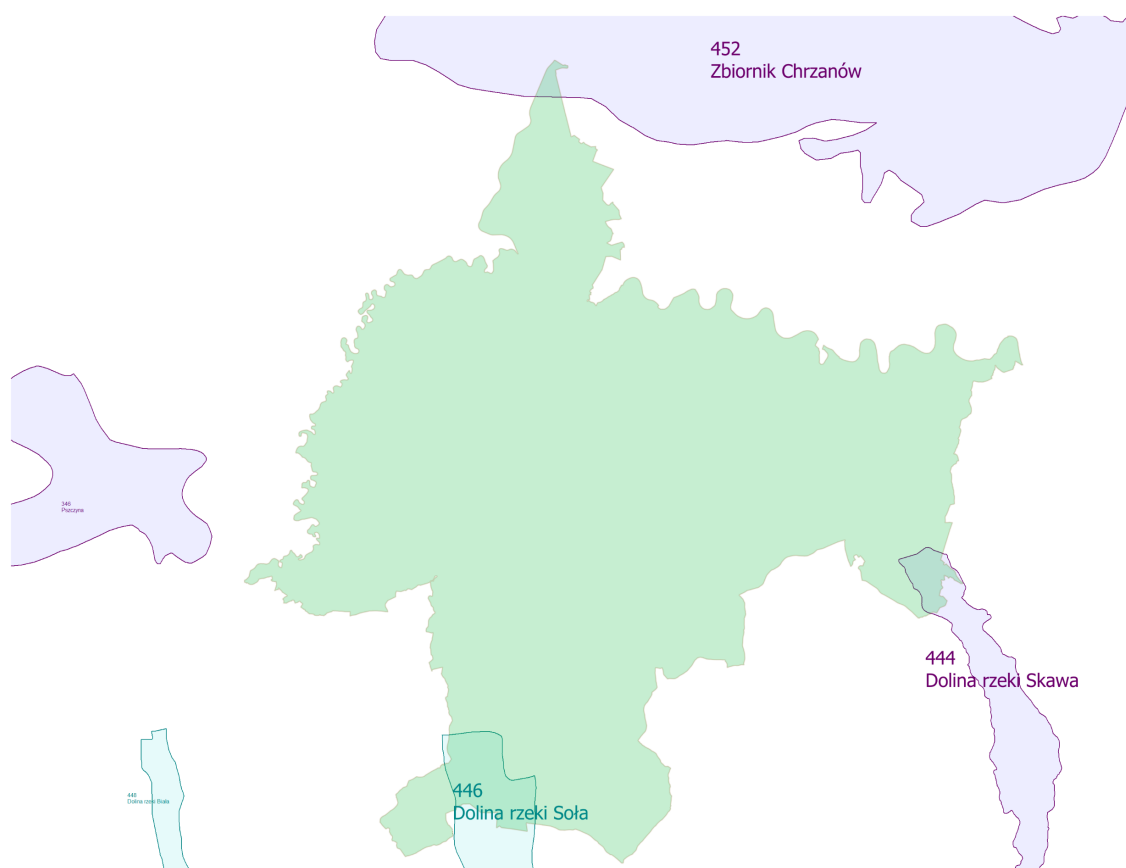
Utwory karbonu górnego tworzą piętro w piaskowcach przedzielanych nieprzepuszczalnymi utworami ilastomułowcowymi. Wyróżniają się wśród nich: krakowska seria piaskowcowa i górnosłaska seria piaskowcowa, zbudowane przede wszystkim z piaskowców. W rozdzielającej je serii mułowcowej i podścielającej serii paralicznej, piaskowce występują w podrzędnej ilości. Miąższość poszczególnych warstw wodonośnych piaskowców jest zróżnicowana od około 1 m do kilkudziesięciu metrów. Występujące tu wody mają charakter naporowy. Dużą wodonośnością wyróżnia się szczególnie krakowska seria piaskowcowa zbudowana ze słabo zwięzłych porowatych piaskowców szarogłazowych.

Piaskowce w niżej leżących seriach są mało porowate (porowatość do kilku procent) i występujące w nich poziomy wodonośne mają charakter szczelinowo-porowy. Cechą charakterystyczną karbońskiego piętra wodonośnego jest pionowa strefowość hydrochemiczna wyrażająca się wzrostem mineralizacji wody wraz z głębokością: od wód słodkich lub słabo zmineralizowanych w partiach przypowierzchniowych, do zasolonych i już na głębokości około 500 m do solanek o mineralizacji $>35 \text{ g/dm}^3$, dochodzącej do 60 g/dm^3 .

W krakowskiej serii piaskowcowej występuje użytkowy poziom wód podziemnych o typie szczelinowoporowym.

W granicach powiatu oświęcimskiego występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: 444 Dolina rzeki Skawa i 452 Zbiornik Chrzanów oraz jeden Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych: 446 Dolina rzeki Soła.

Poniższy rysunek przedstawia położenie powiatu oświęcimskiego na tle GZWP.

Rysunek 16. Główne i Lokalne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne

GZWP nr 444 Dolina rzeki Skawa

Obszar GZWP nr 444 rozciąga się od miejscowości Juszczyń na południu po brzeg Karpat na północy (miejscowość Graboszyce), obejmując aluwia doliny Skawy. Granicę zbiornika skorygowano i poprowadzono na podstawie kryteriów hydrogeologicznych oraz litostratygraficznych, uwzględniając aktualny stopień rozpoznania (głównie przy pomocy analizy arkuszy Szczegółowej mapy geologicznej Polski oraz wyników badań geoelektrycznych). Obszar GZWP nr 444 podzielono na dwie części. Z jego zasięgu wyłączono obszar, gdzie jest zlokalizowany sztuczny zbiornik zaporowy „Świnna Poręba”. Znajduje się on w środkowej części GZWP, pomiędzy miejscowościami Mucharz oraz Zembrzyce. Północną granicę stanowi zasięg nasunięcia karpackiego. Zbiornik ma charakter porowy i zajmuje powierzchnię $40,9 \text{ km}^2$. GZWP nr 444 wyznaczono według kryteriów indywidualnych (niższych), ze względu na deficytowy charakter obszaru, w których kryteria ilościowe mogą być

znacznie niższe, lecz wyróżniające zbiornik o znaczeniu praktycznym na tle ogólnie mniej korzystnych warunków hydrogeologicznych; wydajność potencjalna studni powyżej 120 m³/d, wodoprzewodność powyżej 25 m²/d, moduł zasobów dyspozycyjnych 2,0 l/s × km². Zbiornik utrzymano jako główny zbiornik wód podziemnych o znaczeniu praktycznym. Zbiornik ten jest związany z występowaniem poziomu wodonośnego w utworach czwartorzędowych. Utwory te są wykształcone jako osady aluwialne: otoczaki, żwiry i piaski często zaglinione. Poziom wodonośny zalega płytko i nie jest izolowany od wpływu zanieczyszczeń antropogenicznych z powierzchni terenu. GZWP nr 444 lokalnie stanowi wspólny system hydrogeologiczny ze strefą wodonośną w spękanych utworach fliszu, tworząc jednak wyraźną hydrogeologiczną strukturę dolinną o znacznie większej zasobności w wodę niż fliszowe piętro wodonośne. Głębokość występowania poziomu wodonośnego wynosi najczęściej 1,5–5,0 m. Miąższość utworów czwartorzędowych waha się w przedziale 5,0–9,0 m. Wydajność potencjalna studzien wierconych zmienia się przeważnie od 48,0 do 600 m³/d. Utwory czwartorzędowe są zasilane bezpośrednio przez infiltrację opadów atmosferycznych, w mniejszym stopniu z dopływu bocznego (lateralnego) z utworów fliszowego piętra wodonośnego (zasilanego na wychodniach usytuowanych powyżej dolin rzecznych). Dodatkowe zasilanie stanowi również spływ powierzchniowy opadów atmosferycznych z przylegających do zbiornika stoków. Wody podziemne GZWP nr 444 stanowią ważne źródło zaopatrzenia ludności w wodę do celów pitnych, gospodarczych oraz przemysłowych. Wody te mają zasadnicze znaczenie dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia (stanowią 77% całego poboru wód podziemnych), natomiast wody poziomu fliszowego są oceniane jako o niższych zasobach, dlatego są rzadziej wykorzystywane (23%). Studnie wiercone ujmujące wody GZWP nr 444 służą do zaopatrzenia w wodę ludności oraz zakładów przemysłowych. Wielkość poboru udzielona w pozwoleniach wodnoprawnych dla poszczególnych ujęć wynosi 4 696,4 m³/d. Sumaryczny pobór wód podziemnych poziomu wodonośnego GZWP nr 444 wyniósł 2 741,5 m³/d (2013 r.), co stanowi 10,1% zasobów odnawialnych zbiornika. Pobór rzeczywisty wód podziemnych stanowi 33,7% oszacowanych zasobów dyspozycyjnych GZWP nr 444 (2013 r.), a dopuszczalny średniodobowy pobór wód podziemnych określony w pozwoleniach wodnoprawnych stanowi 57,8% tej wielkości. Wielkość zasobów odnawialnych dla zbiornika, oszacowano w wysokości 27 095,8 m³/d, średni moduł tych zasobów wynosi 662,8 m³/d × km². Zasoby dyspozycyjne dla zbiornika stanowią 34% zasobów odnawialnych i wynoszą 8 128,0 m³/d przy module 198,7 m³/d × km². Zasoby eksploatacyjne nie mają pokrycia w zasobach dyspozycyjnych, zasoby eksploatacyjne są niemal 3-krotnie większe. Na obszarze GZWP nie ma ujęć, które prowadziłyby nadmierną eksploatację, nie występują też przekroczenia w wykorzystaniu dostępnych zasobów. GZWP nr 444 ma rezerwy zasobów do wykorzystania. Pomimo, że ogólny pobór wód powierzchniowych kilkakrotnie przewyższa pobór wód podziemnych z czwartorzędowego poziomu wodonośnego, to wody poziomu GZWP są dobrej jakości, mniej podatne na zanieczyszczenia, natomiast wody powierzchniowe wymagają stałego uzdatniania. Ujęcia wód powierzchniowych są bardziej uzależnione od odpadów atmosferycznych, co wiąże się z ograniczeniem poboru wód w okresach posusznych, w związku z obowiązkiem utrzymania przepływu nienaruszalnego w ciekach. Jakość wód podziemnych jest na ogół dobra I, II i III klasy, lecz nietrwała z uwagi na brak naturalnej izolacji w stropie przed migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Dla GZWP nr 444 wyznaczono obszar ochronny o powierzchni 81,9 km², z czego ochronie podlega cała powierzchnia zbiornika. Brak izolacji poziomu wodonośnego od powierzchni terenu stwarza bezpośrednią możliwość migracji zanieczyszczeń do wód podziemnych. Stąd też większość powierzchni zbiornika czwartorzędowego jest terenem bardzo podatnym na zanieczyszczenia. Sposób i szybkość migracji zanieczyszczeń jest uzależniona od rodzaju ośrodka skalnego, warunków hydrogeologicznych strefy aeracji oraz zagospodarowania i ukształtowania powierzchni terenu. GZWP nr 444 w znacznej mierze pokrywają lasy, które stanowią niespełna 40% obszaru zbiornika. Tereny rolne pokrywają niewiele mniej, bo ponad 30%, natomiast zwarta zabudowa wsi zajmuje 16,5%. W ostatnich latach największym przedsięwzięciem, które wpłynęło na zmianę zagospodarowania omawianego terenu jest budowa zbiornika „Świnna Poręba”.

Źródło: Informator PSH Główny Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce

LZWP nr 446 Dolina rzeki Soła (dawny GZWP nr 446)

Czwartorzędowy zbiornik LZWP Dolina rzeki Soła jest położony na obszarze Karpat fliszowych i tworzy wyraźną strukturę dolinną. Ze względu na skomplikowaną budowę geologiczną i duże zróżnicowanie warunków hydrogeologicznych, zbiornik ten podzielono na dwie części: południową o pow. 23,2 km² i północną o pow. 21,2 km². Całkowita powierzchnia zbiornika wynosi 44,4 km². Z obszaru LZWP wyłączono zbiorniki wodne Tresna i Porąbka. Zbiorniki wód podziemnych zlokalizowane na obszarze Karpat fliszowych wyznaczono na podstawie kryteriów indywidualnych (o obniżonych wymaganiach dla zbiorników wód podziemnych), w związku z deficytowym charakterem tego obszaru w wody podziemne. LZWP Dolina rzeki Soła wydzielono na podstawie następujących kryteriów indywidualnych:

- wydajność potencjalna otworu studziennego powyżej 960 m³/d,
- wydajność ujęcia powyżej 2000 m³/d,
- dostępność wód i techniczne możliwości ich wykorzystania (aktualne i perspektywiczne),
- jakość wód odpowiadająca I klasie czystości oraz współczynnik filtracji 60 m/d,

- wodoprzewodność 50 m²/d i Q = 120 m³/d.

Na podstawie powyższej analizy podjęto decyzję o zmianie rangi zbiornika na lokalny zbiornik wód podziemnych. Na obszarze zbiornika wyróżniono dwa poziomy wodonośne: aluwialny poziom czwartorzędowy (obejmujący czwartorzędowe osady aluwialne fragmentów doliny Soły oraz jej dopływów) oraz poziom fliszowy (związany głównie z warstwami godulskimi, rzadziej z warstwami istebniańskimi jednostki śląskiej Karpat zewnętrznych), ogólnie połączone ze sobą więzią hydrauliczną. Zbiornikowy poziom wodonośny zbudowany jest z utworów aluwialnych, wypełniających fragmenty doliny Soły oraz ujściowe odcinki jej dopływów. Warstwa wodonośna jest zbudowana z otoczków, żwirów i piasków o różnej granulacji, lokalnie z domieszką gliny, często wymieszanych ze sobą, o miąższości w przedziale od kilku do 20 m (maksymalną wartość osiąga w okolicach Żywca). W dolinach mniejszych cieków miąższość wodonośnych osadów czwartorzędu zwykle nie przekracza 5 m. W rejonie LZWP Dolina rzeki Soła, w części, gdzie nie ma czwartorzędowych osadów wodonośnych, wydzielono w utworach fliszowych LZWP Zbiornik Warstw Godula (Beskid Mały), w gruboławicowych piaskowcach należących do warstw godulskich. Wielkość zasobów dyspozycyjnych poziomu zbiornikowego w granicach wyznaczonego LZWP Dolina rzeki Soła wynosi 38 507,0 m³/d przy module zasobowym 128,4 m³/d × km² (1,49 l/s × km²). Wartość ta stanowi 80% wielkości zasobów odnawialnych. Pobór wód podziemnych z poziomu zbiornikowego wynosi łącznie 1532,5 m³/d, co stanowi ok. 4% wielkości zasobów dyspozycyjnych. Możliwości eksploatacyjne zbiornika są więc jeszcze bardzo duże, nawet biorąc pod uwagę pobór nierejestrowany. Jakość wód podziemnych poziomu zbiornikowego zarówno w północnej, jak i w południowej części zbiornika cechuje wysoki stopień podatności, czas pionowej migracji zanieczyszczeń nie przekracza 5 lat. Z tego względu zbiornik wód podziemnych Dolina rzeki Soła wymaga dodatkowych form ochrony. Obszar ochronny LZWP Dolina rzeki Soła obejmuje strefę powiększoną o część bezpośredniej zlewni powierzchniowej zbiornika. Po uszczegółowieniu granic, wykonanym na podstawie szczegółów topograficznych zamieszczonych na mapie w skali 1:10 000 oraz granic działek ewidencyjnych udostępnionych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa powierzchnia projektowanego obszaru ochronnego LZWP Dolina rzeki Soła wyniosła 82,1 km² (część północna – 30,7 km², część południowa – 51,4 km²). Dominującą formą zagospodarowania terenu są grunty rolne, złożone systemy uprawy działek, łąki i pastwiska. Wymienione formy pokrycia zajmują 198 km² tj. 50,2% całkowitej powierzchni obszaru zbiornika. Lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 35,3% tj. 139,2 km² całkowitej powierzchni obszaru zbiornika. Najwyższy wskaźnik lesistości cechuje Beskid Mały w rejonie przełomu Soły oraz okalające Kotlinę Żywiecką, stoki Beskidu Śląskiego, Żywieckiego i Makowskiego. Najwyższy wskaźnik urbanizacji cechuje miasto Żywiec i Kęty. Są to jedne z głównych ośrodków przemysłowych obszaru LZWP Dolina rzeki Soła.

Źródło: Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce

GZWP nr 452 Zbiornik Chrzanów

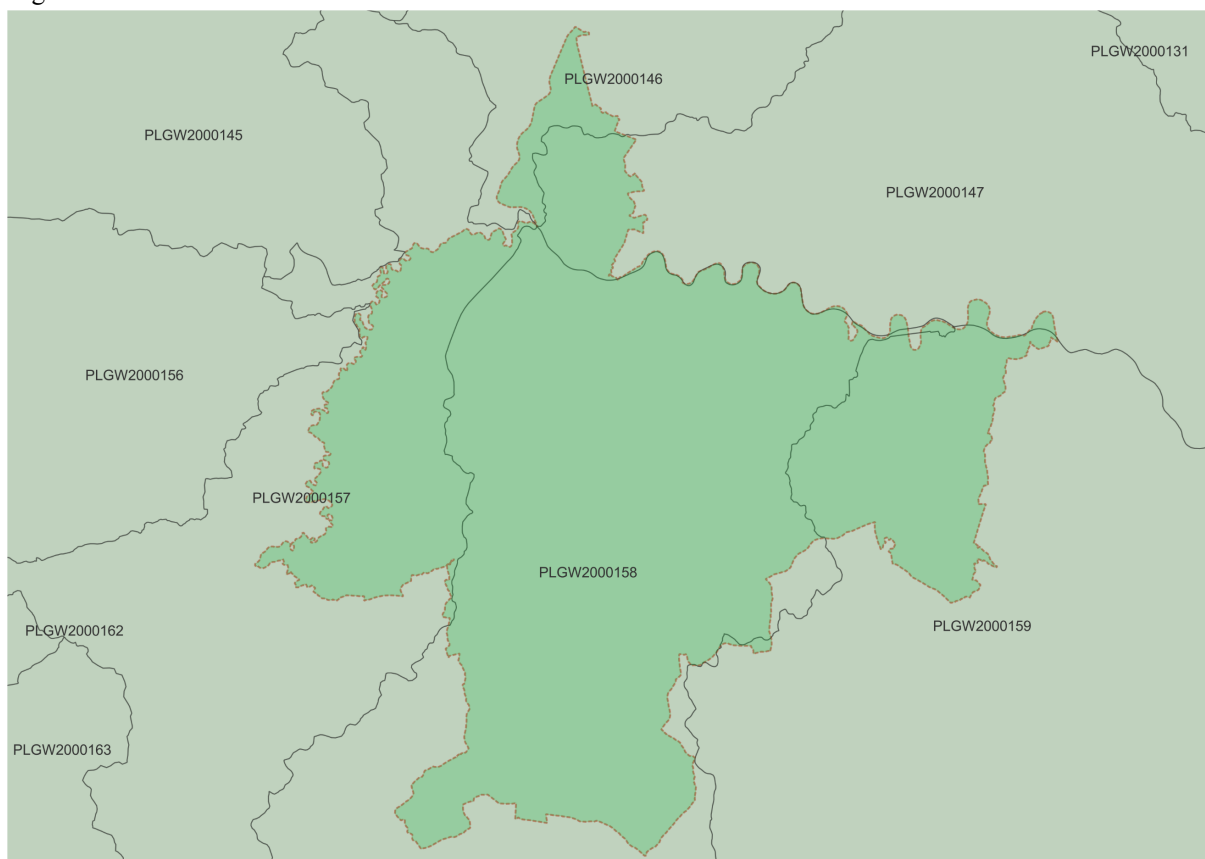
Granice głównego zbiornika wód podziemnych nr 452 Zbiornik Chrzanów pokrywają się na całej długości z wyznaczonymi granicami struktury „trias chrzanowski”. Nazwę „triasu chrzanowskiego” noszą utwory triasowe występujące od linii Mysłowice–Łędziny na zachodzie, po rejon Filipowic i Alwerni na wschodzie, oddzielone od południa doliną Wisły i od północnego wschodu pasem wychodni permu i karbonu. Głównym poziomem użytkowym jest triasowe piętro wodonośne, występujące w szczelinowo-krasowych utworach węglanowych. Jest to główne piętro wodonośne tego rejonu, a w jego profilu wydzielono poziom dolomitów diploporowych i kruszonośnych, zwany umownie poziomem wapienia muszlowego, o maksymalnej miąższości 100 m, poziom retu oraz poziom niższego pstrego piaskowca o nieciągłym rozprzestrzenieniu i podrzędnym znaczeniu. Na obszarach o zaburzonych drenażem górniczym warunkach hydrogeologicznych wydzielone poziomy tracą swoje cechy indywidualne. Poziom ten, który w obrębie struktur synklinalnych miał pierwotnie zwierciadło wody typu subartezyjskiego i artezyjskiego, uległ bardzo dużym przeobrażeniom. Eksploatacja rud cynku i ołowiu spowodowała obniżenie poziomu zwierciadła poniżej spągu warstw napinających, zmianę dynamiki wód podziemnych oraz przeobrażenia geochemiczne w osuszonych warstwach węglanowych. Oszacowane, w badaniach modelowych, zasoby dyspozycyjne serii węglanowej triasu chrzanowskiego wyniosły 82 469 m³/d. Natomiast łączny pobór wody z ujęć i kopalń, w 1997 r., wyniósł 72 864 m³/d co stanowiło ok. 72% zasobów odnawialnych i nieco ponad 88% zasobów dyspozycyjnych. Na jakość wód podziemnych Zbiornika Chrzanów istotny wpływ mają wody pochodzące z odwadniania kopalni „Trzebieńka”. Wyraźnie odbiegają one od jakości wody ujmowanej na pozostałych ujęciach i charakteryzują się bardzo dużą zmiennością. W 1998 r. wody te zaliczono do III klasy czystości. Niestety na skutek sukcesywnego zatapiania zlikwidowanej kopalni w kolejnych latach odnotowano znaczny wzrost stężenia siarczanów w wodach podziemnych. Spowodowało to konieczność wyłączenia kolejnych ujęć wody, a jej niedobory są uzupełniane wodą doprowadzaną rurociągiem z Dzieńkowic. Uwzględniając stopień izolacji zbiornikowego poziomu wodonośnego uznano, na podstawie analizy czasu pionowego przesiąkania, że ok. 40% powierzchni (110 km²) charakteryzuje się czasem przesiąkania do 25 lat i dla tego obszaru zaprojektowano obszar ochronny. Tak wyznaczonej granicy nie dostosowano jednak do elementów

terenowych, zagospodarowania przestrzennego i granic geodezyjnych. Przedstawione zalecenia dla obszarów ochronnych wymagają praktycznie opracowania od nowa, ze względu na ich bardzo ogólny charakter i konieczność dostosowania do aktualnych przepisów. Istotne zmiany warunków hydrodynamicznych, w wyniku wypełniania leja depresji w rejonie zlikwidowanej kopalni „Trzebionka” oraz niekorzystne trendy zmiany jakości wód podziemnych w tym rejonie wskazują na konieczność opracowania nowej dokumentacji tego zbiornika.

Źródło: Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych obszar powiatu znajduje się w obrębie pięciu jednolitych części wód podziemnych: nr 146 (PLGW2000146), nr 147 (PLGW2000147), nr 157 (PLGW2000157), nr 158 (PLGW2000158) oraz nr 159 (PLGW2000159).

Stan JCWPd o kodzie PLGW2000158 i PLGW2000159 został określony jako dobry i nie są one zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, stan pozostałych JCWPd został określony jako słaby i są one zagrożone ilościowo i chemicznie.

Rysunek 17. Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) na terenie powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne

4.4.1.4. Monitoring wód podziemnych

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

Oceny stanu chemicznego w jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) w poszczególnych punktach badawczych dokonano w latach 2022-2023, w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 roku, poz. 2148), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

Oraz dwa stany chemiczne wód ocenione na podstawie średniej wartości poszczególnych wskaźników ze wszystkich punktów zlokalizowanych w analizowanej JCWPd:

- stan dobry (klasy I, II i III),
- stan słaby (klasy IV i V).

W 2022 roku na terenie powiatu oświęcimskiego przeprowadzono badania jakości dwóch wód podziemnych, punkty pomiarowe zostały zlokalizowane na terenie czterech gmin powiatu. Poniższa tabela przedstawia wyniki monitoringu wód podziemnych występujących na terenie powiatu oświęcimskiego w 2022 roku.

Tabela 34. Monitoring jakości wód podziemnych na terenie powiatu oświęcimskiego w 2022 roku

Kod JCWPd	Lokalizacja punktu pomiarowego		Rok badania	Klasa jakości
	Gmina	Miejscowość		
PLGW2000147	Chełmek	Bobrek	2022	II
PLGW2000158	Oświęcim (gm. wiejska)	Broszkowice	2022	IV
PLGW2000158	Przeciszów (gm. wiejska)	Przeciszów	2022	III
PLGW2000158	Oświęcim (gm. miejska)	Oświęcim	2022	III

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.html> (dostęp: maj 2024)

W 2023 roku na terenie powiatu oświęcimskiego przeprowadzono badania jakości jednej wody podziemnej. Punkt pomiarowy został zlokalizowany na terenie gminy Chełmek. Poniższa tabela przedstawia wyniki monitoringu wód podziemnych w 2023 roku.

Tabela 35. Monitoring jakości wód podziemnych na terenie powiatu oświęcimskiego w 2023 roku

Kod JCWPd	Lokalizacja punktu pomiarowego		Rok badania	Klasa jakości
	Gmina	Miejscowość		
PLGW2000147	Chełmek (gm. miejsko-wiejska)	Bobrek	2023	III

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2023.html> (dostęp: maj 2024)

4.4.1.5. Ochrona przed powodzią oraz skutkami suszy

Według Prawa Wodnego (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.) przez powódź rozumie się czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, wywołane poprzez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego poprzez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Główne zagrożenie powodziowe jest wywołane dużą prędkością płynącej wody i jej energią, która powoduje niszczenia ciężkiej zabudowy koryt (opaski, mury, progi), a także budowli nad korytem rzek, takich jak kładki, przepusty, mosty i in. Przyczyną podtopień i powodzi są na ogół:

- bardzo intensywne opady burzowe (określane jako oberwanie chmury), obejmujące najczęściej niewielkie obszary o dużych nachyleniach zboczy, powodujące gwałtowne i krótkotrwałe (do kilku godzin) lokalne wezbrania wód,
- opady rozlewne tj. trwające kilka dni opady o wysokim natężeniu (od kilkudziesięciu do 100 mm w ciągu doby), obejmujące większą część zlewni. Już niewielkie spadki terenów, niewielka powierzchnia zlewni cieków, może spowodować gwałtowne wezbrania w przypadku nawalnych opadów lub roztopów pokrywy śnieżnej. Częstym zjawiskiem są wezbrania opadowo-roztopowe, ich przyczyną są najczęściej długotrwałe opady deszczu, wezbrania te występują na ogół od maja do września, szczególnie w miesiącach letnich.

Obszar powiatu oświęcimskiego pod względem hydrograficznym należy w całości do zlewni Wisły.

Rzeki tego terenu zalicza się do rzek o reżimie wyrównanym, z wezbraniem wiosennym (roztopowym) i letnik (opadowym) oraz gruntowo-deszczowo-śnieżnym zasilaniem. Reżim ten jest jednak na niektórych rzekach zaburzony czynnikami antropogenicznymi, czego przykładem jest rzeka Przemsza. Spadki jednostkowe rzek są niewielkie, zwłaszcza w dolnych odcinkach, co powoduje w okresach bardziej wilgotnych powstawanie licznych, okresowych podmokłości lun stałych zabagnień. Największe podtopienia i zabagnienia występują w dolinie Wisły. Soła jest rzeką również bardzo niebezpieczną, o dużym potencjalnym powodziowym ustępującym jedynie Dunajcowi. Wezbrania na Sole występują głównie w miesiącach letnich i charakteryzują się dużą gwałtownością oraz stosunkowo krótkim czasem trwania. Zbiorniki Kaskady Soły w znacznym stopniu zmniejszają zagrożenie powodziowe wywołane przez wezbrania Soły występujące w jej głównym biegu.

Największe problemy z podtopieniami występują w miejscach złej lokalizacji budynków kubaturowych. Budynki znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie koryta, są podtapiane w przypadku pojawienia się wody Q 1% lub na linii zasięgu zalewu.

Rzeki tylko częściowo mają zabezpieczenia przeciwpowodziowe, przeważnie w miejscach, gdzie zabudowa znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie koryta, co jest problemem. Poza obszarami zabudowy rzeki mają naturalny charakter. Na terenie powiatu oświęcimskiego wały przeciwpowodziowe mają długość 110,065 km i ochraniają 6 503 ha powierzchni powiatu. Obwałowania cieków tworzą 23 odcinki prawo i lewo brzeżne, w tym: rz. Przemsza, rz. Wisła Bobrek, pot. Bulówka, Kanał Ulgi N. Wieś, pot. Malecki, pot. Faracki, pot. Dankówka, pot. Macocha Łęki, pot. Osiecki, pot. Bachorz, rz. Mała Wisła, pot. Pławianka, pot. Harmężówka, pot. Macocha Poręba, rz. Soła, rz. Wisła, rz. Skawa.

Poniżej w tabeli przedstawiono stan techniczny wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu oświęcimskiego. Stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu stanowią wały na długości 69,212 km, natomiast część wałów może zagrażać bezpieczeństwu i stanowią 37% tj. 40,853 km. Dobry stan techniczny wałów znajduje się na terenie gmin Chelmek, Brzeszcze, miasto Oświęcim, Przeciszów. Stan techniczny wałów mogący zagrażać bezpieczeństwu występują głównie na terenie gmin Kęty, Osiek oraz Zator³.

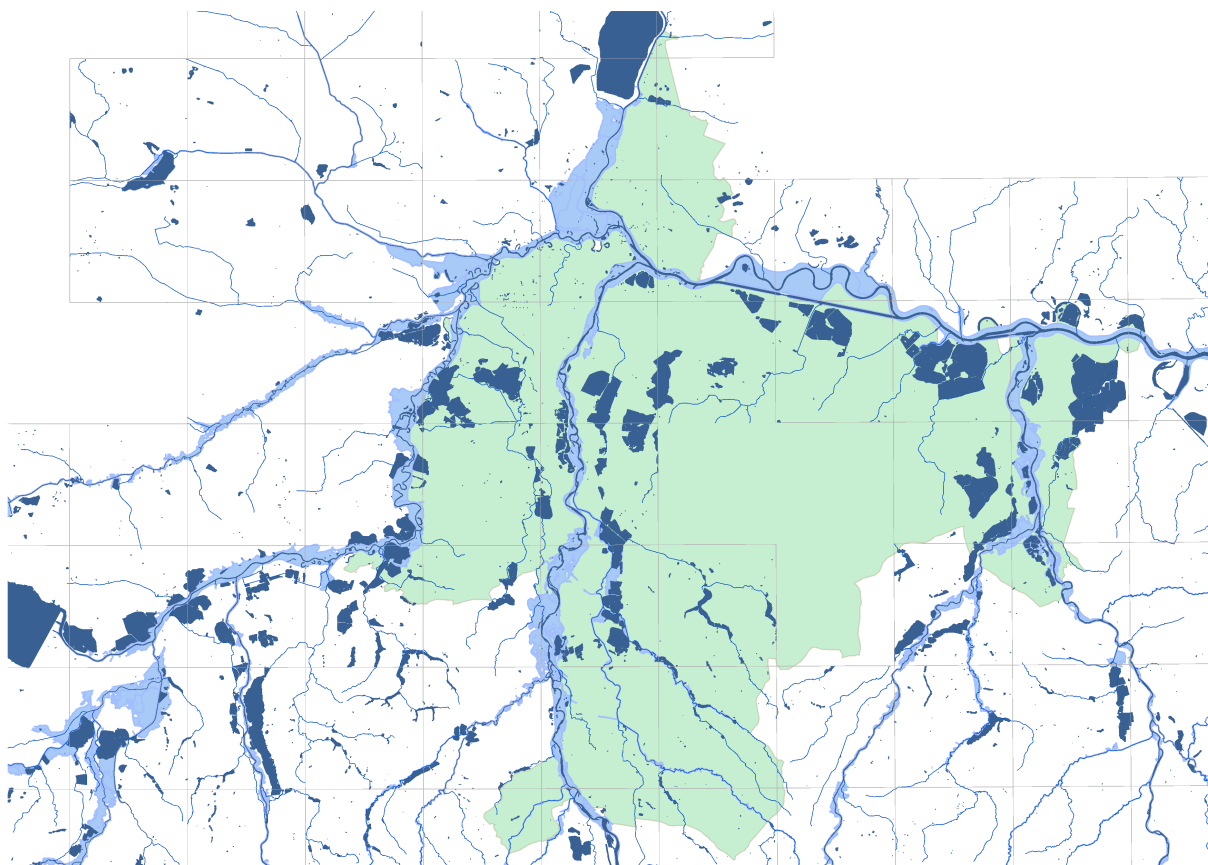
Tabela 36. Stan ewidencyjny wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu oświęcimskiego na koniec 2016 roku

Lp.	Nazwa ciek	Wał L, P	Długość [m]	Średnia wysokość [m]	Gmina	Powierzchnia chroniona [ha]	Stan techniczny
1.	rz. Przemsza	L	4020	3,7	Chelmek	146	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
2.	rz. Wisła Bobrek	L	3700	3,6	Chelmek	219	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
3.	rz. Soła	L	460	3,2	Kęty	550	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		P	6230	2,1	Kęty	550	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		P	1510	2	Kęty	200	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		P	824	2	Kęty		stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
4.	pot. Bulówka	P	1040	1,7	Kęty	250	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		L	2159	1,7	Kęty		
		P	107	1,7	Kęty		
		L	342	1,7	Kęty		
5.	Kanał Ulgi N. Wieś	P	739	0,9	Kęty	200	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		L	801	1,7	Kęty		
6.	pot. Malecki	P	1005	1,6	Kęty	85	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		L	2007	1,6	Kęty		
		P	370	1,6	Kęty		
7.	pot. Macocha Łęki	L	2481	1	Kęty	950	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		P	3590	1	Kęty		
		L	3372	1	Kęty		
		P	1865	1	Kęty		
		L	1800	1	Kęty		
		P	1413	1	Kęty		
8.	pot. Faracki	P	500	1,2	Brzeszcze	5	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
9.	pot. Dankówka	P	700	2,5	Brzeszcze	15	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		L	800	2,5	Brzeszcze		
10.	rz. Soła	L	800	2	Brzeszcze	35	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
11.	rz. Mała Wisła	P	2100	4	Brzeszcze	70	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		P	1760	2,5-7,5	Brzeszcze		stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		P	1600	1,79-3,61	Brzeszcze	140	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		P	110	1,1	Brzeszcze		stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		P	900	2,0-3,0	Brzeszcze		stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu

³ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego obejmujący lata 2017-2020 (uchwała nr XXXVIII/359/2017 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 29 listopada 2017 r.)

12.	pot. Macocha Łęki	P	616	1,5	Osiek	150	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		P	1546	1,5	Osiek		stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		L	1600	1,5	Osiek		stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
13.	pot. Osiecki	P	788	1,5	Osiek	80	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
14.	pot. Bachorz	L	3294	3,3	Przeciszów	200	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		P	3216	3	Przeciszów		
15.	rz. Wisła	P	3600	3,5-4,0	Przeciszów	220	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		P	780	4,0-4,8	Oświęcim	20	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
16.	rz. Wisła	P	2600	3,5-4,0	Oświęcim	120	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
17.	rz. Mała Wisła	P	6000	3,6	Oświęcim	600	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		P	1340	2,7	Oświęcim		
		P	1460	2,5	Oświęcim		stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		P	1972	2,5	Oświęcim		stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
18.	pot. Pławianka	P	880	1,5	Oświęcim	250	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		L	1020	1,2	Oświęcim		
19.	pot. Harmężówka	P	1400	2,5	Oświęcim	250	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		L	1400	2,5	Oświęcim		
20.	po. Macocha Poręba	L	2010	2,5-3,3	Oświęcim	285	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		P	2015	2,2-3,5	Oświęcim		
21.	rz. Soła	L	1700	2,8	Oświęcim	80	km 0+000 - 0+447: stan mogący zagrażać bezpieczeństwu; 0+477 - 1+817 stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		P	2552	2,8	Miasto Oświęcim	120	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		L	3075	2,7	Miasto Oświęcim		stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
22.	rz. Wisła	P	2271	2	Miasto Oświęcim	33	stan techniczny dobry, niezagrażający bezpieczeństwu
		P	1200	3,8	Zator	160	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		P	4240	3,5	Zator	380	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
23.	rz. Skawa	P	800	3,2	Zator	140	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
			2735	3,2	Zator		stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
		L	2300	3,2	Zator		stan mogący zagrażać bezpieczeństwu
			2550	3,2	Zator		stan mogący zagrażać bezpieczeństwu

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego obejmujący lata 2017-2020 (uchwała nr XXXVIII/359/2017 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 29 listopada 2017 r.)

Rysunek 18. Mapa zagrożenia powodziowego z prawdopodobieństwem powodzi raz na 10 i raz na 100 lat oraz szczególne zagrożenie powodzią

Zródło: opracowanie własne

Powiat w ramach ochrony przeciwpowodziowej realizuje nałożony obowiązek w zakresie utrzymania i wyposażenia magazynów przeciwpowodziowych. Posiada własny magazyn przeciwpowodziowy przeznaczony do akcji przeciwpowodziowej, dostosowany do rzeczywistego zagrożenia powodziowego na terenie powiatu. W istniejącym magazynie przeciwpowodziowym zgromadzony został podstawowy sprzęt, którego zakup został sfinansowany ze środków własnych powiatu oświęcimskiego.

W 2022 roku Starostwo Powiatowe udzieliło dofinansowania 2 spółkom wodnym z terenu powiatu oświęcimskiego na łączną kwotę 64 982,00 zł w ramach przeciwdziałania klęskom żywiołowym i ich skutkom, w tym powodziom i podtopieniom. W ramach dofinansowania wsparcie otrzymały:

- Miejska Spółka Wodna w Oświęcimiu na zadanie „Modernizacja rowu „Stawki“ w Monowicach L = 76 mb poprzez wyprofilowanie skarp i dna w km 1+187-1+263“,
- Miejsko-Gminna Spółka Wodna w Kętach na zadanie „Modernizacja rowu „Mały Malecki“ na dł. 140 mb w Bulowicach w km 4+095 do 4+235“.

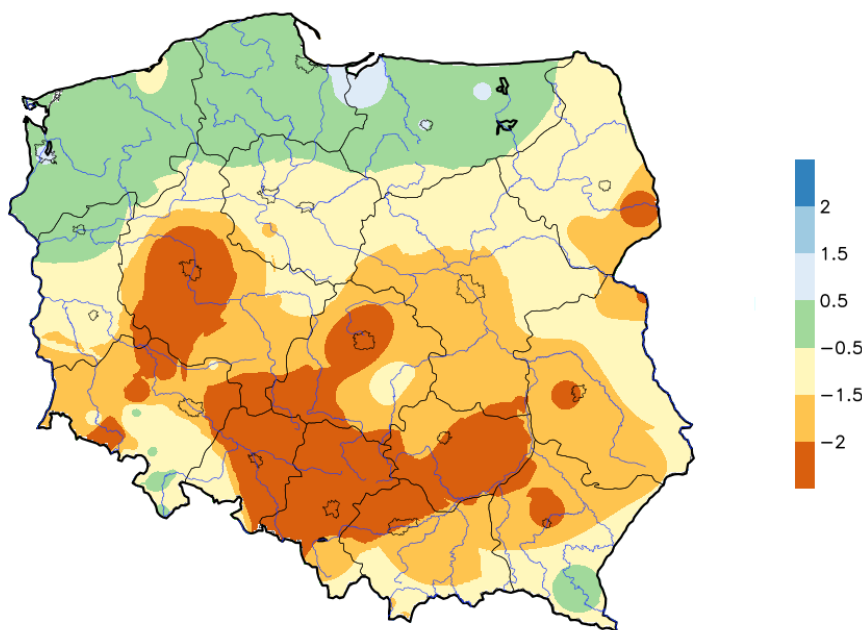
W 2023 roku Starostwo Powiatowe również udzieliło dofinansowania 2 spółkom wodnym na zadania w ramach przeciwdziałania skutkom powodzi i podtopieniom w kwocie 66 019,00 zł. W ramach dofinansowania wsparcie otrzymały:

- Miejsko-Gminna Spółka Wodna w Zatorze na zadanie „Modernizacja rowu łowiczanka na dł. 44 mb w Łowiczkach poprzez wyprofilowanie dna i skarpy w km 0+526-0+556 i 0+561-0+575“,
- Miejsko-Gminna Spółka Wodna w Kętach na zadanie „Modernizacja rowu „Włosień“ na dł. 70 mb w Malcu w km 0+665 do 0+735“.

Niewątpliwie gospodarka wodna to również działania ukierunkowane na przeciwdziałanie negatywnym skutkom suszy. Najszerzy zakres wrażliwości na różne rodzaje suszy przypisano do sektora rolnictwa oraz środowiska i zasobów przyrodniczych. Rolnictwo jest wrażliwe na suszę glebową, zwaną też rolniczą, niemniej susza atmosferyczna również może skutkować zmniejszeniem plonów.

Biorąc to pod uwagę oraz uwzględniając ograniczoną dokładność oceny zagrożenia suszą glebową (ze względu na małą szczegółowość materiałów środowiskowych) przypisano do rolnictwa wrażliwość także na susze atmosferyczną. Ponieważ rolnictwo wykorzystuje wody powierzchniowe i podziemne (hodowla, nawodnienia)

jest też ono wrażliwe także na skutki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej (dot. obszarów, gdzie wykorzystywane w sektorze rolnictwa zasoby wód są zagrożone deficytem).

Rysunek 19. Rozkład przestrzenny wartości SPI na terenie kraju w czerwcu 2019 roku

Źródło: <http://posucha.imgw.pl>

Przedziały ostrości suszy atmosferycznej (wartości SPI) określa 7 stopniowa skala⁴:

- ekstremalnie wilgotny (≥ 2),
- bardzo wilgotny ($2 \div 1,5$),
- wilgotny ($1,5 \div 0,5$),
- normalny ($0,5 \div -0,5$),
- suchy ($-0,5 \div -1,5$),
- bardzo suchy ($-1,5 \div -2$),
- ekstremalnie suchy (≤ -2).

Na terenie powiatu oświęcimskiego przedział ostrości suszy atmosferycznej w czerwcu 2019 roku wniósł $(-1,5 \div -2)$, tj. bardzo suchy. W czerwcu 2022 roku przedział ostrości suszy wyniósł $(0,5 \div -0,5)$, tj. normalny, we wrześniu 2023 roku przedział ostrości suszy również wynosił $(0,5 \div -0,5)$, tj. normalny⁵.

Zapobieganie suszy na terenie powiatu oświęcimskiego możliwe jest przez realizację Programu „Moja Woda”. Program ma na celu ochronę zasobów wody przez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury. Wsparcie finansowe WFOŚiGW w związku z Programem „Moja Woda” mogą uzyskać przedsięwzięcia, które doprowadzą do zatrzymania wody opadowej w obrębie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, w efekcie czego wody opadowe lub roztopowe z nieruchomości nie będą odprowadzane poza jej teren np. do kanalizacji bytowo-gospodarczej, kanalizacji deszczowej, kanalizacji ogólnospławnej, rowów odwadniających odprowadzających poza teren nieruchomości, na tereny sąsiadujące, na ulice, place itd.

Dofinansowanie w latach 2022-2023 przyznawane było mieszkańcom powiatu oświęcimskiego na zakup, dostawę, montaż, budowę i uruchomienie instalacji:

- do zebrania wód opadowych (w tym roztopowych) z powierzchni nieprzepuszczalnych posesji, tj. z dachów, chodników, podjazdów (np. łapacze, wpusty, odwodnienie liniowe, przewody odprowadzające wody opadowe – bez orynnowania),
- do retencjonowania wód opadowych (w tym roztopowych) w zbiornikach (np. zbiorniki podziemne, zbiorniki naziemne, „oczka wodne”),

⁴ Źródło: Wyznaczanie wskaźnika standaryzowanego opadu (SPI) z zastosowaniem rozkładu gamma, E. Gąsiorek, E. Musiał

⁵ Źródło: <https://esusza.pl/> (dostęp: 21.05.2024 r.)

- do retencjonowania wód opadowych (w tym roztopowych) w gruncie (np. rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych, studnie chłonne, drenaż, ogrody deszczowe – bez kosztów nasadzeń),
- do retencjonowania wód opadowych (w tym roztopowych) na dachach – zielone dachy (warstwa drenażowa – bez kosztów nasadzeń),
- do wykorzystywania retencjonowanych wód opadowych (w tym roztopowych) (np. pompy, filtry, przewody, zraszacze, sterowniki, centrale dystrybucji wody, inne instalacje umożliwiające zagospodarowanie wody opadowej/roztopowej).

Tabela 37. Udzielone dofinansowania w ramach Programu Priorytetowego „Moja Woda” w latach 2022-2023 na terenie powiatu oświęcimskiego

Gmina	Liczba beneficjentów	Suma wypłaconych dotacji [zł]
Oświęcim	18	76723,55
Kęty	8	36305,54
Brzeszcze	5	19401,90
Chełmek	3	15000,00
Osiek	3	11803,90
Zator	3	10974,90
Polanka Wielka	2	10000,00
Przeciszów	1	5000,00

Źródło: pismo WFOŚiGW znak: DCP.ZK1.63.71.2024

4.4.2. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
rozwinięta sieć hydrograficzna gminy sukcesywnie doposażany powiatowy magazyn przeciwpowodziowy	zły stan wód powierzchniowych zły stan większości wód podziemnych występowanie obszarów zagrożenia powodziowego
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
dobra współpraca administratorami cieków wodnych w zakresie ich utrzymania podejmowanie działań z zakresu konserwacji cieków naturalnych i urzędzeń melioracji wodnej	zmiany klimatu i brak możliwości przeciwdziałania występowaniu zjawisk ekstremalnych niedostateczne rozpoznanie niekorzystnych oddziaływań człowieka na środowisko (np. w zakresie zanieczyszczeń obszarowych) spływ powierzchniowy zanieczyszczonych wód z terenów rolniczych zagrożenia skutkami suszy brak środków finansowych na inwestycje związane z ochroną wód

Źródło: opracowanie własne

4.4.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarowania wodami

Aktualny stan jakości JCWP na terenie powiatu oświęcimskiego określono jako zły. Takie wyniki monitoringu prowadzonego przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, mogą świadczyć o szeregu działań, jakie pozostały do wykonania w zakresie ich ochrony i przywrócenia dobrego stanu.

W celu osiągnięcia zobowiązań dotyczących poprawy stanu ekologicznego wód powierzchniowych i określonych wskaźników dla wód podziemnych, należy kontynuować podejmowane wcześniej przedsięwzięcia. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi powinno mieć na uwadze zarówno oszczędzanie wody, jak też dbanie o jej jak najlepszą jakość. Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych ograniczy ryzyko wystąpienia jej niedoborów i doprowadzi do poprawy ich jakości. W okresie obowiązywania Programu należy zwrócić uwagę na kształtowanie reżimu hydrologicznego w regionie. Jest to niezwykle istotne w kształtowaniu klimatu i stanowi element zmian klimatycznych. Ze względu na coraz częstsze występowanie zjawisk ekstremalnych w ostatnich latach oraz prognozowanym systematycznym ich nasileniem, szczególnie istotne w ramach realizacji Programu będzie wdrażanie Strategii SPA 2020. Pozwoli to na wprowadzanie w skali regionalnej działań ograniczających niekorzystne zmiany klimatyczne oraz przystosowanie do ich negatywnych skutków. W harmonogramie realizacji zadań własnych i monitorowanych zamieszczono zadania dotyczące prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych, działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży,

działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi. Monitoring wód powierzchniowych wykonywany będzie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i finansowany z budżetu kraju.

Istotny wpływ ma tutaj realizacja zadań z zakresu zwiększania retencji wodnej: utrzymanie i budowa urządzeń piętrzących w dolinach rzecznych oraz małych zbiorników wodnych, realizacja zalesień, zachowanie terenów podmokłych. Szczególnie dotyczy to zjawisk suszy, powodzi i podtopień.

Zadania utrzymaniowe cieków i urządzeń wodnych na terenie powiatu oświęcimskiego będą prowadzone przez ich administratora tj. PGW Wody Polskie, a także Spółki Wodne.

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

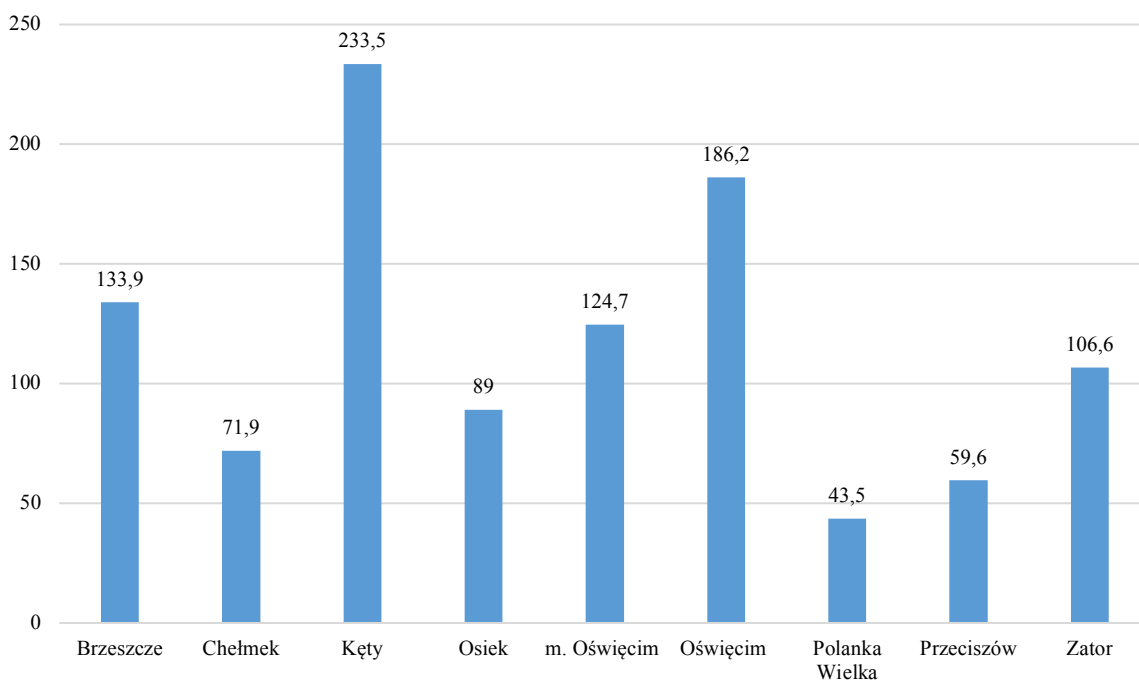
W poprzednim Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego nie zostały ujęte zadania własne z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

4.5.1. Opis stanu obecnego

4.5.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Zgodnie z danymi GUS długość sieci wodociągowej na terenie powiatu oświęcimskiego wynosiła 1048,9 km, liczba przyłączy wynosiła 29 747, a zwodociągowanie powiatu wynosiło 98,2%.

Na poniższym rysunku przedstawiono długość sieci wodociągowej na terenie poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu oświęcimskiego wg stanu na 31.12.2022 r. Najdłuższą siecią wodociągową charakteryzują się gmina Kęty oraz gmina wiejska Oświęcim.

Rysunek 20. Długość sieci eksploatowanej sieci wodociągowej rozdzielczej i przesyłowej (km) na terenie gmin powiatu oświęcimskiego w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, czerwiec 2024 r.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące sieci wodociągowej pozyskane z gmin powiatu oświęcimskiego:

Gmina Brzeszcze – długość sieci wodociągowej na koniec 2023 roku wynosiła: 157 km, stopień zwodociągowania wynosi 100%, liczba przyłączy wodociągowych: 4 738 szt., w 2023 roku na terenie gminy powstało łącznie 99 nowych przyłączy wodociągowych,

Gmina Chelmek – długość sieci wodociągowej na koniec 2023 roku wynosiła: 72,18 km, zwodociągowanie gminy wynosi około 99,8%, źródłem wody jest zbiornik Dzieńkowice zlokalizowany w Chelmie Śląskim – ujęcie Gamrot,

Gmina Kęty – długość sieci wodociągowej wynosi: 230,2 km, stopień zwodociągowania wynosi około 98%, liczba przyłączy wodociągowych: 7086 szt., liczba mieszkańców korzystających z sieci: 32 236 osób, dostawa wody realizowana jest poprzez hurtowy zakup wody u dwóch niezależnych dostawców Aqua S.A. i Refresco Poland Sp. z o.o.,

Gmina Osiek – długość sieci wodociągowej wynosi: 63,11 km – Osiek, 26,152 km – Głębowice, stopień zwodociągowania wynosi: 98,2% Osiek, 100% Głębowice, liczba przyłączy wodociągowych: 1787 szt. Osiek, 468 szt. Głębowice, liczba mieszkańców korzystających z sieci: 6784 osoby – Osiek, 1359 osób – Głębowice, Gmina Osiek nie posiada własnych ujęć wody, woda pitna dla Osieka zostaje zakupiona hurtowo z PWIK Oświęcim Sp. z o.o., dla Głębowic woda pobierana jest z ujęcia wód podziemnych czwartorzędowych w ujęciu Gierałtowiec 4 studniami wierconymi o numerach od S-1 do S-4 i 5 szerokodymensyjnymi studniami kopanymi od SK5 do SK9. Studnie rozmieszczone są w dolinie Potoku Wieprzówka, wzdłuż lewego brzegu na odcinku ok. 750 m. Woda pochodzi z czwartorzędowego poziomu wodonośnego związanego z warstwą żwirowo-piaszczystą

cechującą się znaczną zasobnością i przepuszczalnością. Wydajność studni ujęcia w Gierałtowicach ustalona w pompowaniu zespołowym kształtuje się w granicach od 1,7 do ponad 39,0 m³/h. Gmina nie posiada własnej stacji uzdatniania wody. Stacja uzdatniania wody znajduje się w Gminie Wieprz i zarządza jest przez Gminny Zakład Wodociągów w Wieprzu (powiat wadowicki),

M. Oświęcim – długość sieci wodociągowej na terenie miasta wynosi 185,57 km, liczba przyłączy na koniec 2023 roku wynosiła: 3915 szt., w 2023 roku Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. eksploatowało: Stacje Uzdatniania Wody „Zasole” i „Zaborze”. Przedsiębiorstwo posiada dwa ujęcia wody:

- ujęcie wody powierzchniowej z rzeki Soły ZASOLE, składające się z 14 studni podstawowych, 2 awaryjnych i 1 studni zbiorczej ułożonych liniowo wzdłuż lewego brzegu rzeki Soły,
- ujęcie wody podziemnej ZABORZE, z czwartorzędowego poziomu wodonośnego, składające się z 14 studni głębinowych zlokalizowanych na terenie miasta Oświęcim oraz gminy Oświęcim,
- Centralną Hydrofornię ze zbiornikami wyrównawczymi w Oświęcimiu przy ulicy Asnyka,
- Hydrofornię w Grojcu przy ulicy Jagiellończyka,
- Hydrofornię Łazy w Grojcu przy ulicy Głównej,
- Hydrofornię w Oświęcimiu przy ulicy Kopernika.

Gmina Oświęcim – długość sieci wodociągowej na koniec 2023 roku wynosiła 175,48 km, zwodociągowanie gminy: 99%, liczba przyłączy na koniec 2023 roku wynosiła: 5519 szt., liczba mieszkańców objętych siecią wodociagową: 18764 osoby,

Gmina Polanka Wielka – długość sieci wodociągowej na koniec 2023 roku wynosiła 40,50 km,

Gmina Przeciszów – długość sieci wodociągowej wynosi 59,74 km, stopień zwodociągowania gminy wynosi 90%, liczba przyłączy wodociagowych: 1740 szt., źródłem wody są dwie studnie głębinowe,

Gmina Zator – długość sieci wodociągowej na koniec 2023 roku wynosiła 107,0 km, liczba przyłączy wynosiła: 2874 szt., źródła wody: ujęcie wód podziemnych w Grodzisku, w skład którego wchodzi cztery studnie (Sz-1, Sz-2, Sz-3, Sk), eksploatowane na podstawie pozwolenia wodnoprawnego WOŚ.6341.7.2017 z dnia 15.02.2017 r. na szczególne korzystanie z wód – pobór wody podziemnej z czwartorzędowego poziomu wodonośnego na potrzeby zaopatrzenia ludzi w wodę, w ilości do $Q_{\text{sr. d.}} = 2878,56 \text{ m}^3/\text{d}$; ujęcie wód podziemnych w Zatorze, w skład którego wchodzi dwie studnie (S-1, S-2), eksploatowane na podstawie pozwolenia wodnoprawnego WOŚ.6341.125.2016 z dnia 24.11.2016 r. na szczególne korzystanie z wód – pobór wody podziemnej z czwartorzędowego poziomu wodonośnego na potrzeby zaopatrzenia ludzi w wodę, w ilości do $Q_{\text{sr. d.}} = 600,0 \text{ m}^3/\text{d}$.

Działania inwestycyjne realizowane przez gminy powiatu oświęcimskiego:

Gmina Chełmek:

- sieć wodociągowa Chełmek ul. Paprotnik 52 734,10 zł (inwestycja była realizowana w latach ubiegłych, w 2022 r przyjęcie na stan ŚT),
- wodociąg ul. Przemysłowa w Chełmku 45 853,96 zł (inwestycja była realizowana w latach ubiegłych, w 2022 r przyjęcie na stan ŚT),
- wodociąg ul. Ofiar Faszyzmu w Chełmku 24463,86 zł (inwestycja była realizowana w latach ubiegłych, w 2022 r przyjęcie na stan ŚT),
- wodociąg ul. Zaciszna w Chełmku – 91 337,02 zł,
- wodociąg ul. Paprotnik w Chełmku – 78 486,31 zł,
- wodociąg ul. Kościuszki – 18 044,58 zł (koszty poniesione do końca roku 2022, zakończenie w roku 2023),

Gmina Kęty:

- budowa i modernizacja sieci wodociągowej w latach 2022-2023 za łączną kwotę 1 172 303,97 zł,
- w ramach zadania „Budowa obwodnicy północno-zachodniej Kęt” przebudowano sieć wodociagową,

Gmina Osiek:

- budowa sieci wodociągowej na ul. Jaśminowej w Osieku: 351,5 mb – kwota: 96 042,74 zł,

Gmina Polanka Wielka:

- zrealizowano zadania pn.: Modernizacja sieci wodociągowej w Gminie Polanka Wielka poprzez jej rozbudowę i unowocześnienie” przy udziale środków finansowych z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. W ramach zadania:
 - rozbudowano sieć wodociagową w rejonie ul. Miodowej (108,1 m) i ul. Granicznej (337,1m),
 - wymieniono przyłącza wodociagowe w zakresie pasa drogowego ul. Północnej,
 - wyremontowano i zmodernizowano przepompownię wody „Pasternik” oraz ujęcie wody „Hajduga”,
 - wdrożono cyfrowy system obsługi sieci wodociagowej (system monitoringu sieci wodociagowej, system zdalnego odczytu wodomierzy, model hydrauliczny sieci wodociagowej),
 - wymieniono 20 sieciowych zasuw wodociagowych oraz 15 hydrantów,

- wykonano badania w kierunku określenia zasobów eksploatacyjnych ujęć wód podziemnych. Wartość zadania 3 070 000,00 zł, w tym: środki własne – 220 000,00 zł, dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych – 2 850 000,00 zł.

Gmina Przeciszów:

- budowa 0,12 km sieci wodociągowej, koszt inwestycji: 141 300,00 zł,
- zmodernizowano istniejącą sieć wodociągową, koszt inwestycji: 83 700,00 zł,
- modernizacja stacji uzdatniania wody, koszt inwestycji: 70 000,00 zł,

Gmina Zator:

- wykonanie przyłącza wodociągowego do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. T. Kościuszki w Podolszu, za kwotę 12.300,00 zł,
- rozpoczęto i kontynuowane są roboty związane z Budową ujęcia wody w Zatorze. Wartość umowy – 6 079 619,39 zł brutto, termin realizacji do 30.06.2024 r. Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w kwocie 5 775 638,42 zł.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia na terenie powiatu oświęcimskiego

Nadzór nad jakością wody w powiecie oświęcimskim sprawuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oświęcimiu. Przed dostarczeniem wody do odbiorców musi ona spełniać zapisy określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017, poz. 2294).

W 2022 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna opublikowała Oceny obszarowe jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla gmin powiatu oświęcimskiego.

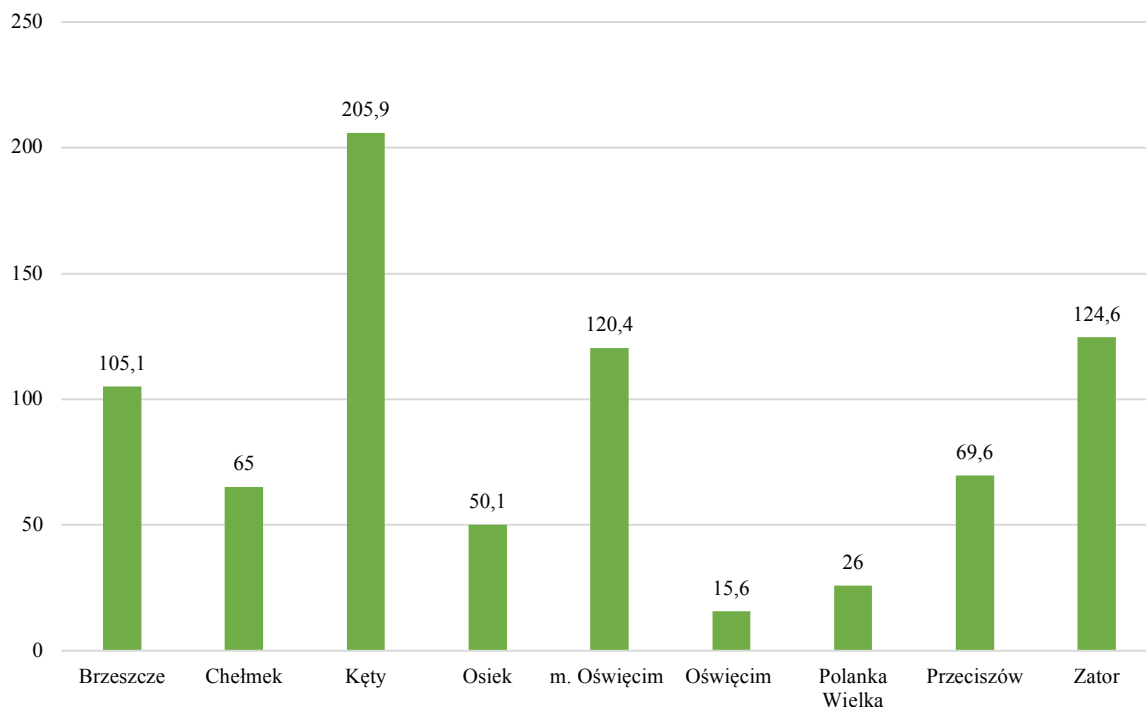
Poniżej przedstawiony wyniki prowadzonego monitoringu wody przeznaczonej do spożycia w 2022 roku w poszczególnych gminach powiatu oświęcimskiego:

- **Gmina Brzeszcze:** w ramach monitoringu jakości wody Inspekcja Sanitarna wykonała 10 analiz próbek wody w zakresie parametrów grupy A i 2 analizy próbek wody w zakresie parametrów grupy B, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów,
- **Gmina Chelmek:** w ramach monitoringu jakości wody Inspekcja Sanitarna wykonała 7 analiz próbek wody w zakresie parametrów grupy A i 2 analizy próbek wody w zakresie parametrów grupy B, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów,
- **Gmina Kęty:** w ramach monitoringu jakości wody Inspekcja Sanitarna wykonała 16 analiz próbek wody w zakresie parametrów grupy A i 2 analizy próbek wody w zakresie parametrów grupy B, w jednej próbce wody pobranej w zakresie parametrów grupy A z sieci wodociągu publicznego, w punkcie Szkoła Podstawowa Bielany stwierdzono przekroczenie parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C po 72 h, w związku z przekroczeniem przeprowadzono dezynfekcję i płukanie sieci przesyłowej,
- **Gmina Osiek:** w ramach monitoringu jakości wody Inspekcja Sanitarna wykonała 4 analizy próbek wody w zakresie parametrów grupy A i 1 analizę próbki wody w zakresie parametrów grupy B, w jednej próbce wody pobranej w zakresie parametrów grupy A z sieci wodociągu publicznego, w punkcie Przepompownia Puściny - Osiek, stwierdzono przekroczenie parametru mętność, w związku z przekroczeniem przeprowadzono płukanie sieci przesyłowej,
- **Miasto i Gmina Oświęcim:** w ramach monitoringu jakości wody Inspekcja Sanitarna wykonała 31 analiz próbek wody w zakresie parametrów grupy A i 4 analizy próbek wody w zakresie parametrów grupy B, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów,
- **Gmina Polanka Wielka:** w ramach monitoringu jakości wody Inspekcja Sanitarna wykonała 4 analizy próbek wody w zakresie parametrów grupy A i 1 analizę próbki wody w zakresie parametrów grupy B, w jednej próbce wody pobranej w zakresie parametrów grupy A z sieci wodociągu publicznego, w punkcie Sklep Spożywczy nr 5 Polanka Wielka stwierdzono przekroczenia parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C po 72 h, w związku z przekroczeniem przeprowadzono dezynfekcję i płukanie sieci przesyłowej,
- **Gmina Przeciszów:** w ramach monitoringu jakości wody Inspekcja Sanitarna wykonała 7 analiz próbek wody w zakresie parametrów grupy A i 2 analizy próbek wody w zakresie parametrów grupy B, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów,
- **Gmina Zator:** w ramach monitoringu jakości wody Inspekcja Sanitarna wykonała 7 analiz próbek wody w zakresie parametrów grupy A i 2 analizy próbek wody w zakresie parametrów grupy B, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów.

4.5.1.2. Odbiór ścieków

Zgodnie z danymi GUS na terenie powiatu oświęcimskiego na koniec 2022 roku długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 782,3 km, a skanalizowanie wynosiło 67,4%.

Na poniższym rysunku przedstawiono długość sieci kanalizacyjnej na terenie poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu oświęcimskiego wg stanu na 31.12.2022 r.

Rysunek 21. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km) na terenie gmin powiatu oświęcimskiego w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, czerwiec 2024 r.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące gospodarki ściekowej na terenie poszczególnych gmin powiatu oświęcimskiego:

- **Gmina Brzeszcze** – długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2023 roku wynosiła 107,30 km, stopień skanalizowania Aglomeracji Brzeszcze wynosi 98,7%, natomiast stopień skanalizowania terenu Gminy Brzeszcze wynosi około 72%, liczba przyłączy do kanalizacji sanitarnej wynosi 2 514 (w tym budynki wielorodzinne), siecią kanalizacji sanitarnej objętych jest około 14 500 mieszkańców
- **Gmina Chelmek** – długość sieci kanalizacyjnej zgodnie ze sprawozdaniem KPOŚK za rok 2023 wynosiła: 67,30 km, stopień skanalizowania gminy wynosi: 72,5%, liczba przyłączy kanalizacyjnych wynosi 1591 szt.
- **Gmina Kęty** – długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2023 roku wynosiła 212,9 km, stopień skanalizowania Aglomeracji Kęty wynosi 99,05%, stopień skanalizowania gminy wynosi około 82%, liczba przyłączy kanalizacyjnych wynosi 4674 szt., z sieci kanalizacyjnej korzysta 24 648 mieszkańców,
- **Gmina Osiek** – długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2023 roku wynosiła 50,07 km, stopień skanalizowania gminy wynosi 40,2%, liczba przyłączy do kanalizacji wynosi 897 szt., siecią kanalizacyjną objętych jest 3 425 osób,
- **M. Oświęcim** – długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2023 wynosiła 115,56 km, stopień skanalizowania wynosi: 98,71%, liczba mieszkańców objętych siecią kanalizacyjną: 33 980 osób, liczba przyłączy kanalizacyjnych na koniec 2023 roku wynosiła: 2430 szt.
- **Gmina Oświęcim** – długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2023 roku wynosiła 40,65 km, stopień skanalizowania wynosi 20,82%, liczba przyłączy kanalizacyjnych na koniec 2023 roku wynosiła: 1288 szt., siecią kanalizacyjną objętych było 4279 osób,
- **Gmina Polanka Wielka** – długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 26,05 km, liczba przyłączy wynosiła: 525 szt., liczba mieszkańców objętych siecią kanalizacyjną: 1057 osób,
- **Gmina Przeciszów** – długość sieci kanalizacyjnej wynosi: 70,21 km, stopień skanalizowania gminy wynosi: 64% (w aglomeracji 92,4%), liczba przyłączy kanalizacyjnych: 1236 szt., liczba mieszkańców objętych siecią kanalizacyjną: ok. 4481 osób, odbiornikiem ścieków jest Miejsko-Przemysłowa Oczyszczalnia Ścieków w Oświęcimiu,

- **Gmina Zator** – długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosi około 124,9 km, liczba przyłączy kanalizacyjnych: 2128 szt., skanalizowanie gminy wynosi około 83,73%, liczba mieszkańców korzystających z sieci: ok. 7641 osoby.

Działania inwestycyjne realizowane przez gminy powiatu oświęcimskiego:

Gmina Brzeszcze:

- budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Białej i ul. Hubala w Jawiszowicach, wartość poniesionych wydatków: 4 061 413,85 zł,
- budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Wiśniowej w Jawiszowicach, wartość poniesionych wydatków: 3 042 777,45 zł,
- w ramach zadania „Przebudowa drogi gminnej 510580K ul. Osiedle Paderewskiego w km 0+000-0+633,50 oraz rozbudowa drogi gminnej 510580K ul. Osiedle Paderewskiego w km 0+633,50-0+855,00 w miejscowości Jawiszowice, Gmina Brzeszcze” – wybudowano kanalizację deszczową, wartość poniesionych wydatków: 449 500,00 zł,
- w ramach zadania „Przebudowa dróg ul. Bolesława Prusa oraz ul. Królowej Jadwigi w Brzeszczach” zmodernizowano kanalizację deszczową w ul. Prusa, wartość poniesionych wydatków: 299 700,00 zł oraz w ul. Królowej Jadwigi, wartość poniesionych wydatków: 87 300,00 zł,
- w ramach zadania „Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Dworcowej w Brzeszczach” (zadanie wieloletnie) współfinansowana ze środków budżetu państwa w ramach Programu „Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021-2025” wybudowano kanalizację sanitarną, wartość poniesionych wydatków: 194 200,00 zł oraz kanalizację deszczową, wartość poniesionych wydatków: 307 400,00 zł,
- w ramach zadania „Rozbudowa parkingu na osiedlu Słowackiego w Brzeszczach” wykonano kanalizację deszczową, wartość poniesionych wydatków: 97 500,00 zł,
- w ramach zadania „Modernizacja dróg gminnych na terenie Gminy Brzeszcze – współfinansowane z I naboru” Polski Ład” wykonano kanalizację deszczową w ul. Wyszyńskiego w Jawiszowicach, wartość poniesionych wydatków: 53 400,00 zł, kanalizację deszczową ul. Piwna w Skidzinie, wartość poniesionych wydatków: 172 600,00 zł, kanalizację deszczową ul. Słowackiego w Brzeszczach, wartość poniesionych wydatków: 46 200,00 zł, kanalizację deszczową ul. 1 Maja w Brzeszczach, wartość poniesionych wydatków: 30 700,00 zł, kanalizację deszczową ul. Żwirki i Wigury w Brzeszczach, wartość poniesionych wydatków: 4 400,00 zł, kanalizację deszczową ul. Konopnickiej w Brzeszczach, wartość poniesionych wydatków: 4 400,00 zł

Gmina Chełmek:

- kanalizacja sanitarno-tłoczna Bobrek-Gorzów – środek trwały przekazany z inwestycji (realizowanej od roku 2018) w ramach projektu W4 - Kanalizacja grawitacyjno-tłoczna w sołectwie Gorzów-Bobrek - zadanie 4.1 projektu POIS.02.03.00-00-0168/16 – 5300,09 m, wartość projektu 3 203 228,87 zł,
- kanalizacja grawitacyjno-tłoczna ul. Nadwiślańska w Bobrku – środek trwały przekazany z inwestycji (realizowanej od roku 2018) w ramach projektu W4 - Kanalizacja grawitacyjno-tłoczna w ul. Nadwiślańskiej - zadanie 4.2 projektu POIS.02.03.00-00-0168/16 – 3073,83 m, wartość projektu 4 316 295,17 zł,
- kanalizacja sanitarna w ul. Brzechwy w Chełmku – 113 679,67 zł (z czego wartość 51 200,00 zł przekazana Gminie Chełmek w ramach darowizny),

Gmina Kęty:

- budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w latach 2022-2023 za łączną kwotę 6 160 333,62 zł,
- w ramach zadania „Budowa obwodnicy północno-zachodniej Kęt” wybudowano kanalizację deszczową w ciągu ul. Spacerowej i w ciągu ul. Młodzieży Polskiej,
- przebudowa kanalizacji deszczowej na ul. Młodzieży Polskiej (bocznej) w Kętach w ramach zadania „Modernizacja ul. Młodzieży Polskiej (bocznej) w Kętach”,
- budowa kanalizacji deszczowej w ramach zadania „Przebudowa ul. Ks. J. Popiełuszki w Kętach”,
- budowa kanalizacji deszczowej w ramach zadania „Rozbudowa drogi powiatowej ul. Św. Jana Kantego w Kętach”,
- budowa kanalizacji deszczowej w ramach zadania „Modernizacja ul. Jana Kantego w Nowej Wsi”,

Gmina Osiek:

- budowa kanalizacji sanitarnej wzdłuż ul. Głównej w miejscowości Osiek w gminie Osiek – 2023/2024,
- koszty: 12 608 554,39 zł – Polski Ład, środki budżetu Gminy Osiek,
- budowa kanalizacji wzdłuż ul. Karolina w Osieku 2023/2024, koszty: 2 273 682,15 zł – Polski Ład, środki budżetu Gminy Osiek,

M. Oświęcim:

- wybudowano 0,95 km sieci kanalizacyjnej o wartości 1308,01 tys zł,
- zmodernizowano 0,25 km sieci – poniesiono koszty w wysokości 189,99 tys zł,
- wybudowano 1,19 km sieci kanalizacyjnej o wartości 576,52 tys zł,
- zmodernizowano 0,25 km sieci – poniesiono koszty w wysokości 151,91 tys zł,

Gmina Oświęcim:

- budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Borowiec (dalsza część) oraz w ul. Brzezina w Zaborzu, koszt inwestycji: 3 757 074,92 zł,
- budowa kanalizacji sanitarnej na terenie sołectwa Brzezinka w ul. Torowej oraz odc. Ul. Górniczej, koszt inwestycji: 928 353,36 zł,
- budowa kanalizacji deszczowej ul. Pionierów w Zaborzu, koszt inwestycji: 237 134,08 zł,
- budowa kanalizacji sanitarnej w Brzezince w części dot. ul. Bukowej wraz z odcinkami sięgaczy do niej przyległych oraz odtworzeniem drogi, koszt inwestycji: 1 981 955,71 zł,

Gmina Przeciszów:

- budowa 0,08 km sieci kanalizacyjnej, koszt inwestycji 50 500,00 zł,
- budowa 0,57 km sieci kanalizacji sanitarnej, koszt inwestycji 519 900,00 zł,

Gmina Zator:

- kanalizacja deszczowa 2022:
 - ul. Hallera w Zatorze – 88 mb, fi 400, 123000,00 zł brutto,
 - zakończenie i rozliczenie budowy odcinka kanalizacji deszczowej o dł. 91,5 mb, fi 315 mm i 400 mm, wraz z 4 studzienkami, oraz kanalizacji sanitarnej o dł. 120 mb, fi 200 mm, wraz z 4 studzienkami zgodnie z projektem w Graboszycach, o łącznej wartości 157 800,00 zł,
- kanalizacja deszczowa 2023:
 - ul. Św. Andrzeja w Graboszycach - 133 mb fi 400, 96 167,99 zł brutto,
 - ul. Miodowa i ul. Jutrzenki w Podolszu – 256 mb fi 500, 576 491,18 zł brutto,
- kanalizacja sanitarna 2022 r.:
 - zakończenie i rozliczenie robót dot. inwestycji pn. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Grodzisko, gm. Zator, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Wartość umowy wg. przetargu – 2 203 109,44 zł. Zweryfikowana wartość rzeczywiście wykonanych robót z umowy zasadniczej (koszty kwalifikowane), to 2.131.911,70 zł, a wartość robót dodatkowych, nieobjętych dofinansowaniem (niekwalifikowane), to 31 198,95 zł,
 - zakończenie i rozliczenie budowy kanalizacji do budynków mieszkalnych w Zatorze przy ul. Stawowej wraz ze studnią pod przyszłą pompownię ścieków, o długości łącznej ok. 40 mb. Wartość robót 61.922,00zł,
 - zakończenie i rozliczenie budowy odcinka kanalizacji przy ul. Wadowickiej w Zatorze zgodnie z projektem budowlanym, o dł. 90 mb. o wartości 43 700,00 zł;
 - zakończenie i rozliczenie budowy odcinka kanalizacji w Graboszycach, o łącznej dł. ok. 50 mb (fi 200),wraz z 4 studzienkami o wartości 49 500,00 zł,
 - zakończenie i rozliczenie budowy odcinka kanalizacji ogólnospławnej przy ul. Cichej w Zatorze, o dł.80 mb wraz ze studzienkami, o wartości 110 700,00 zł;
 - zakończenie i rozliczenie budowy odcinka kanalizacji dla osiedla Morysina w Zatorze, w kierunku działki nr 32/3 obr. 3, za kwotę 24 600,00 zł,
 - zakończenie i rozliczenie budowy odcinka kanalizacji mieście Zator ul. Kopernika, o wartości 46 000,00zł,
- kanalizacja sanitarna 2023 r.:
 - wybudowano odcinek sieci kanalizacji sanitarnej w Zatorze, w pobliżu ul. Jana Pawła II. Wartość robót: 50 240,00 zł brutto,
 - wykonano modernizację odcinka kanalizacji w ul. Spadzistej w Zatorze. Wartość robót: 12 300,00 zł brutto,
 - wykonano odcinek kanalizacji sanitarnej do 6 działek w Trzebieńczycach (przy drodze powiatowej) wraz z wpięciem do istn. kolektora. Wartość robót 109 470,00 zł brutto,
 - wykonano „Modernizację kolektorów kanalizacyjnych przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Graboszycach”. Wartość robót: 41 328,00 zł brutto
 - w 2023 r. rozpoczęto realizację inwestycji Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w Gminie Zator prowadzonej w dwóch częściach. Części 1: Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Grodzisko i Graboszyce, Gmina Zator. Zakres obejmuje: odcinek sieci wodociągowej 0,7 km, odcinki sieci kanalizacji sanitarnej o dł. łącznej ok. 2,3 km, przepompownię ścieków – zadanie

w trakcie realizacji. Kwota umowy dla części 1 wynosi 3 039 439,96 zł brutto, termin wykonania przedmiotu umowy – do 06.04.2025 r. Część 1 zamówienia jest dofinansowana z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w kwocie 2 887 467,96 zł. Inwestycja jest w trakcie realizacji,

- w grudniu 2023 r. wykonano wodociąg (0,7 km) - wartość kosztorysowa 258 406,64 zł – nie wypłacono pełnej kwoty tylko wkład własny w wysokości 151 972,00 zł,
- części 2: Budowa przepompowni ścieków na os. Morysina w Zatorze, zakres obejmuje: przepompownię ścieków zlokalizowaną obok istniejącej pompowni, odcinek kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o dl. ok. 8,5 mb wraz ze studzienką, odcinek sieci kanalizacji tłocznej o dl. 6,0 mb oraz szafę zasilająco-sterowniczą. – zrealizowano. Zakończenie realizacji wrzesień 2023 r. Koszt realizacji całości inwestycji (nadzór + projekt, uzgodnienia, wykonawstwo) wyniósł 602 257,76 zł brutto, środki w całości pochodzą z budżetu Gminy Zator. Wykonawca 582 757,76 zł brutto.

Oczyszczalnie ścieków na terenie powiatu oświęcimskiego

Oczyszczalnia Ścieków Brzeszcze

Oczyszczalnia zlokalizowana jest przy ul. Św. Wojciecha 89 w miejscowości Brzeszcze, jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna.

Przepustowość oczyszczalni:

- średnia: 1 967 m³/d,
- maksymalna: 6 000 m³/d.

Ścieki oczyszczone z oczyszczalni ścieków i wody opadowo-roztopowe z terenów utwardzonych z oczyszczalni odprowadzane są do rowu otwartego melioracyjnego (do ziemi).

Oczyszczalnia Ścieków w Kętach

Oczyszczalnia ścieków w Kętach zlokalizowana jest w północno-zachodniej części miasta Kęty, na prawym brzegu rzeki Soły. Średnia projektowana przepustowość oczyszczalni to 8500 m³/d. Do oczyszczalni dopływają ścieki z terenu gminy Kęty i Porąbka, ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi oraz wody opadowe.

Oczyszczalnia jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z podwyższonym usuwaniem związków biogenych (azotu i fosforu). Zastosowany jest tutaj nisko obciążony osad czynny dostosowany doprowadzenia procesu denitryfikacji, nityfikacji oraz biologicznej defosfatacji z gospodarką osadową opartą o procesy fermentacji, odwodniania i higienizacji.

Odbiornikiem ścieków jest rzeka Soła w km 22+500 w Kętach. Ścieki oczyszczone z oczyszczalni oraz z przelewu burzowego nr3 kanalizacji ogólnospławnej, wprowadzane są istniejącym wylotem betonowego kanału odpływowego na działce o nr 211/28 zlokalizowanym na współrzędnych geodezyjnych X: 5529219,56 i Y: 6585929,90.

Oczyszczalnia Ścieków w Łękach

Oczyszczalnia jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z podwyższonym usuwaniem związków biogenych (azotu i fosforu). Oczyszczalnia stanowi zblokowany obiekt w celu ograniczenia powierzchni zabudowy. Działanie oczyszczalni jest całkowicie zautomatyzowane. Oczyszczalnia nie wymaga obsługi całodobowej, a jedynie okresowego dozoru urządzeń.

Średnia projektowana przepustowość oczyszczalni to 575 m³/d. Oczyszczalnia w Łękach oczyszcza ścieki doprowadzane systemem kanalizacji sanitarnej z sołectw Bielany, Łęki i części Malca.

Odbiornikiem ścieków jest Młynówka Łęcka w km 0+280 (następnie rzeka Soła), istniejącym wylotem kanału stalowego na działce nr 9/4 zlokalizowanym na współrzędnych geodezyjnych N: 49°57'40", E: 19°12'45".

Oczyszczalnia Ścieków Osiek

Technologia oczyszczania ścieków w oczyszczalni w Osieku bazuje na mechaniczno-biologicznym usuwaniu zanieczyszczeń ze ścieków. W technologii zastosowano osad czynny z usuwaniem związków biogenych (azot i fosfor) w procesach nityfikacji, denitryfikacji i defosfatacji.

Przepustowość oczyszczalni:

- przepustowość średnia: 7 959 m³/d,
- przepustowość maksymalna godzinowa: 82 m³/h,
- przepustowość maksymalna roczna: 350 035 m³/rok.

Odbiornik ścieków oczyszczonych:

- I rzędu – Wisła,
- II rzędu – Soła,
- III rzędu – Macocha,

Bezpośrednim odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów ziemny opasowy stawu Duży Bunar.

Miejsko-Przemysłowa Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o. w Oświęcimiu

Oczyszczalnia zlokalizowana jest przy ul. Nadwiślańskiej 46 w Oświęcimiu, jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu. Oczyszczalnia posiada decyzję pozwolenie wodnoprawne z dnia 30.10.2017r. znak: SR-IV.7322.1.195.2017 ważną do 31.10.2027 r. Technologia oczyszczania ścieków obejmuje procesy mechanicznego, chemicznego i biologicznego oczyszczania ścieków przemysłowych i komunalnych przy wykorzystaniu metody osadu czynnego, w układzie technologicznym dostosowanym do podwyższonego usuwania związków biogeny.

Wstępne oczyszczanie ścieków miejskich i przemysłowych przebiega w oddzielnych ciągach technologicznych. Odbiornik ścieków oczyszczonych potok Macocha kilometrąz miejsca odprowadzania ścieków oczyszczonych: 0+611 km.

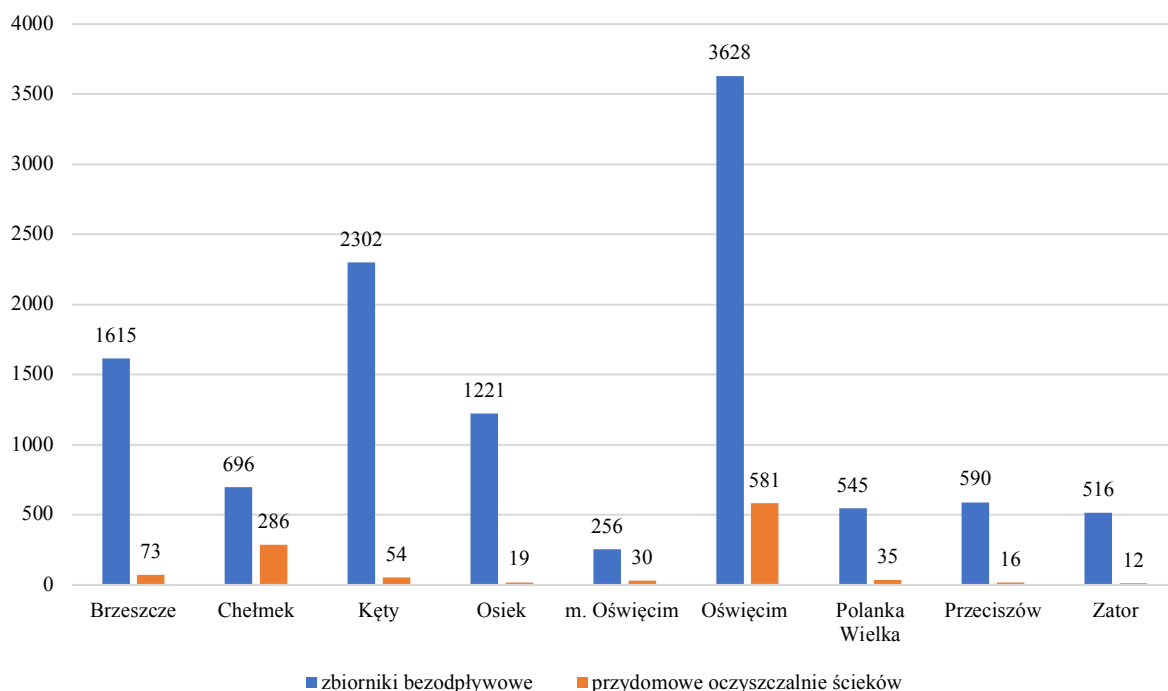
Oczyszczalnia Ścieków w Podolszu

Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Podolszu, zlokalizowana jest we wsi Podolsze w gminie Zator, na lewym brzegu rzeki Skawy, u jej ujścia do Wisły. Zaprojektowana została w 1992 r. na $Q_{\text{śrd}} = 4460 \text{ m}^3/\text{d}$ i $Q_{\text{maxd}} = 5861 \text{ m}^3/\text{d}$. Na oczyszczalnię dopływają ścieki komunalne z terenów gminy Zator (miejscowości Graboszyce – część, Grodzisko – część, Laskowa – część, Łowiczki – część, Palczowice – część, Podolsze – część, Rudze – część, Trzebieńczyce – część, Zator część) oraz gminy Babice (miejscowości Jankowice, Olszyny – część). Oczyszczone ścieki odprowadzane są poprzez zbiornik ziemny zlokalizowany przy ujściu potoku Łowiczanka, a dalej do rzeki Skawa, w km 0+750 w miejscowości Zator.

Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków

Zgodnie z danymi GUS na terenie powiatu oświęcimskiego na koniec 2022 roku zlokalizowanych było 11 369 zbiorników bezodpływowych i 1106 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na poniższym rysunku przedstawiono liczbę zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu oświęcimskiego wg stanu na 31.12.2022 r.

Rysunek 22. Liczba zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin powiatu oświęcimskiego w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, czerwiec 2024 r.

Gminy powiatu oświęcimskiego prowadzą ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzają kontrole w ich zakresie:

- **Gmina Brzeszcze** – w 2022 roku na terenie gminy zlokalizowane były: 1569 zbiorniki bezodpływowe, dla których przeprowadzono 95 kontrole w terenie, 75 przydomowych oczyszczalni ścieków, dla których przeprowadzono 52 kontrole, w 2023 roku na terenie gminy zlokalizowane były: 1554 zbiorniki

bezodpływowe, dla których przeprowadzono 73 kontrole w terenie i 717 kontroli w programie do ewidencji wywozów nieczystości ciekłych z terenu gminy, 79 przydomowych oczyszczalni ścieków, dla których przeprowadzono 27 kontroli,

- **Gmina Chelmek** – na koniec 2023 roku na terenie gminy zlokalizowane były 882 zbiorniki bezodpływowe oraz 180 przydomowe oczyszczalnie ścieków, w 2022 roku przeprowadzono 53 kontrole, a w 2023 roku przeprowadzono 383 kontrole,
- **Gmina Kęty** – w 2022 roku na terenie gminy znajdowało się 2302 zbiorniki bezodpływowe i 54 przydomowe oczyszczalnie ścieków, przeprowadzono 162 kontrole, w 2023 roku na terenie gminy znajdowało się 2420 zbiorników bezodpływowych i 138 przydomowych oczyszczalni ścieków, przeprowadzono 61 kontroli,
- **Gmina Osiek** – w 2022 roku na terenie gminy zlokalizowanych było 1221 zbiorników bezodpływowych i 19 przydomowych oczyszczalni ścieków, w 2023 roku na terenie gminy zlokalizowanych było 1205 zbiorników bezodpływowych i 31 przydomowych oczyszczalni ścieków, w 2023 roku przeprowadzono 96 kontroli,
- **m. Oświęcim** – na koniec 2023 roku na terenie gminy zlokalizowane były 289 zbiorniki bezodpływowe i 52 przydomowe oczyszczalnie ścieków, w 2022 roku przeprowadzono 44 kontrole, a w 2023 roku przeprowadzono 9 kontroli,
- **Gmina Oświęcim** – w 2022 roku na terenie gminy zlokalizowane były 3628 zbiorniki bezodpływowe, dla których przeprowadzono 82 kontrole i 581 przydomowe oczyszczalnie ścieków, dla których przeprowadzono 14 kontroli, w 2023 roku na terenie gminy zlokalizowane były 4242 zbiorniki bezodpływowe, dla których przeprowadzono 21 kontroli i 657 przydomowych oczyszczalni ścieków, dla których przeprowadzono 35 kontroli,
- **Gmina Polanka Wielka** – w 2022 roku na terenie gminy zlokalizowanych było 246 zbiorników bezodpływowych i 35 przydomowych oczyszczalni ścieków, w 2023 roku zlokalizowanych było 230 zbiorników bezodpływowych i 51 przydomowych oczyszczalni ścieków, w 2023 roku przeprowadzono 128 kontroli,
- **Gmina Przeciszów** – w 2022 roku na terenie gminy zlokalizowane były 564 zbiorniki bezodpływowe i 17 przydomowych oczyszczalni ścieków, w 2023 roku na terenie gminy zlokalizowane były 557 zbiorniki bezodpływowe i 21 przydomowych oczyszczalni ścieków, przeprowadzono kontrole 251 nieruchomości,
- **Gmina Zator** – w 2022 roku na terenie gminy znajdowało się 535 zbiorników bezodpływowych i 13 przydomowych oczyszczalni ścieków, w 2023 roku na terenie gminy znajdowało się 411 zbiorników bezodpływowych, dla których przeprowadzono 46 kontroli i 35 przydomowych oczyszczalni ścieków, dla których przeprowadzono 3 kontrole.

Na terenie powiatu oświęcimskiego wyznaczono pięć aglomeracji.

Tabela 38. Aglomeracje na terenie powiatu oświęcimskiego

Akt prawny	Gminy wchodzące w skład aglomeracji	Lokalizacja oczyszczalni ścieków	RLM
Uchwała nr XXIX/452/20 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Oświęcim, w skład której wchodzi: Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim, Gmina Polanka Wielka, Gmina Przeciszów, Gmina Chelmek	Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim (miejscowości: Babice - część, Zaborze - część, Broszkowice), Gmina Przeciszów (miejscowości: Przeciszów, Piotrowice - część), Gmina Polanka Wielka (miejscowość: Polanka Wielka - część), Gmina Chelmek (miejscowości: Bobrek - część, Gorzów - część)	ul. Nadwiślańska 46, 32-600 Oświęcim	90 189
Uchwała nr XXIII/236/2020 Rady Miejskiej w Brzeszczach z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie wyznaczenia aglomeracji Brzeszcze	Gmina Brzeszcze - miejscowości: Brzeszcze, Jawiszowice, Przecieszyn	ul. Świętego Wojciecha 89, 32-620 Brzeszcze	16 513
Uchwała nr XXIV/246/2020 Rady Miejskiej w Kętach z dnia 27 listopada 2020 roku w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kęty	Gmina Kęty - miejscowości: Kęty, Bielany, Bulowice - część, Łęki, Malec i Nowa Wieś, Gmina Porąbka - miejscowości: Czaniec i Kobiernice	ul. Słowackiego 37, 32-650 Kęty (Oczyszczalnia ścieków w Kętach), ul. Piastowska 101, 32-651 Łęki (Oczyszczalnia ścieków w Łękach)	29 622
Uchwała nr XIX/161/2020 Rady Gminy Osiek z dnia 30 listopada 2020 roku w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Osiek	Gmina Osiek	ul. Ceglana 2, 32-608 Osiek	3 687
Uchwała nr XXVI/163/20 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 10 listopada 2020 roku w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Zator	Gmina Zator - miejscowości: Graboszyce - część, Grodzisko - część, Laskowa - część, Łowiczki - część, Palczowice - część, Podolsze - część,	Podolsze, ul. Ekologiczna 1, 32-640 Zator	9 804

	Rudze - część, Trzebieńczyce - część, Zator - część, Gmina Babice - miejscowości: Jankowice, Olszyny - część		
--	---	--	--

4.5.2. Analiza SWOT

Gospodarka wodno-ściekowa	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SLABE STRONY czynniki wewnętrzne
nowoczesne oczyszczalnie ścieków wysoki stopień zwodociągowania powiatu	duża liczba zbiorników bezodpływowych wysokie koszty inwestycyjne rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
integracja z UE i wpływ środków pomocowych, regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych	niedostateczne rozpoznanie niekorzystnych oddziaływań człowieka na środowisko (np. w zakresie zanieczyszczeń obszarowych) niedostateczna pula środków finansowych nieszczelne zbiorniki bezodpływowe

Źródło: opracowanie własne

4.5.3 Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Zgodnie z wynikami prowadzonego monitoringu, wody powierzchniowe w rejonie powiatu oświęcimskiego są w złym stanie. Jest to związane głównie z obciążeniem wód ładunkiem substancji zawartych w ściekach komunalnych i przemysłowych, w tym w wodach opadowych lub roztopowych pochodzących z terenów utwardzonych, dróg i chodników. Problemem jest spływ opadów deszczowych po powierzchni dróg i chodników, zawierających znaczne ilości m.in. zawiesin ogólnych czy związków ropopochodnych.

W niniejszym Programie wskazano, iż sukcesywnie zwiększa się odsetek ludności korzystającej ze zbiorczej sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków. Sukcesywnie realizowane są również zadania z zakresu budowy i modernizacji infrastruktury służącej do zbierania i zagospodarowywania ścieków komunalnych. Dane z gmin powiatu oświęcimskiego wskazują, że coraz większy odsetek ludności korzysta z oczyszczalni ścieków, czy systemów kanalizacji zbiorczej. Istotną kwestią jest też fakt, iż na terenie powiatu oświęcimskiego nadal występują tereny, które nie są skanalizowane. Konieczne jest podjęcie szerokich prac planistycznych, zmierzających do wyznaczenia klarownych celów w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej. W tym zakresie konieczne jest przeprowadzenie dogłębnej analizy potrzeb i możliwości ich zaspokojenia.

W harmonogramie realizacji zadań zaplanowano:

- budowę, rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej,
- budowę, rozbudowę i modernizację urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych,
- budowę, rozbudowę i modernizację ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę,

jako działania uzupełniające zaplanowano działania edukacyjne, promocyjne oraz prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na terenach zurbanizowanych należy dążyć do uporządkowania gospodarki wodami opadowymi, w szczególności wspierać działania zmierzające do likwidacji dopływów powierzchniowych zanieczyszczeń do wód z dróg (szczególnie w okresie zimy i jesieni, gdy używa się środków chemicznych do likwidacji śliskości pośniegowej). Racjonalizacja użytkowania wody będzie realizowana zgodnie z hierarchią ważności wykorzystania wód przez różnych użytkowników gospodarczych. W pierwszej kolejności realizowane są potrzeby gospodarki komunalnej (woda pitna), a następnie przemysłu spożywczego wymagającego wody wysokiej jakości, rolnictwa (w celu nawadniania użytków rolnych i pojenia zwierząt) oraz przemysłu. Użytkownicy wody będą informowani o możliwościach relatywnego zmniejszenia jej zużycia np. poprzez wprowadzenie zamkniętych obiegów, zmiany technologii, poprawę stanu sieci wodociągowych (także zakładowych), zakup urządzeń wodooszczędnych. W celu ograniczenia straty wody należy systematycznie dokonywać przeglądu i konserwacji sieci wodociągowej, prowadząc niezbędne remonty i modernizacje poszczególnych odcinków.

4.6. Zasoby geologiczne

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie zasobów geologicznych.

Tabela 39. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028”			
Racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin oraz minimalizacja niekorzystnych skutków ich eksploatacji			
L.p.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Szczegółowa analiza zakładów pod kątem wydawania koncesji na wydobywanie kopalin pospolitych na obszarze nie przekraczającym 2 ha	Dwa przedsiębiorstwa posiadają koncesje na eksploatację kopalin wydane przez Starostę Oświęcimskiego: - Firma Produkcyjno-Usługowo-Handlowa „CEGIELNIA KĘTY” s.c. Marian Olbrzymek Stanisław Mikula (surowce ilaste), - Tęcza Bielany Sp. z o.o. (piaski i żwiry).	2 koncesje na eksploatację kopalin
2.	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	W 2022 roku w Grojcu (rejon Góry Grojeckiej) zostało zlecone wykonanie prac geodezyjnych polegających na wykonaniu jednej serii pomiarów sieci punktów pomiarowych geodezyjnego monitoringu powierzchniowego terenu osuwisk w celu kontroli przemieszczeń tych punktów. Na monitoring osuwisk wydano 10 701,00 zł. Ponadto w Kętach (w rejonie ul. Kęckie Góry Południowe) zlecono wykonanie projektu osnowy pomiarowej i siatki punktów powierzchniowego pomiaru geodezyjnego, założenie i stabilizację punktów pomiarowych na terenie jednego osuwiska, na zadanie wydatkowano 5 000,00 zł.	realizacja w miarę potrzeb

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie powiatu oświęcimskiego

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie powiatu.

Tabela 40. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie zasobów geologicznych

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy	Stan aktualny
1.	Liczba nowych wydanych koncesji	1	0 (2 łącznie)
2.	Liczba zrealizowanych działań z zakresu stabilizacji i zabezpieczenia osuwisk	0 (brak potrzeby)	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatu Oświęcimskiego

4.6.1. Opis stanu obecnego

Na obszarze powiatu oświęcimskiego występują złoża kopalin, które można zaliczyć do dwóch zasadniczych grup:

- surowców energetycznych: węgiel kamienny,
- surowców skalnych: piaski i żwiry, surowce ilaste ceramiki budowlanej.

Złoża węgla kamiennego znajdują się w północnej i centralnej części powiatu. Należą one do Górnośląskiego Zagłębia Węglowego, największego z trzech zagłębi węglowych w Polsce. Na terenie powiatu znajduje się 17 złóż węgla kamiennego, z czego tylko 3 są eksploatowane.

Kruszywa występujące na terenie powiatu dzielą się na dwie grupy pod względem rozmiaru ziaren: kruszywa drobne, do których zaliczamy piaski i kruszywa grube, obejmujące żwiry.

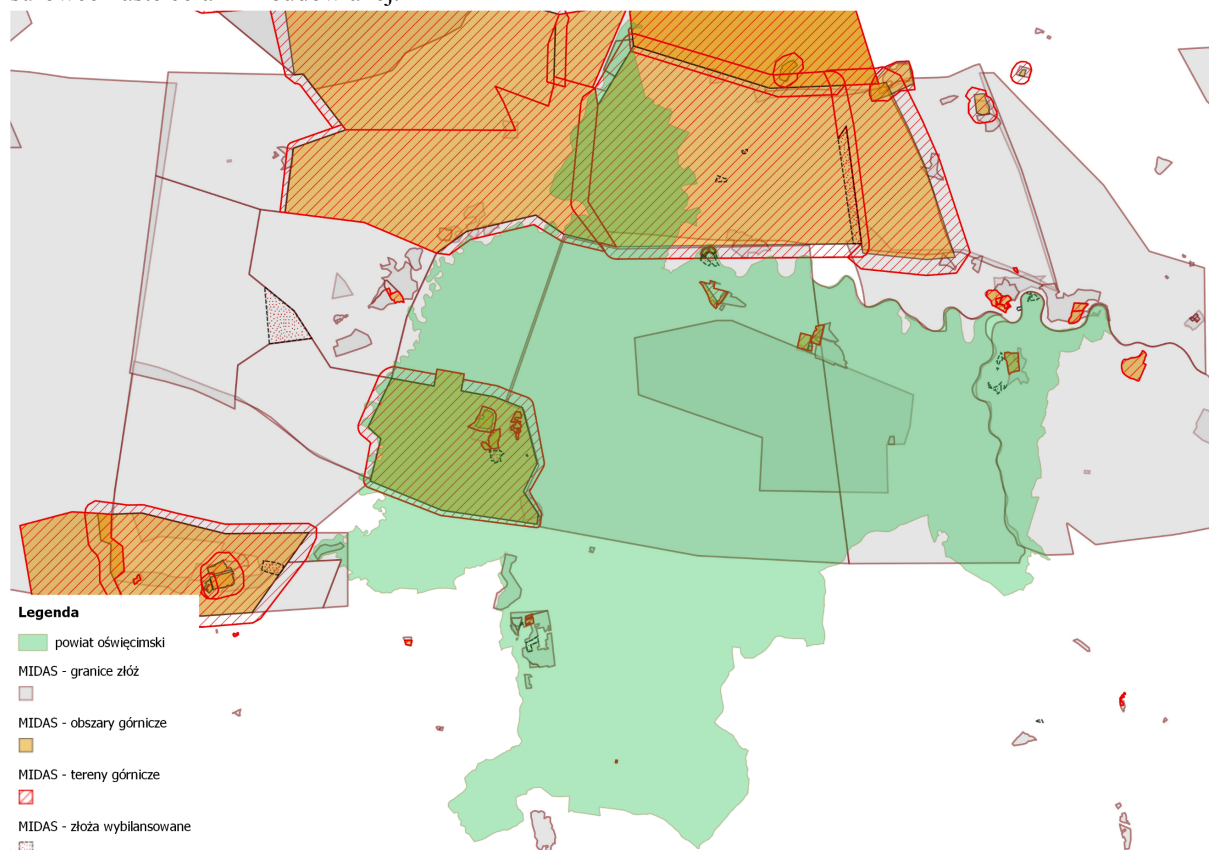
Parametry skał ilastych występujących na obszarze powiatu oświęcimskiego sprawiają, że są one dobrymi surowcami do produkcji ceramiki budowlanej. Na terenie powiatu występują 3 złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej.

4.6.1.1. Surowce naturalne

Zasady poszukiwania, dokumentowania oraz korzystania z kopalin regulowane są przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633 z późn. zm.). W ustawie tej rozstrzygnięto sprawę własności złóż kopalin oraz uregulowano problem ochrony zasobów poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązek kompleksowego i racjonalnego wykorzystania kopalin.

Posiadający koncesję na wydobycie złoża kopaliny jest zobowiązany zastosować środki niezbędne zarówno do ochrony złoża jak i do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych a także do ochrony powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązany jest prowadzić rekultywację oraz przywracać do właściwego stanu elementy przyrodnicze. Obszary poeksploatacyjne należy sukcesywnie i na bieżąco poddawać rekultywacji. Obowiązek ten ciąży na osobie powodującej utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntu. Koszty rekultywacji ciąży na sprawcy.

Na terenie powiatu oświęcimskiego występują udokumentowane złoża: węgla kamiennego, piaski i żwiry, a także surowce ilaste ceramiki budowlanej.

Rysunek 23. Lokalizacja złóż naturalnych na terenie powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono złoża zasobów naturalnych udokumentowanych na terenie powiatu oświęcimskiego zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopaliny w Polsce wg stanu na 31 XII 2022 r.

Tabela 41. Zasoby naturalne na terenie powiatu oświęcimskiego

L.p.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne	przemysłowe	
WĘGIEL KAMIENNY [tys.t]					
1.	Brzeszcze	E	3063.50	1127.70	51.60
2.	Czczott	Z	535 950	-	-
3.	Czczott - Wschód	R	434 914	-	-
4.	Ćwiklice	R	499 332	-	-
5.	Dankowice	R	54 882	-	-
6.	Dankowice I	R	72 054	-	-
7.	Dąb	R	1 063 785	167 416	-
8.	Imielin - Południe	Z	194 860	4 573	-
9.	Janina	E	1 556 252	262 759	2 048
10.	Libiąż - Janina	R	6 195	-	-

11.	Międzyrzecze	P	368 683	-	-
12.	Oświęcim - Polanka	P	2 142 426	-	-
13.	Oświęcim - Polanka 1	R	534 002	-	-
14.	Piast	E	894 271	76 179	1 663
15.	Spytkowice	P	662 614	-	-
16.	Wisła - Północ	P	303 969	-	-
17.	Zator	P	708 645	-	-
PIASKI I ŻWIRY [mln t]					
18.	Bielany Przy Sole	E	17 099	61	88
19.	Bielany - Nowa Wieś pole A	R	10 542	-	-
20.	Bielany - Nowa Wieś pole B	P	2 759	-	-
21.	Brzeszcze - Buczaki	E	4 779	353	348
22.	Dwory	T	5 294	-	-
23.	Dwory - Libet III	E	1 568	391	7
24.	Inko	Z	239	-	-
25.	Jawiszowice	P	4 403	-	-
26.	Jemar 1 - Bielany Pole A i B	R	831	-	-
27.	Nowa Wieś	R	789	-	-
28.	Przeciszów	E	2 706	2 706	465
29.	Rabusiowice	E	11 233	4 220	446
30.	Rajsko 2	E	2 288	858	266
31.	Smolice - Zakole B	E	4 398	1 168	305
32.	Stawy Monowskie	T	1 282	74	-
33.	Wilcze Doły	R	4 300	4 097	-
34.	Wilczkowice - pole B	R	7 463	-	-
35.	Zator - Podolsze Nowe	Z	938	-	-
SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANEJ [mln m³]					
36.	Kęty	Z	35	-	-
37.	Osiek	Z	237	-	-
38.	Przeciszów	Z	479	-	-

E – złożo eksploatowane,

P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C₂ + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C),

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C₁, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B),

T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo,

Z – złożo, z którego wydobyć zostało zaniechane.

Źródło: Bilans złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2022 r.

Marszałek Województwa Małopolskiego wydał 12 koncesji na poszukiwanie i eksploatację kopalin na terenie powiatu oświęcimskiego.

Tabela 42. Przedsiębiorstwa posiadające koncesję na eksploatację ze złóż występujących na terenie powiatu oświęcimskiego

Lp.	Nazwa złoża/obszaru górnictwa	Rodzaj eksploatowanej kopaliny	Lokalizacja obszaru górnictwa: miejscowość, gmina	Nazwa przedsiębiorcy	Termin obowiązywania decyzji koncesyjnej
1.	Brzeszcze –Buczaki / Brzeszcze – Buczaki I	kruszywo naturalne	Brzeszcze, gmina Brzeszcze	HYDROSTAL Sp. z o.o.	31.12.2026 r.
2.	Dwory/Dwory 2	kruszywo naturalne	Oświęcim, gmina Oświęcim	Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	31.12.2025 r.

3.	Dwory Libet III/ OG Dwory Libet IV Pole A i Pole B	kruszywo naturalne	Oświęcim, gmina Oświęcim	Frakcja Spółka z o.o.	31.12.2027 r.
4.	Rajsko 2/Rajsko 2A	kruszywo naturalne	Rajsko, gmina Oświęcim	Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	31.12.2025 r.
5.	Rajsko 2/Rajsko 2B	kruszywo naturalne	Wilczkowice, gmina Brzeszcze	Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	31.12.2033 r.
6.	Rajsko 2/Rajsko 2C	kruszywo naturalne	Wilczkowice, gmina Brzeszcze	Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	31.12.2031 r.
7.	Wilcze Doły/Wilcze Doły I	kruszywo naturalne	Wilczkowice, gmina Brzeszcze	HYDROSTAL Sp. z o.o.	31.12.2043 r.
8.	Wilcze Doły/Wilcze Doły II	kruszywo naturalne	Brzeszcze, gmina Brzeszcze	HYDROSTAL Sp. z o.o.	31.12.2038 r.
9.	Bielany Przy Sole/Bielany przy Sole 8 (pole 1 i pole 2)	kruszywo naturalne	Bielany, gmina Kęty	Tęcza Bielany Sp. z o.o.	31.12.2028 r.
10.	Przeciszów/Przeciszów I	kruszywo naturalne	Przeciszów, gmina Przeciszów	Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	31.12.2035 r.
11.	Rabusiowice/Rabusiowice 3	kruszywo naturalne	Smolice, Podolsze, gmina Zator	Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	31.12.2033 r.
12.	Stawy Monowskie/Stawy Monowskie 2	kruszywo naturalne	Stawy Monowskie, gmina Oświęcim	Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	31.12.2025 r.

Źródło: pismo Marszałka Województwa Małopolskiego z dnia 13.05.2024 r. znak: SR-I.7013.6.4.2024KD

Dwa przedsiębiorstwa posiadają koncesje na eksploatację kopalin wydane przez Starostę Oświęcimskiego:

- Firma Produkcyjno-Usługowo-Handlowa „CEGIELNIA KĘTY” s.c. Marian Olbrymek Stanisław Mikuła (surowce ilaste),
- Tęcza Bielany Sp. z o.o. (piaski i żwiry).

W 2023 roku do Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie wpłynęło jedno zgłoszenie prowadzenia nielegalnej eksploatacji w miejscowości Bielany, gmina Kęty, w związku z czym zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie naliczenia opłaty podwyższonej za wydobywanie kopaliny bez wymaganej koncesji.⁶

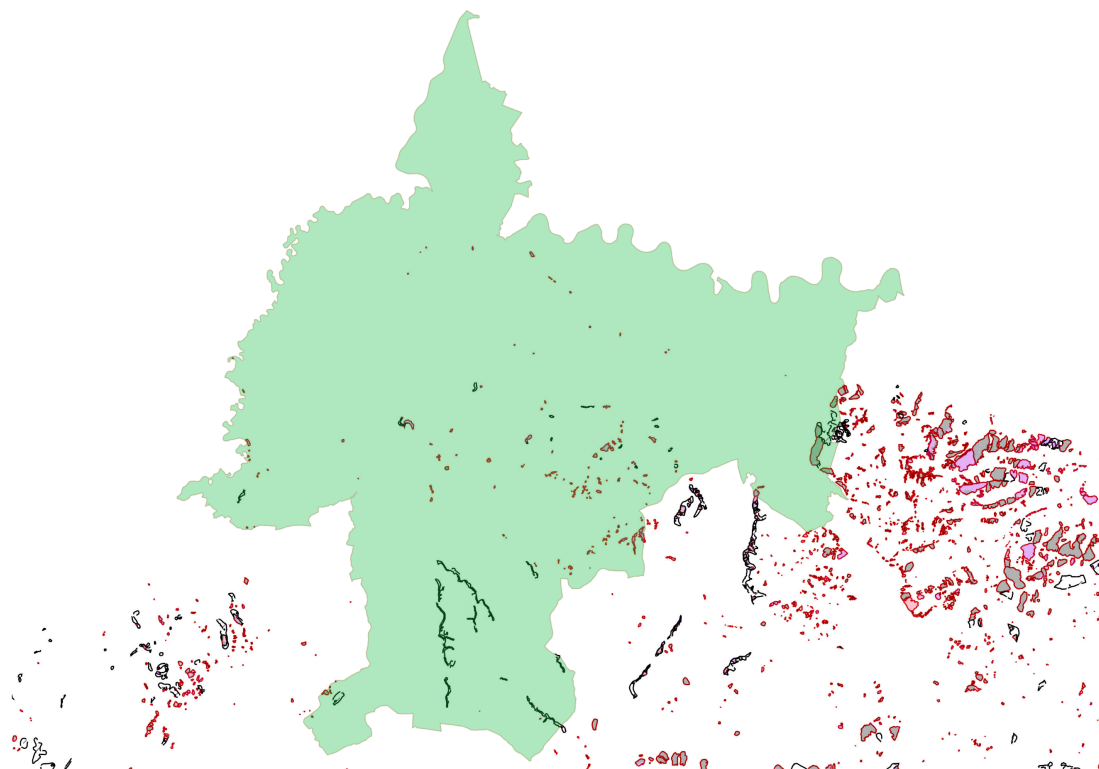
4.6.1.2 Osuwiska

W Państwowym Instytucie Geologicznym od 2006 roku realizowany jest projekt System Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO). Celem projektu jest rozpoznanie i udokumentowanie wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Wyniki Projektu są przedstawiane na mapach topograficznych w skali 1: 10 000 i są pomocne w ocenie ryzyka osuwiskowego, czyli w ograniczeniu szkód i zniszczeń wywołanych rozwojem osuwisk poprzez zaniechanie budownictwa drogowego i mieszkaniowego w obrębie aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk. Dla terenów osuwisk i terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych wymagane jest opracowanie szczegółowych dokumentów geologiczno-inżynierskich.

Stosownie do obowiązku wynikającego z art. 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), Starosta Oświęcimski prowadzi obserwacje terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach na podstawie bazy Systemu Osłony Przeciw Osuwiskowej (SOPO) – Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy.

Zgodnie z danymi ww. Bazy SOPO na terenie Powiatu Oświęcimskiego występują osuwiska i tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych. Lokalizację terenów osuwiskowych przedstawiono na poniższym rysunku.

⁶ pismo Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie z dnia 13 maja 2024 r., znak: KRA.031.6.2024.MD

Rysunek 24. Lokalizacja osuwisk na terenie powiatu oświęcimskiego
Źródło: opracowanie własne

4.6.2. Analiza SWOT

Zasoby surowców naturalnych	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
występowanie zasobów naturalnych	możliwe uciążliwości związane z eksploatacją surowców degradacja środowiska występowanie osuwisk – zagrożenia ruchami masowymi
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
możliwości rozwoju gospodarczego wynikające z występowania surowców	możliwe zagrożenie ze strony terenów górniczych

4.6.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu zasobów geologicznych

Złoża kopalin to naturalne skupienia minerałów, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Są rozmieszczone nierównomiernie w przyrodzie, a ich występowanie i możliwość wykorzystania zależą w dużej mierze od budowy geologicznej. Zasady poszukiwania, dokumentowania oraz korzystania z kopalin regulowane są przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2023 poz. 633 z późn. zm.). W ustawie tej rozstrzygnięto sprawę własności złóż kopalin oraz uregulowano problem ochrony zasobów poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązek kompleksowego i racjonalnego wykorzystania kopalin.

W zakresie eksploatacji kopalin, ich strategicznych złóż wymienionych w „Bilansie zasobów złóż kopalin w Polsce” istotnym elementem jest ochrona strategicznych złóż kopalin do przyszłego potencjalnego wykorzystania. Zadanie to realizowane jest poprzez odpowiednie zapisy najpierw w wojewódzkim, a w kolejnych etapach w gminnych planach zagospodarowania przestrzennego w trakcie aktualizacji tych planów. Zadanie to realizowane będzie przez województwo i gminy jako zadanie monitorowane w Programie Ochrony Środowiska na szczeblu powiatu oraz jako zadanie zapisane w gminnych Programach Ochrony Środowiska jako zadanie własne gmin powiatu oświęcimskiego. Finansowanie tego zadania pochodzić będzie ze środków własnych województwa małopolskiego i gmin powiatu oświęcimskiego.

4.7. Gleby

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gleb.

Tabela 43. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028” Użytkowanie gleb zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz właściwe wykorzystanie ich naturalnego potencjału produkcyjnego			
L.p.	Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Szczegółowa analiza przed wydaniem decyzji związanej z wyłączeniem gruntów z produkcji rolniczej dla nieruchomości pod kątem oddziaływania na środowisko	Powierzchnia gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolniczej w 2022 roku wyniosła 18,50 ha, natomiast w 2023 roku 15,26 ha gruntów rolnych zostało wyłączonych z produkcji rolniczej.	33,76 ha gruntów rolnych wyłączonych z powierzchni rolniczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie powiatu oświęcimskiego

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie powiatu.

Tabela 44. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gleb

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy	Stan aktualny
1.	Liczba nowych decyzji związanych z wyłączeniem gruntów z produkcji rolniczej	393	15,26 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatu Oświęcimskiego

4.7.1. Opis stanu obecnego

Obszar powiatu oświęcimskiego pokryty jest głównie utworami czwartorzędowymi, na których wykształciły się gleby bielcowe, pseudobielcowe, brunatne, czarne ziemie, gleby bagienne i mady. Miejscami występują także rędziny wykształcone na skałach wapiennych. Największą powierzchnię powiatu zajmują gleby bielcowe (ok. 95%). Występowanie gleb w poszczególnych gminach należących do powiatu:

- na terenie gminy Brzeszcze: gleby brunatne właściwe z dominującym podtypem gleb brunatnych właściwych wylugowanych wytworzone z utworów lessowych, gleby bielcowe i płowe wytworzone z lessów związane z obszarem Pogórza Wilamowickiego, mady (głównie brunatne) wytworzone z utworów aluwialnych teras Wisły i Soły oraz czarne ziemie, a także gleby mineralno-murszowe i mułowo-torfowe,
- na terenie gminy Chełmek: gleby pseudobielcowe i zdegradowane czarne ziemie, które wykształciły się z utworów lessowych, ilastych i zwykłych, brunatne mady pyłowe i gliniaste na terasach podwyższonych, pseudobielcowe i brunatne oraz brunatne kwaśne, wytworzone z piasków, rędziny lekkie na utworach wapiennych,
- na terenie gminy Kęty: gleby pseudobielcowe, w dolinach rzek mady glejowe, na terenach nadzalewowych w dolinach potoków i rzeki Soły mady brunatne, z lessów lub piasków podścielanych gliną wytworzyły się gleby brunatne wylugowane,
- na terenie gminy Oświęcim: mady brunatne w dolinach Wisły i Soły charakteryzujące się dość wysoką urodzajnością, gleby pseudobielcowe wytworzone z lessu występujące na terenach płaskich lub łagodnych stokach charakteryzujące się dużą podatnością na intensywną erozję wodną, gleby brunatne wytworzone z lessu, położone na terenach płaskich lub łagodnych stokach, charakteryzujące się dobrą strukturą i bardzo korzystnymi stosunkami powietrzno-wodnymi,
- na terenie miasta Oświęcim: gleby brunatne i pseudobielcowe oraz zdegradowane w niewielkiej części użytkowane rolniczo,
- na terenie gminy Osiek: dominują gleby bielcowe i pseudobielcowe wytworzone z utworów lessowych, na zboczach o ekspozycjach południowych występują gleby brunatne wylugowane wytworzone z lessów, natomiast w dnach większych dolin występują bardzo urodzajne mady, głównie brunatne, wytworzone z osadów aluwialnych,
- na terenie gminy Polanka Wielka: gleby płowe i brunatne właściwe typowe i wylugowane,

- na terenie gminy Przeciszów: gleby biellicowe i pseudobiellicowe, gleby brunatne właściwe, gleby brunatne wylugowane, mady, czarnoziemy zdegradowane, gleby glejowe deluwialne, gleby torfowe i murszowo-torfowe,
- na terenie gminy Zator: gleby brunatne i pseudobiellicowe w południowo-zachodniej części gminy, mady rzeczne w północnej części gminy, na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych glina, ility, gleby glejowe i czarne ziemie, a w zachodniej części gminy gleby torfowe i murszowe.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie użytkowania gruntów na terenie powiatu oświęcimskiego zgodnie z przeprowadzonym w 2020 roku Powszechnym Spisem Rolnym.

Tabela 45. Użytkowanie gruntów w powiecie oświęcimskim zgodnie z PSR 2020

Rodzaj	Jednostka	Powierzchnia z Powszechnego Spisu Rolnego 2020
grunty ogółem	ha	18 138,34
użytki rolne ogółem	ha	15 945,95
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	15 766,70
pod zasiewami	ha	13 386,78
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	205,50
uprawy trwałe	ha	87,45
łąki trwałe	ha	1 854,43
pastwiska trwałe	ha	185,6
pozostałe użytki rolne	ha	179,25
las i grunty leśne	ha	395,74
pozostałe grunty	ha	1796,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS (dostęp: czerwiec 2024 r.)

4.7.1.1. Rolnictwo

W 2020 r. na terenie kraju został przeprowadzony Powszechny Spis Rolny 2020, w którym to pytano rolników m.in. o powierzchnię gruntów i liczbę zwierząt gospodarskich, uprawy rolne i ogrodnictwo. Ponadto zbierano dane o liczbie ciągników, maszyn rolniczych i budynków gospodarskich, ale tylko tych związanych z prowadzoną produkcją rolniczą. Dane udostępnione w ramach publikacji wyników PSR 2020 dla gmin powiatu oświęcimskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 46. Wyniki PSR 2020 dla gmin powiatu oświęcimskiego

	Średnia powierzchnia użytków rolnych wg gmin w 2020 r. [ha]	Udział powierzchni zasiewów w ogólnej powierzchni użytków rolnych wg gmin w 2020 r. [%]	Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wg gmin 2020 r. [szt.]	Obsada świń na 100 ha użytków rolnych wg gmin 2020 r. [szt.]	Udział gospodarstw rolnych wyposażonych w ciągniki w ogólnej liczbie gospodarstw według gmin w 2020 r. [%]
Brzeszcze	5,8	76,7	6	11	62,6
Chelmek	2,3	16,6	14	1	25,8
Kęty	5,0	76,7	4	11	51,7
Osiek	8,2	87,7	69	13	71,2
m. Oświęcim	6,8	77,0	0	0	51,9
Oświęcim	4,8	70,1	20	18	58,9
Połanka Wielka	10,3	93,5	16	108	72,4
Przeciszów	10,7	93,8	5	23	60,6
Zator	7,9	91,7	4	52	66,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę zasiewów na terenie powiatu oświęcimskiego zgodnie z przeprowadzonym w 2020 roku Powszechnym Spisem Rolnym.

Tabela 47. Struktura zasiewów na terenie powiatu oświęcimskiego

Wyszczególnienie	Jednostka	Powierzchnia
ogółem	ha	13386,78
zboża razem	ha	10551,72
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	7163,59
pszenica ozima (łącznie z orkiszem)	ha	4656,3
pszenica jara (łącznie z orkiszem)	ha	325,54
żyto ozime	ha	29,32
żyto jare	ha	-
jęczmień ozimy	ha	200,03
jęczmień jary	ha	884,49
owies	ha	271,09
pszenżyto ozime	ha	395,51
pszenżyto jare	ha	24,83
mieszanki zbożowe ozime	ha	84,38
mieszanki zbożowe jare	ha	292,1
kukurydza na ziarno	ha	3373,93
przemysłowe (rocznikowe)	ha	1664,77
strączkowe jadalne na suche ziarno razem	ha	23,5
ziemniaki	ha	205,68
buraki cukrowe	ha	-
rzepak i rzepik razem	ha	1615,34
warzywa gruntowe	ha	61,61
międzyplony (poplony) jare	ha	569,64
międzyplony (poplony) ozime	ha	545,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, PSR 2020

Na terenie powiatu oświęcimskiego działa Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie, Oddział w Oświęcimiu, który prowadzi kontrole m.in. materiału siewnego, organizmów szkodliwych i kwarantannowych.

Tabela 48. Kontrole przeprowadzone przez WIORiN na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023

Gmina	Ilość kontroli materiału siewnego	Ilość wykrytych gatunków kwarantannowych/ilość kontroli	Ilość obserwacji fitosanitarnych - organizmy niekwarantannowe	Ilość kontroli sprzedawców środków ochrony roślin	Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin	Ilość kontroli pozostałości środków ochrony roślin
Brzeszcze	0	0/8	2	3	8	0
Chelmek	0	0/0	0	0	0	0
Kęty	5	0/32	11	3	1	3
Osiek	2	0/12	0	1	5	1
m. Oświęcim	6	0/27	0	0	2	1
Oświęcim	9	0/24	2	1	8	3
Polanka Wielka	0	0/15	15	1	17	3
Przeciszów	0	0/10	3	3	13	7
Zator	4	0/1	0	3	6	0

Źródło: pismo Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie Oddział w Oświęcimiu, znak: OOS.021.1.2024

W wyniku przeprowadzonych kontroli materiału siewnego stwierdzono 3 partie materiału siewnego niespełniające wymagań pod względem jakościowym oraz 1 obrót materiałem siewnym bez stosownego zgłoszenia do WIORiN. Obserwacje prowadzone pod kątem występowania organizmów niekwarantannowych były ukierunkowane wyłącznie na wybrane patogeny zbóż. Podczas kontroli stwierdzono niewielkie porażenie kłosów grzybami z rodz. *Fusarium spp.* W związku z przeprowadzonymi kontrolami sprzedawców środków ochrony roślin Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa nałożył 2 mandaty karne.

4.7.1.2. Badania gleb

Badaniem odczynu gleb, potrzeb wapnowania i zasobności w makroelementy zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach, która w latach 2022-2023 przeprowadziła badania na terenie 70 gospodarstw zlokalizowanych na terenie powiatu oświęcimskiego.

Badania zostały również przeprowadzone w gospodarstwach na terenie gmin powiatu oświęcimskiego i tak przebadano:

- 2 gospodarstwa z terenu gminy Brzeszcze,
- 1 gospodarstwo z terenu gminy Chelmek,
- 16 gospodarstw z terenu gminy Kęty,
- 15 gospodarstw z terenu gminy Osiek,
- 16 gospodarstw z terenu gminy Oświęcim,
- 17 gospodarstw z terenu gminy Polanka Wielka,
- 10 gospodarstw z terenu gminy Przeciszów,
- 8 gospodarstw z terenu gminy Zator.

Odczyn gleb ma bezpośredni wpływ na wzrost, rozwój i plonowanie roślin. Warunkiem prawidłowego rozwoju roślin jest zapewnienie optymalnego lub tolerowanego przez nie zakresu odczynu. Optymalny zakres odczynu dla większości roślin mieści się w przedziale pH od 5,5 do 6,5, a dla roślin wrażliwych na zakwaszenie w zakresie pH 6,5-7,0 (czyli od kwaśnego przez lekko kwaśny do obojętnego). Zabiegiem niezbędnym do zrównoważenia zakwaszenia gleb wywołanego stosowaniem nawozów jest wapnowanie. Wapnowanie ma wszechstronny i korzystny wpływ na właściwości fizyczno-chemiczne i biologiczne gleby. Wpływa na tworzenie żyzności gleby, czynnika umożliwiającego uzyskiwanie wysokich plonów i efektywnego nawożenia NPK. Aby wapnowanie spełniało pożądany efekt, musi być zastosowane w dawkach gwarantujących uzyskanie optymalnego odczynu dla uprawianych w zmianowaniu gatunków roślin.

W poniższych tabelach przedstawiono zestawienie otrzymanych wartości pH dla próbek pobranych z terenu powiatu i gmin należących do powiatu oświęcimskiego.

Tabela 49. Zestawienie wyników odczynu pH próbek gleb pobranych z terenu powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023

Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana [ha]	Ilość próbek	Odczyn pH				
			bardzo kwaśny	kwaśny	lekko kwaśny	obojętny	zasadowy
grunty orne	905,70	703	164	245	245	46	3
		100%	23%	35%	35%	7%	0%
użytki zielone	15,24	48	11	15	19	3	0
		100%	23%	31%	40%	6%	0%
użytki rolne	920,94	751	175	260	264	49	3
		100%	23%	35%	35%	7%	0%

Tabela 50. Zestawienie wyników odczynu pH próbek gleb pobranych z terenu gmin powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023

Tabela 56. Zestawienie wyników odczynu pH próbek gleb pobranych z terenu gmin powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023							
Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana [ha]	Ilość próbek	Odczyn pH				
			bardzo kwaśny	kwaśny	lekko kwaśny	obojętny	zasadowy
Gmina Brzeszcze							
grunty orne	15,25	24	2	6	16	0	0
		100%	8%	25%	67%	0%	0%
użytki rolne	15,25	24	2	6	16	0	0
		100%	8%	25%	67%	0%	0%
Gmina Chelmek							
grunty orne	22,17	20	0	6	13	1	0
		100%	0%	30%	65%	5%	0%
użytki rolne	22,17	20	0	6	13	1	0
		100%	0%	30%	65%	5%	0%
Gmina Kęty							
grunty orne	367,45	201	111	36	35	18	1
		100%	56%	18%	17%	9%	0%
użytki zielone	0,4	2	2	0	0	0	0
		100%	100%	0%	0%	0%	0%
użytki rolne	367,85	203	113	36	35	18	1
		100%	56%	18%	17%	9%	0%
Gmina Osiek							
grunty orne	79,93	84	8	52	22	2	0
		100%	10%	62%	26%	2%	0%
użytki zielone	1,20	3	2	0	1	0	0

		100%	67%	0%	33%	0%	0%
użytki rolne	81,13	87	10	52	23	2	0
		100%	11%	61%	26%	2%	0%
Gmina Oświęcim							
grunty orne	201,55	153	18	46	77	11	1
		100%	12%	30%	50%	7%	1%
użytki zielone	2,51	13	7	5	1	0	0
		100%	54%	38%	8%	0%	0%
użytki rolne	204,06	166	25	51	78	11	1
		100%	15%	31%	46%	7%	1%
Gmina Polanka Wielka							
grunty orne	137,55	95	7	51	27	10	0
		100%	7%	54%	28%	11%	0%
użytki zielone	5,91	21	0	7	11	3	0
		100%	0%	33%	53%	14%	0%
użytki rolne	143,46	116	7	58	38	13	0
		100%	6%	50%	33%	11%	0%
Gmina Przeciszów							
grunty orne	59,06	99	12	37	47	2	1
		100%	12%	37%	48%	2%	1%
użytki zielone	5,22	9	0	3	6	0	0
		100%	0%	33%	67%	0%	0%
użytki rolne	64,28	108	12	40	53	2	1
		100%	11%	37%	49%	2%	1%
Gmina Zator							
grunty orne	22,74	27	6	11	8	2	0
		100%	22%	41%	30%	7%	0%
użytki rolne	22,74	27	6	11	8	2	0
		100%	22%	41%	30%	7%	0%

W poniższych tabelach zestawiono zestawienie potrzeb wapnowania próbek gleb pobranych z terenu powiatu i z gmin powiatu oświęcimskiego.

Tabela 51. Zestawienie potrzeb wapnowania próbek gleb pobranych z terenu powiatu oświęcimskiego

Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana [ha]	Ilość próbek	Potrzeby wapnowania				
			konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędna
grunty orne	905,70	703	387	112	128	54	22
		100%	55%	16%	18%	8%	3%
użytki zielone	15,24	48	11	8	7	8	14
		100%	23%	17%	15%	17%	28%
użytki rolne	920,24	751	398	120	135	62	36
		100%	53%	16%	18%	8%	5%

Tabela 52. Zestawienie potrzeb wapnowania próbek gleb pobranych z terenu gmin powiatu oświęcimskiego

Zestawienie potrzeb wapnowania próbek gleb pobranych z terenu gminy powiatu oświęcimskiego							
Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana [ha]	Ilość próbek	Potrzeby wapnowania				
			konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędne
Gmina Brzeszcze							
grunty orne	15,25	24	6	5	9	4	0
		100%	25%	21%	37%	17%	0%
użytki rolne	15,25	24	6	5	9	4	0
		100%	25%	21%	37%	17%	0%
Gmina Chelmek							
grunty orne	22,17	20	6	4	9	1	0
		100%	30%	20%	45%	5%	0%
użytki rolne	22,17	20	6	4	9	1	0
		100%	30%	20%	45%	5%	0%
Gmina Kęty							
grunty orne	367,45	201	146	10	19	14	12
		100%	73%	5%	9%	7%	6%
użytki zielone	0,4	2	2	0	0	0	0
		100%	100%	0%	0%	0%	0%
użytki rolne	367,85	203	148	10	19	14	12

		100%	73%	5%	9%	7%	6%
Gmina Osiek							
grunty orne	79,93	84	60	15	7	1	1
		100%	72%	18%	8%	1%	1%
użytki zielone	1,20	3	2	0	0	1	0
		100%	67%	0%	0%	33%	0%
użytki rolne	81,13	87	62	15	7	2	1
		100%	72%	17%	8%	2%	1%
Gmina Oświęcim							
grunty orne	201,55	153	56	35	46	12	4
		100%	36%	23%	30%	8%	3%
użytki zielone	2,51	13	7	2	3	1	0
		100%	54%	15%	23%	8%	0%
użytki rolne	204,06	166	63	37	49	13	4
		100%	38%	22%	30%	8%	2%
Gmina Polanka Wielka							
grunty orne	137,55	95	58	16	11	10	0
		100%	60%	17%	12%	11%	0%
użytki zielone	5,91	21	0	5	2	3	11
		100%	0%	24%	10%	14%	52%
użytki rolne	143,46	116	58	21	13	13	11
		100%	51%	18%	11%	11%	9%
Gmina Przeciszów							
grunty orne	59,06	99	41	23	22	10	3
		100%	42%	23%	22%	10%	3%
użytki zielone	5,22	9	0	1	2	3	3
		100%	0%	11%	22%	34%	33%
użytki rolne	64,28	108	41	24	24	13	6
		100%	38%	22%	22%	12%	6%
Gmina Zator							
grunty orne	22,74	27	14	4	5	2	2
		100%	52%	15%	19%	7%	7%
użytki rolne	22,74	27	14	4	5	2	2
		100%	52%	15%	19%	7%	7%

Fosfor jest niezbędnym pierwiastkiem dla rozwoju roślin. Jego optymalna zawartość w glebie wpływa dodatnio na pobieranie przez rośliny innych składników pokarmowych, głównie azotu.

Potas w roślinie jest regulatorem wielu procesów. Składnik ten ma wpływ na właściwą gospodarkę wodną i węglowodanową, na fotosyntezę, oddychanie, gospodarkę azotem, żelazem i manganem oraz aktywuje układy enzymatyczne. Nawożenie gleb potasem winno uwzględniać wymagania pokarmowe roślin, gdyż właściwe zaopatrzenie roślin w potas zwiększa ich reakcję na nawożenie azotem.

Magnez jest ważnym pierwiastkiem dla procesów życiowych rośliny. Jego istotna funkcja wynika głównie z tego, że jest składnikiem chlorofilu. Niedobór magnezu podczas wzrostu roślin powoduje spadek jakości i obniżenie plonów.

Tabela 53. Zasobność próbek gleb pobranych z terenu powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023 w makroelementy

Rodzaj użytku	Ilość próbek	Zawartość fosforu					Zawartość potasu					Zawartość magnezu				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
grunty orne	538	88	223	121	49	57	86	136	196	55	65	62	133	172	62	109
	100%	13%	55%	17%	7%	8%	12%	19%	52%	8%	9%	9%	19%	47%	9%	16%
użytki zielone	37	25	7	4	1	0	27	5	4	0	1	6	7	15	8	1
	100%	75%	15%	8%	2%	0%	80%	10%	8%	0%	2%	13%	15%	53%	17%	2%
użytki rolne	575	113	230	125	50	57	113	141	200	55	66	68	140	187	70	110
	100%	15%	53%	17%	7%	8%	15%	19%	50%	7%	9%	9%	19%	48%	9%	15%

Tabela 54. Zasobność próbek gleb pobranych z gmin powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023 w makroelementy

Tabela 54. Zasobność próbek gleb pobranych z gminy powiatu brzeszczyńskiego w latach 2022-2023 w makroelementy																
Rodzaj użytku	Ilość próbek	Zawartość fosforu					Zawartość potasu					Zawartość magnezu				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
Gmina Brzeszcze																
grunty orne	24	0	7	7	9	4	0	1	5	7	11	0	6	8	4	6
	100%	0%	29%	37%	17%	17%	0%	4%	21%	29%	46%	0%	25%	33%	17%	25%

użytki rolne	24	0	7	7	9	4	0	1	5	7	11	0	6	8	4	6
	100%	0%	29%	37%	17%	17%	0%	4%	21%	29%	46%	0%	25%	33%	17%	25%
Gmina Chelmek																
grunty orne	20	4	12	2	2	0	1	6	12	1	0	0	0	0	0	20
	100%	20%	60%	10%	10%	0%	5%	30%	60%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
użytki rolne	20	4	12	2	2	0	1	6	12	1	0	0	0	0	0	20
	100%	20%	60%	10%	10%	0%	5%	30%	60%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Gmina Kęty																
grunty orne	67	17	25	4	6	15	16	22	18	11	0	19	18	22	7	1
	100%	8%	80%	2%	3%	7%	8%	78%	9%	5%	0%	9%	9%	79%	3%	0%
użytki rolne	67	17	25	4	6	15	16	22	18	11	0	19	18	22	7	1
	100%	8%	80%	2%	3%	7%	8%	78%	9%	5%	0%	9%	9%	79%	3%	0%
Gmina Osiek																
grunty orne	80	14	400	20	4	2	24	29	23	3	1	7	25	38	10	0
	100%	17%	52%	24%	5%	2%	29%	39%	27%	4%	1%	8%	30%	50%	12%	0%
użytki zielone	3	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	2	1	0
	100%	100%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	67%	33%	0%
użytki rolne	83	17	40	20	4	2	27	29	23	3	1	7	25	40	11	0
	100%	20%	50%	23%	5%	2%	31%	39%	26%	3%	1%	8%	29%	50%	13%	0%
Gmina Oświęcim																
grunty orne	143	33	53	30	7	20	19	30	60	16	18	6	18	29	20	70
	100%	22%	40%	20%	5%	13%	12%	20%	46%	10%	12%	4%	12%	19%	13%	52%
użytki zielone	4	1	3	0	0	0	3	1	0	0	0	2	0	1	1	0
	100%	8%	92%	0%	0%	0%	92%	8%	0%	0%	0%	84%	0%	8%	8%	0%
użytki rolne	147	34	56	30	7	20	22	31	60	16	18	8	18	30	21	70
	100%	20%	46%	18%	4%	12%	13%	19%	47%	10%	11%	5%	11%	18%	13%	53%
Gmina Polanka Wielka																
grunty orne	95	11	41	27	6	10	15	25	25	5	25	12	31	47	5	0
	100%	12%	43%	28%	6%	11%	16%	26%	27%	5%	26%	13%	33%	49%	5%	0%
użytki zielone	21	14	3	3	1	0	12	4	4	0	1	3	4	7	6	1
	100%	67%	14%	14%	5%	0%	57%	19%	19%	0%	5%	14%	19%	33%	29%	5%
użytki rolne	116	25	44	30	7	10	27	29	29	5	26	15	35	54	11	1
	100%	22%	37%	26%	6%	9%	23%	25%	26%	4%	22%	13%	30%	47%	9%	1%
Gmina Przeciszów																
grunty orne	82	3	31	27	17	4	7	13	45	11	6	13	29	22	9	9
	100%	3%	49%	27%	17%	4%	7%	13%	63%	11%	6%	13%	47%	22%	9%	9%
użytki zielone	9	7	1	1	0	0	9	0	0	0	0	1	3	5	0	0
	100%	78%	11%	11%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	11%	33%	56%	0%	0%
użytki rolne	91	10	32	28	17	4	16	13	45	11	6	14	32	27	9	9
	100%	9%	45%	26%	16%	4%	15%	12%	57%	10%	6%	13%	46%	25%	8%	8%
Gmina Zator																
grunty orne	27	6	14	2	3	2	4	10	8	1	4	5	6	6	7	3
	100%	22%	53%	7%	11%	7%	15%	36%	30%	4%	15%	19%	22%	22%	26%	11%
użytki rolne	27	6	14	2	3	2	4	10	8	1	4	5	6	6	7	3
	100%	22%	53%	7%	11%	7%	15%	36%	30%	4%	15%	19%	22%	22%	26%	11%

Badania gleb wykonywane są oddzielnie w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych w Polsce”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Na terenie powiatu oświęcimskiego w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych w Polsce zlokalizowany był jeden punkt pomiarowo-kontrolny w 2020 roku – w gminie Oświęcim. W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wyniki badań gleby dla punktu pomiarowo-kontrolnego zlokalizowanego na terenie powiatu oświęcimskiego.

Tabela 55. Wyniki badań dla punktu pomiarowo-kontrolnego zlokalizowanego na terenie powiatu oświęcimskiego

Lokalizacja punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa bonitacyjna	Odczyn pH w zawiesinie H ₂ O	Odczyn pH w zawiesinie KCl	Fosfor ogólny [%]	Wapń [%]	Magnez [%]	Potas [%]	Sód [%]
Oświęcim	IIIb	6,80	6,30	0,063	0,32	0,81	0,23	0,007

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2022”

Próbka gleby pobrana z terenu gminy Oświęcim zgodnie z Monitoringiem chemizmu gleb ornych w Polsce została sklasyfikowana jako zanieczyszczona przez WWA.

Od 2015 roku działa Program „Grunt to wiedza”, jest to ogólnopolski, bezpłatny program badań pH oraz zasobności w składniki odżywcze, w tym kwasowość oraz zawartość fosforu, potasu i magnezu. Rolnicy mają możliwość także zlecenia wykonania badań gleb na własny koszt w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gliwicach. Najczęściej takie badania wykonywane są w celu ustalenia dawek nawożenia.

4.7.1.3. Działalność instytucji do obsługi rolnictwa

Tematyką rolnictwa oraz wspieraniem rolników zajmuje się na terenie powiatu oświęcimskiego szereg instytucji. W zakresie działalności mają m.in. pomóc w pozyskiwaniu środków finansowych, zachęcać do produkcji w dobrej kulturze rolniczej, kontrolować jakość oraz przeprowadzać szkolenia.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Małopolski Oddział Regionalny w Krakowie

Na terenie powiatu oświęcimskiego według Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Małopolskiego Oddziału Regionalnego rolnicy realizują tzw. „Pakiety rolno-środowiskowe”. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę wniosków oraz powierzchnię gospodarstw rolnych objętych wnioskiem o pakiet rolno-środowiskowy, z uwzględnieniem wariantów.

Tabela 56. Dane dotyczące realizacji programu rolno-środowiskowego na terenie powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023

Rok	Typ płatności	Pakiet	Wariant	Liczba wniosków	Powierzchnia [ha]
2022	Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczne - zobowiązania w ramach PROW 2014-2020	Pakiet 1: Rolnictwo zrównoważone	Wariant 1.1 - Rolnictwo zrównoważone	3	211,58
		Pakiet 2: Ochrona gleb i wód	Wariant 2.1 - Międzyplony	4	14,06
		Pakiet 4: Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000	Wariant 4.5 - Półnaturalne łąki świeże	3	34,58
			Wariant 4.7 - Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO)	10	42,39
			Wariant 4.8 - Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: rzyka, kszycy, krwawodzioba lub czajki	2	11,02
		Pakiet 5: Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000	Wariant 5.1 - Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe	2	22,61
			Wariant 5.5 - Półnaturalne łąki świeże	3	17,3
		Pakiet 9: Retencjonowanie wody - PRSK	Wariant 9.1 Retencjonowanie wody - PRSK	1	1,87
2023	Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczne - zobowiązania w ramach PROW 2014-2020	Pakiet 4: Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000	Wariant 4.5 - Półnaturalne łąki świeże	3	34,58
			Wariant 4.7 - Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO)	6	17,65
			Wariant 4.8 - Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: rzyka, kszycy, krwawodzioba lub czajki	2	1,33
		Pakiet 5: Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000	Wariant 5.1 - Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe	2	21,71
			Wariant 5.5 - Półnaturalne łąki świeże	3	17,31
2023	Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne - nowe zobowiązania w ramach WPR 2023-2027	Interwencja 1: Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000	Wariant 1.7 - Ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych	2	21,95

			(rycyk, kszysk, krwawodziob i czajka)		
		Interwencja 3: Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000	Wariant 3.1.3 - Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000	2	2,41
		Interwencja 6: Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	Opcja 6.2.1.1 - Zachowanie lokalnych ras koni - samice (konia małopolskie i wielkopolskie)	1	

Źródło: pismo ARiMR z dnia 09.07.2024 r. znak: BDSPB06.65102.2.2024

Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach

Zajmuje się m.in.:

- podnoszeniem wiedzy i kwalifikacji zawodowych rolników,
- wdrażaniem nowoczesnych metod gospodarowania,
- udzielaniem pomocy w organizowaniu się rolników w zespołowe formy działania i grupy producenckie,
- popularyzowaniem ekologicznych metod gospodarowania oraz przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska naturalnego,
- podejmowaniem inicjatyw zmierzających do rewitalizacji i wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich,
- wdrażaniem programów badawczych, informacyjnych i edukacyjnych na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich.

W latach 2022-2023 Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach realizował następujące działania na terenie powiatu oświęcimskiego:

- szkolenie „Ochrona różnorodności biologicznej w warunkach w warunkach produkcji rolnej”, w ramach wdrażanego przez ARiMR poddziałania 1.1 „Wsparcie dla działań w zakresie kształtowania zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach zadania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów wiejskich na lata 2014-2020,
- 3 szkolenia pn. „Normy i wymogi wzajemnej zgodności”, w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (dwa szkolenia w 2022 roku, jedno w 2023 roku),
- 7 szkoleń „Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo Wodne”, w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (jedno szkolenie w 2022 r., sześć w 2023 r.).

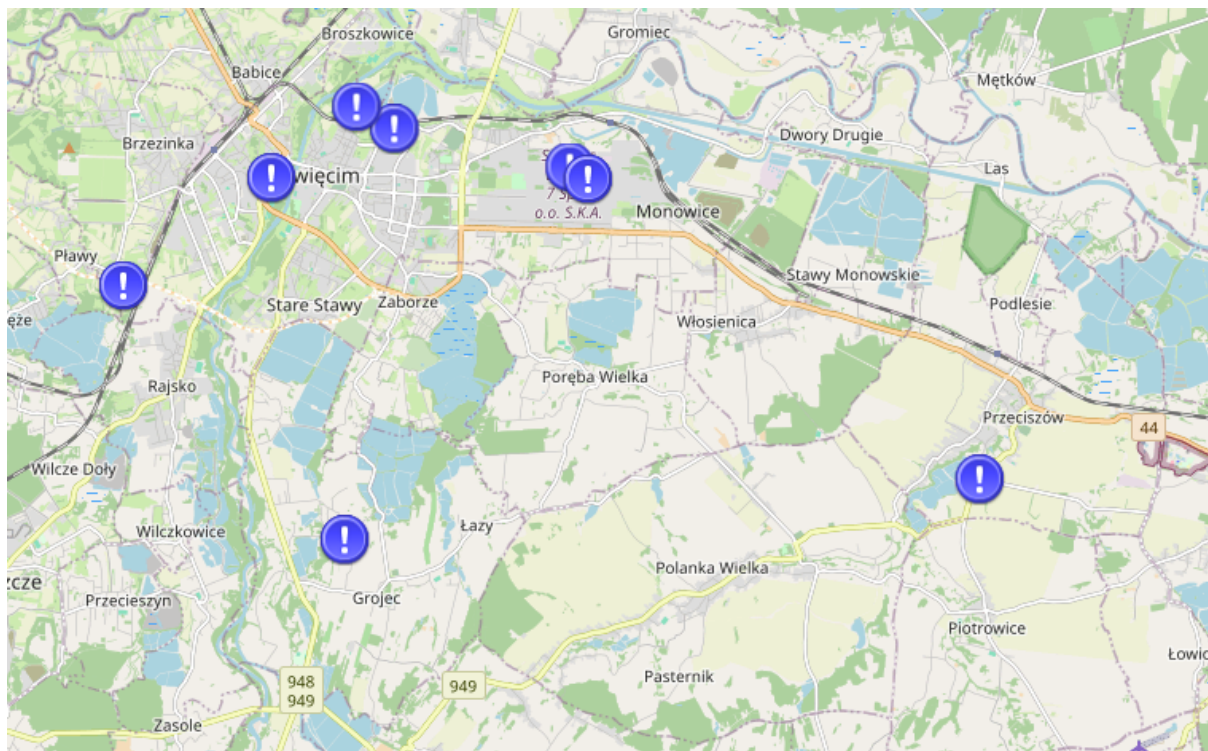
Dodatkowo Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach w latach 2022-2023 organizował następujące szkolenia statutowe dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich z terenu powiatu oświęcimskiego:

- „Dobre praktyki rolnicze wpływające na żyzność gleb”,
- „Wapnowanie i plany nawozowe jako sposoby na efektywne ograniczenie nawożenia”.

Ponadto w latach 2022-2023 zorganizowano 4 szkolenia (jedno w 2022 r., trzy w 2023 r.) „Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego”.

4.7.1.4. Zanieczyszczenia gleby

Zgodnie z informacją przekazaną przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Krakowie na terenie powiatu oświęcimskiego występuje 9 terenów zidentyfikowanych jako historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi (HZPZ), dwa z nich nie zostały jeszcze potwierdzone, aktualnie toczy się postępowanie, natomiast pozostałe 7 są historycznymi zanieczyszczeniami. Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi występują na terenie gmin: Oświęcim (1 HZPZ), Przeciszów (1 HZPZ), Osiek (1 HZPZ) oraz miasta Oświęcim (6 HZPZ, z czego 2 niepotwierdzone i 4 potwierdzone).

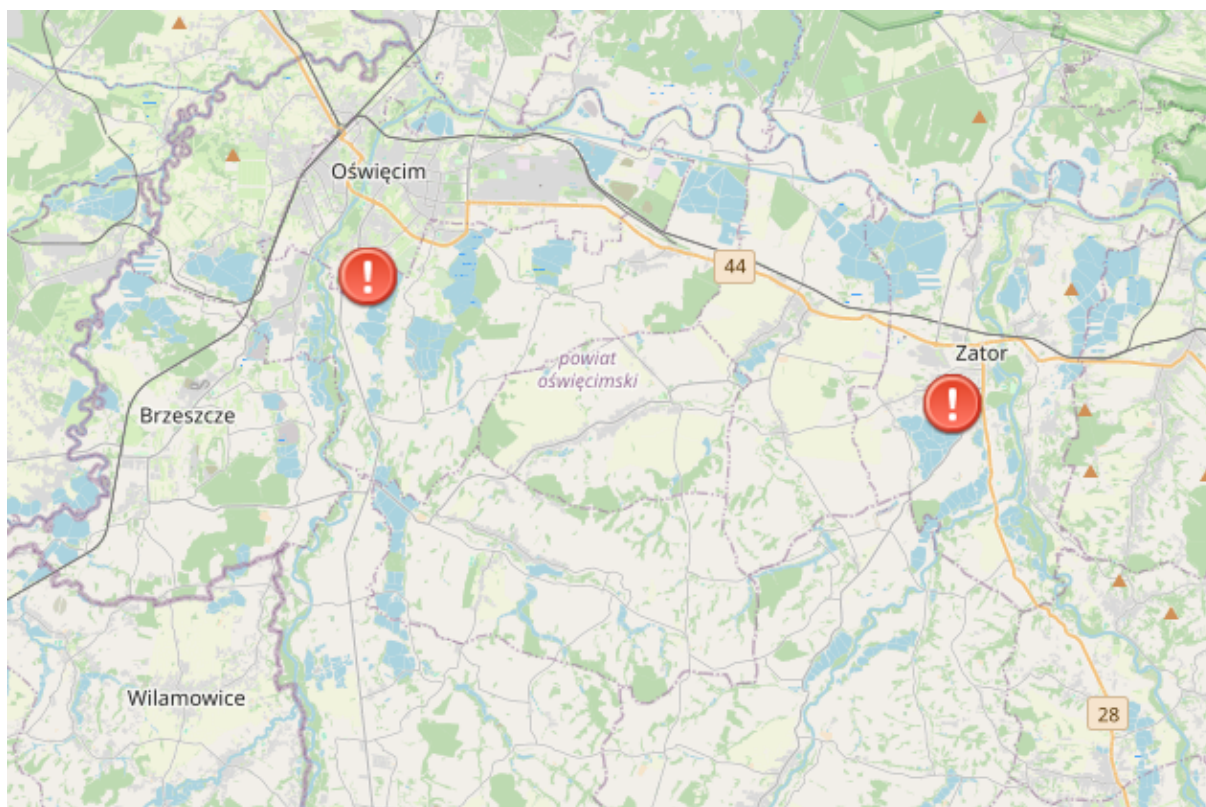
Rysunek 25. Lokalizacja historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOS i <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy> (dostęp: czerwiec 2024 r.)

Na terenie powiatu oświęcimskiego występują 2 tereny zidentyfikowane jako szkody w środowisku. Szkody występują na terenie gminy Oświęcim i Zator.

Szkoda w środowisku zlokalizowana na terenie gminy Oświęcim dotyczy zanieczyszczenia siedlisk gatunków chronionych w wyniku spuszczenia wody ze stawów. Szkodą objęte są następujące gatunki: zausznik (*Podiceps nigricollis*) i rybitwa białowasa (*Chlidonias hybrida*).

W przypadku szkody w środowisku na terenie gminy Zator dotyczy ona zmniejszenia populacji gatunków chronionych ptaków na obszarze Natura 2000 w wyniku polowań prowadzonych na przestrzeni lat przez OHZ w Zatorze. Szkodą objęte są następujące gatunki: perkoz rdzawoszyi (*Podiceps griseigena*), zausznik (*Podiceps nigricollis*), cyranka (*Anas querquedula*), krakwa (*Anas strepera*), podgorzałka (*Aythya nyroca*), hełmiatka (*Netta rufina*), kokoszka (*Gallinula chloropus*), śmieszka (*Chroicocephalus ridibundus*), mewa czarnogłowa (*Larus melanocephalus*), podróżniczek (*Luscinia svecica*), zimorodek (*Alcedo atthis*), sieweczka rzeczna (*Charadrius dubius*), krwawodziób (*Tringa totanus*).

Rysunek 26. Lokalizacja szkód w środowisku na terenie gmin Oświęcim i Zator

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ i <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy> (dostęp: czerwiec 2024 r.)

Zgodnie z informacją RDOŚ Kraków poza terenami, które są już wpisane do rejestru na terenie powiatu oświęcimskiego toczą się dwa postępowania w sprawie wpisu do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi jak i terenów potencjalnie zanieczyszczonych:

- na terenie przedsiębiorstwa Synthos Dwory w Oświęcimiu ujawniono zanieczyszczenie w zakresie: tetrachlorobenzenu, heksachlorobenzen i pentachlorobenzen,
- na terenie gminy Kęty umieszczono działkę, na której w przeszłości znajdowała się odlewnia żeliwa w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi sporządzonym przez Starostę Oświęcimskiego,
- na terenie gminy Polanka Wielka umorzono postępowanie w sprawie wydania decyzji o dokonaniu wpisu do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie działki, na której m.in. funkcjonuje stacja paliw, uzasadnieniem umorzenia był fakt zakwalifikowania zanieczyszczenia jako szkodę w powierzchni ziemi.

4.7.1.5. Rekultywacja

Na terenie powiatu oświęcimskiego działa 5 przedsiębiorstw posiadających aktualne decyzje rekultywacyjne wydane przez Starostę Oświęcimskiego:

- Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.,
- Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.,
- Frakcja Sp. z o.o.,
- Hydrostal Sp. z o.o.,
- Tęcza Bielany Sp. z o.o.

Ponadto jedną aktualną decyzję rekultywacyjną posiada osoba fizyczna.

W 2022 roku Starosta wydał 10 decyzji dotyczących rekultywacji gruntów, w tym:

- 4 decyzje zmieniające decyzje rekultywacyjne w zakresie terminu zakończenia rekultywacji,
- 2 decyzje uznające rekultywację gruntów za zakończoną
- 1 decyzję określającą stopień ograniczenia lub utraty wartości użytkowej gruntów oraz osobę obowiązującą do ich rekultywacji,
- 1 decyzję określającą osobę obowiązującą, kierunek i termin zakończenia rekultywacji gruntów,
- 2 decyzje odmawiające zmiany terminy zakończenia rekultywacji.

W 2023 roku wydano 12 decyzji dotyczących rekultywacji gruntów na terenie powiatu oświęcimskiego, w tym:

- 1 decyzję określającą stopień ograniczenia lub utraty wartości użytkowej gruntów, osobę obowiązującą, kierunek i termin zakończenia rekultywacji gruntów,
- 2 decyzje określające osobę obowiązującą, kierunek i termin zakończenia rekultywacji,
- 5 decyzji uznających rekultywację gruntów za zakończoną,
- 2 decyzje zmieniające kierunek rekultywacji,
- 1 decyzję zmieniającą kierunek i termin zakończenia rekultywacji,
- 1 decyzję zmieniającą kierunek, termin i zakres gruntów wymagających rekultywacji.

4.7.2. Analiza SWOT

Gleby	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
badania gleb na terenie gmin powiatu	występowanie historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi i szkód w środowisku
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
możliwość korzystania z porad w ODR i ARIMR możliwość wykonania badania gleby w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gliwicach	możliwe zanieczyszczenie gleb w wyniku niskiej emisji i ruchu pojazdów ryzyko pojawienia się szkodników lub patogenów pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych

Źródło: opracowanie własne

4.7.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu gleb

Obszar powiatu oświęcimskiego pokryty jest głównie utworami czwartorzędowymi, na których wykształciły się gleby bielcowe, pseudobielcowe, brunatne, czarne ziemie, gleby bagienne i mady. Miejscami występują także rędziny wykształcone na skałach wapiennych. Największą powierzchnię powiatu zajmują gleby bielcowe (ok. 95%).

W ramach działalności kontrolnej Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadził będzie jako kontynuację badania gleb ornych w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych w Polsce”, a Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa wykonywał będzie kontrole zanieczyszczenia płodów rolnych środkami ochrony roślin. Zadania te finansowane będą ze środków własnych GIOŚ i WIORiN.

W harmonogramie realizacji zadań własnych dla Starosty powiatu oświęcimskiego zapisano zadanie wynikające z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony Środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54, z późn. zm., art.101d), jest to zadanie dotyczące identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Zadanie to powinien realizować właściciel terenu.

W razie potrzeby Starosta sporządza wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, a także prowadzi badania gruntu i wód na terenach przemysłowych stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi.

Cennym działaniem przyczyniającym się do zwiększenia świadomości ekologicznej i rolniczej jest organizacja spotkań informacyjnych, konferencji, szkoleń i akcji informacyjnych połączonych z praktycznymi zajęciami dla rolników, zainteresowanych produkcją rolną, a także właścicieli gospodarstw predysponujących do ekologicznych i agroturystycznych. Działania przy współudziale z powiatem prowadzone są przez Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa finansowane z wykorzystaniem ich własnych środków finansowych.

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawania odpadów.

Tabela 57. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028” Racjonalne gospodarowanie odpadami			
L.p.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Szczegółowa analiza zakładów pod kątem wydawania pozwoleń na wytwarzanie odpadów w związku z eksploatacją instalacji	W latach 2022-2023 przeprowadzono kontrole w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi: - w 2022 roku – 13 kontrole, - w 2023 roku – 14 kontrole. W 2022 roku wydano 2 decyzje na wytwarzanie odpadów, natomiast w 2023 roku wydano 3 decyzje na wytwarzanie odpadów.	w latach 2022-2023 wydano 5 decyzji na wytwarzanie odpadów
2.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	W latach 2022-2023 zorganizowano 8 prelekcji w szkołach połączone z przekazaniem zestawów ochrony klimatu – pojemników do segregacji odpadów Ponadto w latach 2022-2023 w ramach edukacji ekologicznej przeprowadzono akcje zbierania odpadów niebezpiecznych tj. zużytych baterii ze szkół podstawowych z terenu powiatu.	bieżąca realizacja

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie powiatu oświęcimskiego

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie powiatu.

Tabela 58. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawania odpadów.

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy	Stan aktualny
1.	Liczba nowych wydanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów w związku z eksploatacją instalacji	2	2 (2022 r.) 3 (2023 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatu Oświęcimskiego, WIOŚ/GIOŚ

4.8.1. Opis stanu obecnego

Na terenie powiatu oświęcimskiego źródłami wytwarzanych odpadów są:

- gospodarstwa domowe, w których powstają także odpady wielkogabarytowe oraz niebezpieczne,
- obiekty infrastruktury społecznej i komunalnej,
- obszary ogrodów, parków, cmentarzy,
- ulice i place,
- przedsiębiorstwa i firmy prowadzące działalność gospodarczą.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, jak również ich struktura oraz skład są uzależnione od różnych uwarunkowań lokalnych. Należy do nich:

- poziom rozwoju gospodarczego obszaru,
- zamożność społeczeństwa,
- rodzaj zabudowy mieszkalnej,
- sposób gospodarowania zasobami,
- przyzwyczajenia w konsumpcji dóbr materialnych,
- cechy charakterologiczne mieszkańców,
- podatność na edukację ekologiczną.

Największy wpływ na ilość i skład morfologiczny powstających odpadów komunalnych w danej społeczności mają pojedyncze decyzje zapadające w trakcie zakupów poszczególnych towarów i wyboru rodzaju opakowania. Gospodarka odpadami na terenie gmin należących do powiatu oświęcimskiego oparta jest na zasadach „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2023-2028” (uchwała nr LXXXI/1191/24 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2024 r.). Celem nadrzędnym Planu jest rozwijanie na terenie województwa małopolskiego systemu gospodarki odpadami opartego na zapobieganiu powstawaniu odpadów, przygotowaniu ich do ponownego użycia, recyklingu oraz innych metodach odzysku i unieszkodliwiania.

Poniżej przedstawiono wybrane, najważniejsze cele Planu w gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji):

- zmniejszenie ilości powstających odpadów, w tym ograniczenie marnotrawstwa żywności,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji,
- doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami:
 - gminy są zobowiązane do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu frakcji odpadów komunalnych w roku 2025 na poziomie 55%,
 - do 2030 r. poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych powinien osiągnąć 60%,
 - do 2034 r. poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych powinien osiągnąć 64%,
 - redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie:
 - 30% wagowo – za każdy rok 2025-2029,
 - 20% wagowo – za każdy rok 2030-2034,
 - 10% wagowo w roku 2035 i za każdy kolejny rok.
- zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie),
- utrzymanie trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska,
- zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych,
- zaprzestanie składowania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bez przetworzenia,
- zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów komunalnych,
- monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12),
- utrzymanie funkcjonowania instalacji komunalnych w zakresie składowania pozostałości po przetworzeniu odpadów komunalnych, w tym modernizacja/rozbudowa.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw („ustawa nowelizująca”), wprowadzono szereg zmian dotyczących m.in. udzielania przez gminy zamówień publicznych na odbiór oraz odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, a także zrezygnowano z organizacji systemów gospodarowania odpadami komunalnymi w ramach regionów.

Nowelizacja istotnie zmienia system gospodarki odpadami komunalnymi. W poprzednim stanie prawnym gospodarowanie odpadami komunalnymi, co do zasady powinno zamykać się w granicach regionów gospodarki odpadami komunalnymi, wyznaczonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. Nowelizacja likwiduje tę regionalizację. Nadal jednak obowiązują pewne ograniczenia dotyczące gospodarowania głównie niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi oraz bioodpadami odebranymi od właścicieli nieruchomości; odpady takie mogą być przekazywane wyłącznie do tzw. instalacji komunalnych, ujętych na listach prowadzonych przez Marszałków Województwa.

4.8.1.1. Zasady gospodarowania odpadami na terenie powiatu

Głównymi celami w zakresie gospodarki odpadami jest doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz redukcja strumienia odpadów komunalnych zmieszanych kierowanych do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych oraz poprawa wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, co już jest realizowane.

W oparciu o zapisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Rady Gmin uchwaliły akty prawa miejscowego regulujące zasady utrzymania czystości i porządku jak i szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Podmiotami odbierającymi (tym samym wykonawcą usługi) są wyłonione w trybie zamówienia publicznego przedsiębiorstwa. Wykonawcy realizują zamówienia publiczne na rzecz gmin stosując zasady określone w Regulaminach Utrzymania Czystości i Porządku oraz Szczegółowych zasadach świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i ich zagospodarowania.

Regulaminy określają m.in.: rodzaje odbieranych odpadów, rodzaje pojemników na nieruchomościach oraz częstotliwość odbierania odpadów. Gospodarowanie odpadami na terenie gmin powiatu oświęcimskiego przebiega zgodnie z ustalonymi regulaminami i podlega rocznemu obowiązkowi sprawozdawczości. Do 31 marca każdego roku wójt lub burmistrz przedkłada sprawozdanie Marszałkowi Województwa.

W każdej gminie ustalono wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Opłaty te są uzależnione od ilości osób zamieszkujących dane gospodarstwo domowe oraz od tego czy mieszkańcy deklarują selektywne gromadzenie odpadów.

Częścią integralną ww. systemu jest funkcjonowanie Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Obecnie na terenie gmin powiatu oświęcimskiego funkcjonują PSZOK-i:

- Brzeszcze – PSZOK zlokalizowany w Brzeszczach przy ulicy Granicznej 48,
- Chełmek – PSZOK zlokalizowany w miejscowości Chełmek przy ulicy Piastowskiej 18, na terenie Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Chełmku Sp. z o.o.,
- Kęty – PSZOK zlokalizowany w Kętach przy ulicy Mickiewicza 8 oraz PSZOK przy ulicy Kęckie Góry Północne,
- Osiek – PSZOK zlokalizowany poza terenem gminy w Kętach przy ulicy Kęckie Góry Północne,
- Oświęcim – PSZOK zlokalizowany w Oświęcimiu przy ulicy Bema 12 A,
- M. Oświęcim – PSZOK zlokalizowany w Oświęcimiu przy ulicy Bema 12 A i PSZO przy ulicy Więźniów Oświęcimia 10,
- Polanka Wielka – PSZOK zlokalizowany jest poza terenem gminy w miejscowości Chocznia przy ulicy Tadeusza Kościuszki 304,
- Przeciszów – PSZOK zlokalizowany jest poza terenem gminy w Oświęcimiu przy ulicy Bema 12 A,
- Zator – PSZOK zlokalizowany w Zatorze przy ulicy Wadowickiej 57 B.

Informacje o miejscach i terminach zbierania mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przeterminowanych leków, zużytych baterii zamieszczane są na stronach internetowych Urzędów Gmin powiatu oświęcimskiego.

Głównymi celami w zakresie gospodarki odpadami jest doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz redukcja strumienia odpadów komunalnych zmieszanych kierowanych do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych.

4.8.1.2. Ilości zebranych odpadów

W 2022 roku zebrano 40 260,4200 Mg odpadów z gospodarstw domowych, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 269,1 kg/rok/mieszkańca. Oprócz systemu zbierania zmieszanych odpadów komunalnych na terenie powiatu istnieje system selektywnego zbierania odpadów. Selektywnie zbierane są odpady opakowaniowe, papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, odpady ulegające biodegradacji, odpady niebezpieczne, baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

W poniższej tabeli przedstawiono informacje dotyczące ilości zebranych odpadów oraz usuniętych dzikich wysypisk zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 59. Ilość zebranych odpadów zmieszanych oraz dzikich wysypisk z terenu powiatu oświęcimskiego

Odpady komunalne	Jednostka miary	2020	2021	2022
ogółem	Mg	42 646,2900	47 242,2000	40 260,4200
ogółem na 1 mieszkańca	Mg	0,2811	0,3135	0,2691
z gospodarstw domowych	Mg	37 872,9900	39 659,9400	33 202,8200
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	Mg	0,2496	0,2632	0,2219
jednostki odbierające w badanym roku wg obszaru działalności	szt.	15	13	13
dzikie wysypiska istniejące (stan w dniu 31.12)	szt.	11	6	4
zlikwidowane dzikie wysypiska w ciągu roku	szt.	90	85	98

Źródło: opracowanie własne GUS, BDL (dostęp: czerwiec 2024 r.)

Według analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi wykonywanych przez poszczególne gminy powiatu oświęcimskiego wynika, iż stosunek ilości zebranych i odbieranych odpadów zmieszanych do ilości odpadów segregowanych corocznie się zmniejsza.

W 2021 roku wprowadzono nowe poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W związku z tym od 2021 roku poziom obliczany jest dla wszystkich odpadów komunalnych ogółem.

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są zobowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

- 20% wagowo – za rok 2021;

- 25% wagowo – za rok 2022;
- 35% wagowo – za rok 2023;
- 45% wagowo – za rok 2024;
- 55% wagowo – za rok 2025;
- 56% wagowo – za rok 2026;
- 57% wagowo – za rok 2027;
- 58% wagowo – za rok 2028;
- 59% wagowo – za rok 2029;
- 60% wagowo – za rok 2030;
- 61% wagowo – za rok 2031;
- 62% wagowo – za rok 2032;
- 63% wagowo – za rok 2033;
- 64% wagowo – za rok 2034;
- 65% wagowo – za rok 2035 i każdy kolejny rok.

W roku 2023 wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wynosił 35%. Poniżej przedstawiono gminy powiatu oświęcimskiego, które osiągnęły wymagany poziom:

- Gmina Brzeszcze – 36,87%,
- Gmina Kęty – 38,32%,
- Gmina Osiek – 47,95%
- Gmina Oświęcim – 37%,
- Gmina Przeciszów – 36,34%,
- Gmina Zator – 48,22%.

4.8.1.3. Odpady z sektora przemysłowego

Przedsiębiorcy zajmujący się gospodarowaniem odpadami działają na terenie powiatu oświęcimskiego w oparciu o decyzje wydane przez Starostę Oświęcimskiego.

W 2023 roku Starostwo Powiatowe przeprowadziło 63 postępowania dotyczące gospodarki odpadami:

- wydano 6 zmian zezwoleń na zbieranie/przetwarzanie odpadów,
- wydano 9 nowych zezwoleń i 4 pozwolenia na wytwarzanie odpadów, a 7 wygaszono lub stwierdzono wygaśnięcie,
- 3 sprawy postępowania umorzono,
- 1 sprawę pozostawiono bez rozpatrzenia,
- 30 spraw jest w trakcie rozpatrywania.

Powiat oświęcimski w latach 2022-2023 przeprowadzał kontrole w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:

- w 2022 roku – 13 kontroli,
- w 2023 roku – 14 kontroli.

W 2023 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie przeprowadził na terenie powiatu oświęcimskiego 60 kontroli przedsiębiorstw w związku z gospodarką odpadami.

4.8.1.4. Dzikie wysypiska

Na terenie poszczególnych gmin powiatu oświęcimskiego okresowo pojawiają się dzikie wysypiska, co jest problemem. Wysypiska są na bieżąco lokalizowane i likwidowane w miarę ich pojawiania się.

Na terenie:

- gminy Brzeszcze – w 2023 roku uprzątnięto 15 dzikich wysypisk śmieci,
- gminy Chelmek – w 2022 roku usunięto 1 dzikie wysypisko, natomiast w 2023 roku zlikwidowano 5 dzikich wysypisk, w 2023 roku wszczęto 3 postępowania w zakresie usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych na ich składowanie lub magazynowanie,
- gminy Kety – corocznie usuwane są dzikie wysypiska, w 2022 roku usunięto 68 dzikich wysypisk (88,26 m³), natomiast w 2023 roku usunięto 64 dzikie wysypiska (110,00 m³),
- miasta Oświęcim – w 2022 roku zlikwidowano 3 dzikie wysypiska, natomiast w 2023 roku zlikwidowano 6 dzikich wysypisk,
- gmina Przeciszów – nie występują dzikie wysypiska, jednak 2 razy do roku zdarzają się odpady wzdłuż drogi gminnej.

4.8.1.5. Azbest

Na właścicielu, zarządcy bądź użytkowniku nieruchomości, na której znajdują się wyroby zawierające azbest, ciąży obowiązek sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania – obowiązek tzw. inwentaryzacji. Inwentaryzacja jest wykonywana na podstawie spisu z natury. Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Podmioty prawne przedkładają informację bezpośrednio marszałkowi województwa. Dane należy raportować corocznie do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy. Zebrane od osób fizycznych informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada marszałkowi województwa do 31 marca każdego roku w formie aktualizacji Bazy Azbestowej.

Gminy powiatu oświęcimskiego we własnym zakresie prowadzą akcje usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest:

- Gmina Brzeszcze:
 - Program usuwania azbestu przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Brzeszczach w dniu 14 lipca 2009 r., zaktualizowany uchwałą z dnia 29 września 2017 r.,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2022 roku: 23,3000 Mg,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2023 roku: 38,9400 Mg,
- Gmina Chelmek:
 - Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Chelmek na lata 2012-2032 przyjęty uchwałą nr XXXI/264/2013 Rady Miejskiej w Chelmku z dnia 10 lipca 2013 r.,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2022 roku: 67,0500 Mg,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2023 roku: 36,2900 Mg,
- Gmina Kęty:
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2022 roku: 70,0000 Mg,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2023 roku: 69,9900 Mg,
- Gmina Osiek:
 - Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Osiek został przyjęty uchwałą nr XXXII/250/2014 Rady Gminy Osiek z dnia 28 marca 2014 r.,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2022 roku: 45,9600 Mg,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2023 roku: 31,2000 Mg,
- m. Oświęcim:
 - Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta Oświęcim na lata 2022-2032 przyjęty uchwałą nr LII/834/22 Rady Miasta Oświęcim z dnia 31 sierpnia 2022 r.,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2022 roku: 16,7600 Mg,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2023 roku: 13,2000 Mg,
- Gmina Oświęcim:
 - Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oświęcim na lata 2017-2032 przyjęty uchwałą nr XXXIX/439/17 Rady Gminy Oświęcim z dnia 22 listopada 2017 r.,
 - Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2022 roku: 78,2800 Mg,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2023 roku: 45,8200 Mg,
- Gmina Polanka Wielka:
 - Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Polanka Wielka przyjęty uchwałą nr XV/71/2015 Rady Gminy Polanka Wielka z dnia 30 grudnia 2015 roku,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2022 roku: 47,5100 Mg,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2023 roku: 71,0680 Mg,
- Gmina Przeciszów:
 - Program usuwania azbestu z 2010 r.,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2022 roku: 98,2200 Mg,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2023 roku: 108,8400 Mg,
- Gmina Zator:
 - Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zator na lata 2012-2023 przyjęty uchwałą nr XIX/127/11 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 29 listopada 2011 roku,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2022 roku: 107,0600 Mg,
 - ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w 2023 roku: 88,0000 Mg.

Według danych zawartych w Bazie Azbestowej na terenie powiatu oświęcimskiego:

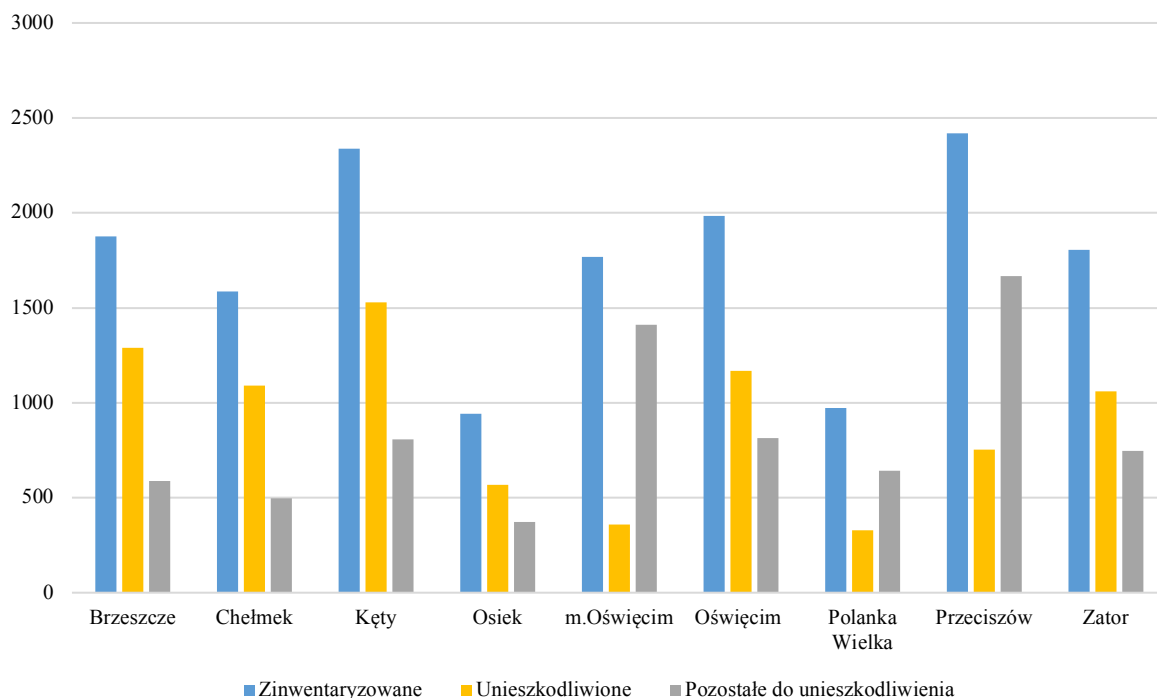
- zinwentaryzowano: 15 691,1960 Mg wyrobów zawierających azbest,
- unieszkodliwiono: 8 147,6680 Mg wyrobów zawierających azbest,

- pozostało do unieszkodliwienia: 7 543,5270 Mg wyrobów zawierających azbest.

Tabela 60. Masy wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych, unieszkodliwionych i pozostałych do unieszkodliwienia na terenie powiatu oświęcimskiego i gmin wchodzących w skład powiatu zgodnie z Bazą Azbestową

Jednostka	Zinwentaryzowane			Unieszkodliwione			Pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
Brzeszcze	1875,2390	1725,5780	149,6610	1288,3260	1264,9330	23,3930	586,9130	460,645	126,2680
Chelmek	1586,4660	1542,6680	43,7980	1089,7790	1067,6930	22,0860	496,6870	474,9750	21,7120
Kęty	2338,2890	1959,8610	378,4280	1529,4650	1516,5250	12,9400	808,8240	443,3360	365,4880
Osiek	943,0940	890,5940	52,5000	569,1940	544,4440	24,7500	373,9000	346,1500	27,7500
m. Oświęcim	1769,5250	567,8300	1201,6950	359,7590	202,7460	157,0140	1409,7660	365,0850	1044,6810
Oświęcim	1982,3780	1709,2140	273,1640	1169,3820	1165,5920	3,7900	812,9960	543,6220	269,3740
Polanka Wielka	973,0960	879,1960	93,9000	329,6310	320,4810	9,1500	643,4650	558,7150	84,7500
Przeciszów	2419,2330	2419,2330	0	753,6080	753,6080	0	1665,6250	1665,6250	0
Zator	1803,8760	1786,8450	17,0310	1058,5240	1050,8040	7,7200	745,3520	736,0410	9,3110
powiat oświęcimski	15691,1960	13481,0200	2210,1760	8147,6680	7886,8260	2660,8430	7543,5270	5594,1940	1949,3330

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy Azbestowej (dostęp: czerwiec 2024 r.)

Rysunek 27. Ilości zinwentaryzowanych, unieszkodliwionych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest z terenu poszczególnych gmin powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bazy Azbestowej (dostęp: czerwiec 2024 r.)

4.8.2. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
rosnący udział selektywnej zbiórki odpadów w stosunku do odpadów zmieszanych prowadzona edukacja ekologiczna na terenie poszczególnych gmin powiatu dobre tempo usuwania azbestu z terenu powiatu	występowanie dzikich wysypisk na terenie gmin powiatu
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
uszczelnienie systemu gospodarki odpadami	dalszy wzrost kosztów zagospodarowania odpadów komunalnych

inwentaryzacje odpadów zawierających azbest na terenie gmin powiatu pozyskanie środków zewnętrznych na usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest edukacja ekologiczna mieszkańców i promocja racjonalnej gospodarki odpadami wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym	w wyniku rozwoju turystyki istnieje niebezpieczeństwo pozostawienia odpadów na terenie powiatu dzięki wysypiska
--	--

Źródło: opracowanie własne

4.8.3. Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

W gospodarce odpadami komunalnymi dąży się do objęcia zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców, zapewnienia objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów.

Analiza SWOT wskazuje, iż mocną stroną powiatu jest fakt, iż wszystkie gminy prowadzą gospodarkę odpadami zgodnie z założeniami nowelizacji ustawy o odpadach, prowadzą selektywną zbiórkę odpadów, a także że udział odpadów zmieszanych w stosunku do selektywnie zmieszanych maleje, co jest dobrą prognozą na przyszłość. W związku z tym w harmonogramach zadań monitorowanych zapisano, iż gminy będą w dalszym ciągu opracowywać coroczne sprawozdania z gospodarki odpadami oraz doskonalić selektywną zbiórkę wszystkich rodzajów odpadów. Bardzo ważnymi zadaniami jest osiągnięcie wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz poziomu ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Zadania te będą realizowane przez gminy i finansowane ze środków własnych z ewentualnymi dofinansowaniem ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. W zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest gminy posiadają Programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Analiza SWOT wskazała jako słabą stronę powiatu oświęcimskiego występowanie dzikich wysypisk.

Na terenie powiatu działają przedsiębiorstwa produkujące odpady przemysłowe oraz odpady niekomunalne, których zagospodarowanie należy do przedsiębiorców. W związku z tym w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów przemysłowych Powiat Oświęcimski realizować będzie zadania polegające na wspieraniu wdrażania nowych technologii odzysku odpadów oraz proekologicznych i efektywnych metod zagospodarowania odpadów. Działania te będą opierały się na doradztwie i promocji, a także akcjach informacyjnych i edukacyjnych. W zakresie odpadów przemysłowych Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie będzie w dalszym ciągu kontynuował działania polegające na kontroli przedsiębiorstw w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych. Na terenie poszczególnych gmin należących do powiatu oświęcimskiego prowadzone są corocznie akcje edukacyjne, zarówno przez same gminy jak i inne instytucje zajmujące się ochroną środowiska, lasami czy edukacją. Są to działania okazjonalne, okresowe, a także cykliczne, które już na stałe wpisały się w harmonogram imprez i wydarzeń na terenach niektórych gmin z udziałem różnych instytucji zaangażowanych w ekologię i ochronę środowiska. Analiza SWOT wskazuje jako mocną stronę powiatu dobrze i skutecznie prowadzoną edukację ekologiczną na terenie poszczególnych gmin. W związku z tym ważnym elementem jest świadomość ekologiczna społeczeństwa, biorącego aktywny udział w procesie zagospodarowania odpadów. Edukacja ekologiczna jest procesem, którego głównym celem jest ukształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy mieszkańców powiatu oświęcimskiego w sferze konsumpcji, a także postępowania z odpadami. W zakresie gospodarki odpadami świadomość ekologiczna społeczeństwa jest nadal niewystarczająca, dlatego też konieczne jest przeprowadzanie edukacji ekologicznej. W harmonogramie realizacji zadań prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi zostało zapisane jako zadanie realizacji przez samorządy gminne. Źródłem finansowania zadania będą środki własne gmin oraz dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

4.9. Zasoby przyrodnicze

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie zasobów przyrodniczych.

Tabela 61. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cel zapisany w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028”			
Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody			
L.p.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Prowadzenie nasadzeń i odnowy zieleni ochronnej przy drogach powiatowych	W ramach prowadzonych inwestycji wykonano nasadzenia zastępcze wynikające z decyzji zezwalających na usunięcie drzew. W 2021 roku nasadzono 784 drzewa oraz 47 krzewów za łączną kwotę 227 908,00 zł, natomiast w 2022 roku nasadzono 15 drzew na łączną kwotę 12 134,81 zł. W 2023 roku nasadzono 27 drzew za łączną kwotę 15 708,60 zł w pasach drogowych dróg powiatowych.	w latach 2021-2023 nasadzono 826 drzew
2.	Szczegółowa analiza dla wydawanych pozwoleń na budowę pod kątem oddziaływania na środowisko	W 2023 roku Starosta Oświęcimski wydał łącznie 633 decyzje administracyjne, zatwierdzające projekty budowlane i udzielające pozwolenia na budowę.	633 decyzje
3.	Opracowanie uproszczonych planów urządzania lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa	Na terenie powiatu oświęcimskiego na zlecenie Starosty sporządzonych jest 24 Uproszczonych Planów Urządzania Lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, obejmujących 51 obrębów.	24 UPUL
4.	Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń i w lasach prywatnych	Starosta Oświęcimski powierzył w drodze porozumień realizację zadania Nadleśniczemu Nadleśnictwa Andrychów i Nadleśniczemu Nadleśnictwa Chrzanów prowadzenie w jego imieniu spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności skarbu Państwa. .	powierzono do prowadzenia
5.	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu przyrody oraz promocja tych walorów	W 2023 roku na terenie powiatu oświęcimskiego przeprowadzono szereg akcji informacyjno-edukacyjnych takich jak: 6 wydarzeń związanych z ochroną klimatu, w tym: - powiatowe stoisko klimatyczne podczas 4 wydarzeń, na którym, doradczynie ds. klimatu i środowiska przedstawiała przyczyny i skutki zmian klimatu oraz działania adaptacyjne łagodzące negatywne skutki tych zmian, - wspólnie z Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji Gminy Oświęcim oraz Kołem Pszczelarzy Ziemi Oświęcimskiej zorganizowano Ekowarsztaty w Ekologicznej Pasiece Edukacyjnej w Harmężach. W wydarzeniu udział wzięło 12 dzieci z Gminy Oświęcim. Warsztaty były prowadzone przez Powiatową doradczynię ds. klimatu i środowiska oraz bartnika z Koła Pszczelarzy Ziemi Oświęcimskiej, - szkolenie dla Funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Oświęcimiu w zakresie „Instalacje fotowoltaiczne – zdarzenia ratowniczo-gaśnicze z udziałem instalacji fotowoltaicznych” w ramach wydarzenia edukacyjno-informacyjnego dot. Odnawialnych Źródeł Energii, - Kampania edukacyjno-informacyjną „II Małopolski Dzień dla Klimatu”, w ramach której przeprowadzono prelekcje i zajęcia edukacyjne wraz z wspólnym nasadzeniem drzewek w placówce przy współpracy z Nadleśnictwem Andrychów dla szkół i przedszkoli w Powiecie Oświęcimskim. Zorganizowano Powiatowe Stoisko Klimatyczne w Kętach, Porębie Wielkiej oraz w Brzeszczach, gdzie mieszkańcy byli edukowani na tematy związane ze zmianami klimatu, rolą drzew dla środowiska – jako utrwalenie wiadomości otrzymywali sadzonki drzew.	bieżąca realizacja

		Zainaugurowano działalność ekologicznej pasieki edukacyjnej, Powiat Oświęcimski przekazał na ręce bartników 100 sadzonek drzew miododajnych. Przekazano 100 szt. sadzonek drzew dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Oświęcimskim Centrum Kultury. W Parku Rodzinnym w Chełmku wspólnie z dziećmi i młodzieżą zasadzono 100 sadzonek drzew. Powiat Oświęcimski wzbogacił się o 850 szt. nowych sadzonek drzew m.in. sosna, świerk, grab, klon, dąb, buk. Część z nich została zasadzona wraz z uczniami na terenach szkół i przedszkoli, reszta trafiła w ręce mieszkańców do zasadzenia u siebie w ogrodzie, • Kampania edukacyjno-informacyjna „Włącz Oszczędzanie”, w ramach kampanii odbyły się 3 wydarzenia dla mieszkańców powiatu, na których zorganizowano Powiatowe Stoisko Klimatyczne, na którym każdy mógł sprawdzić swoją wiedzę na tematy związane z ochroną klimatu, oszczędzaniem energii oraz oszczędzaniem wody. Doradczyni ds. klimatu i środowiska wygłosiła prelekcję w Oświęcimskim Centrum Kultury dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku, na której omówiła obecny stan wiedzy na temat przyczyn i skutków zmian klimatu oraz działań adaptacyjnych łagodzących skutki tychże zmian oraz jak można łatwo oszczędzać wodę i energię w gospodarstwie domowym, • spotkanie dla Włodarzy jednostek samorządu terytorialnego oraz przedstawicieli Związku Spółek Wodnych w Oświęcimiu i dwóch spółek wodnych z powiatu oświęcimskiego. Podczas spotkania podsumowano współpracę jednostek samorządu terytorialnego w ramach podpisanego porozumienia o współpracy podczas I fazy projektu oraz poruszano tematykę ochrony środowiska i gospodarki wodnej w tym: ochrona powietrza, gospodarka odpadami – azbest oraz bezpieczeństwo hydrologiczne w powiecie oświęcimskim.	
--	--	---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie powiatu oświęcimskiego

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie powiatu.

Tabela 62. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie zasobów przyrodniczych

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy	Stan aktualny
1.	Liczba wykonanych dosadzeń drzew i krzewów [szt.]	1	27
2.	Liczba nowych pozwoleń na budowę	481	633
3.	Liczba opracowanych uproszczonych planów urządzania lasu	12	24 (na zlecenie Starosty)
4.	Powierzchnia gruntów leśnych [ha]	3968,02	3983,80
5.	Liczba prowadzonych działań edukacyjnych	5	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatu Oświęcimskiego, GUS, BDL

4.9.1. Opis stanu obecnego

4.9.1.1. Siedliska przyrodnicze mające znaczenie dla ochrony środowiska

Według podziału fizycznogeograficznego Kondrackiego (2002) powiat oświęcimski położony jest w obrębie następujących jednostek:

- Megaregion: Region Karpacki, Pozaalpejska Europa Środkowa,
- Makroregion: Kotlina Oświęcimska, Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, Pogórze Zachodniobeskidzkie,
- Mezoregion: Dolina Górnej Wisły, Pogórze Wilamowickie, Garb Tenczyński, Rów Krzeszowski, Pogórze Śląskie, Pogórze Wielickie,
- Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, Wyżyny Poleskie,
- Podprowincja: Podkarpacie Północne, Wyżyna Śląsko-Krakowska, Zewnętrzne Karpaty Zachodnie.

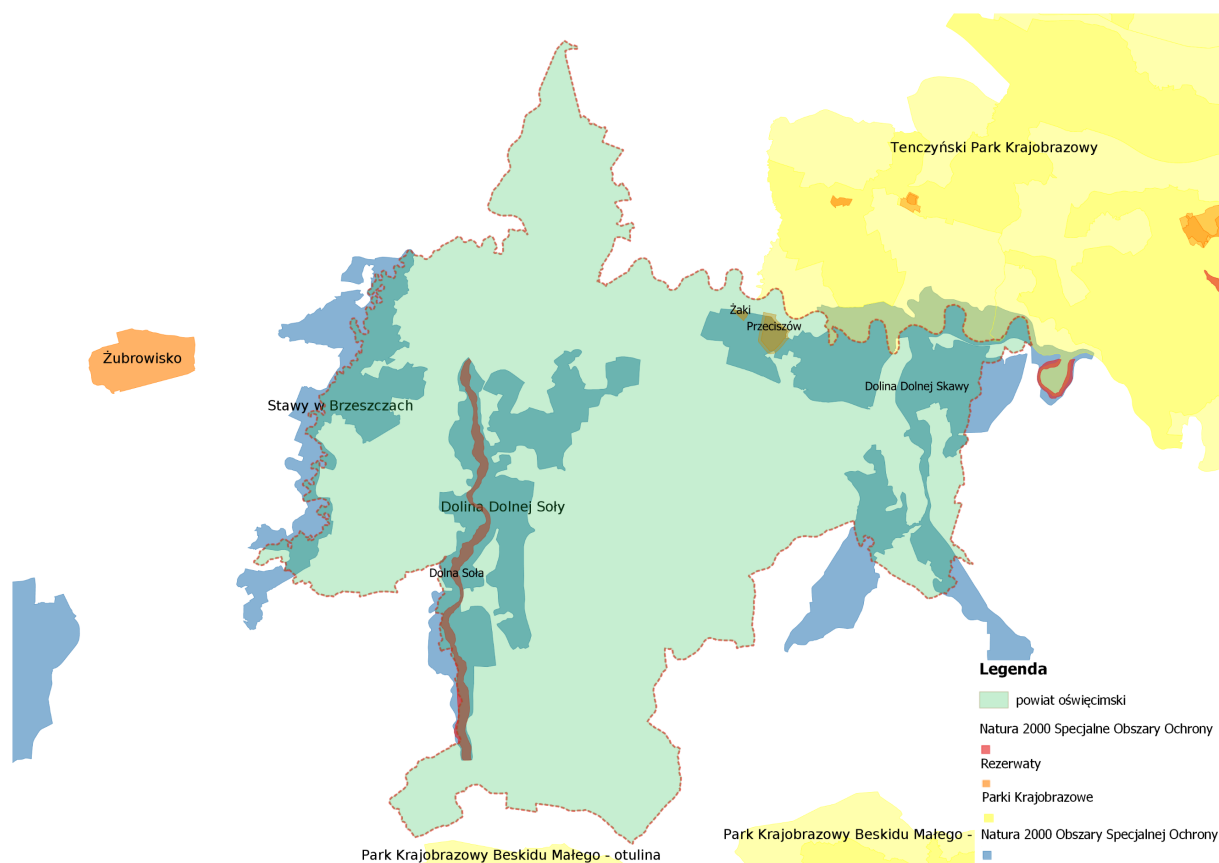
4.9.1.2. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu oświęcimskiego

Formami ochronnymi przyrody na terenie powiatu oświęcimskiego są: obszary Natura 2000 (4), rezerваты przyrody (2), użytki ekologiczne (4), zespół przyrodniczo-krajobrazowy (1) oraz pomniki przyrody (65).

Tabela 63. Powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie powiatu

L.p.	Nazwa obszaru	Powierzchnia całkowita [ha]	Gmina	Opis/Cel ochrony
NATURA 2000				
1.	Dolna Soła (PLH120083)	500,97	Brzeszcze, Oświęcim (gm. miejska), Oświęcim (gm. wiejska), Kęty	Obszar obejmuje fragment naturalnej doliny podgórskiej rzeki Soły, z szerokim kamienistym korytem, z dolami powyrobowymi w rzece, rozlewiskami i stawami hodowlanymi. Jeden z kompleksów stawów jest zarośnięty szuwarami. Intensywność produkcji ryb na poszczególnych stawach jest różna. Między stawami znajduje się rozproszona zabudowa wiejska - 1% powierzchni. Siedliska rolnicze zajmują 83% powierzchni. W dolinie występują pola uprawne, łąki - 4% terenu i lasy łęgowe - 12% obszaru. Na terenie ostoji pospolicie występuje kumak nizinny (kilkadziesiąt stanowisk - jedno z najliczniejszych miejsc na terenie woj. małopolskiego - na powierzchni ok. 1 ara może znajdować się kilkadziesiąt kumaków nizinnych). Kumakom tym często towarzyszą licznie trzaski: grzebieniasta i zwyczajna. Obszar jest miejscem występowania 5 typów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, w tym dominujących powierzchniowo, przekształconych łęgów wierzbowo-topolowych. Stwierdzono tu również 7 gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, w tym 1 gatunek ssaka, 2 gatunki płazów i 3 gatunki ryb. Obszar uzupełnia reprezentację bolenia, brzanki i głowacza białopłetwego w regionie kontynentalnym.
2.	Stawy w Brzeszczach (PLB120009)	3058,55	Brzeszcze, Oświęcim (gm. wiejska)	Obszar obejmuje położony w dolinie Wisły (odcinek o charakterze naturalnym), kompleks kilkunastu starych stawów rybnych o powierzchni sumarycznej około 160 ha (24% powierzchni). Stawy otaczają lasy (3% obszaru), łąki i pastwiska (35%) oraz pola (33% powierzchni). Roślinność wodna i bagienna składa się z 260 gatunków roślin naczyniowych (w tym grążel żółta, grzybień biały, paproć salwina), w rzadkim zbiorowisku łąk ostrożeńcowych występują: ostrożeń łąkowy, storczyki, bluszcz pospolity. Stawy są ważną ostoją ptaków, w tym ślepowrona, bączka, rybitwy białowąsej. Na terenie ostoji występuje 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 6 gatunków ptaków cennych i zagrożonych (nie wymienione w Dyrektywie).
3.	Dolina Dolnej Soły (PLB120004)	4023,55	Osiek Brzeszcze, Oświęcim (gm. miejska), Oświęcim (gm. wiejska), Kęty	Ostoja obejmuje kompleks stawów hodowlanych i fragment doliny dolnej Soły od miejscowości Nowa Wieś do przedmieść Oświęcimia. Ze względu na tylko częściowe uregulowanie rzeki Soły w wielu miejscach ma ona charakter typowej, naturalnej rzeki podgórskiej. W niektórych miejscach doliny zachowały się zbiorowiska lasu łęgowego wierzbowo-topolowego, które stanowią szczególną wartość przyrodniczą obszaru. Dolina Dolnej Soły stanowi ostoje dla wielu gatunków ptaków. Zidentyfikowano tu 12 gatunków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Wśród nich znajduje się 5 gatunków wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze jako ptaki zagrożone. Jest to jedna z najważniejszych w Polsce ostoji ślepowrona, gatunku, którego liczebność kwalifikuje Dolinę Dolnej Soły do międzynarodowych ostoji ptaków. Poza tym jest to również ostoja takich gatunków ptaków jak: bąk, bączek, bocian biały, błotniak stawowy, kropiatka, zielonka, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, dzięcioł zielonosiwy czy gąsiorek. Najważniejszym siedliskiem dla ptaków są stawy hodowlane, których największe kompleksy są usytuowane pomiędzy Grojcem a Zaborzem. Stawy są porośnięte roślinnością szuwarową, na niektórych usypane są wyspy o trwałej pokrywie roślinnej. Dolina Dolnej Soły okazała się również miejscem sprzyjającym reintrodukcji

				(ponowne wprowadzenie na stare miejsca bytowania) bobra, która realizowana jest tu od 1999 roku.
4.	Dolina Dolnej Skawy (PLB120005)	6818,64	Przeciszów, Zator, Oświęcim (gm. wiejska)	Dolina położona jest we wschodniej części mezoregionu Dolina Górnej Wisły, wchodzącego w skład Kotliny Oświęcimskiej. Obejmuje fragment doliny Wisły i uchodzącej do niej rzeki Skawy. Pierwsze stawy rybne w dolinie górnej Wisły powstały na przełomie XIII i XIV wieku. W kolejnych stuleciach stawy zostały rozbudowane i do dzisiaj funkcjonują. Jednym z najstarszych stawów karpiowych jest staw w Zatorze. Na większości prowadzona jest intensywna hodowla karpia. Znajduje się tu zanikające w siedliskach naturalnych stanowiska orzecha kotewki wodnej i grzybieńczyka wodnego. Obok karpia-głównego gatunku hodowanego, prowadzi się hodowlę lina, jazia, tołpygi, amura, karasi oraz ryb drapieżnych. Charakterystyczną cechą krajobrazu jest mozaika użytków: pól uprawnych, otwartych wód stawów hodowlanych i użytków zielnych. Na skutek eksploatacji żwiru znajdują się zalane wyrobiska. Na wschód od Oświęcimia zachował się płat grądu subkontynentalnego z przewagą starych okazów lipy. Utworzono dwa rezerwaty przyrody – Żaki i Przeciszów. W ostoi stwierdzono występowanie 17 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Liczebność 2 gatunków spełniają kryteria międzynarodowej ostoi ptaków. 7 gatunków zostało wymienionych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt jako ptaki zagrożone. Dolina jest jedną z najważniejszych w Polsce ostoi ślepowrona i bączka. Teren ten ma również duże lokalne znaczenie dla łęgowej rybitwy białowasej i rzecznej, których łęgi są bardzo nieregularne. Stwierdzono tu przystępowanie do łęgów 1 pary podgorzałki-gatunku zagrożonego wyginięciem w skali globalnej.
REZERWATY PRZYRODY				
5.	Żaki	12,24	Oświęcim (gm. wiejska)	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego zespołu grądowego z przewagą starodrzewu lipowego obrazującego fragment pierwotnego krajobrazu Doliny Wisły.
6.	Przeciszów	85,51	Przeciszów	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych wielogatunkowego lasu grądowego oraz licznych chronionych gatunków flory i fauny.
UŻYTKI EKOLOGICZNE				
7.	Łęg Błonie	6,00	Oświęcim (gm. miejska)	Celem ochrony jest zachowanie naturalnych fragmentów łęgów topolowo-wierzbowych oraz istniejącej na tym terenie flory i fauny ze względów naukowych, dydaktycznych i przyrodniczych.
8.	Łęg Błonie	23,84	Oświęcim (gm. miejska)	Celem ochrony jest zachowanie naturalnych fragmentów łęgów topolowo-wierzbowych oraz istniejącej na tym terenie flory i fauny ze względów naukowych, dydaktycznych i przyrodniczych.
9.	Łęg Stare Stawy	4,45	Oświęcim (gm. miejska), Oświęcim (gm. wiejska)	Celem ochrony jest zachowanie naturalnych fragmentów łęgów topolowo-wierzbowych oraz istniejącej na tym terenie flory i fauny ze względów naukowych, dydaktycznych i przyrodniczych.
10.	Łęg za torami	15,00	Oświęcim (gm. miejska)	Celem ochrony jest zachowanie naturalnych fragmentów łęgów topolowo-wierzbowych oraz istniejącej na tym terenie flory i fauny ze względów naukowych, dydaktycznych i przyrodniczych.
ZESPÓŁ PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWY				
11.	Łęg za torami	143,00	Oświęcim (gm. miejska), Oświęcim (gm. wiejska)	Celem ochrony jest ochrona bioróżnorodności obszaru lasów łęgowych, zachowanie korytarza migracji cennych gatunków roślin i zwierząt, zaspokojenie aktualnych i perspektywicznych potrzeb w zakresie dydaktyki ekologicznej, wypoczynku i rekreacji społeczności Oświęcimia i okolic.

Rysunek 28. Lokalizacja form ochrony przyrody znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl> (dostęp: maj 2024)

Pomniki przyrody

Na terenie powiatu oświęcimskiego zgodnie z informacją pozyskaną z CRFOP znajduje się 65 pomników przyrody, z czego 26 to wieloobiektowe pomniki przyrody. Szczegółowe zestawienie zawiera poniższa tabela.

Tabela 64. Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie powiatu oświęcimskiego wg CRFOP

L.p.	Typ pomnika przyrody	Rodzaj pomnika przyrody	Data ustanowienia	Opis pomnika przyrody	Podstawa prawna
1.	jednoobiektowy	drzewo	03.09.1997	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
2.	jednoobiektowy	drzewo	03.09.1997	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
3.	jednoobiektowy	drzewo	03.09.1997	Grab zwyczajny (Grab pospolity) - <i>Carpinus betulus</i>	
4.	jednoobiektowy	drzewo	07.12.2007	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr X/84/2007 Rady Miasta w Chełmku z dnia 23.08.2007 roku
5.	wieloobiektowy	grupa drzew	03.09.1997	10 szt. Dąb - <i>Quercus sp.</i>	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
6.	wieloobiektowy	grupa drzew	03.09.1997	3 szt. Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	
7.	wieloobiektowy	grupa drzew	03.09.1997	3 szt. Grab zwyczajny (Grab pospolity) - <i>Carpinus betulus</i>	
8.	wieloobiektowy	grupa drzew	03.09.1997	3 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
9.	jednoobiektowy	drzewo	03.09.1997	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
10.	jednoobiektowy	drzewo	03.09.1997	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	
11.	wieloobiektowy	grupa drzew	03.09.1997	1 szt. Grab zwyczajny (Grab pospolity) - <i>Carpinus betulus</i> 1 szt. Klon jawor (Jawor) - <i>Acer pseudoplatanus</i> 6 szt. Klon - <i>Acer sp.</i>	
12.	jednoobiektowy	drzewo	03.09.1997	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	

13.	wieloobiektowy	grupa drzew	25.10.1963	2 szt. Dąb - <i>Quercus sp.</i> 6 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Decyzja RoI.X-3/61/63 PWRN w Krakowie z dnia 25.10.1963 roku
14.	jednoobiektowy	drzewo	31.07.1968	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Decyzja RL-op-8311/217/68 PWRN w Krakowie z dnia 31.07.1968 roku
15.	wieloobiektowy	aleja	06.12.1996	55 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie Nr 8/96 Wojewody Bielskiego z dnia 06.12.1996 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
16.	wieloobiektowy	aleja	06.12.1996	14 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
17.	jednoobiektowy	drzewo	11.11.1993	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
18.	jednoobiektowy	drzewo	11.11.1993	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
19.	jednoobiektowy	drzewo	11.11.1993	Klon jawor (Jawor) - <i>Acer pseudoplatanus</i>	Rozporządzenie Nr 3/93 Wojewody Bielskiego z dnia 08.10.1993 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
20.	wieloobiektowy	grupa drzew	04.03.1996	2 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie Nr 2/96 Wojewody Bielskiego z dnia 04.03.1996 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
21.	jednoobiektowy	drzewo	04.03.1996	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	
22.	wieloobiektowy	grupa drzew	04.03.1996	1 szt. Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>) 1 szt. Tulipanowiec amerykański - <i>Liriodendron tulipifera</i>	
23.	jednoobiektowy	drzewo	04.03.1996	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
24.	wieloobiektowy	grupa drzew	04.03.1996	3 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
25.	wieloobiektowy	grupa drzew	04.03.1996	3 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
26.	wieloobiektowy	grupa drzew	04.03.1996	2 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
27.	wieloobiektowy	grupa drzew	01.04.1968	2 szt. Dąb - <i>Quercus sp.</i>	Decyzja RL-op-8311/68/68 PWRN w Krakowie z dnia 01.04.1968 roku
28.	wieloobiektowy	grupa drzew	11.05.1968	2 szt. Dąb - <i>Quercus sp.</i>	Decyzja RL-op-8311/168/68 PWRN w Krakowie z dnia 11.05.1968 roku
29.	jednoobiektowy	drzewo	25.02.1995	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - <i>Aesculus hippocastanum</i>	Rozporządzenie nr 3/95 Wojewody Bielskiego z dnia 25 lutego 1995 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
30.	wieloobiektowy	grupa drzew	27.12.1996	4 szt. Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Rozporządzenie Nr 8/96 Wojewody Bielskiego z dnia 06.12.1996 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
31.	wieloobiektowy	grupa drzew	27.12.1996	1 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> 1 szt. Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	
32.	jednoobiektowy	drzewo	27.12.1996	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
33.	jednoobiektowy	drzewo	27.12.1996	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	
34.	jednoobiektowy	drzewo	27.12.1996	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
35.	wieloobiektowy	grupa drzew	27.12.1996	4 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
36.	wieloobiektowy	grupa drzew	27.12.1996	1 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> 1 szt. Grab zwyczajny (Grab pospolity) - <i>Carpinus betulus</i> 1 szt. Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - <i>Aesculus hippocastanum</i>	
37.	jednoobiektowy	drzewo	04.03.1996	Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> , <i>Ulmus effusa</i>)	Rozporządzenie Nr 2/96 Wojewody Bielskiego z dnia 04.03.1996 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
38.	wieloobiektowy	grupa drzew	04.03.1996	1 szt. Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> 1 szt. Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	
39.	wieloobiektowy	grupa drzew	04.03.1996	2 szt. Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> , <i>Ulmus effusa</i>)	
40.	wieloobiektowy	grupa drzew	22.02.1967	4 szt. Dąb - <i>Quercus sp.</i>	Decyzja RL-op-8311/13/67 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie z dnia 22.02.1967 roku
41.	jednoobiektowy	drzewo	27.02.1967	Dąb - <i>Quercus sp.</i>	Decyzja RL-op-8311/16/67 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie z dnia 27.02.1967 roku
42.	wieloobiektowy	aleja	22.03.1966	132 szt. Lipa - <i>Tilia sp.</i>	Decyzja RL-op-8311/31/66 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie z dnia 22.03.1966 roku
43.	jednoobiektowy	drzewo	14.01.2016	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>)	Uchwała Nr XVII/306/15 Rady Miasta Oświęcim z dnia 23.12.2015 w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
44.	jednoobiektowy	drzewo	21.02.2017	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr XXVIII/258/2017 Rady Miejskiej w Kętach z dnia 27
45.	jednoobiektowy	drzewo	21.02.2017	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	

46.	jednoobiektyowy	drzewo	21.02.2017	Dąb burgundzki - <i>Quercus cerris</i>	stycznia 2017 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Gminy Kęty
47.	jednoobiektyowy	drzewo	21.02.2017	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	
48.	jednoobiektyowy	drzewo	21.02.2017	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
49.	jednoobiektyowy	drzewo	21.02.2017	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
50.	jednoobiektyowy	drzewo	21.02.2017	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
51.	jednoobiektyowy	drzewo	21.02.2017	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
52.	jednoobiektyowy	drzewo	21.02.2017	Tulipanowiec amerykański - <i>Liriodendron tulipifera</i>	Uchwała Nr X/84/2007 Rady Miasta w Chełmku z dnia 23.08.2007 roku
53.	jednoobiektyowy	drzewo	21.02.2017	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - <i>Aesculus hippocastanum</i>	
54.	jednoobiektyowy	drzewo	07.12.2007	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
55.	jednoobiektyowy	drzewo	07.12.2007	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	Rozporządzenie nr 2/96 Wojewody Bielskiego z dnia 4 marca 1996 r.
56.	jednoobiektyowy	drzewo	04.03.1996	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
57.	jednoobiektyowy	drzewo	04.03.1996	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	
58.	wielooobiektyowy	grupa drzew	04.03.1996	2 szt. Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> , <i>Ulmus effusa</i>) 1 szt. Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Rozporządzenie Nr 8/96 Woj. Bielsk. z dn. 6 grudnia 1996 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody
59.	wielooobiektyowy	grupa drzew	27.12.1996	2 szt. Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	
60.	wielooobiektyowy	grupa drzew	27.12.1996	1 szt. Magnolia drzewiasta - <i>Magnolia acuminata</i> 1 szt. Miłorząb dwuklapowy (Miłorząb chiński, Miłorząb dwudzielnny) - <i>Ginkgo biloba</i> 1 szt. Tulipanowiec amerykański - <i>Liriodendron tulipifera</i>	
61.	jednoobiektyowy	drzewo	27.12.1996	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	
62.	jednoobiektyowy	drzewo	27.12.1996	Klon jawor (Jawor) - <i>Acer pseudoplatanus</i>	
63.	jednoobiektyowy	drzewo	27.12.1996	Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> , <i>Ulmus effusa</i>)	
64.	jednoobiektyowy	drzewo	19.12.2019	Wierzba żałobna (Wierzba płacząca) - <i>Salix sepulcralis</i>	Uchwała Nr XIV/260/19 Rady Miasta Oświęcim z dnia 27 listopada 2019 r.
65.	jednoobiektyowy	drzewo	19.05.2023	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr LVII/402/23 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

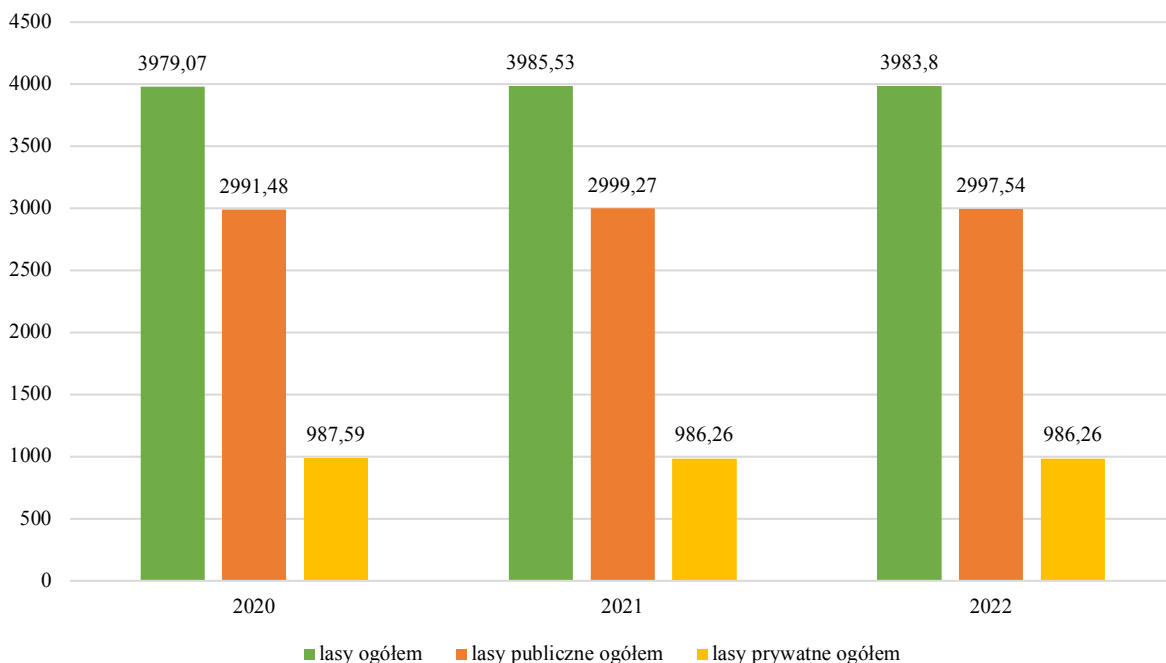
Źródło: <http://www.gdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody> (dostęp: maj 2024 r.)

4.9.1.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Ogólna powierzchnia lasów (wg danych GUS na koniec 2022 roku) na terenie powiatu oświęcimskiego wynosi 3 983,80 ha, w tym:

- lasy publiczne ogółem: 2 997,54 ha,
 - lasy publiczne Skarbu Państwa: 2 894,65 ha,
 - lasy publiczne gminne: 102,89 ha,
- lasy prywatne ogółem: 986,26 ha.

Gospodarkę leśną na obszarze powiatu oświęcimskiego prowadzi Nadleśnictwo Andrychów, Nadleśnictwo Chrzanów oraz właściciele lasów.

Rysunek 29. Powierzchnia lasów (ha) znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, czerwiec 2024

Nadleśnictwo Andrychów

Powierzchnia lasów administrowanych przez Nadleśnictwo Andrychów znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego wynosi 1 846,39 ha.

Powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa znajdujących się na terenie powiatu oświęcimskiego nadzorowanych w imieniu Starosty Oświęcimskiego przez Nadleśnictwo Andrychów wynosi 1 065,9440 ha, w tym na terenie:

- gminy Brzeszcze – 58,1856 ha,
- gminy Kęty – 197,3686 ha,
- gminy Osiek – 238,0743 ha,
- gminy Oświęcim – 187,9776 ha,
- gminy Polanka Wielka – 142,5634 ha,
- gminy Przeciszów – 70,4120 ha,
- gmina Zator – 171,3625 ha.

Powierzchnia lasów stanowiących własność Skarbu Państwa położonych na terenie gmin powiatu oświęcimskiego wynosi:

- Brzeszcze obszar wiejski – 365,93 ha,
- Brzeszcze Miasto – 138,64 ha,
- Kęty obszar wiejski – 325,69 ha,
- Kęty Miasto – 426,03 ha,
- Zator obszar wiejski – 38,39 ha,
- Zator Miasto – 18,88 ha,
- gmina Osiek – 122,50 ha,
- gmina Oświęcim – 206,37 ha,
- gmina Polanka Wielka – 117,82 ha,
- gmina Przeciszów – 86,14 ha.

Na terenie powiatu oświęcimskiego administrowanym przez Nadleśnictwo Andrychów występują następujące typy siedliskowe lasu:

- las mieszany wilgotny (LMw),
- las mieszany wyżynny świeży (LMwyżśw),
- las mieszany świeży (LMśw),
- las wilgotny (Lw),
- las wilgotny wyżynny (Lwyżśw),
- las wyżynny świeży (Lwyżśw),

- las świeży (Lśw),
- ols jesionowy (OlJ).

Zgodnie z przykładowymi typami drzewostanów i składami gatunkowymi według typów siedliskowych lasu w poszczególnych krainach przyrodniczo leśnych opisanych w Zasadach Hodowli Lasu oraz lokalnych warunków przyrodniczych w poniższej tabeli zamieszczono orientacyjne typy drzewostanów przedstawione przez Nadleśnictwo Andrychów.

Tabela 65. Orientacyjne typy drzewostanów występujących w lasach na terenie powiatu oświęcimskiego

Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu
las mieszany wilgotny (LMw)	Ol-Db-So
las mieszany wyżynny świeży (LMwyżw)	So-Db-Bk, So-Jd-Bk
las mieszany świeży (LMśw),	Bk-So
las wilgotny (Lw),	Js-Db
las wilgotny wyżynny (Lwyżw),	Jd-Bk-Jw
las wyżynny świeży (Lwyżśw),	Jd-Bk, Bk-Jd
las świeży (Lśw),	Bk-Db, Db-Lp
ols jesionowy (OlJ).	Ol-Js

Źródło: pismo Nadleśnictwo Andrychów znak: ZG.074.8.2024

Aktualnie obowiązujący Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Andrychów obowiązuje od 01.01.2015 r. do 31.12.2024 r.

W latach 2022-2023 Nadleśnictwo Andrychów prowadziło zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym i przedszkolnym na terenie powiatu oświęcimskiego. Tematyka zajęć powiązana była z lasem oraz z porą roku, w której zajęcia się odbywały. Podczas spotkań omawiane były podstawowe zagadnienia z dziedziny ochrony lasu, odpowiedniego zachowania w lesie, a także tematy związane z wpływem zmian klimatycznych na kondycję i zdrowotność drzewostanów. Oprócz standardowych zajęć prowadzonych w placówkach oświatowych Nadleśnictwo brało udział w różnego rodzaju piknikach/festynach. Podczas tego typu wydarzeń prowadzono szeroko zakrojoną akcję promocyjno-edukacyjną skierowaną zarówno do dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych. Nadleśnictwo Andrychów w latach 2022-2023 przeprowadziło na terenie powiatu oświęcimskiego następujące działania z zakresu ochrony lasu i ochrony przyrody:

- zbieranie śmieci z terenów leśnych głównie przez pracowników Służby Leśnej, na terenie 4 leśnictw łącznie zebrano 71,50 m³ śmieci, koszt zadania: 12 437,67 zł,
- zakup i wykładanie karmy dla ptaków, poniesione koszty: 3 438,82 zł,
- zakup i wywieszenie w lesie budek lęgowych dla ptaków w ilości 250 szt. oraz schronów dla nietoperzy w ilości 40 szt., co roku dodatkowo prowadzono przeglądy wraz z czyszczeniem budek i schronów, poniesione koszty: 10 363,63 zł,
- zabezpieczenie upraw leśnych przed zwierzyną (głównie jeleniowatymi) tj. zabezpieczenie sadzonek repelentem, koszt zadania: 48 024,62 zł netto.

Ze względu na małe zagrożenie pożarowe (lasy zaliczane do III kategorii zagrożenia pożarowego) Nadleśnictwo Andrychów nie posiada Punktu Alarmowo-Dyspozycyjnego, dodatkowo nie jest objęte strefą prognostyczną. W związku z tym zakres prac związanych z ochroną przeciwpożarową Nadleśnictwa polega na porządkowaniu gałęzi wzdłuż dróg publicznych i torów kolejowych oraz patrolowaniu naziemnym terenów leśnych szczególnie w upalne i suche dni. Na prace porządkowe Nadleśnictwo przeznaczyło łącznie 4 494,32 zł.

Nadleśnictwo Chrzanów

Powierzchnia lasów zlokalizowanych na terenie powiatu oświęcimskiego administrowanych przez Nadleśnictwo Chrzanów zgodnie z danymi Banku Danych o Lasach na koniec 2023 roku wynosiła 981,93 ha, z czego:

- 782,83 ha zajmowały sosny,
- 18,25 ha zajmowały buki,
- 38,18 ha zajmowały dęby,
- 74,52 ha zajmowały brzozy,
- 52,71 ha zajmowały olsze czarne,
- 15,44 ha zajmowały osiki.

Nadleśnictwo prowadziło w latach 2020-2023 działania edukacyjne i promocyjne:

- w 2020 roku 1 spotkanie edukacyjne w przedszkolu,
- w 2021 roku 1 spotkanie edukacyjne w leśnictwie Bobrek – zajęcia terenowe,
- w 2022 roku 2 spotkania edukacyjne w leśnictwie Bobrek połączone z udziałem dzieci w sadzeniu drzew,
- w 2023 roku 1 spotkanie edukacyjne w przedszkolu i 1 spotkanie edukacyjne w leśnictwie Bobrek – zajęcia terenowe.

Nadleśnictwo Chrzanów regularnie wykonuje patrole terenów leśnych. W trakcie patroli sprawdzane jest przestrzeganie zasad polowań oraz kontrolowane są dokumenty uprawniające do wykonywania odstrzału (w przypadku spotkania aktywnie polujących osób). W latach 2020-2023 na terenie powiatu oświęcimskiego nie wykryto przypadków kłusownictwa. Ponadto w latach 2020-2023 Nadleśnictwo Chrzanów nie wykonywało zabiegów zwalczających szkodniki leśne.

Nadleśnictwo Chrzanów prowadzi na terenie powiatu oświęcimskiego zrównoważoną gospodarkę leśną tzn. w sposób ciągły zapewnia wszystkie funkcje lasów tj. ochronną (np. przeciwpożarową), gospodarczą (pozyskiwanie drewna i innych nieдрzewnych produktów), społeczną (udostępnia las dla społeczeństwa poprzez możliwość przebywania na jego terenie). Nadleśnictwo Chrzanów w latach 2020-2023 w ramach realizacji zadań z zakresu zadań przeciwpożarowych terenów leśnych wykonywało bieżące patrole terenów leśnych (zarówno patrole naziemne Straży Leśnej jak i pracowników – Leśniczych i Podleśniczych oraz patrole stacjonarne w okresie od 1 marca do 30 września z dostrzegalni p-poż i lotnicze w razie potrzeby). Ponadto Nadleśnictwo wykonało:

- w 2022 roku porządkowanie terenów na pasach przeciwpożarowych o szerokości 30 m, umieszczono tablice informacyjne dotyczące ochrony przeciwpożarowej,
- w 2023 roku porządkowanie terenów na pasach przeciwpożarowych o szerokości 30 m, utrzymywano bazę sprzętu przeciwpożarowego w leśnictwie Bobrek.

W latach 2022-2023 Nadleśnictwo Chrzanów realizowało prace zalesieniowe na terenie powiatu oświęcimskiego:

- w 2022 roku powierzchnia odnowień wyniosła 8,05 ha, zasadzono 37,89 tys. szt. sadzonek,
- w 2023 roku powierzchnia odnowień wyniosła 34,37 ha, zasadzono 259,61 tys. szt. sadzonek.

Na terenie Nadleśnictwa Chrzanów obowiązuje Plan Urządzania lasu od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2029 r.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie Uproszczonych Planów Urządzania Lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych, które zostały sporządzone na zlecenie Starosty Oświęcimskiego.

Tabela 66. Zestawienie UPUL dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych sporządzonych na zlecenie Starosty Oświęcimskiego

Lp.	Obręb	Daty obowiązywania
Gmina Brzeszcze		
1.	Brzeszcze	1.01.2018 r. – 31.12.2027 r.
2.	Jawiszowice, Przecieszyn, Zasole	1.01.2018 r. – 31.12.2027 r.
Gmina Chelmek		
1.	Bobrek	1.01.2015 r. - 31.12.2024 r.
2.	Chelmek	1.01.2015 r. - 31.12.2024 r.
3.	Gorzów	1.01.2015 r. - 31.12.2024 r.
Gmina Kęty		
1.	Kęty	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
2.	Kęty Nowe Miasto	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
3.	Kęty Podlesie	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
4.	Kęty Północ	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
5.	Kęty Stare Miasto	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
6.	Kęty Wschód	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
7.	Bielany	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
8.	Bulowice	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
9.	Malec	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
10.	Nowa Wieś	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
11.	Witkowice	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
Gmina Osiek		
1.	Osiek	1.01.2015 r. - 31.12.2024 r.
2.	Głębowice	1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.
Gmina Oświęcim		

1.	Babice, Broszkowice, Brzezinka, Dwory Drugie, Grojec, Harmęże, Łazy, Poręba Wielka, Rajsco, Stawy Monowskie, Włosienica, Zaborze, Zaborze cz. Grojecka	1.01.2018 r. – 31.12.2027 r.
Gmina Polanka Wielka		
1.	Polanka Wielka	1.01.2015 r. - 31.12.2024 r.
Gmina Przeciszów		
1.	Piotrowice	1.01.2015 r. - 31.12.2024 r.
2.	Przeciszów	1.01.2015 r. - 31.12.2024 r.
Gmina Zator		
1.	Obręb 1, Obręb 2, Obręb 3, Obręb 5, Obręb 8, Obręb 11	1.01.2018 r. – 31.12.2027 r.
2.	Graboszyce, Grodzisko, Laskowa, Łowiczki, Palczowice, Podolsze, Rudze, Smolice, Trzebieńczyce	1.01.2018 r. – 31.12.2027 r.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie Uproszczonych Planów Urządzania Lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, które zostały sporządzone na zlecenie i koszt właścicieli.

Tabela 67. Zestawienie UPUL dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa sporządzonych na zlecenie i koszt właścicieli

Lp.	Obręb	Daty obowiązywania
Gmina Chelmek – lasy stanowiące własność Gminy Chelmek		
1.	Bobrek, Chelmek, Gorzów	1.01.2017 r. – 31.12.2026 r.
Gmina Kęty – lasy stanowiące własność Kółka Rolniczego w Witkowicach/Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Witkowicach		
1.	Witkowice	1.01.2023 r. – 31.12.2032 r.
Gmina Kęty – lasy stanowiące własność Gminy Kęty		
1.	Kęty Podlesie	1.01.2017 r. – 31.12.2026 r.
Gmina Oświęcim – lasy stanowiące własność Gminy Oświęcim		
1.	Babice, Brzezinka, Grojec, Harmęże, Łazy, Poręba Wielka, Włosienica	1.01.2018 r. – 31.12.2027 r.

Nasadzenia i wycinki

W ramach prowadzonych inwestycji wykonano nasadzenia zastępcze wynikające z decyzji zezwalających na usunięcie drzew.

Na terenie powiatu oświęcimskiego W 2021 roku nasadzono 784 drzewa oraz 47 krzewów za łączną kwotę 227 908,00 zł, w 2022 roku wycięto 11 drzew i nasadzono 15 drzew na łączną kwotę 12 134,81 zł, ponadto wykonano prace pielęgnacyjne drzew i krzewów w pasach drogowych dróg powiatowych, koszt realizacji: 86 184,00 zł.

W 2023 roku wycięto 4 drzewa, koszt wycinki wyniósł 3 087,57 zł oraz nasadzono 27 szt. drzew, koszt nasadzeń wyniósł 15 708,60 zł. Ponadto podobnie jak w 2022 roku przeprowadzono prace pielęgnacyjne drzew i krzewów w pasach drogowych dróg powiatowych, koszt realizacji wyniósł 68 288,40 zł.

4.9.1.4. Działania edukacyjne

Celem edukacji ekologicznej jest kształcenie i wychowywanie młodzieży w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego, a także wskazanie wzorców postępowania z zakresu ekologii, rozwój świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży oraz zachęcanie do działań proekologicznych.

W 2022 roku na terenie powiatu przeprowadzono szereg akcji informacyjno-edukacyjnych takich jak:

- 6 wydarzeń związanych z ochroną klimatu, podczas których na specjalnie przygotowanym stoisku klimatycznym, doradczynie ds. klimatu i środowiska przedstawiała przyczyny i skutki zmian klimatu oraz działania adaptacyjne łagodzące negatywne skutki tych zmian. Każdy zainteresowany uczestnik

wydarzeń mógł sprawdzić swoją wiedzę na tematy związane z ochroną klimatu i otrzymać drobny upominek ekologiczny (bawełniane torby na zakupy oraz szklane bidony na wodę),

- Kampania edukacyjno-informacyjna „I Małopolski Dzień dla Klimatu”, w ramach kampanii przeprowadzono prelekcje i zajęcia edukacyjne przy współpracy z Nadleśnictwem Andrychów dla szkół i przedszkoli w Powiecie Oświęcimskim (9 placówek), zorganizowano wydarzenie na stadionie brzeszczańskiego Górnika, stoisko klimatyczne, gdzie mieszkańcy byli edukowani na tematy związane ze zmianami klimatu, rolą drzew dla środowiska – jako utrwalenie wiadomości otrzymywali sadzonki drzew; w Polance Wielkiej w parku rekreacyjnym, podczas organizowanego Dnia Ziemi odbyła się prelekcja doradcy ds. klimatu i środowiska na temat roli drzew w ochronie klimatu, która zakończyła się wspólnym sadzeniem drzew. Powiat Oświęcimski wzbogacił się o 1000 szt. nowych sadzonek drzew m.in. sosna, świerk, grab, klon, dąb, buk. Część z nich została zasadzona wraz z uczniami na terenach szkół i przedszkoli, reszta trafiła w ręce mieszkańców do zasadzenia u siebie w ogrodzie,
- Kampania edukacyjno-informacyjna „Przyjaciele Klimatu”, w ramach której odbyły się 3 wydarzenia dla mieszkańców powiatu oraz 4 prelekcje edukacyjne,
- 2 spotkania w tematyce #Ratujmy Glebę wraz z przedstawicielami ruchu Save Soil,
- spotkanie dla Włodarzy jednostek samorządu terytorialnego oraz przedstawicieli Związku Spółek Wodnych w Oświęcimiu i dwóch spółek wodnych z powiatu oświęcimskiego. Podczas spotkania doradca ds. klimatu i środowiska przedstawił prezentację na tematy związane z ochroną powietrza, dotyczące zapisów Programu Ochrony Powietrza i Uchwały Antysmogowej dla województwa małopolskiego oraz wpływu azbestu na środowisko i życie człowieka. Związek Spółek Wodnych w Oświęcimiu przedstawił prezentację dotyczącą bezpieczeństwa hydrologicznego na terenie powiatu oświęcimskiego. Zorganizowano 4 prelekcje w szkołach połączone z przekazaniem zestawów ochrony klimatu – koszy do segregacji odpadów. W trakcie prelekcji uczniowie usłyszeli od doradcy ds. klimatu i środowiska - Ekodoradcy o postępujących zmianach klimatu, ich przyczynach i skutkach, a także jak skutecznie walczyć ze zmianami klimatu. Prezes Koła Pszczelarzkiego w Osieku oraz Prezes Zarządu Koła Pszczelarzkiego w Oświęcimiu w swoich prelekcjach opowiedzieli o roli pszczoł dla ekosystemu, jak właściwe zapylenie roślin przez pszczoły to jedyny sposób na zachowanie bioróżnorodności, tak bardzo ważnej dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu oraz o tym, że znaczenie tego jest coraz większe ze względu na postępującą degradację środowiska.

W 2023 roku na terenie powiatu oświęcimskiego również przeprowadzono szereg akcji informacyjno-edukacyjnych takich jak:

- 6 wydarzeń związanych z ochroną klimatu, w tym:
 - powiatowe stoisko klimatyczne podczas 4 wydarzeń, na którym, doradczynie ds. klimatu i środowiska przedstawiała przyczyny i skutki zmian klimatu oraz działania adaptacyjne łagodzące negatywne skutki tych zmian,
 - wspólnie z Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji Gminy Oświęcim oraz Kołem Pszczelarzy Ziemi Oświęcimskiej zorganizowano Ekowarsztaty w Ekologicznej Pasiece Edukacyjnej w Harmężach. W wydarzeniu udział wzięło 12 dzieci z Gminy Oświęcim. Warsztaty były prowadzone przez Powiatową doradczynię ds. klimatu i środowiska oraz bartnika z Koła Pszczelarzy Ziemi Oświęcimskiej,
 - szkolenie dla Funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Oświęcimiu w zakresie „Instalacje fotowoltaiczne – zdarzenia ratowniczo-gaśnicze z udziałem instalacji fotowoltaicznych” w ramach wydarzenia edukacyjno-informacyjnego dot. Odnawialnych Źródeł Energii,
- Kampania edukacyjno-informacyjną „II Małopolski Dzień dla Klimatu”, w ramach której przeprowadzono prelekcje i zajęcia edukacyjne wraz z wspólnym nasadzeniem drzewek w placówce przy współpracy z Nadleśnictwem Andrychów dla szkół i przedszkoli w Powiecie Oświęcimskim. Zorganizowano Powiatowe Stoisko Klimatyczne w Kętach, Porębie Wielkiej oraz w Brzeszczach, gdzie mieszkańcy byli edukowani na tematy związane ze zmianami klimatu, rolą drzew dla środowiska – jako utrwalenie wiadomości otrzymywali sadzonki drzew. Zainaugurowano działalność ekologicznej pasieki edukacyjnej, Powiat Oświęcimski

przekazał na ręce bartników 100 sadzonek drzew miododajnych. Przekazano 100 szt. sadzonek drzew dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Oświęcimskim Centrum Kultury. W Parku Rodzinnym w Chelмку wspólnie z dziećmi i młodzieżą zasadzono 100 sadzonek drzew. Powiat Oświęcimski wzbogacił się o 850 szt. nowych sadzonek drzew m.in. sosna, świerk, grab, klon, dąb, buk. Część z nich została zasadzona wraz z uczniami na terenach szkół i przedszkoli, reszta trafiła w ręce mieszkańców do zasadzenia u siebie w ogrodzie,

- Kampania edukacyjno-informacyjna „Włącz Oszczędzanie”, w ramach kampanii odbyły się 3 wydarzenia dla mieszkańców powiatu, na których zorganizowano Powiatowe Stoisko Klimatyczne, na którym każdy mógł sprawdzić swoją wiedzę na tematy związane z ochroną klimatu, oszczędzaniem energii oraz oszczędzaniem wody. Doradczyni ds. klimatu i środowiska wygłosiła prelekcję w Oświęcimskim Centrum Kultury dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku, na której omówiła obecny stan wiedzy na temat przyczyn i skutków zmian klimatu oraz działań adaptacyjnych łagodzących skutki tychże zmian oraz jak można łatwo oszczędzać wodę i energię w gospodarstwie domowym,
- spotkanie dla Włodarzy jednostek samorządu terytorialnego oraz przedstawicieli Związku Spółek Wodnych w Oświęcimiu i dwóch spółek wodnych z powiatu oświęcimskiego. Podczas spotkania podsumowano współpracę jednostek samorządu terytorialnego w ramach podpisanego porozumienia o współpracy podczas I fazy projektu oraz poruszano tematykę ochrony środowiska i gospodarki wodnej w tym: ochrona powietrza, gospodarka odpadami – azbest oraz bezpieczeństwo hydrologiczne w powiecie oświęcimskim.

4.9.2. Analiza SWOT

Zasoby przyrodnicze	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
występowanie wielu cennych obszarów chronionych: obszarów Natura 2000, rezerwatów, użytków ekologicznych, zespołu przyrodniczo-krajobrazowych, 65 pomników przyrody	niski poziom lesistości (ok. 9,8%) brak wystarczającej inwentaryzacji przyrodniczej powiatu
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
ograniczanie lokalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza, gleby i wód właściwa pielęgnacja szaty roślinnej przebudowa drzewostanów leśnych w kierunku bardziej odpornych na zanieczyszczenia gatunków oraz uzupełnienia gatunkami rodzimymi zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego obszarów leśnych	rozprzestrzenianie się obcych gatunków fauny i flory niezgodny z siedliskiem skład gatunkowy drzewostanów oraz niewłaściwa ich struktura zagrożenia biotyczne (szkodniki), abiotyczne (susze, wiatry), zagrożenia antropogeniczne (zła jakość powietrza)

Źródło: opracowanie własne

4.9.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zasobów przyrodniczych

Tworzenie i funkcjonowanie form ochrony przyrody, jest ważnym elementem realizacji celów ochrony przyrody w powiecie oświęcimskim. Formy ochrony przyrody funkcjonują w oparciu o podstawy naukowe i wieloletnią praktykę krajowej ochrony przyrody. Każda z form spełnia inną rolę w polskim systemie ochrony przyrody i służy innym celom, dlatego charakteryzuje się odmiennym reżimem ochronnym oraz zakresem ograniczeń w użytkowaniu. Na terenie powiatu oświęcimskiego występują obszary Natura 2000 (4), rezerваты przyrody (2), użytki ekologiczne (4), zespół przyrodniczo-krajobrazowy (1) oraz pomniki przyrody (65).

Największym obecnie wyzwaniem w zakresie zarządzania ochroną przyrody w Polsce jest sporządzenie i skuteczne wdrożenie planów zadań ochronnych dla tych obszarów. Proces ten jest trudny, czasochłonny i kosztowny i może generować konflikty społeczne. Analiza SWOT wskazuje, iż najważniejszym problemem ochrony przyrody jest obecnie degradacja siedlisk naturalnych i półnaturalnych, która częściowo może być spowodowana prognozowanym ocieplaniem się klimatu, np.: migracje gatunków (w tym obcych inwazyjnych), wzrastająca liczba zjawisk ekstremalnych – powodzi i susz, zmiany reżimu hydrologicznego wpływające na okres wegetacyjny.

W celu ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków na obszarach chronionych, konieczne jest opracowanie planów ochrony i planów zadań ochronnych, których wdrożenie jest podstawą do prowadzenia celowych i efektywnych działań w zakresie zarządzania zasobami przyrodniczymi. W dokumentach

planistycznych powinien być również uwzględniany aspekt klimatyczny, aby projektowane w nich działania w pełni odpowiadały zagrożeniom oraz potrzebom ochrony gatunków i siedlisk.

Ochrona siedlisk i gatunków poza obszarami chronionymi jest znacznie trudniejsza, a najważniejszym narzędziem w tym przypadku jest przemyślana gospodarka przestrzenna. Jest to szczególnie istotne w przypadku ochrony korytarzy ekologicznych, których właściwe funkcjonowanie stanowi podstawę zachowania spójności ekologicznej województwa i powiatu oświęcimskiego oraz właściwego stanu obszarów przyrodniczo cennych. Istotną kwestią wpływającą na potencjał regionu jest również ochrona walorów krajobrazowych. Ich degradacja w głównej mierze spowodowana jest wieloma niedociągnięciami z zakresu zagospodarowania przestrzennego. W perspektywie długookresowej istotne będzie prowadzenie pogłębionych badań w zakresie różnorodności biologicznej. Należy przede wszystkim dokonać inwentaryzacji oraz stworzyć spójny system informacji o zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych kraju wraz z wyceną wartości środowiska przyrodniczego. Badania powinny być ukierunkowane na obserwacje wpływu zmian klimatu na bioróżnorodność i aktualizowanie strategii reagowania.

Zaplanowane działania będą realizowane przez Gminy powiatu oświęcimskiego, Powiat Oświęcimski (uproszczone planu urządzenia lasów), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie, Nadleśnictwa w ramach własnych budżetów lub projektów realizowanych bądź dofinansowywanych ze środków zewnętrznych.

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane efekty realizacji dotychczasowego Programu ochrony środowiska w zakresie zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi.

Tabela 68. Wybrane efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2021-024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028” Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii			
L.p.	Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
1.	Poprawa warunków funkcjonowania PSP i OSP	W 2022 roku Zarząd Powiatu w Oświęcimiu przeznaczył z budżetu powiatu środki w wysokości około 379 901,50 zł na dotacje dla Ochotniczych Straży Pożarnych. Wsparcie finansowe otrzymało 21 jednostek OSP oraz gmina Kęty, której Zarząd Powiatu przekazał wsparcie na zakup lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Łęki. W 2023 roku Zarząd Powiatu w Oświęcimiu udzielił z budżetu powiatu dotacje dla 20 jednostek OSP oraz dla gminy Chelmek w wysokości 275 500,00 zł.	bieżąca realizacja

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie powiatu oświęcimskiego

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które dają obraz postępów w realizacji Programu ochrony środowiska, a także pokazują zmiany stanu środowiska na terenie powiatu.

Tabela 69. Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy	Stan aktualny
1.	Liczba przeprowadzonych inwestycji	25 (zakup sprzętów, w tym samochodów ratowniczo-gaśniczych)	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatu Oświęcimskiego oraz WIOŚ/GIOŚ

4.10.1. Opis stanu obecnego

Podstawowym aktem prawnym w zakresie ochrony środowiska związanym z przeciwdziałaniem poważnym awariom przemysłowym jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tj. Dz. U. 2024, poz. 54, z późn. zm.), w której zawarte są: przepisy ogólne, instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu poważnej awarii przemysłowej, obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie występowania poważnej awarii przemysłowej, obowiązki organów administracji związane z awarią przemysłową oraz zagadnienie współpracy międzynarodowej w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej o zasięgu transgranicznym. Zgodnie z ww. ustawą poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe podczas procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi oraz środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Ponadto przez poważną awarię przemysłową rozumie się poważną awarię w zakładzie. W Polsce do kategorii poważnej awarii zalicza się także zdarzenia polegające na uwolnieniu w trakcie magazynowania lub transportu dowolnej substancji niebezpiecznej dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Wystąpienie poważnej awarii przemysłowej związane jest z bezpośrednim zagrożeniem środowiska naturalnego. Ochrona środowiska przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska. Prowadzący zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia awarii, dokonujący przewozu substancji niebezpiecznych oraz organy administracji są obowiązani do ochrony środowiska przed awariami.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, w razie wystąpienia takiej awarii Wojewoda poprzez Komendanta Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, podejmuje działania niezbędne do usunięcia awarii i jej skutków. O podjętych działaniach informuje Marszałka Województwa. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska realizuje zadania z zakresu zapobiegania występowania awarii przemysłowych. W razie wystąpienia awarii Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska może w drodze decyzji:

- zarządzić przeprowadzenie właściwych badań dotyczących przyczyn, przebiegu i skutków awarii,
- wydać zakazy lub ograniczenia w korzystaniu ze środowiska.

Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku sporządza program zapobiegania poważnym awariom przemysłowym, zwany dalej „programem zapobiegania awariom”. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku wdraża program zapobiegania awariom za pomocą systemu zarządzania bezpieczeństwem, gwarantującego odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku jest obowiązany do opracowania i wdrożenia systemu zarządzania bezpieczeństwem, gwarantującego odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem. W celu zapobiegania, zwalczania i ograniczania skutków awarii przemysłowej opracowuje się wewnętrzny i zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy.

Ilość substancji niebezpiecznych znajdujących się w danym zakładzie lub dużym przedsiębiorstwie decyduje o kwalifikacji tego zakładu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Kwalifikacji dokonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku występowania poważnej awarii przemysłowej. Ilość i rodzaj substancji niebezpiecznych i stwarzających ryzyko, które określone jest m.in. przez zwroty zagrożenia (tzw. kody H) determinuje podział zakładów na 2 grupy – zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR) oraz zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR).

Na terenie powiatu oświęcimskiego występują dwa zakłady przemysłowe zakwalifikowane do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej: SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. s.j. i SYNTHOS AGRO Sp. z o.o.

W zakładzie SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. s.j. występuje 6 substancji niebezpiecznych decydujących o zaliczeniu zakładu do ZDR:

- 1,3 Butadien,
- gaz LNG skroplony,
- n-pentan Izopentan,
- Heksan
- amoniak,
- akrylonitryl.

W zakładzie SYNTHOS AGRO Sp. z o.o. występują następujące substancje niebezpieczne decydujące o zaliczeniu zakładu do ZDR:

- dimetyloamina,
- izopropylamina,
- rozpuszczalniki Solvesso 100,
- rozpuszczalniki Solvesso 200 ND,
- etanoloamina,
- Mcpadik 750SL (60% DMA).

Wypełniając postanowienia wymagań prawnych, zakłady opracowały i aktualizują na bieżąco Zgłoszenie Zakładu o Dużym Ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, Program Zapobiegania Awariom, Raport o Bezpieczeństwie oraz Wewnętrzny Plan Operacyjno-Ratowniczy. Procedury zawarte w dokumentacjach zostały wdrożone i funkcjonują w praktycznej działalności zakładów. Aktualna dokumentacja jest przedkładana Małopolskiemu Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Krakowie.

W strukturach zakładu SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. s.j. znajduje się Zakładowa Służba ratownicza wyspecjalizowana w działaniach ratownictwa chemicznego.

W latach 2022-2023 Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Oświęcimiu przeprowadzała kontrole w zakładach ZDR:

- w 2022 roku – 7 kontroli,
- w 2023 roku – 6 kontroli.

4.10.1.1. Pożary

Na terenie powiatu oświęcimskiego działa 36 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym 13 jednostek KSRG.

Tabela 70. Jednostki OSP na terenie powiatu oświęcimskiego

Gmina	Jednostki OSP
Brzeszcze	OSP Brzeszcze, OSP Jawiszowice, OSP Bór, OSP Zasole, OSP Przecieszyn, OSP Skidziń
Chelmek	OSP Bobrek, OSP Chelmek, OSP Gorzów
Kęty	OSP Bielany, OSP Bulowice, OSP Kęty, OSP Kęty Podlesie, OSP Malec, OSP Nowa Wieś, OSP Witkowice, OSP Łęki

Osiek	OSP Osiek, OSP Głębowice
Oświęcim	OSP Grojec, OSP Poręba Wielka, OSP Włosienica, OSP Stawy Monowskie, OSP Dwory Drugie, OSP Rajsko, OSP Harmęże, OSP Brzezinka, OSP Broszkowice, OSP Oświęcim
Polanka Wielka	OSP Polanka Wielka
Przeciszów	OSP Przeciszów, OSP Piotrowice
Zator	OSP Zator, OSP Podolsze, OSP Smolice, OSP Graboszyce

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie zdarzeń w jakich brały udział Ochotnicze Straże Pożarne z terenu powiatu oświęcimskiego w 2023 roku.

Tabela 71. Zestawienie zdarzeń w jakich brały udział OSP z terenu powiatu oświęcimskiego w 2023 roku

Jednostka	System	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ogółem zdarzeń
OSP Brzeszcze	KSRG	22	152	4	178
OSP Kęty	KSRG	27	119	15	161
OSP Zator	KSRG	41	107	4	152
OSP Jawiszowice	KSRG	14	87	2	103
OSP Oświęcim	KSRG	8	74	7	89
OSP Przeciszów	KSRG	14	57	4	75
OSP Osiek	KSRG	15	49	1	65
OSP Bulowice	KSRG	9	51	1	61
OSP Brzezinka	KSRG	10	49	2	61
OSP Bór		3	57	0	60
OSP Chelmek	KSRG	8	43	3	54
OSP Włosienica	KSRG	8	35	2	45
OSP Kęty Podlesie	KSRG	9	34	1	44
OSP Grojec		6	34	0	40
OSP Bobrek	KSRG	9	28	1	38
OSP Podolsze	KSRG	9	28	0	37
OSP Rajsko		5	29	1	35
OSP Bielany	KSRG	11	24	0	35
OSP Witkowice		7	24	0	31
OSP Poręba Wielka		3	23	1	27
OSP Nowa Wieś		4	22	0	26
OSP Głębowice		7	19	0	26
OSP Polanka Wielka	KSRG	4	22	0	26
OSP Graboszyce		7	14	1	22
OSP Harmęże		0	21	0	21
OSP Zasole		2	15	2	19
OSP Przecieszyn		4	12	0	16
OSP Gorzów		5	10	1	16
OSP Skidziń		1	12	0	13
OSP Broszkowice		6	7	0	13
OSP Dwory Drugie		5	8	0	13
OSP Piotrowice		2	8	2	12
OSP Stawy Monowskie		1	10	0	11
OSP Malec		2	7	0	9

OSP Łęki		0	8	0	8
OSP Smolice		2	5	0	7
Łącznie		290	1304	55	1649

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://oswiecim12.pl/statystyki-wyjazdow-do-zdarzen-jednostek-osp-2023-roku-tabela/> (dostęp: czerwiec 2024 r.)

Dofinansowanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych

W 2022 roku:

- OSP Bielany – na zakup kamery termowizyjnej, wartość dotacji: 6 600,00 zł,
- OSP Bór – na zakup dwóch prądnicy typu turbo i dwóch latarek nahełmowych, wartość dotacji: 2 500,00 zł,
- OSP Brzeszcze – na zakup pilarki marki STIHL, wartość dotacji: 3 000,00 zł,
- OSP Bulowice – na zakup motopompy szlamowej dużej wydajności, wartość dotacji: 5 000,00 zł,
- OSP Chełmek – na zakup myjki ciśnieniowej, wartość dotacji: 4 000,00 zł,
- OSP Dwory Drugie – na zakup Quada, wartość dotacji: 27 000,00 zł,
- OSP Głębowice – na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego, wartość dotacji: 100 000,00 zł,
- OSP Graboszyce – na zakup 2 kompletów aparatów ODO Drager i czujnika wielogazowego, wartość dotacji: 10 000,00 zł,
- OSP Jawiszowice – na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego, wartość dotacji: 100 000,00 zł,
- OSP Malec – na zakup aluminiowej drabiny ratowniczej z drążkami podporowymi DNW, wartość dotacji: 4 000,00 zł,
- OSP Nowa Wieś – na zakup detektora prądu przemiennego Hot Stick, parawanu ochronnego do zasłaniania terenu działań, latarki, wartość dofinansowania: 2 800,50 zł,
- OSP Osiek – na zakup rozpieracza cylindrycznego, 2 szt. prądownic wodno-pianowych, wspornika do rozpieracza, wartość dotacji: 10 000,00 zł,
- OSP Oświęcim – na zakup przyczepy ratowniczej do pojazdu typu Quad, skafandra suchego nurkowego i detektora gazu, wartość dotacji: 6 000,00 zł,
- OSP Piotrowice – na zakup pilarki uniwersalnej, wartość dotacji: 3 150,00 zł,
- OSP Polanka Wielka – na zakup radiotelefonu przesyłowego, węży ssawnego W75 2,5 m, spodniobutów wodoodpornych, wartość dotacji: 2 190,00 zł,
- OSP Przeciszów – na zakup detektora przemiennego, akumulatorowego masztu oświetleniowego, wartość dotacji: 3 100,00 zł,
- OSP Skidzin – na zakup agregata prądotwórczego, wartość dotacji: 2 750,00 zł,
- OSP Witkowice – na zakup podpory stabilizującej, lancy kominowej FiRETechnics, kompletu 6 szt. ładowanych dysków sygnalizacyjnych i mikrołośnika, wartość dotacji: 3 011,00 zł,
- OSP Włosienica – na zakup pilarki di drewna na wysięgniku teleskopowym, wartość dotacji: 1 800,00 zł,
- OSP Zasole – na zakup pompy zanurzeniowej EVAK PS, tarczy uniwersalnej do cięcia betonu i stali (pilarka TS 420), wartość dotacji: 3 000,00 zł,
- OSP Przecieszyn – na zakup średniego samochodu pożarniczego, wartość dotacji: 20 000,00 zł,
- gmina Kęty (dla OSP Łęki) – na zakup lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Łęki, wartość dotacji: 60 000,00 zł.

W 2023 roku:

- OSP Bielany – na zakup Motorola DP 4600e z ładowarką, megafonu ręcznego 25W, zestawu podpór stabilizacyjnych PT1200 kpl., maty sprzętowej, zestawu drewna do stabilizacji pojazdów, wartość dotacji: 5 000,00 zł,
- OSP Bór – na zakup drążka izolującego do cięcia przewodów pod napięciem oraz bosaka dielektrycznego, wartość dotacji: 2 000,00 zł,
- OSP Brzeszcze – na zakup sprzętu wspinaczkowego (liny, karabińczyki, szelki zabezpieczające, uprząż transportowa, itp.), wartość dotacji: 2 000,00 zł,
- OSP Bulowice – na zakup kamery termowizyjnej, wartość dotacji: 4 000,00 zł,
- OSP Chełmek (gmina Chełmek) – na zakup lekkiego samochodu ratownictwa technicznego z funkcją gaśniczą, wartość dotacji: 25 000,00 zł,
- OSP Głębowice – na zakup drabiny pożarniczej, wartość dotacji: 3 000,00 zł,
- OSP Graboszyce – na zakup drabiny strażackiej 3-przęsłowej na samochód marki Lublin, myjki ciśnieniowej do węży i samochodów, namiotu ratowniczego, wartość dotacji: 4 000,00 zł,

- OSP Kęty – Podlesie – na zakup nożycy dielektrycznych – drążka do cięcia przewodów pod napięciem, czujnika wielogazowego, lizaków z podświetleniem do kierowania ruchem (4 szt.), zestawu ABC do ratownictwa wodnego (2 komplety), kołców lodowych do ratownictwa wodnego (2 komplety), wartość dotacji: 4 000,00 zł,
- OSP Kęty – na zabudowę tylnego przedziału samochodu (klatki do transportu psów ratowniczych), wartość dotacji: 9 000,00 zł,
- OSP Malec – na zakup wentylatora oddymiającego, planeki z pasami do zabezpieczania zerwanych dachów, zestawu asekuracyjnego do pracy na stromym dachu, wartość dotacji: 4 000,00 zł,
- OSP Nowa Wieś – na zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego (używanego), wartość dotacji: 40 000,00 zł,
- OSP Osiek – na zakup 2 szt. węży hydraulicznych o długości 10 m oraz 6 szt. krótkich węży do narzędzi hydraulicznych, wartość dotacji: 8 000,00 zł,
- OSP Oświęcim – na zakup przyczepy zaopatrzenia wodnego, wartość dotacji: 9 000,00 zł,
- OSP Polanka Wielka – na zakup węża tłocznego W110 20 m, 2 szt. węży tłocznych W75 20 m, węża tłocznego W52 20m, węża tłocznego W25 20 m, wartość dotacji: 2 500,00 zł,
- OSP Poręba Wielka – na zakup nowego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego, wartość dotacji: 50 000,00 zł,
- OSP Przeciszów – na zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego, wartość dotacji: 50 000,00 zł,
- OSP Skidziń – na zakup nowego lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego, wartość dotacji: 35 000,00 zł,
- OSP Witkowice – na zakup radiotelefonu Motorola DP4600e z ładowarką oraz podporą stabilizacyjną, wartość dotacji: 3 000,00 zł,
- OSP Włosienica – na zakup węży hydraulicznych, wartość dotacji: 3 000,00 zł,
- OSP Zasole – na zakup wspornika progowego, przedłużacza bębnowego (40 m), stabilizacji stab-pack (3 szt.), wartość dotacji: 2 000,00 zł,
- OSP Zator – na zakup wysokociśnieniowego agregatu oraz jego zabudowa w samochodzie wraz z wyposażeniem, wartość dotacji: 10 000,00 zł.

4.10.1.2. Zarządzanie Kryzysowe

Biuro Spraw Obronnych i Zarządzania Kryzysowego zlokalizowane jest w Oświęcimiu przy ulicy Stanisława Wyspiańskiego 10.

Do podstawowych zadań biura należy:

- planowanie, organizowanie i realizowanie przedsięwzięć zapewniających wykonywanie zadań związanych z kierowaniem bezpieczeństwem narodowym w czasie pokoju, w razie wewnętrznego lub zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa, w tym w razie wystąpienia działań terrorystycznych lub innych szczególnych zdarzeń, a także w czasie wojny, w szczególności opracowanie i bieżąca aktualizacja dokumentacji na okres zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, planowanie i organizowanie szkolenia obronnego oraz ćwiczeń obronnych, organizowanie doręczenia kart powołania w trybie akcji kurierskiej,
- tworzenie warunków do działania Systemu Wykrywania i Alarmowania oraz Systemu Wczesnego Ostrzegania,
- planowanie i koordynacja przedsięwzięć zarządzania kryzysowego, w szczególności: opracowanie i aktualizacja planu zarządzania kryzysowego oraz planu operacyjnego ochrony przed powodzią, organizowanie współdziałania z kierownikami powiatowych służb, inspekcji i straży oraz jednostek organizacyjnych Powiatu i wydziałami Starostwa w zwalczaniu skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska, pełnienie funkcji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego, jako całodobowej służby dyżurnej Starosty Oświęcimskiego,
- organizowanie i przeprowadzanie kwalifikacji wojskowej,
- obsługa administracyjno-biurowa: Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz Komisji Bezpieczeństwa i Porządku.

Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu zostało uruchomione 1 maja 2013 roku decyzją starosty oświęcimskiego i funkcjonuje w strukturze Biura Spraw Obronnych i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu.

Głównym zadaniem Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu jest pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego.

Do pozostałych zasadniczych zadań PCZK należy:

- współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej,
- nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemem wczesnego ostrzegania ludności,

- współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska,
- współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne.

W 2022 roku dyżurni PCZK odebrali łącznie 1022 zgłoszenia telefoniczne o zdarzeniach na terenie powiatu oświęcimskiego. W poniższej tabeli przedstawiono zgłoszenia jakich dokonywano na terenie powiatu oświęcimskiego w 2022 roku.

Tabela 72. Zdarzenia zgłaszane telefonicznie do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu w 2022 roku

Lp.	Zgłoszenia	Liczba zgłoszeń
1.	O rannych i padłych zwierzętach	383
2.	Awarie infrastruktury	109
3.	O nieprzyjemnych zapachach	105
4.	Dotyczące utrzymania zimowego	134
5.	Silny wiatr	7
6.	Pozostałe zdarzenia	284

Źródło: Raport o stanie Powiatu Oświęcimskiego za rok 2022

4.10.1.3. Kontrole

W 2023 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie przeprowadził na terenie powiatu oświęcimskiego łącznie 116 kontroli.

Przedmiotowe kontrole obejmowały różne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska, w tym m.in. przestrzegania wymagań w zakresie:

- przepisów ustawy o odpadach,
- warunków dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub ziemi,
- warunków dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,
- emisji gazów i pyłów do powietrza,
- emisji hałasu do środowiska,
- poziomów pól elektromagnetycznych,
- ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- przeciwdziałania poważnym awariom.

W związku ze stwierdzonymi podczas przeprowadzonych w terenie kontroli 17 nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska zastosowano dostępne prawem środki dyscyplinujące, adekwatne do stwierdzonych naruszeń, w celu przymuszenia podmiotów do spełnienia obowiązków wynikających z przepisów, pozwoleń oraz zezwoleń określających zakres i warunki korzystania ze środowiska.

4.10.2. Analiza SWOT

Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
prawidłowe funkcjonowanie jednostek OSP będących w razie potrzeby w stałej gotowości	obecność dwóch zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej brak obwarowań dotyczących przewozu materiałów niebezpiecznych zagrożenie ze strony transportu przewożącego materiały niebezpieczne
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
zmniejszenie zagrożenia wypadkowego i pożarowego poprzez remonty i modernizacje budynków oraz dróg kontynuacja i doskonalenie działań edukacyjnych społeczeństwa w celu wyrobienia w ludności nawyków prawidłowych zachowań w sytuacji zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	zagrożenia wypadkowe związane z transportem

Źródło: opracowanie własne

4.10.3. Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi

W zależności od kategorii i ilości substancji niebezpiecznych, zakłady przemysłowe stwarzające ryzyko wystąpienia awarii podzielona są na dwie grupy: zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR) oraz zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR). Szczegółowe kryteria zakwalifikowania zakładu do jednej z ww. kategorii określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Na terenie powiatu oświęcimskiego występują dwa zakłady zakwalifikowane do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii.

Głównymi zagrożeniami na terenie powiatu oświęcimskiego jakie mogą wystąpić w toku zwykłego funkcjonowania są wypadki i zdarzenia drogowe, pożary, powodzie i zalania. Zagrożenia chemiczne i pożarowe wynikają głównie z gęstości zaludnienia, charakteru zabudowy i stopnia uprzemysłowienia. Na zagrożenia pożarowej wpływa sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych (stropy, więźba dachowa, schody i pokrycia dachów) oraz magazynowane środki i materiały łatwopalne (paliwo, smary, farby, oleje, tworzywa chemiczne, tarcica, opał, itp.).

Istotnym zadaniem realizowanym szczególnie przez samorządy gminne jest kontynuacja i doskonalenie działań edukacyjnych społeczeństwa w celu wyrobienia w ludności nawyków prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii. Działania te realizowane są poprzez akcje edukacyjno-szkoleniowe, a dla dzieci poprzez zabawę. Gminy takie zadania realizują także poprzez zamieszczanie na stronach internetowych poradników jak mieszkańcy powinni się zachować w sytuacji zagrożenia czy katastrofy. Finansowanie tego rodzaju zadań pochodzi głównie ze środków własnych gmin oraz z dofinansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

5. Zagadnienia horyzontalne

Celem niniejszego rozdziału jest przedstawienie czterech zagadnień horyzontalnych, stanowiących fundament wszystkich działań zapisanych w niniejszym **Programie**.

Każdy obszar interwencji i każdy kierunek działań powinien być spójny z czterema zagadnieniami horyzontalnymi, jakim są:

- adaptacja do zmian klimatu,
- nadzwyczajne zagrożenia,
- edukacja ekologiczna,
- monitoring środowiska.

Wszystkie obszary interwencji, na których opiera się niniejszy **Program** zawierają aspekty każdego z czterech działań horyzontalnych. Istotnym jest także, iż w każdej dziedzinie środowiskowej prowadzona jest edukacja ekologiczna, a nadzwyczajne zagrożenia czy awarie mogą wpływać na wszystkie obszary środowiska od przyrody po powietrze, wody i gleby. A w celu kontroli stanu i podjęcia ewentualnych szybkich kroków niezbędny jest monitoring środowiska i stała kontrola jego stanu.

5.1. Adaptacja do zmian klimatu

W 2013 roku Ministerstwo Środowiska opracowało „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Dokument ten został opracowany przez Ministerstwo Środowiska na podstawie analiz wykonanych przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy w ramach projektu pn. "Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu - KLIMADA".

Oddziaływania związane z prognozowanymi zmianami klimatu będą z różnym natężeniem wzmacniane wskutek działalności człowieka, zarówno poprzez podejmowanie aktywności gospodarczej (wydobycie kopalin, kierunkowa gospodarka leśna i hodowla zwierząt oraz rolnictwo), jak i jej zaniechania (porzucanie łąk i muraw, zanik tradycyjnych form wykorzystania terenu). Oddziaływania te są wielokierunkowe i mogą znacznie wzmocnić niekorzystne oddziaływanie prognozowanych zmian warunków klimatycznych w powiązaniu z nieprawidłowym zagospodarowaniem terenu.

Z racji zwiększonej częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych należy spodziewać się w przyszłości zwiększonej możliwości wystąpienia suszy, nadmiernych opadów, powodzi, które mogą zapoczątkować powstanie osuwisk, erozję terenów pagórkowatych.

Problem zmian w reżimie hydrologicznym dotyczy również siedlisk wód słodkich, płynących lub stojących. Grupa ta jest narażona na zmiany wskutek wzrostu opadów nawałnych, okresów suchych, procesów eutrofizacji i zaburzeń przepływu wód w zbiornikach.⁷

Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym i warunkami klimatycznymi zachodzi ścisły związek wzajemnego oddziaływania. W kontekście zmian klimatu istnieje konieczność zmian treści planowania przestrzennego tak, żeby odpowiadały na problemy, które dotychczas nie były, bądź nie musiały być przedmiotem rozstrzygnięć planistycznych, albo miały marginalne znaczenie w toku procesu planistycznego. Biorąc pod uwagę horyzontalny i interdyscyplinarny charakter gospodarki przestrzennej wdrażanie działań adaptacyjnych w tym sektorze przyczynia się do ograniczenia skutków zmian klimatu nie tylko w zagospodarowaniu przestrzennym, ale także w większości obszarów życia gospodarczego i społecznego. To powoduje, że planowanie przestrzenne, będące najważniejszym instrumentarium gospodarki przestrzennej, urasta do jednego z najistotniejszych kreatorów przestrzennej organizacji systemów społeczno-gospodarczych i ekologicznych, decydujących o adaptacji polskiej przestrzeni do spodziewanych zmian klimatu, a tym samym uwarunkowań środowiskowych i łagodzenia skutków społeczno-ekonomicznych tych zmian.

Zmiany klimatu i potencjalne skutki tych zmian zostały wzięte pod uwagę w niniejszym dokumencie poprzez realizację celów i kierunków działań, jakie zostały zapisane w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

W ramach poszczególnych kierunków interwencji wszystkie te cele zostały wzięte pod uwagę i w ramach nich zostały zaplanowane zadania dotyczące energetyki, edukacji mieszkańców, zarządzania szlakami komunikacyjnymi w celu minimalizacji zagrożeń powodowanych przewozem substancji niebezpiecznych.

Wśród kluczowych działań o charakterze horyzontalnym, które według „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” powinny być realizowane należy wymienić rozwój alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym,

⁷ Scenariusze Zmian Klimatu do 2030 r. i wpływ na sektory i obszary wrażliwe, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz wdrażanie lokalnych systemów monitoringu i ostrzegania przed nadzwyczajnymi zjawiskami klimatycznymi. Istotnym elementem jest ciągła edukacja ekologiczna nie tylko dzieci, ale także osób dorosłych w szczególności rolników i właścicieli lasów, właściwe planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji oraz uwzględnianie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej.⁸

Powiat oświęcimski został zobligowany w ramach Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA do przygotowania dokumentu pn. Powiatowy Plan Działań dla Klimatu i Energii.

5.2. Nadzwyczajne zagrożenia

Zarówno jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, jak i poważną awarię należy traktować zdarzenia, takie jak pęknięcie i rozszczęlnienie instalacji rurociągów, wybuch, awaria zbiornika, katastrofa autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awaria instalacji lub pojazdu itp. Na zagrożenia pożarowe wpływa także sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych oraz magazynowane środki materiały łatwopalne.

Powstałe zagrożenia usuwane są przez odpowiednie jednostki straży pożarnej. Na terenach rolniczych przyczyną zanieczyszczeń wód może być niewłaściwe magazynowanie i stosowanie nawozów i środków ochrony roślin. Zagrożenie dla środowiska w tym przypadku zależy od rozpuszczalności środków w wodzie i stopnia ich toksyczności.

Nadzwyczajne zagrożenia, do których może dojść na terenie powiatu w trakcie normalnego funkcjonowania sprecyzowano w rozdziale dotyczącym Przeciwdziałaniu poważnym awariom przemysłowym. W rozdziale tym sprecyzowano rodzaje zagrożeń do jakich może dojść na obszarze powiatu, wyspecyfikowano jednostki, które zajmują się identyfikacją zdarzeń, ratowaniem zdrowia, życia i mienia oraz usuwaniem skutków awarii oraz kompetencje organów do realizacji zadań w tym zakresie.

5.3. Działania edukacyjne

W zakresie edukacji ekologicznej najważniejszym celem, który należy osiągnąć jest wykształcenie świadomości ekologicznej i przekonanie młodej i dojrzałej części społeczeństwa o konieczności myślenia i działania według zasad ekorozwoju. Jest to cel dalekosiężny, wykraczający poza horyzont 2030 roku, do którego można się zbliżyć poprzez stopniowe podnoszenie świadomości ekologicznej.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) narzuca obowiązek uwzględniania problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w programach nauczania wszystkich typów szkół, a także kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych.

W środkach masowego przekazu w publikacjach i audycjach również istnieje obowiązek popularyzacji ochrony środowiska i kształtowania pozytywnego stosunku do przyrody.

Organy administracji, instytucje koordynujące działania związane z ochroną środowiska oraz te, które kierują i zarządzają działalnością naukową i naukowo-badawczą w zakresie ekologizacji są zobowiązane uwzględniać w swoich planach i działaniach bieżących i długoterminowych zagadnienia dotyczące ekologii i ochrony przyrody.

Na wszystkich etapach edukacji od przedszkolnej poprzez podstawową, średnią i wyższą placówki nauczania obejmujące swym działaniem jakakolwiek edukację dzieci i młodzieży zawierają w swoich programach dziedziny nauki lub dyscypliny naukowe wiążące się z ochroną środowiska.

Postawy społeczne i realizowana w całym okresie programowania szeroko pojęta edukacja ekologiczna ma na celu stałe podnoszenie świadomości zarówno dzieci i dorosłych. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, brak oszczędzania wody, segregacji odpadów), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

W ramach działalności edukacyjnej w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na terenie powiatu stale i na bieżąco organizuje się różne:

- akcje,
- spotkania,
- konkursy,
- warsztaty,
- imprezy plenerowe.

Powiat powinien kontynuować i rozwijać współpracę z placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi i instytucjami, przy organizowaniu prelekcji, wystaw, spotkań, wycieczek o tematyce ekologicznej i przyrodniczej,

⁸ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

organizować akcje oraz pomagać przy realizacji programów szkolnych promujących idee zbierania surowców wtórnych w celu ich właściwego zagospodarowania. Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców nie tylko przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów, co zapewni pozyskanie surowców wtórnych, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska oraz zmniejszenie szkodliwości tych odpadów, ale także do oszczędzania wody, niespalania odpadów w domowych kotłach, ale także dbałości oraz szacunku o całość otaczającej nas przyrody i środowiska.

Czynnikami, które decydują o sukcesie realizowanej akcji edukacji ekologicznej jest rzetelna informacja oraz umiejętność komunikowania się ze społeczeństwem.

Na terenie powiatu oświęcimskiego w ramach Projektu LIFE EKOMAŁOPOLASKA zatrudniony jest doradca ds. klimatu i środowiska, który w ramach Projektu realizował szereg działań informacyjno-edukacyjnych, trafiających do różnych grup społecznych, w tym: spotkania informacyjne i wydarzenia związane z ochroną klimatu, warsztaty w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz realizował wiele kampanii edukacyjno-informacyjnych.

W zakresie wszystkich aspektów ochrony środowiska potrzebne są działania edukacyjne zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dla dorosłej części społeczeństwa. Z tego powodu zadania dotyczące edukacji ekologicznej umieszczono w harmonogramach we wszystkich rozdziałach dotyczących poszczególnych obszarów interwencji. W każdej dziedzinie środowiskowej wspomniano o potrzebie prowadzenia stale i na bieżąco i w całej perspektywie realizacji Programu akcji edukacyjnych jednak, ze względu na fakt, że najwięcej działań edukacyjnych na terenie powiatu realizowanych jest w zakresie gospodarki odpadami i ochrony powietrza atmosferycznego tematy te zostały w tej części potraktowane najszerzej.

5.4. Monitoring środowiska

W związku ze zmianą kompetencji wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska i Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wynikającą z przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 poz. 1479 z późn. zm.), od dnia 1 stycznia 2019 roku organem realizującym zadania Państwowego Monitoringu Środowiska jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Z dniem 1 stycznia 2019 roku pracownicy Wydziału Monitoringu Środowiska oraz Laboratorium WIOŚ stali się pracownikami GIOŚ. Zadania Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska polegają między innymi na prowadzeniu monitoringu środowiska.

Monitoring środowiska prowadzony jest w zakresie powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, ochrony przyrody i bioróżnorodności, gospodarki odpadami, hałasu, pól elektromagnetycznych, potencjalnego wystąpienia poważnej awarii oraz gleby i ziemi (na poziomie krajowym).

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu i Ochrony Środowiska oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Dokument ten obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych.⁹

Informacje powstające w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska służą do wspomagania działań na rzecz ochrony środowiska, a także do informowania organów administracji o stanie środowiska, potencjalnych lub istniejących zagrożeniach, oraz obszarach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w środowisku. W dalszym etapie dane te i informacje wykorzystywane są przez organy administracji do postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, pozwoleń na wprowadzania gazów i pyłów do środowiska oraz planów zagospodarowania przestrzennego, a także planów i programów jako całości lub ich poszczególnych elementów.

Działalność inspekcyjna na terenie województwa małopolskiego prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie. Polega na prowadzeniu kontroli instalacji i przedsiębiorstw oddziałujących na środowisko w celu sprawdzenia czy są przestrzegane przepisy prawa czy stwierdzane są naruszenia. W sytuacji stwierdzenia nieprzestrzegania obowiązujących przepisów wydawane są zarządzenia pokontrolne, a w razie ich niezrealizowania nakładane są kary.

⁹ <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/regionalny-wydzial-monitoringu-srodowiska/>

6. Cele Programu Ochrony Środowiska i ich finansowanie

Tabela 73. Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2030				
			(+ źródło danych)						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne - klasyfikacja strefy, w której leży powiat źródło danych: GIOŚ	benzo(a)piren, PM10 (2 substancje)	- (0 substancji)	Realizacja wymagań uchwał antysmogowych i Małopolskiego Programu ochrony powietrza	Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów oraz przygotowanie Powiatowego Planu działań dla Klimatu i Energii ¹⁰	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							Opracowanie i wdrażania planów gospodarki niskoemisyjnej lub programów ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	
			Ilość stanowisk pomiarowych na terenie powiatu źródło danych: GIOŚ	1 (Oświęcim, ul. Bema)	wg potrzeb i planów GIOŚ		Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane GIOŚ	
			Ilość odcinków budowanych i zmodernizowanych dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych źródło danych: administratorzy dróg	przebudowa 12 odcinków dróg powiatowych (2023r.) remont 7 odcinków dróg krajowych (2022-2023) remont 3 odcinków dróg wojewódzkich, remont/modernizacja 45 odcinków dróg gminnych ¹¹	wg potrzeb	Rozwój ekologicznych rozwiązań transportowych	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, GDDKiA, ZDW w Krakowie	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania

¹⁰ Osiągnięcie zapisu z POP: zapewnienie, że co najmniej 50%, a od 1 stycznia 2026 roku 75% energii elektrycznej zużywanej w ciągu roku przez będące własnością powiatu budynki użyteczności publicznej będzie pochodziło ze źródeł odnawialnych

¹¹ Administratorzy dróg podają różne dane, odcinki dróg modernizowanych i przebudowywanych mają inne długości i nie ma możliwości ich porównania

			Ilość nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu zbiorowego na terenie powiatu źródło danych: MZK	1 elektryczny 20 niskoemisyjnych w tym 7 hybrydowych	7 elektrycznych wg możliwości finansowych		Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy	Zadanie monitorowane MZK	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Ilość wdrożonych mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem źródło danych: Gminy, Powiat	0	wg potrzeb		Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUS-pasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane zarządzający drogami	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Metraż ścieżek rowerowych na terenie powiatu źródło danych: Gminy, Powiat	14,40 km (gm. Kęty, m. Oświęcim)	16 km		Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Ilość budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (bez źródeł ciepła) źródło danych: Gminy, Powiat z dofinansowaniem	1 (powiat) 17 (gminy)	wg potrzeb	Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego do poziomu niepowodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Ilość budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji źródło danych: Gminy, WFOŚiGW	425 (WFOŚiGW)	wg potrzeb		Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, mieszkańcy	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania

			Wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych w gminach źródło danych: Gminy	90%* *jako aktualizacja danych	100%		Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Ilość przedsiębiorstw skontrolowanych w zakresie przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń źródło danych: WIOŚ, Powiat	17	wg potrzeb		Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń przez podmioty gospodarcze	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane WIOŚ w Krakowie	
			Ilość instalacji stosujących niskoemisyjne technologie i OZE źródło danych: Gminy, Powiat WFOŚiGW, Tauron	2112 (WFOŚiGW kotły i OZE)	wg potrzeb	Wdrożenie mechanizmów motywujących do implementacji nowoczesnych rozwiązań w przemyśle skutkujących redukcją emisji substancji zanieczyszczonych	Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, mieszkańcy	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Ilość działań (szkoleń, promocji, akcji informacyjnych, konferencji, dofinansowań) źródło danych: Gminy	24 ¹²	ok. 30		Stworzenie preferencji dla rozwoju produkcji urządzeń do pozyskiwania energii w sposób bezemisyjny	Zadanie monitorowane podmioty gospodarcze, placówki edukacyjne	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania

¹² akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

			Ilość punktów monitoringowych jakości powietrza na terenie powiatu źródło danych: GIOŚ	1	wg potrzeb		Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	Zadanie monitorowane GIOŚ	
			Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych w zakresie efektywności budynków źródło danych: Gminy, Powiat	24	ok 30	Wzmocnienie systemu edukacji ekologicznej skierowanej na promocję postaw służących ochronie powietrza	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Liczba kontroli w zakresie zakazu spalania odpadów źródło danych: Gminy	1563 ¹³	wg potrzeb		Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Straż miejska, Policja	
			Ilość instalacji OZE źródło danych: gminy, WFOŚiGW, Tauron ,Powiat	2 (powiat) 81 (gminy) 304 (mieszkańcy, WFOŚiGW)	wg potrzeb	Wzrost wykorzystania	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu oświęcimskiego	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane osoby fizyczne, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe oraz przedsiębiorstwa	brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Ilość wymienionych źródeł ciepła źródło danych: Gminy, WFOŚiGW	1687	wg potrzeb	Kształtowanie postaw służących efektywnemu wykorzystywaniu energii	Realizacja działań z zakresu ograniczania emisji ze źródeł spalania o małej mocy do 1 MW poprzez wymiany systemów grzewczych na niskoemisyjne oraz poprzez montaż filtrów nakominowych ograniczających emisję	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	

¹³ dane dotyczące kontroli nie obejmują danych z gminy Polanka Wielka

Tabela 74. Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów	Powiat Oświęcimski	koszty w ramach programu ochrony powietrza (aktualnie brak szacunków i analizy kosztów)						środki własne Powiatu Oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	działanie będzie kontynuacją realizowanego już działania
		Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast	Powiat Oświęcimski	dane z Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Oświęcimskiego						środki własne Powiatu Oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	
		Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Powiat Oświęcimski	plany realizacji zadań ustalone corocznie						środki własne Powiatu Oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	zadanie jest kontynuacją
		Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji	Powiat Oświęcimski	plany realizacji zadań ustalone corocznie						środki własne Powiatu Oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	zakres będzie ustalany w razie potrzeb
		Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu	Powiat Oświęcimski	dane z Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Oświęcimskiego						środki własne Powiatu Oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	inwestycje wzdłuż dróg
		Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń przez podmioty gospodarcze	Powiat Oświęcimski	wg potrzeb						środki własne Powiatu Oświęcimskiego	działanie będzie kontynuacją realizowanego już działania
		Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności	Powiat Oświęcimski	5 /rok ¹⁴						środki własne Powiatu Oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	działanie będzie kontynuacją realizowanego już działania

¹⁴ akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

		odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza				
		Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu oświęcimskiego	Powiat Oświęcimski	plany realizacji zadań ustalane corocznie	środki własne Powiatu Oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	zakres będzie ustalany w razie potrzeb

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 75. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	koszty w ramach programu ochrony powietrza	środki gmin powiatu oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	działanie będzie kontynuacją realizowanego już działania
		Opracowanie i wdrażania planów gospodarki niskoemisyjnej lub programów ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	koszty indywidualne jednostek	środki gmin powiatu oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	
		Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	GIOŚ	w ramach działań własnych jednostek	środki własne GIOŚ	działanie będzie kontynuacją realizowanego już działania
		Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, GDDKiA, ZDW	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań	środki gmin powiatu oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ), środki administratorów dróg	
		Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy oraz stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej (tramwaj/autobus/pociąg) mającego na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego	MZK	wymiana taboru: 1 500 za jeden autobus	środki własne jednostek realizujących, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	
		Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUS-pasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, GDDKiA, ZDW	według kosztorysu	środki własne jednostek realizujących oraz środki gmin, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	
		Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań	środki własne jednostek realizujących oraz środki gmin, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	

	Realizacja planów kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	500	środki własne jednostek realizujących oraz środki gmin, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	działanie będzie kontynuacją realizowanego już działania
	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, mieszkańcy	500	środki własne jednostek realizujących oraz środki gmin, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	
	Opracowanie i wdrożenie systemu zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach grzewczych	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań	
	Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń przez podmioty gospodarcze	WIOŚ	w ramach zadań własnych jednostki	środki WIOŚ	
	Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, mieszkańcy	według kosztorysów inwestycji	środki własne mieszkańców oraz środki gmin, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	
	Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	GIOŚ	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych inwestycji	środki GIOŚ	
	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, organizacje ekologiczne, sanepid	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań	środki własne organizacji ekologicznych oraz środki gmin, fundusze krajowe	
	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środków prewencyjnych	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Policja, Straż miejska	według zadań własnych jednostek	środki własne gmin, jednostek realizujących fundusze krajowe	
	Realizacja inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie powiatu oświęcimskiego	jednostki sektora finansów publicznych, osoby fizyczne, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe oraz przedsiębiorstwa	według kosztorysów inwestycji	środki własne gmin jednostek realizujących, fundusze krajowe w tym WFOŚiGW oraz unijne	
	Realizacja działań z zakresu ograniczania emisji ze źródeł spalania o małej mocy do 1 MW poprzez wymiany systemów grzewczych na niskoemisyjne oraz poprzez montaż filtrów nakominowych ograniczających emisję	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	zgodnie z kosztami zaplanowanymi w gminnych PONE	środki własne jednostek realizujących, fundusze unijne (w tym RPO, POIiŚ)	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 76. Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu zagrożenia hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka		
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2030						
			(+ źródło danych)								
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J		
1.	Zagrożenia hałasem	Ograniczenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny poziom hałasu	Liczba badanych przedsiębiorstw w zakresie przestrzegania norm hałasu	4	wg potrzeb	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane WIOŚ w Krakowie	zmiana w przepisach prawa dotyczących kompetencji		
			Ilość przedsiębiorstw, w których wykazano naruszenia							0	0
			Liczba wydanych decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu							3	wg potrzeb
			źródło danych: WIOŚ, Powiat								
							Budowa obwodnic i dróg alternatywnych wyprowadzających ruch tranzytowy z centrów miast oraz przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane zarządzający drogami	brak środków finansowych		
			Poziom przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu	0,0 dB	0,0 dB		Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: - rozwój zintegrowanego transportu publicznego, - wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska, - wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane zarządzający drogami, Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Zarząd Województwa Małopolskiego	sprzeciw mieszkańców, brak uzgodnień branżowych i wysokie koszty inwestycji		
			Ilość przekroczeń	0 szt.	0 szt.		Ograniczanie hałasu kolejowego poprzez modernizację linii kolejowych oraz taboru oraz działania zawarte w POH Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg linii kolejowych	Zadanie monitorowane zarządzający liniami kolejowymi (Koleje Małopolskie, Koleje Śląskie, Polregio)	brak wystarczającej liczby użytkowników i opłacalności modernizacji		
			źródło danych: GIOŚ, Powiat, ZWM								

			Liczba gmin, które mają zapisy w MPZP ograniczające emisję hałasu źródło danych: Gminy	5	9		Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	wysokie koszty, długotrwały proces uchwalania
			Ilość wydanych decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu źródło danych: Powiat, Wojewoda	3	wg potrzeb		Redukcja hałasu przemysłowego (w tym m.in. wyciszanie hal oraz hałasujących maszyn i urządzeń przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań takich jak np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne) oraz poprzez wydawanie decyzji administracyjnych	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane przedsiębiorstwa prowadzące działalność na terenie powiatu oświęcimskiego, Małopolski Urząd Wojewódzki	brak środków finansowych
			Liczba akcji edukacyjnych źródło danych: Gminy	24 ¹⁵	ok. 30		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu w powiecie	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, GIOŚ, PSSE	brak zainteresowania mieszkańców
			Ilość punktów monitoringowych na terenie powiatu źródło danych: GIOŚ	1 (2022 r.)	wg potrzeb		Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane GIOŚ	

¹⁵ akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

Tabela 77. Harmonogram zadań własnych w zakresie zagrożenia hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Zagrożenia hałasem	Budowa obwodnic i dróg alternatywnych wyprowadzających ruch tranzytowy z centrów miast oraz przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg	Powiat Oświęcimski	5 000 koszty zależne od przyszłych harmonogramów inwestycji						środki Powiatu Oświęcimskiego dofinansowanie UE	zakres ustalany na bieżąco
		Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: - rozwój zintegrowanego transportu publicznego, - wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska, - wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych	Powiat Oświęcimski	dane z Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Oświęcimskiego						środki Powiatu Oświęcimskiego dofinansowanie UE	zakres zadań ustalany jest w ramach potrzeb i możliwości dofinansowania
		Redukcja hałasu przemysłowego (w tym m.in. wyciszanie hal oraz hałasujących maszyn i urządzeń przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań takich jak np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne) oraz poprzez wydawanie decyzji administracyjnych	Powiat Oświęcimski	Koszty administracyjne						środki Powiatu Oświęcimskiego	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 78. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zagrożenia hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zagrożenia hałasem	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	WIOŚ	koszty administracyjne	środki własne WIOŚ	ilość przedsiębiorstw do kontroli ustalana jest przez WIOŚ
		Budowa obwodnic i dróg alternatywnych wyprowadzających ruch tranzytowy z centrów miast oraz przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg	zarządzający drogami	koszty i zakres ustalany na bieżąco	środki: GDDKiA, Zarządu Dróg Wojewódzkich, gmin powiatu oświęcimskiego, dofinansowanie UE	zakres jest ustalany na bieżąco
		Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: - rozwój zintegrowanego transportu publicznego, - wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska, - wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Zarząd Województwa Małopolskiego	koszty administracyjne	Środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, dofinansowanie UE, środki GDDKiA	zakres zadań ustalany jest w ramach potrzeb i możliwości
		Ograniczanie hałasu kolejowego poprzez modernizację linii kolejowych oraz taboru oraz działania zawarte w POH Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg linii kolejowych	zarządzający liniami kolejowymi (Koleje Małopolskie, Koleje Śląskie, Polregio)	w miarę potrzeb	środki własne PKP, fundusze unijne	
		Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	30 w każdej gminie	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego	koszt może być większy i wynikać także z innych zmian w PZP
		Redukcja hałasu przemysłowego (w tym m.in. wyciszanie hal oraz hałasujących maszyn i urządzeń przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań takich jak np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne)	przedsiębiorstwa prowadzące działalność na terenie powiatu Marszałek Województwa Małopolskiego	1 000	środki własne przedsiębiorstw, fundusze unijne	koszty w zależności od ilości przedsiębiorstw realizujących zadania
		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu w powiecie	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, GIOŚ, PSSE	50	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, środki zewnętrzne WFOSiGW	edukacja realizowana jest nie tylko w zakresie hałasu
		Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	GIOŚ	100	środki własne GIOŚ	ilość kontroli zależy od potrzeb i środków finansowych

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 79. Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2030				
			(+ źródło danych)						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego źródło danych: GIOŚ	0	0	Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pole elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Zadanie własne Powiat Oświęcimski	zmiana w przepisach prawnych dotyczących kompetencji
							Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	Zadanie monitorowane GIOŚ	wzrost liczby źródeł promieniowania, a tym samym brak monitoringu
							Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	zmiana w przepisach dotyczących praw właścicielskich, ryzyko sprzeciwu mieszkańców

Tabela 80. Harmonogram zadań własnych w zakresie pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Pola elektromagnetyczne	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pole elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Powiat Oświęcimski	koszty administracyjne						środki własne Powiatu Oświęcimskiego	działanie będzie kontynuacją realizowanego już działania

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 81. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Pola elektromagnetyczne	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	GIOŚ	koszty administracyjne	środki Budżetu Państwa	działanie aktualnie jest realizowane w cyklach 3 letnich
		Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	koszty administracyjne poniesione przez komórki planowania przestrzennego	środki gmin powiatu oświęcimskiego	w ramach aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 82. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2030				
			(+ źródło danych)						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gospodarowanie wodami	Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych powiatu przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Ilość nowych aktów prawa miejscowego, rozporządzeń o ustanowieniu obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych źródło danych: PGW WP, Małopolski Urząd Wojewódzki	-	wg potrzeb	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły	Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu stref ochrony pośredniej dla ujęć wód	Zadanie monitorowane PGW WP we współpracy z właścicielami ujęć	skomplikowane procedury
			Wyniki monitoringu wód powierzchniowych źródło danych: GIOŚ	wody powierzchniowe stan zły	wody powierzchniowe stan dobry		Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane GIOŚ	wysokie koszty monitoringu
			Liczba działań z zakresu edukacji ekologicznej źródło danych: Gminy, Powiat	24 ¹⁶	ok. 30		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne Powiatu Oświęcimskiego Zadanie monitorowane PGW WP, Gminy Powiatu Oświęcimskiego	trudność w dotarciu do odbiorcy
			Liczba utrzymywanych cieków źródło danych: PGW WP	11	wg potrzeb		Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni Modernizacja obiektów i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej	Zadanie monitorowane PGW WP	trudność w pozyskiwaniu środków finansowych

¹⁶ akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

			Ilość magazynów przeciwpowodziowych źródło danych: Powiat	1	1 (jako kontynuacja)		Utrzymanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Zadanie własne Powiatu Oświęcimskiego Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	trudność w pozyskaniu środków finansowych
			Liczba gmin, które mają zapisy w MPZP uwzględniające granice obszarów zagrożonych powodzią źródło danych: Gminy	4	9		Uwzględnienie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziom zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	przedłużające się procedury konsultacji społecznych
			Długość utrzymywanych rowów odwadniających na terenie powiatu [m] źródło danych: PGW WP, spółki wodne	142 270 ¹⁷	231 590 ¹⁸		Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, właściciele terenów, spółki wodne	brak środków finansowych
			Liczba działań edukacyjnych w zakresie ochrony wód, poprawy retencyjności zlewni źródło danych: PGW WP, Gminy, Powiat	24 ¹⁹	ok. 30	Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze zjawisk ekstremalnych związanych z wodą	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne Powiatu Oświęcimskiego Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, PGW WP	brak środków finansowych

¹⁷ długość rowów melioracyjnych, na których w 2023 r. prowadzono prace utrzymaniowe, dane przekazane przez Związek Spółek Wodnych w Oświęcimiu

¹⁸ łączna długość rowów melioracyjnych na terenie powiatu oświęcimskiego, dane przekazane przez Związek Spółek Wodnych w Oświęcimiu

¹⁹ akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

Tabela 83. Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarowania wodami

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Gospodarowanie wodami	Utrzymanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Powiat Oświęcimski	wg potrzeb						środki własne Powiatu Oświęcimskiego	zadanie realizowane na bieżąco
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Powiat Oświęcimski	5 rok ²⁰						środki własne Powiatu Oświęcimskiego	zadanie realizowane na bieżąco

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 84. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarowanie wodami	Opracowanie i wydanie jako akt prawa miejscowego rozporządzeń o ustanowieniu stref ochrony pośredniej dla ujęć wód	PGW WP we współpracy z właścicielami ujęć wód	w ramach działań własnych	środki PGW WP	realizacja wg potrzeb
		Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	GIOŚ	w ramach działań własnych	środki własne GIOŚ, PIG	zadanie realizowane corocznie
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	PGW WP, Gminy Powiatu Oświęcimskiego	w ramach działań własnych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego środki PGW WP	działania będzie kontynuacją już realizowanego
		Działania związane z przywracaniem i poprawą ekologicznych funkcji wód i poprawą hydromorfologii koryt cieków, w tym: działania renaturyzacyjne i rewitalizacyjne, przywracanie drożności cieków, zwiększenie retencyjności naturalnej ich zlewni Modernizacja obiektów i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej	PGW WP	wg kosztorysów inwestycji	środki PGW WP	zakres ustalany w miarę potrzeb

²⁰ akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

		Utrzymanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	w ramach działań własnych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POLiŚ)	
		Uwzględnienie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziom zagrożenia powodziowego, jak również wniosków wynikających z planów zarządzania ryzykiem powodziowym	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	w ramach działań własnych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POLiŚ)	realizacja wg potrzeb
		Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi oraz rowami odwadniającymi tereny zurbanizowane	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, właściciele terenów, spółki wodne	wg kosztorysów inwestycji	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POLiŚ)	zakres ustalany w miarę potrzeb

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 85. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2030				
			(+ źródło danych)						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód oraz stanu infrastruktury wodno-ściekowej	Długość kanalizacji sanitarnej źródło danych: GUS	782,3 km (GUS 2022)	wg potrzeb	Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	większość zadań planowana jest w przypadku otrzymania środków finansowych z zewnątrz
			Skanalizowanie powiatu źródło danych: GUS	67,4% (GUS 2022)	wg potrzeb		Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do przesyłu i oczyszczania ścieków komunalnych, zagospodarowywania osadów ściekowych oraz systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych		
			Zwodociągowanie powiatu źródło danych: GUS	98,2% (GUS 2022)	wg potrzeb		Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	
			Długość sieci wodociągowej źródło danych: GUS	1048,9 km (GUS 2022)	wg potrzeb		Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (w tym systemy sterowania, monitoringu i przesyłania danych)		

			Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych/rocznie źródło danych: Gminy, Powiat PSSE	24 ²¹	ok. 30		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz o najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne Powiatu Oświęcimskiego Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, PSSE	
			Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych źródło danych: Gminy, GUS	1106 11 369 (GUS 2022)	wg potrzeb		Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego
			Liczba kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi źródło danych: WIOŚ	5	wg potrzeb			Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Zadanie monitorowane WIOŚ

²¹ akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

Tabela 86. Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz o najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Powiat Oświęcimski	5 rok ²²	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	zadanie realizowane na bieżąco

Tabela 87. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	według kosztorysów inwestycji	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego WFOŚiGW fundusze unijne	zakres ustalany w miarę potrzeb
		Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do przesyłu i oczyszczania ścieków komunalnych, zagospodarowywania osadów ściekowych oraz systemu sterowania, monitoringu i przesyłania danych	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	według kosztorysów inwestycji	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, WFOŚiGW fundusze unijne (w tym RPO)	w ramach KPOŚK
		Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	według kosztorysów inwestycji	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego środki administratorów sieci wodociągowej WFOŚiGW fundusze unijne (w tym RPO), administratorzy sieci wodociągowej	zakres ustalany w miarę potrzeb
		Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (w tym systemu sterowania, monitoringu i przesyłania danych)	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	według kosztorysów inwestycji	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, WFOŚiGW fundusze unijne (w tym RPO)	w ramach KPOŚK

²² akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz o najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, PSSE	w ramach działań własnych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego	realizowane jako kontynuacja
		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	w ramach działań własnych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego	możliwa realizacja w trakcie innych działań
		Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	WIOŚ	w ramach działań własnych	środki własne WIOŚ	realizowane jako kontynuacja

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 88. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie zasobów geologicznych

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2030				
			(+ źródło danych)						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Zasoby geologiczne	Racjonalne wykorzystanie zasobów geologicznych	Liczba wykrytych nielegalnych eksploatacji źródło danych: OUG	1	0	Racjonalne gospodarowanie kopalinami	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Marszałek Województwa, PiG, organy nadzoru górniczego	zmiana w przepisach prawnych dotyczących koncesji
			Liczba wydanych koncesji na wydobywanie kopalin źródło danych: Powiat, Marszałek Województwa, Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ)	2 12	wg potrzeb		Wydanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz kontrola realizacji ich warunków	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Marszałek Województwa, MKiŚ	
			Liczba zrealizowanych działań z zakresu stabilizacji i zabezpieczenia osuwisk źródło danych: Gminy, Powiat administratorzy dróg	0	wg potrzeb	Właściwe zabezpieczenie i zagospodarowanie terenów zagrożonych osuwiskami, rozwój systemu przeciwośuwiskowego	Zabezpieczenie istniejących osuwisk oraz zapobieganie powstawaniu nowych osuwisk z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, właściciele terenów, administratorzy dróg	

Tabela 89. Harmonogram zadań własnych w zakresie zasobów geologicznych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zasoby geologiczne	Wydanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz kontrola realizacji ich warunków	Powiat Oświęcimski	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	
		Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Powiat Oświęcimski	koszty administracyjne	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 90. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zasobów geologicznych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zasoby geologiczne	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Marszałek Województwa Małopolskiego	koszty administracyjne	środki budżetu Państwa	działanie aktualnie jest realizowane i będzie kontynuacja
		Wydanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz kontrola realizacji ich warunków	Marszałek Województwa Małopolskiego, Ministerstwo Środowiska i Klimatu (MSiK)	koszty administracyjne	środki budżetu Państwa	
		Zabezpieczenie istniejących osuwisk oraz zapobieganie powstawaniu nowych osuwisk z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Właściciele terenów, administratorzy dróg	koszty administracyjne	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, środki własne właścicieli terenów, dofinansowania	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 91. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gleb

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2030				
			(+ źródło danych)						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gleby	Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi oraz dostosowanie do zmian klimatu	Ilość działań promocyjnych źródło danych: MODR	24 ²³	ok. 30	Poprawa jakości gleb na terenie powiatu	Promocja rolnictwa zintegrowanego	Zadanie monitorowane MODR	przedłużające się procedury
			Ilość punktów pomiarowych jakości gleb źródło danych: GIOŚ	1	wg potrzeb		Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb	Zadanie monitorowane GIOŚ	trudności organizacyjne i finansowe
			Ilość terenów, na których zidentyfikowano historyczne zanieczyszczenie źródło danych: Powiat, GDOŚ	9	0		Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenie wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art.. 101d POŚ)	Zadanie własne Powiat Oświęcimski	brak środków finansowych
			Ilość kontroli/nieprawidłowości stosowania środków ochrony roślin źródło danych: WIORiN	60/0	wg potrzeb/0		Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin	Zadanie monitorowane WIORiN	mała ilość kontroli i niska wykrywalność zanieczyszczeń
			Powierzchnia terenów przeznaczonych na inne cele niż rolnicze i leśne gruntów wymagających decyzyjnego zezwolenia na wyłączenia z produkcji rolniczej źródło danych: Powiat, MODR	18,50 ha	wartość zależna od przeznaczenia terenów		Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszaniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszania gleb	Zadanie monitorowane MODR	brak środków finansowych na realizację zadania

²³ akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

						Minimalizacja stopnia i łagodzenie zasklepiania gleb	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową, w tym przeznaczenia gruntów na cele inne niż rolne i leśne	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	presja na nowe tereny pod zabudowę
--	--	--	--	--	--	--	--	---	------------------------------------

Tabela 92. Harmonogram zadań własnych w zakresie gleb

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Gleby	Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenie wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 101d POŚ)	Powiat Oświęcimski	koszty administracyjne						środki własne Powiatu Oświęcimskiego	realizacja w razie potrzeb

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 93. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gleb

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gleby	Promocja rolnictwa zintegrowanego	MODR	100	środki Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, dofinansowanie WFOŚiGW	działanie aktualnie jest realizowane i będzie kontynuacją
		Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb	GIOŚ	100	środki GIOŚ	realizacja w razie potrzeby
		Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin	WIORiN	wg kosztorysów	środki WIORiN	
		Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszaniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszania gleb	MODR	50	środki Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, dofinansowanie WFOŚiGW	działania doradcze
		Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową, w tym przeznaczenia gruntów na cele inne niż rolne i leśne	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	koszty administracyjne	środki gmin powiatu oświęcimskiego, dofinansowanie WFOŚiGW	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 94. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2030				
			(+ źródło danych)						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Kształtowanie systemu gospodarki odpadami zgodnego z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Ilość gmin, które aktualizują okresowo Program usuwania azbestu źródło danych: Gminy	1	9	Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi oraz odpadami sektora gospodarczego, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów	Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	realizowane w miarę środków finansowych
			Ilość gmin, które prowadzą edukację ekologiczną źródło danych: Gminy	9	9		Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	
			Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest źródło danych: Gminy, Baza Azbestowa	504,3480 Mg	wg potrzeb	Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania	Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	brak środków finansowych na usuwanie azbestu
			Ilość kontroli przedsiębiorstw w zakresie gospodarowania odpadami źródło danych: WIOŚ, Powiat	60	wg potrzeb		Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami ²⁴	Zadanie własne Powiat Oświęcimski zadanie monitorowane WIOŚ	

²⁴ również pod kątem gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), która jest głównym trendem w unijnych oraz regionalnych politykach strategicznych. Gospodarka o obiegu zamkniętym jest jednym z priorytetów wyrażonych zarówno w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, jak i w „Regionalnym Planie Działań dla Klimatu i Energii”

Tabela 95. Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Powiat Oświęcimski	20	20	20	20	20	100	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	Działanie będzie realizowane tylko w razie potrzeby, koszty dotyczą prowadzenia kontroli dokumentacji

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 96. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	koszty administracyjne	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego	
		Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	10 każda gmina	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, dofinansowanie zewnętrzne	realizowane w trybie ciągłym
		Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	50	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, dofinansowanie WFOŚiGW	jako uzupełnienie aktualnych działań
		Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	1 000	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, dofinansowanie WFOŚiGW, środki mieszkańców	w ramach możliwości finansowych
		Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	WIOŚ	koszty administracyjne	środki WIOŚ	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 97. Cele, kierunki interwencji w zakresie zasobów przyrodniczych

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2030				
			(+ źródło danych)						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona bioróżnorodności, walorów krajobrazowych oraz prowadzenie zrównoważonej turystyki i gospodarki leśnej	Ilość regionalnych systemów monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności źródło danych: RDOŚ	0	1	Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej	Budowa regionalnego systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ	Zadanie monitorowane Zarząd Województwa Małopolskiego, RDOŚ, GIOŚ	brak środków finansowych na realizację zadania
			Ilość działań z zakresu edukacji ekologicznej źródło danych: Gminy, Powiat	24 ²⁵	ok. 30		Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, lokalne stowarzyszenia ekologiczne, szkoły, instytucje naukowe	brak wystarczających środków finansowych i organizacyjnych
			Liczba usuniętych i posadzonych drzew wzdłuż dróg publicznych [szt.] źródło danych: Gminy, zarządców dróg publicznych	41/86	wg potrzeb		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, ZDW, GDDKiA	
			Ilość nowych form ochrony przyrody źródło danych: RDOŚ, Gminy	0	0		Utworzenie obszarów uznanych za formy ochrony przyrody oraz postawienie tablic informacyjnych	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, RDOŚ	brak wystarczających środków finansowych
			Liczba wykonanych UPUL dla lasów niestanowiących	24	wg potrzeb		Opracowanie Uproszczonych Planów Urządzenia Lasów	Zadanie własne Powiat Oświęcimski	brak środków finansowych

²⁵ akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

			własności skarbu państwa na zlecenie Starosty źródło danych: Powiat						
			Powierzchnia gruntów leśnych Powierzchnia zalesień źródło danych: GUS, ARiMR	4 069,75 ha 0 ha	wg potrzeb		Odnowienia drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem	Zadanie monitorowane Nadleśnictwa	brak wystarczających środków finansowych
			Ilość zrealizowanych wniosków na dotację w ramach programów rolno- środowiskowych źródło danych: ARiMR	21	wg potrzeb		Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno- środowiskowych	Zadanie monitorowane rolnicy, MODR, ARiMR	brak wystarczających środków finansowych
			Powierzchnia form ochrony przyrody na terenie powiatu źródło danych: RDOŚ, Gminy, GUS	296,79 ha	296,79 ha	Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu ekosystemów i gatunków oraz przeciwdziałanie zagrożeniom dla bioróżnorodności i georóżnorodności	Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu na terenie obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych oraz zespołów przyrodniczo- krajobrazowych, a także poza terenem obszarów chronionych	Zadanie monitorowane RDOŚ	brak wystarczających środków finansowych
			Ilość stwierdzonych stanowisk gatunków inwazyjnych źródło danych: Gminy	1 ²⁶	0		Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych	Zadanie monitorowane właściciele terenu, Gminy Powiatu Oświęcimskiego	brak wystarczających środków finansowych

²⁶ na terenie Gminy Zator stwierdzono stanowisko rdestowca japońskiego (rdestowiec ostrokończysty) o powierzchni ok 0,2251 ha. Ustalono działania zaradcze: regularne koszenie.

Tabela 98. Harmonogram zadań własnych w zakresie zasobów przyrodniczych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Zasoby przyrodnicze	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Powiat Oświęcimski	5 rok ²⁷						Środki własne Powiatu Oświęcimskiego, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środków UE	
		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	Powiat Oświęcimski	100						Środki własne Powiatu Oświęcimskiego	
		Opracowanie Uproszczonych Planów Urządzania Lasów	Powiat Oświęcimski	wg potrzeb						Środki własne Powiatu Oświęcimskiego, WFOŚiGW, Fundusz Leśny	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 99. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zasobów przyrodniczych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zasoby przyrodnicze	Budowa regionalnego systemu monitoringu różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanego z ORSIP i bazami GIOŚ	Marszałek Województwa Małopolskiego, RDOŚ, GIOŚ	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne RDOŚ, GIOŚ, fundusze unijne (w tym RPO)	
		Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, lokalne stowarzyszenia ekologiczne, szkoły, instytucje naukowe	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, WFOŚiGW	

²⁷ akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

	Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, WFOŚiGW	
	Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, ZDW, GDDKiA	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, ZDW, GDDKiA	
	Oznakowanie granic obszarów uznanych za formy ochrony przyrody oraz postawienie tablic informacyjnych	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, RDOŚ	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, RDOŚ, GIOŚ, WFOŚiGW	
	Odnowienia drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem	Nadleśnictwa, właściciele lasów	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne Nadleśnictw, właścicieli lasów	
	Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych	rolnicy, ODR, ARiMR	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki ODR, ARiMR WFOŚiGW	
	Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu na terenie obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, a także poza terenem obszarów chronionych	Zarządzający obszarem, gminy, organizacje pozarządowe	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, WFOŚiGW	
	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych	Zadanie monitorowane właściciele terenu, Gminy Powiatu Oświęcimskiego	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne gmin powiatu oświęcimskiego, właściciele prywatnych terenów, WFOŚiGW	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

Tabela 100. Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka	
			Nazwa	Wartość bazowa rok 2023	Wartość docelowa rok 2030					
			(+ źródło danych)							
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
1.	Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	Ilość kontroli i naruszeń w przedsiębiorstwach źródło danych: WIOŚ	116/17	wg potrzeb	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnych awarii	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków na działania kontrolne	
			Ilość kontroli i naruszeń w zakładach o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii źródło danych: WIOŚ	6/0	wg potrzeb/0		Kontrola zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii wraz z egzekwowaniem przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom	Zadanie monitorowane WIOŚ	brak środków na działania kontrolne	
			Ilość poważnych awarii na terenie powiatu źródło danych: GIOŚ, PSP	0	0		Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego	brak środków finansowych	
							Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Zadanie monitorowane sprawcy awarii, WIOŚ, PSP	brak potrzeby realizacji zadania z powodu braku awarii	
							Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	Zadanie monitorowane RDOŚ		
							Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, zarządcy dróg, Policja	ograniczone środki finansowe	

			Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gminy	24 ²⁸	ok. 30	Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie własne Powiat Oświęcimski Zadanie monitorowane Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Policja, PSP, GIOS, PSSE	brak zaangażowania mieszkańców
--	--	--	--	------------------	--------	--	--	--	--------------------------------

Tabela 101. Harmonogram zadań własnych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2025	rok 2026	rok 2027	rok 2028	rok 2029	rok 2030		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Powiat Oświęcimski	według kosztorysów inwestycji						środki własne Powiatu Oświęcimskiego, WFOŚiGW	w ramach posiadanych środków
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Powiat Oświęcimski	50						środki własne Powiatu Oświęcimskiego	działanie będzie realizowane w razie potrzeby

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

²⁸ akcje edukacyjne prowadzone są w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska

Tabela 102. Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2025-2030 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	WIOŚ, przedsiębiorstwa	100	środki własne przedsiębiorstw, środki WIOŚ	działanie aktualnie jest realizowane i będzie kontynuacja
		Kontrola zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii wraz z egzekwowaniem przez zakłady wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom	WIOŚ	koszty administracyjne	środki własne WIOŚ	działanie aktualnie jest realizowane i będzie kontynuacja
		Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	według kosztorysów inwestycji	środki gmin powiatu oświęcimskiego, dofinansowanie WFOŚiGW	realizacja w razie potrzeby
		Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	sprawcy awarii	w zależności od potrzeb	środki sprawców awarii	realizacja w razie potrzeby
		Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	RDOŚ	w zależności od potrzeb	środki RDOŚ	realizacja w razie potrzeby
		Poprawa nadzoru na logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, zarządcy dróg, Policja	koszty znaków	środki zarządców dróg oraz gmin powiatu oświęcimskiego	
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Policja, PSP, GIOŚ, Sanepid	500	środki gmin powiatu oświęcimskiego, Policji, PSP, GIOŚ	realizacja w razie potrzeby

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Powiatu Oświęcimskiego i Gmin należących do powiatu oświęcimskiego, a także szacunków własnych autorów POŚ dla Powiatu Oświęcimskiego, w większości przypadków zadań nie było możliwości oszacowania kosztów ze względu na brak informacji o szczegółowym zakresie zadania

7. System realizacji Programu Ochrony Środowiska

Instrumentami wspomagającymi realizację Programu Ochrony Środowiska są elementy strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. z 2023 r. 1259 z późn. zm.). Wynikają one z obowiązków i kompetencji powiatu i gminy. Narzędziem, które koordynuje i spina w jedną całość działania związane z ochroną środowiska jest Program Ochrony Środowiska. Zapisy w nim zawarte przyczyniają się do zacieśniania współpracy gmin należących do powiatu, instytucji i organizacji działających na jego terenie.

Wszelkie te działania przyczyniają się do większej skuteczności i efektywności wdrażania zapisów zawartych w Programie. Z tej przyczyny procedura wdrażania i realizacji Programu powinna zostać jasno i czytelnie przedstawiona, tak by instytucje i organizacje działające w szeroko pojętej ochronie środowiska miały możliwość weryfikacji realizacji zestawionych w Programie celów i zadań środowiskowych.

Kolejnym cennym narzędziem do realizacji Programu jest zdobycie źródeł finansowania. Aby zapewnić sprawne funkcjonowanie zarządzania trzeba pamiętać o zasadzie zrównoważonego rozwoju i zapewnieniu sprawnych rozwiązań organizacyjnych nie tylko związanych z ochroną środowiska. Niezbędne jest by w procesie wdrażania Programu Ochrony Środowiska wzięły udział życia społecznego, wynikiem czego możliwa będzie realizacja Programu, a także zachowanie ładu gospodarczego, społecznego i ekologicznego.

Zarządzania Programem Ochrony Środowiska na poziomie powiatu związane jest z potrzebą oddzielenia zarządzania środowiskiem i wydzielenie go, jako odrębnego, niezbędnego celu do realizacji. W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie procedury opiniowania, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to również podmioty uczestniczące w zarządzaniu programem, czyli jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania oraz spółki komunalne. Ważną rolę we wdrażaniu Programu mają wszystkie podmioty realizujące zadania zapisane w Programie, zarówno te własne, czyli Powiatu Oświęcimskiego, jak i koordynowane, do których zaliczamy zakłady przemysłowe i produkcyjne, Nadleśnictwa, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, a także gminy należące do powiatu.

W każdej fazie wdrażania Programu uczestniczą mieszkańcy, którzy bezpośrednio wykorzystują produkty wynikające z realizacji postanowień Programu (np. sieć kanalizacji sanitarnej, zmodernizowana droga, czy akcja ekologiczna). Warunkiem prawidłowego wdrożenia Programu jest stosowanie zasad:

- współdziałania,
- wzajemnej wymiany informacji,
- otwartości i przejrzystości w stosunku do współuczestniczących w realizacji Programu.

Zasadne jest ze względu na wiele obowiązków i zadań pojawiających się na każdym etapie wdrażania Programu określenie możliwości rozłożenia środków i obowiązków na poszczególnych wykonawców Programu.

Dzięki współdziałaniu jednostek zaangażowanych w Program zostaną pozyskane środki finansowe i osiągnięte zamierzone efekty. Często duże znaczenie ma wykorzystanie doświadczeń sąsiednich jednostek administracyjnych, które wcześniej wdrażały na swoim obszarze Program. Partnerstwo w połączeniu z wymianą doświadczeń może stać się początkiem współpracy na szczeblu nie tylko lokalnym, ale także regionalnym.

Podstawową zasadą w realizacji zapisów Programu Ochrony Środowiska jest prawidłowe i właściwe wykonywanie zadań własnych przez poszczególne jednostki świadome własnej roli we wdrażaniu i odpowiedzialne za swoje uczestnictwo w Programie. Najważniejsza i główna odpowiedzialność za prawidłowe wdrożenie spoczywa na Zarządzie Powiatu, który składa Radzie Powiatu raporty z wykonania Programu. Zarząd współdziała z organami administracji samorządowej wojewódzkiej oraz samorządami gminnymi, które dysponują narzędziami wynikającymi z ich kompetencji. Wojewoda dysponuje narzędziem prawnym umożliwiającym ograniczanie korzystania ze środowiska. Źródła finansowania Programu stanowią środki własne samorządów, podmiotów gospodarczych, środki pozyskiwane z WFOŚiGW w Krakowie, funduszy unijnych, itp.

Instytucje związane z ochroną środowiska, między innymi takie jak Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przedkłada Radzie Powiatu sprawozdania roczne. Okresowo odbywają się posiedzenia komisji tematycznych, na których prezentowane są sprawozdania z działalności w zakresie ochrony środowiska, leśnictwa, edukacji, inwestycji, czy promocji na terenie powiatu.

Ponadto Zarząd Powiatu współdziała z instytucjami administracji specjalnej, w dyspozycji, których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (Inspektor Sanitarny, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska), prowadzą monitoring wód (PGW WP, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej).

Tabela 103. Działania w ramach zarządzania środowiskiem w powiecie oświęcimskim

L.p.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2025-2030	Instytucje uczestniczące
1	Wdrażanie Programu ochrony środowiska	Raport z wykonania Programu (co dwa lata)	Zarząd Powiatu, inne jednostki wdrażające Program
		Okresowa aktualizacja Programu ochrony środowiska	Zarząd Powiatu
2	Edukacja ekologiczna, Komunikacja ze społeczeństwem, System informacji o środowisku	Realizacja Programu ochrony środowiska oraz współpraca z instytucjami zajmującymi się szeroko pojętą ochroną środowiska	Rada Powiatu, Zarząd Województwa, WIOŚ, GIOŚ, Organizacje pozarządowe
3	Systemy zarządzania środowiskiem	Wspieranie i promowanie instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Powiat, Wojewoda, Fundusze celowe
4	Monitoring stanu środowiska	Zgodnie z wymaganiami ustawowymi - Stan środowiska w województwie małopolskim	GIOŚ, WSSE, ZGW, Powiat

Elementem polityki ekologicznej powiatu jest współpraca z instytucjami zajmującymi się badaniem stanu środowiska, przetwarzaniem uzyskanych danych oraz ich upowszechnianiem, a bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań objętych Programem ochrony środowiska będzie ciągły monitoring oraz kontrola podejmowanych działań.

8. Monitoring Programu

Z wykonania Programu Starosta Powiatu Oświęcimskiego powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Powiatu, a także przekazać do organu wykonawczego Województwa Małopolskiego.

W związku z tym dla wspomagania procesu monitorowania postępów w realizacji Programu wykorzystane zostaną wykorzystane wskaźniki realizacji Programu Ochrony Środowiska zestawione w tabelach celów i zadań środowiskowych. Jednocześnie wskaźniki monitorowania jakości środowiska mają być narzędziem oceny realizacji Programu Ochrony Środowiska w momencie przygotowania raportów z jego wykonania. Dlatego też istotnym jest, aby wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Oświęcimskiego były spójne ze wskaźnikami monitorowania jakości środowiska określonymi w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego. Pozwoli to na wykonanie spójnych ze sobą raportów z realizacji Programów Ochrony Środowiska zarówno na szczeblu gminnym, powiatowym, jak i wojewódzkim, a tym samym podsumowanie efektów prowadzonej polityki ochrony środowiska na terenie województwa małopolskiego.

Zgodnie z powyższym, w tabeli poniżej wskazano wskaźniki wraz z wartościami bazowymi i docelowymi zgodne z wskaźnikami wymienionymi w Programie Strategicznym Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego. Za dwa lata w trakcie wykonywania raportu z realizacji POŚ i po określeniu wartości wskaźników możliwa będzie ocena czy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego jest wdrażany w zakładanym stopniu czy zadania są realizowane w planowanym tempie i czy możliwa jest całościowa realizacja Programu do końca okresu programowania. Jednocześnie wskaźniki te pozwolą na ocenę postępów w realizacji Programu Strategicznego Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego.

Tabela 104. Wskaźniki realizacji Programu Ochrony Środowiska

L.p.	Wskaźniki	Jednostka	Wartość wyjściowa 2023	Źródło danych o wskaźnikach
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA				
1	Liczba stref województwa małopolskiego z przekroczeniem wartości dopuszczalnych substancji w powietrzu	-	2	Roczna ocena jakości powietrza
2	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	71 Mg/rok (2022 r.)	GUS
3	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych (bez CO ₂)	Mg/rok	32 995 Mg/rok	GUS
GOSPODAROWANIE WODAMI				
4	Ilość JCWP o wykazanym co najmniej dobrym stanie wód	szt.	0	GIOŚ (w ramach PMŚ)
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA				
5	Długość sieci kanalizacyjnej	km	782,3 km	GUS
6	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	%	67,4%	GUS
7	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych	szt.	1106 przydomowych oczyszczalni ścieków 11 369 zbiorników bezodpływowych	GUS
8	Zużycie wody w przeliczeniu na mieszkańca	m ³ /rok	31,6 (2022 r.)	GUS
9	Długość sieci wodociągowej	km	1048,9 km	GUS
10	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	%	98,2%	GUS
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIERANIE POWSTAWANIU ODPADÓW				
11	Masa odpadów komunalnych wytworzonych przez jednego mieszkańca	Mg	0,2691 (2022 r.)	GUS
12	Liczba gmin, które osiągnęły poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	szt.	6	Dane z Gmin
13	Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	Mg	15 691,1960	Baza Azbestowa
ZASOBY PRZYRODNICZE				
14	Powierzchnia terenów zieleni	ha	613 ha (2022 r.)	GUS
15	Lesistość	%	9,8% (2022 r.)	GUS

16	Powierzchnia form ochrony przyrody	ha	296,79	CRFOP
ZASOBY GEOLOGICZNE				
17	Udokumentowane zasoby bilansowe ważniejszych surowców występujących na terenie powiatu: - węgiel kamienny - surowce ilaste ceramiki budowlanej - piaski i żwiry	m ³ , Mg, [%]	węgiel kamienny – 10 035 897,5 tys. Mg, piaski i żwiry – 82 911 mln Mg, surowce ilaste – 751 mln m ³	Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce - PIG Warszawa (wg stanu na dzień 31.12.2022 r.)
GLEBY				
18	Grunty podlegające rekultywacji i zagospodarowaniu	ha	244,03	Powiat Oświęcimski
19	Liczba osuwisk	Szt.	200	Baza SOPO, GIOS
ZAGROŻENIA HAŁASEM				
20	Liczba punktów monitoringu hałasu, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych	szt.	0	GIOŚ
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE				
21	Poziom promieniowania elektromagnetycznego	V/m	0,69 V/m (Oświęcim), poniżej 0,7 V/m (Oświęcim), 1,18 V/m (Kęty), 1,36 V/m (Kęty), 0,57 V/m (Brzeszcze), 0,39 V/m (Brzeszcze) ²⁹	GIOŚ
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI				
31	Liczba zakładów w rejestrze potencjalnych sprawców poważnych awarii	szt.	2	GIOŚ
32	Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii	szt.	0	GIOŚ

Źródło: opracowanie własne

²⁹ wyniki badań wykonanych w ramach PMŚ w 2022 roku

9. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

„Program ochrony środowiska dla powiatu oświęcimskiego na lata 2025-2030” (zwany dalej Programem) został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Powiecie. Poprzedni dokument został opracowany w 2021 roku i obowiązywał w perspektywie do 2028 roku.

Podstawą do opracowania niniejszego Programu są zalecenia wynikające z Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska z 2015 roku (aktualizacja 2017 i 2020) oraz zmiany prawne. W niniejszym opracowaniu autorzy starali się dokonać porównania stanu środowiska z 2020 roku z obecnym według informacji z 2023 roku (natomiast, jeśli brakowało takich informacji posłużono się danymi z 2022 roku).

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa sztywnych ram programu ochrony środowiska, zwraca natomiast uwagę (art. 17), by opracowanie uwzględniało pewne dokumenty określone w art. 14, tj. strategię rozwoju, programy i dokumenty programowe, co zostało w dokumencie uwzględnione.

Przedmiotowe opracowanie dla Powiat Oświęcimskiego zawiera takie elementy jak:

- wstęp – rozdział ten zawiera podstawę prawną i cel przygotowania powiatowego programu ochrony środowiska, a także okres objęty opracowaniem, metodykę, strukturę i zakres dokumentu,
- w rozdziale drugim wskazano spójność niniejszego opracowania z dokumentami nadrzędnymi opracowanymi we wcześniejszych latach szczebla krajowego, regionalnego, wojewódzkiego,
- rozdział trzeci to informacje ogólne o powiecie, zawartość tego rozdziału to m.in. informacje o położeniu administracyjnym powiatu oraz dane dotyczące uwarunkowań gospodarczych i środowiskowych powiatu,
- rozdział czwarty to ocena aktualnego stanu środowiska, w rozdziale tym opisano stan aktualny oraz wskazano najważniejsze problemy w zakresie każdego komponentu środowiska.

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Maksymalne miesięczne stężenie pyłu PM₁₀ odnotowano w lutym 2021 tj. 73,0 µg/m³. Średnia wartość roczna wyniosła: 34,2 µg/m³ w 2020 roku, 36,0 µg/m³ w 2021 roku, 30,0 µg/m³ w 2022 roku oraz 23,7 µg/m³ w 2023 roku. Wartości średnio roczne wskazują na polepszenie się jakości powietrza w 2023 roku ze względu na stężenie pyłu PM₁₀ w stosunku do roku 2022.

Maksymalne miesięczne stężenie benzo(a)pirenu odnotowano w lutym 2021 tj. 20,8 µg/m³. Średnia wartość roczna wyniosła: 7,05 µg/m³ w 2020 roku, 6,9 µg/m³ w 2021 roku, 3,6 µg/m³ w 2022 roku oraz 2,6 µg/m³ w 2023 roku. Wartości średnio roczne wskazują na polepszenie się jakości powietrza w 2023 roku ze względu na stężenie benzo(a)pirenu w stosunku do roku 2022.

Mieszkańcy powiatu oświęcimskiego w latach 2022-2023 korzystali z Programu „Czyste Powietrze” finansowanego przez WFOŚiGW w Krakowie. W ramach dofinansowania WFOŚiGW w latach 2022-2023:

- zakupiono i zamontowano łącznie 1687 nowych źródeł ciepła, w tym:
 - 25 gruntowych pomp o podwyższonej klasie efektywności energetycznej,
 - 894 kotłów gazowych kondensacyjnych,
 - 13 kotłów na pellet drzewny,
 - 32 kotły na pellet o podwyższonym standardzie,
 - 1 kocioł olejowy,
 - 5 kotłów zgazowujących drewno,
 - 122 kotłownie gazowe,
 - 111 kotłowni gazowych (przyłącze gazowe i instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa, dokumentacja projektowa),
 - 12 ogrzewania elektryczne,
 - 1 podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z przyłączem,
 - 12 pomp ciepła grunt/woda,
 - 432 pompy ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej,
 - 10 pomp ciepła powietrze/powietrze,
 - 4 pompy ciepła typu powietrze/powietrze,
 - 11 systemów ogrzewania elektrycznego,
 - 2 węzły ciepłownicze.
- zakupiono, zamontowano lub zmodernizowano 748 instalacji wewnętrznych,
- przeprowadzono 425 termomodernizacji,
- zakupiono i wymieniono 338 stolarek zewnętrznych (okien i drzwi balkonowych),
- zakupiono i wymieniono 350 drzwi zewnętrznych,
- zakupiono i zamontowano 51 wentylacji mechanicznych,

- zamontowano 304 mikroinstalacji fotowoltaicznych.

Zagrożenia hałasem

Funkcjonowanie małych zakładów jest niejednokrotnie źródłem konfliktów mieszkańców z przedsiębiorcami, gdyż zakłady te stwarzają uciążliwości i dyskomfort akustyczny mieszkańców, co stanowi problem. Corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi na terenie powiatu oświęcimskiego kontrole przedsiębiorców w zakresie emisji hałasu do środowiska. W 2023 roku WIOŚ przeprowadził 4 kontrole.

Jednym z czynników wpływających na stan klimatu akustycznego na terenie powiatu jest hałas komunikacyjny, do którego zalicza się hałas drogowy. Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu, jest to hałas typu liniowego.

Według danych statystycznych GUS na obszarze powiatu oświęcimskiego na koniec 2022 roku zarejestrowanych było 120 307 pojazdów, w tym 99 323 samochody osobowe, 9 355 samochodów ciężarowych, 6 126 motocykli i 467 autobusów. Ponadto na terenie powiatu oświęcimskiego zarejestrowane były samochody ciężarowo-osobowe, samochody specjalne, ciągniki samochodowe, ciągniki siodłowe, ciągniki rolnicze oraz motorowery. Oznacza to wzrost liczby zarejestrowanych pojazdów o około 1,80% w stosunku do 2021 roku.

Pola elektromagnetyczne

W 2022 roku badanie na terenie powiatu oświęcimskiego przeprowadzono w sześciu punktach pomiarowych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wyniki badań nie wskazywały na przekroczenie dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

Gospodarowanie wodami

Pod względem hydrologicznym powiat oświęcimski położony jest w zlewni rzeki Wisły, w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły i Małej Wisły.

Przez teren powiatu oświęcimskiego przepływa 34 cieków wodne (cieki, potoki, rzeki) będące w administracji PGW WP RZGW w Krakowie.

Na obszarze powiatu oświęcimskiego poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych, triasowych i karbońskich. W granicach powiatu oświęcimskiego występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: 444 Dolina rzeki Skawa i 452 Zbiornik Chrzanów oraz jeden Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych: 446 Dolina rzeki Soła.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych obszar powiatu znajduje się w obrębie pięciu jednolitych części wód podziemnych: nr 146 (PLGW2000146), nr 147 (PLGW2000147), nr 157 (PLGW2000157), nr 158 (PLGW2000158) oraz nr 159 (PLGW2000159).

Gospodarka wodno-ściekowa

Zgodnie z danymi GUS długość sieci wodociągowej na terenie powiatu oświęcimskiego wynosiła 1048,9 km, liczba przyłączy wynosiła 29 747, a zwodociągowanie powiatu wynosiło 98,2%.

Zgodnie z danymi GUS na terenie powiatu oświęcimskiego na koniec 2022 roku długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 782,3 km, a skanalizowanie wynosiło 67,4%.

Na terenie powiatu oświęcimskiego na koniec 2022 roku zlokalizowanych było 11 369 zbiorników bezodpływowych i 1106 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zasoby geologiczne

Na terenie powiatu oświęcimskiego występują udokumentowane złoża: węgla kamiennego, piaski i żwiry, a także surowce ilaste ceramiki budowlanej.

Zgodnie z danymi ww. Bazy SOPO na terenie Powiatu Oświęcimskiego występują osuwiska i tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Gleby

Badaniem odczynu gleb, potrzeb wapnowania i zasobności w makroelementy zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach, która w latach 2022-2023 przeprowadziła badania na terenie 70 gospodarstw zlokalizowanych na terenie powiatu oświęcimskiego.

Na terenie powiatu oświęcimskiego w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych w Polsce zlokalizowany był jeden punkt pomiarowo-kontrolny w 2020 roku – w gminie Oświęcim.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Krakowie na terenie powiatu oświęcimskiego występuje 9 terenów zidentyfikowanych jako historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi (HZPZ), dwa z nich zostały potwierdzone, natomiast pozostałe 7 jest potencjalnymi historycznymi zanieczyszczeniami. Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi występują na terenie gmin: Oświęcim (1 potencjalne HZPZ), Przeciszów (1 potencjalne HZPZ), Osiek (1 potencjalne HZPZ) oraz miasta Oświęcim (6 HZPZ, z czego 2 potwierdzone i 4 potencjalne).

Na terenie powiatu oświęcimskiego występują 2 tereny zidentyfikowane jako szkody w środowisku. Szkody występują na terenie gminy Oświęcim i Zator.

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W 2022 roku zebrano 40 260,4200 Mg odpadów z gospodarstw domowych, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 269,1 kg/rok/mieszkańca.

Powiat oświęcimski w latach 2022-2023 przeprowadzał kontrole w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:

- w 2022 roku – 13 kontroli,
- w 2023 roku – 14 kontroli.

W 2023 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie przeprowadził na terenie powiatu oświęcimskiego 60 kontroli przedsiębiorstw w związku z gospodarką odpadami.

Według danych zawartych w Bazie Azbestowej na terenie powiatu oświęcimskiego:

- zinwentaryzowano: 15 691,1960 Mg wyrobów zawierających azbest,
- unieszkodliwiono: 8 147,6680 Mg wyrobów zawierających azbest,
- pozostało do unieszkodliwienia: 7 543,5270 Mg wyrobów zawierających azbest.

Zasoby przyrodnicze

Formami ochronnymi przyrody na terenie powiatu oświęcimskiego są: obszary Natura 2000 (4), rezerwy przyrody (2), użytki ekologiczne (4), zespół przyrodniczo-krajobrazowy (1) oraz pomniki przyrody (65).

Ogólna powierzchnia lasów (wg danych GUS na koniec 2022 roku) na terenie powiatu oświęcimskiego wynosi 3 983,80 ha. Gospodarkę leśną na obszarze powiatu oświęcimskiego prowadzi Nadleśnictwo Andrychów, Nadleśnictwo Chrzanów oraz właściciele lasów.

Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi

Na terenie powiatu oświęcimskiego występują dwa zakłady przemysłowe zakwalifikowane do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej: SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. s.j. i SYNTHOS AGRO Sp. z o.o.

Na terenie powiatu oświęcimskiego działa 36 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym 13 jednostek

W 2023 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie przeprowadził na terenie powiatu oświęcimskiego łącznie 116 kontroli.

Przedmiotowe kontrole obejmowały różne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska, w tym m.in. przestrzegania wymagań w zakresie:

- przepisów ustawy o odpadach,
- warunków dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub ziemi,
- warunków dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,
- emisji gazów i pyłów do powietrza,
- emisji hałasu do środowiska,
- poziomów pól elektromagnetycznych,
- ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- przeciwdziałania poważnym awariom.

W związku ze stwierdzonymi podczas przeprowadzonych w terenie kontroli 17 nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska zastosowano dostępne prawem środki dyscyplinujące, adekwatne do stwierdzonych naruszeń, w celu przymuszenia podmiotów do spełnienia obowiązków wynikających z przepisów, pozwoleń oraz zezwoleń określających zakres i warunki korzystania ze środowiska.

Po analizie stanu aktualnego dla każdej dziedziny środowiskowej przeprowadzono analizę SWOT i stworzono w rozdziale szóstym cele i kierunki działań, a także harmonogramy realizacji zadań własnych – powiatowych i monitorowanych – czyli realizowanych przez Gminy powiatu oświęcimskiego, instytucje administrujące uzbrojeniem terenu, przedsiębiorców i inne osoby prawne. Cele i kierunki działań w zakresie każdej dziedziny interwencji zostały zestawione w tabelach. Zapisano w nich nadrzędne cele środowiskowe, wskaźniki z podaniem wartości bazowej z 2023 roku (lub 2022) oraz wartością do osiągnięcia w 2030 roku. Dopelnieniem celów i zadań jest wyszczególnienie każdego zadania wraz z określeniem jednostki odpowiedzialnej oraz czynników ryzyka, jakie mogą mieć miejsce, co warunkuje realizację zadania.

W kolejnym rozdziale opisano system realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2025-2030. Projekt Programu podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Małopolskiego. W trakcie procedur opracowania „Programu...” Powiat Oświęcimski zapewnił możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024, poz. 1112). Po podjęciu uchwały Rady Powiatu Program zostanie przyjęty do realizacji. Co dwa lata będą sporządzane raporty z realizacji Programu Ochrony Środowiska pokazujące stan wykonania zadań zapisanych w Programie.

W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie, procedury opiniowana, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to także jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania, a także wszystkie podmioty realizujące zadania zapisane w Programie.

Program Ochrony Środowiska jest narzędziem, które koordynuje i spina w jedną całość działania związane z ochroną środowiska. Zapisy w nim zawarte przyczyniają się do zacieśniania współpracy gmin należących do powiatu, instytucji i organizacji działających na jego terenie.

W rozdziale ósmym opisano system monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska, który da obraz postępów w realizacji zamierzeń Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2025-2030. W związku z tym, iż co dwa lata będą sporządzane raporty z realizacji Programu Ochrony Środowiska pokazujące stan wykonania zadań zapisanych w Programie stworzono pomocne narzędzie monitorujące stan realizacji Programu. Dla każdego zadania zapisanego w Programie określono wskaźniki realizacji ze stanem bazowym na 2023 rok oraz stanem docelowym na 2030 rok. Porównanie tych wskaźników pozwoli na ponowną ocenę stanu środowiska powiatu oświęcimskiego.

Realizacja zadań zaproponowanych w Programie przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności powiatu, polepszenia warunków życia i zdrowia mieszkańców, inwestowania przez przedsiębiorców, a także poprawy jakości walorów środowiskowych i skuteczniejszej ochrony terenów prawnie chronionych oraz tych o walorach rekreacyjno-wypoczynkowych.

10. Bibliografia

- 1) Bank danych lokalnych www.bdl.stat.gov.pl
- 2) Ekspertyzy w ramach działania C4 w ramach projektu LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego”, współfinansowany ze środków programu LIFE Unii Europejskiej oraz z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA/LIFE19 IPC/PL/000005),
- 3) Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998 r.
- 4) Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017
- 5) Klasyfikacja jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych (<https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2023.html>)
- 6) Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, KZGW
- 7) Mapa akustyczna dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa małopolskiego, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
- 8) Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2022
- 9) Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w latach 2016-2021
- 10) Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Miasta i Gminy Brzeszcze za 2022 rok
- 11) Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Miasta i Gminy Chelmek za 2022 rok
- 12) Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Miasta i Gminy Kety za 2022 rok
- 13) Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Gminy Osiek za 2022 rok
- 14) Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Miasta i Gminy Oświęcim za 2022 rok
- 15) Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Gminy Polanka Wielka za 2022 rok
- 16) Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Gminy Przeciszów za 2022 rok
- 17) Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Miasta i Gminy Zator za 2022 rok
- 18) Pismo Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie z dnia 17.05.2024 r., znak: O/KR.I-2.531.10.2024.OP
- 19) Pismo Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 09.07.2024 r., znak: BDSPB06.65102.2.2024
- 20) Pismo Nadleśnictwa Chrzanów z dnia 24.06.2024 r., znak: Z.0172.4.2024
- 21) Pismo Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z dnia 13.06.2024 r., znak: DMS-PFI.731.9.2024
- 22) Pismo Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego z dnia 13.05.2024 r., znak: SR-I.7013.6.4.2024KD
- 23) Pismo PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z dnia 14.05.2024 r., znak: ITS8.4514.27.2024.2
- 24) Pismo Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie,
- 25) Pismo Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 24.05.2024 r., znak: K.ROA.0143.41.2024.EK
- 26) Pismo Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 15.05.2024 r., znak: DCP.ZKI.63.71.2024
- 27) Pismo Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej z siedzibą w Gliwicach
- 28) Pismo Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Oświęcimiu z dnia 07.06.2024 r., znak: PZ.0755.4.2024.1
- 29) Pismo Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie z dnia 16.05.2024 r., znak: PSGKR.RODZ.422.239.311.24
- 30) Pismo Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsko-Białej z dnia 14.05.2024 r., znak: TD24-04-0534204-03
- 31) Pismo Nadleśnictwa Andrychów z dnia 21.05.2024 r., znak: ZG.074.8.2024

- 32) *Pismo Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Karniowicach*
- 33) *Pismo Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie Oddział w Oświęcimiu z dnia 15.05.2024 r., znak: OOŚ.021.1.2024*
- 34) *Pismo Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 14.05.2024 r., znak: WI.7021.4.36.2024.DS/PW*
- 35) *Pismo Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie z dnia 13.05.2024 r., znak: KRA.031.6.2024.MD*
- 36) *Pismo Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu*
- 37) *Pismo Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie*
- 38) *Pismo Związku Spółek Wodnych w Oświęcimiu*
- 39) *Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, Sejmik Województwa Małopolskiego z dnia 20 listopada 2023 roku, uchwała nr LXXXV/1102/23*
- 40) *Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008 r.*
- 41) *Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim za rok 2021*
- 42) *Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim za rok 2022*
- 43) *Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim za rok 2023*
- 44) *Strony internetowe: www.geoportal.gov.pl, www.gdos.gov.pl, www.natura2000.gdos.gov.pl, krakow.rdos.gov.pl, powietrze.malopolska.pl, crfop.gdos.gov.pl*

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 324 z późn. zm.). Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez:

- 1) ministra właściwego do spraw klimatu - w przypadku projektów wojewódzkich programów ochrony środowiska;
- 2) organ wykonawczy województwa - w przypadku projektów powiatowych programów ochrony środowiska;
- 3) organ wykonawczy powiatu - w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska.

Organ zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Projekt ten wykonany zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska stosownie do art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska został pozytywnie z uwagami zaopiniowany przez Zarząd Województwa Małopolskiego - uchwała Nr 1955/24 z dnia 17 września 2024 r.

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. ustawy oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 ustawy, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Występując o uzgodnienie, o którym mowa w ust. 1, organ opracowujący projekt dołącza informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49. Organ opracowujący projekt sporządza, w formie pisemnej, stanowisko w sprawie potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko albo jej braku. Stanowisko wymaga uzasadnienia zawierającego informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49.

W oparciu o art. 48 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący

projekt dokumentu, może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Pismem z dnia 12 września 2024 r., znak: OO.410.1.40.2024.MaS Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie po zapoznaniu się z treścią projektu dokumentu „Program ochrony środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2025-2030” ocenił, iż Program nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Biorąc pod uwagę opinię ww. organu, a także uwarunkowania określone w art. 49 ww. ustawy odstąpiono od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Program ochrony środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2025-2030”.

Działając zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko poprzez umieszczenie obwieszczenia w tej sprawie na stronie internetowej, BIP starostwa i na tablicy ogłoszeń, organ zapewnił społeczeństwu możliwość zgłaszania uwag, wniosków, sprzeciwów w sprawie przygotowanego projektu.

W ustalonym terminie nie wpłynęły uwagi i wnioski.

Ostateczna wersja projektu aktualizacji tego dokumentu została więc sformułowana w oparciu o posiadaną wiedzę oraz o zgłaszane na etapie jego opracowywania uwagi i wnioski poszczególnych organów.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), programy, o których mowa w art. 17 ust. 1 przedmiotowej ustawy, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.